

yeni demokrasî

Haziran '89 Sayı: 22 Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 2.000 (KDV Dahil)

1 Mayıs 89'un Direnen Ruhu ve Öğrettikleri

"İSTANBUL İŞ UNDER THE FIRE"

Cezaevi'nde vahşet!
Bir ölü çıkacak!

Basın Açıklaması

Dergimiz Yeni Demokrasi'nin 21. sayısı da İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı'nın 18.5.1989 tarih ve 1989/156 Mut. sayılı kararıyla toplatıldı. Böylece 3 yıllık yayın hayatımız süresince 3'ü özel 21 de normal aylık olarak çıkardığımız toplam 24 yayınınımızın 15 tanesi, özgür ve devrimci düşünceye düşman, egemen sınıflar tarafından kimi daha dağıtıma verilmeden, kimi de dağıtımı sürerken el konuldu.

Bizim sesimize sağır kulaklara soruyoruz, "Ben basın özgürlüğünden çok yanayım" dediğinizde samimi misiniz? Eğer öyleyse, düşünen beyinlerimizin yazılı hale gelmesinden öte bir şey olmayan dergi sayfalarındaki yazılarımızdan dolayı dergimizin habire toplatılmasındaki amaç nedir. Sizin "herkesten çok"(!) taraftar olduğunuz basın özgürlüğü ne menem bir özgürlüktür ki, Mayıs '89 özel sayımız daha matbaadan çıkarken el konuluyor, üstelik döne döne Komünizm ve Kürt'çülük propagandası yapıldı diye toplatılıyor. Önce şunu açık ve sarıh bir şekilde ifade edelim. Biz öncelikle ezilen kitlelerin demokratik halk devrimi sonrasında inşa edeceğimiz halk demokrasisi ve Sosyalizm'den yararlanmasını, onu tanımasını ve siz egemen sınıfların yıllardır demokrasi diye, refah toplumu diye yutturduğunuzun aslında faşizm olduğunu kendi tecrübeleriyle görmesini istiyoruz.

Sizin ezilen ve sömürülen kitlelere onlar adına hangi yönetim biçimini kabul edip etmemesini dayatma hakkınız yoktur. Kitlelerin sizleri benimsemedikleri zaten açıktır. Bırakın Sosyalizm'den sonra o toplum insanların Komünizmi mi benimseyeceklerini yoksa bir başka şey mi benimseyeceklerine onlar karar versin, siz değil. Kürt'çülük propagandasına gelince: Biz dergimizde "Biji Peşmerge" diye yazarsak eminiz ki dergimizi kapatırsınız, fakat "Erkan Zenger" Başbakanın huzurunda Peşmergelere "Biji Peşmerge" dediğinde ne hikmetse bir şey denilmiyor. Bir şey denmesini de istediğimiz yok zaten. Çünkü o insanlarla anlaşmanın yolu onların diliyle konuşabilmektir. Bu da Türkiye'de Türk unsurunun dışında Kürt unsurunun, Kürt'çe konuşanın ve Kürt'lerin de var olduğunu gösteriyor. Peki objektif gerçeği dile getirdiğimizde egemenlerin bu haşmeti niye, bu tereddütü niye. Bilirsiniz ki Galile'yi "dünya dönüyor" dediği için ipe göndermek isteyenler, onun baskı altında susmasını sağlamakla yine de dünyanın dönüşünü engellemeyemedi, dünya dönüyor ve dönmeye devam edecek. Türkiye'de Kürt sözcüğüne dahi tahammül etmemek de Kürt'lerin varlığına gölge düşürmez ve Kürt'lerin varlığı egemenlerin, sağında, solunda, önünde, arkasında var olmaya devam edecek.

Bir kez daha söylüyoruz, toplatma nedenleri kastidir. Dergimizi öldürmeyi amaçlamaktadırlar. Ne ki Yeni Demokrasi ölmeyecek kadar sağlıklı, dirençli ve haklıdır.

YENİ DEMOKRASİ

İÇİNDEKİLER

"İstanbul is Under the fire" 4	1 Mayıs 89'un direngen ruhu ve öğrettikleri 10
3. Yıl Şenliği Açılış konuşması 14	Doludizgin bir şöleden izlenimler 16
Sağmalcılar Cezaevi'nde vahşet 19	Sağmalcılar Cezaevi'ndeki vahşete tepkiler sürüyor 20
Kamuoyuna 21	Nazilli E Tipi Cezaevi ve Türkiye'de bazı gerçekler 22
İşçiler masa başında tekrar satıldı 25	Açıkoturum 26
1. Kadın Kurultayı'nın ardından 31	19 Haziran kahramanlık günü 33
Kutsiyet Bozoklar ile söyleşi . 35	Öğrenci gençlik 39
Faşist diktatörlük altında geleneksel komedi 43	3. Yılında, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na girişimi üzerine 47
TBKP program tasarısının eleştirisi 50	Sosyalist Parti program tasarısının eleştirisi 58
Okuyucudan okuyucuya 64	

12 Eylül Askeri Faşist diktatörlüğünün, yeniden parlamento ile maskelenişinden beri, insanın özlük haklarını "teminat" altına almayı amaçlayan uluslararası birtakım sözleşmelere imza koymanın bolca reklamının yapıldığı bir dönemde, ülkenin çeşitli alanlarında kıyıdan köşeden, bazen sesi duyulan bazen boğulan bir biçimde uygulanan işkence ve baskı yöntemleri, 1 Mayıs '89'da yırtıcı dişlerini gösteren faşizmin yağdırdığı kurşunlarla 1 ölü, 30'a yakın yaralı ve M.Dalcı'nın cenazesine katılanlardan alınanlar da dahil, 1000'e yakın gözaltı, Faşizmi tatmin etmemiş olacak ki, bu kez Sağmalcılar Cezaevi'nde bulunan 200'e yakın siyasi tutukluya karşı "Buradan bir ölü çıkacak" talimatıyla uygulanan vahşet, istisnasız 200 tutuklunun saatlerce dövülmesi onlarcasının, kolunun, kaburgasının, belinin kırılması, midesinin patlatılması, beyin travmasına uğratılması ile doruğa ulaştı. Saatlerce süren ve 1500 askerinin ya da asker giysisi içinde kamufle olan özel işkenceci timlerinin cop, kalas, demir çubuk darbesi altında, "Sosyal Demokrat Parti"nin anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen'in yönetiminde bulunan itfaiye arabalarının saatlerce sıkıldığı tazyikli su ile yüzlerce insanı bayıltan ve iç sarsıntı geçiren operasyonla "herhalde bir değil birkaç ölü çıkar" denerek sonuçlandırılmış. Fakat "Mucize" denen şey bu kez de siyasi tutukluların lehine zuhur etmiş olacak ki, çoğu tutuklu komalık olmasına rağmen ölü çıkmamıştır. Ve yırtıcı dişlerini birbirine vurmaya devam eden kudurganlık, belki de bir süre sonra yeniden harekete geçmek üzere yaralı tutukluları ayak bileğine kadar su ile dolu hücrelere kapatarak beklemeye koyulmuştur.

Siyasi tutukluların bu vahşet altındaki iniltilerini duymazlıktan gelen Barolar Birliği, Tabipiler Birliği ve İnsan Hakları kuruluşlarının tavırsızlığı düşündürücü olurken, burjuva basınının zulmedenlerle ağız birliği edencesine "isyan çıktı" demesi egemen sınıflarla suç ortaklığını bir kez daha kanıtlamıştır. Oysa ortada bir isyan yoktur ve olay egemen sınıfların Adalet Bakanlığı'nın talimatıyla uyguladıkları hesaplı bir yıpratma, yaşayamaz hale getirme politikasıdır. Bu 20 Ağustos genelgesinin işletilmesidir. Ve şimdi Sağmalcılar'da zulme uğratılan bu siyasi tutsaklar insanca yaşam talepleriyle 10 günü aşkın bir süredir süresiz açlık grevine başlamışlardır. Egemen sınıflar ise, her zaman olduğu gibi, kedinin pisliğini örter gibi, kendi suçlarının üstünü örtmek için yine bir "Milli Mesele" sorunu, Bulgaristan'daki Türkler sorununu gündeme getirmişlerdir. Türkiye kamuoyuna, "Siz benim elimdeki soruyu ve döküğün kanı" görmeyin, dışarıya bakın diyor. Ama her geçen gün inandırıcılığını kaybetmiş olarak.

Egemen sınıfların zulmü devam ettikçe Dergimiz de bu zulüm karşısında özgürlüğü ve devrimin bütün güzel unsurlarını savunmaya devam edecektir. Bu nedenle diyoruz ki, Devrimci özgürlüğü ve insan yaşamına tutarlı bağlı kalışı savunmak önce fiziken savunmasız bırakılmış siyasi tutukluların insanca yaşamını savunmak ve onların bunu sağlamak amacıyla hayata geçirdikleri mücadeleyi desteklemekten geçer. Tüm duyarlı kamuoyunu Sağmalcılar'daki ve diğer Cezaevlerindeki tutukluların haklı istemlerini desteklemeye, onlara elbise, ilaç vb. yardımlarla dayanışmaya davet ediyoruz.

Ayrıca bu sayımızda: Geçen sayımızda, güncelin yoğunluğu dolayısıyla ara verdiğimiz TBKP programı ve SP program taslağı eleştirisini bulacaksınız.

Bir dizi olanaksızlığa rağmen tam bir enternasyonal dayanışma ve coşku içinde sonuçlandırdığımız 3. yıl şenliğinden kısa notlarla şenliğe katılamayan okuyucularımıza da o havayı koklatmayı ihmal etmedik. İşçi sınıfının ve ezilen yığınların huzursuzluğu devam ediyor. Bunu da 15-16 Haziran ile ilgili çıkarmayı düşündüğümüz özel sayı ile bütünleştirerek vermeye çalışacağız.

Daha yaygın bir Yeni Demokrasi yelpazesinde buluşmak dileğiyle... □

Umud Yayıncılık ve Basım San.Ltd.Şti. Adına Sahibi:
Yusuf UYGUN
Sorumlu Yazı İşleri Müd.:
Murat TUNÇ
Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. 33-35/37
34400 Çemberlitaş - İSTANBUL
Tel: 528 09 33
Ankara Bürosü:
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe/ANKARA
Kayseri Bürosü:
Sivas Cad. Stat İş Hanı
Kat: 5 No: 605
Tel: 110 601 KAYSERİ

İsviçre Bürosü:
Herrengaberweg 19
4054 Bassel - SCHWIGZ
Kars Bürosü:
Kâzım Karabekir İş Hanı
Kat: 2 No: 217 KARS
Dizgi:
Maraton Dizgievi
Baskı:
Yeni Doğu Veb Ofset
Dağıtım:
Hürriyet Holding A.Ş.
Yurtiçi Hesap No:
Yusuf UYGUN
Akbank Bahçelievler İst. Şub.:
Hesap No: 6720-7/DHN

Yurtdışı Hesap No:
Akbank Bahçelievler İst. Şub.
Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

İlan Koşulları:
Arka Kapak/SB : 400.000 TL.
Kapak İçeri/SB : 300.000 TL.
Tüm Sayf/SB : 240.000 TL.
1/2 Sayfa : 120.000 TL.
1/4 Sayfa : 60.000 TL.

Yurtiçi Abone Koşulları:
6 Aylık : 12.000 TL.
1 Yıllık : 24.000 TL.

Yurtdışı Abone Koşulları:
6 Aylık : 30 DM-15 \$
1 Yıllık : 60 DM-30 \$

"ISTANBUL IS UNDER THE FIRE"

Yukarıdaki başlık özellikle 26 Mart yerel seçim (seçim broşürümüzde belirttiğimiz gibi sadece adı yerel)leri sonrasında ülke-miz siyasal yaşamına giren "İngilizce kavramlar" dizisinin en önemlisidir. Son dönemlerde Demirel ve Özal'ın birbirlerine "İngilizce" laf atmaları, işçilerin çıplak ayaklı protestolarına WeWant Ekmek (Ekmek istiyoruz) We are hungry (Açız) gibi yakalıkları da ekleyerek eylemlerine değişik ve etkili bir biçimde verme uğraşları önemli yenilikler olarak siyasal yaşama giren kavramları çeşitlendirmekteydi. Ancak özellikle 26 Mart yerel seçimleri sonrasında Özal hükümeti üzerinden geçen ağır silindirin etkisiyle İMF localarında ve Beyaz Saray Kulislerinde Oh May Goad (Aman Tanrım) Özal is going (Özal gidiyor) Özal is very good (Özal çok iyi) Demiral is coming (Demirel geliyor) vb. gibi büyük bir hayretle dile getirilen sözcükler ise bu çeşitliliğe daha fazla renk katmaktaydı. 26 Mart seçim şoku ardından Babiali'nin boyalı burjuva paçavralarına büyük puntolarla başlık olan İMF locaları ve Beyaz Saray kulislerindeki bu dehşet verici hayretler seçimlerin "zaman aşımına" uğraması ve en kötü ihtimal olarak Özal'ın yerine gelebilecek diğer burjuva muhalefetinde kendilerine büyük bir "sada-kat" ile bağlı olduklarını bildiklerinden dolayı süreç içinde düşüş eğilimi göstermeye başlamıştı. Ne var ki tam bu sırada Nisan'da bulaşıcı basil gibi işçi sınıfının ezici çoğunluğunu saran grev dalgasını 1 Mayıs'la birlikte yeni ve nitel olarak ileri bir noktaya sıçrattığı muhalefetinin komprador feodal sistemi derinden sarsan etkisi, dinmez eğilimi içindeki "şoku" daha yüksek bir seviyeye çıkarmıştır. İstanbul'da 1 Mayıs'ta bütün dünyanın gözü önünde cereyan eden devrimle karşı devrim arasındaki büyük muharebenin sistemin ve sistemin efendilerini yerinden hoplatırcasına ikinci bir "şok" dalgası altına alması yeni bir İngilizce kavramı daha siyasal yaşamı-

mıza sokmuştur. **İstanbul Under Fire** (İstanbul ateş altında) bu kavram 1 Mayıs'taki heybetli siyasal muharebelerin Fax'lardan İMF ve Beyaz Saray kulislerine geçen haber başlığını en iyi bir biçimde formüle ettiğini düşünerek, ML gençlik birliği militanları ve işçiler tarafından siyasal yaşamımıza transfer edilmiştir. Onlar İstanbul'da 1 Mayıs'ta olup bitenleri Fax başından heyecanla İMF şeflerine aktaran Mis X'in İstanbul'dan fire heyetlerine tercüman olurken tamamen mevcut siyasal ortamın Washington'daki etkisini dile getirmekteydiler. Gerçekten 1 Mayıs ve sonrasında meydana gelen gelişmeler "yedi tepe" şehrin ateş altında olduğunu her şeyi ile göstermekteydi. Çünkü 1 Mayıs'ta İstanbul'da kan vardı. İsrail sopaları vardı, "Çanakkale şehitleri aşkına" kurşun yağmuru vardı ve de proletaryanın barikatı vardı. Devrimin gürleyen sesi vardı, sansasyonel bir siyasal muharebe vardı.

YENİ NESİL DEVRİMCİ KUŞAKLAR TAŞLA DÖVÜŞE ADAPTE OLDULAR

İstanbul'da 1 Mayıs göstericilerine silahlı faşist birlikler tarafından ateş açılmış. M. Akif Dalcı adında yeni nesil devrimcilerinden bir militan katledilmiş, 30 civarında ilerici devrimci de silah ve İsrail sopaları ile yaralanmıştır. İsrail barbarlığını bile aratacak şekilde işçi ve emekçilere saldıran faşist birlikler helikopterli, tanklı toplu, operasyonlarında yüzlerce ilerici devrimciye de tutuklamışlardır. 1 Mayıs olayları Akif Dalcı'nın cenaze töreninde de devam etmiş binlerce faşist çevik kuvvet birlikleri ile devrim neferinin cenazesine sahip çıkan devrimci güçler arasında Zeytinburnu'nda kanlı çarpışmalar olmuştur. Zeytinburnu'nda 1 Mayıs yenilgisinin altında ezilen faşist birliklerin saldırılarına bu defa basın mensuplarını da hedef alarak devam etmiş 12 civarında basın mensubu da bir kısmı kolları kırılıncaya kadar olmak üzere feci şekilde dövülmüştür. Yine yüzlerce ilerici

gözüne alınmış, bir kısmı tutuklanmıştır. **Faşist MHP militanı Ardalı ve Günay**'ın telsiz anonslarıyla "Çanakkale şehitleri aşkına vurun" direktifleriyle adeta kudurmuş bir şekilde işçi ve emekçilere saldıran faşist birlikler ayrıca 1 Mayıs olaylarını bahane ederek gizli örgüt üyesi avına çıkmışlardır.

[İstanbul 1 Mayıs'ta faşist komprador patron-ağa düzenini silahlı birliklerin her türlü barbarlık ve vahşeti yanında aynı zamanda son yıllarda en görkemli direnişlerine de tanık olmuştur.] Faşist Eylül uarbesi geldiğinde 9 yaşındaki çocuk olan Akif ve Akif gibi binlerce genç panik içinde çırpanan faşist cellatların kurşun yağmuruna karşı taşlı, sopalı direnişlerinden bir milim dahi geri adım atmamışlardır. Yiğitçe direnmişlerdir. Faşist birliklerin göstericileri dağıtması ardından ara sokaklarda yeniden toparlanan devrimci demokrat güçler yeniden silahlı faşist birliklerin üstüne üstüne giderek yürüyüşlerine devam etmişlerdir. Şişhane, Tepebaşı, Beyoğlu, Mecidiyeköy, Çağlayan ve daha birçok yerde altı büyük, on civarında küçük çatışma yürüten M-L gençlik birliği ve işçi militanları ve diğer radikal devrimci demokrat güçlerden militan direnişler serisi faşist dikatörlüğü, tasfiyeci legal Marksist, düzen içi reformist akımları çileden çıkarırcasına muhteşem bir şekilde devam etmiştir.

Neydi tepeden turnağa silahlı faşist birlikleri panik içinde silahlarına dayanmaya iten şey? Egemen sınıfların 1 Mayıs 1989'da neden baskı ve zor kullanma dışında alternatifini yoktu? Egemen sınıflarla düzen içi tasfiyeci legal Marksist reformist karargahlar ile egemen sınıfları 1 Mayıs'ta hangi ortak payda etrafında birleştiler? Barikat çeşitli milliyetlerden işçi sınıfımıza neler öğretti, hangi siyasal kazanımları bıraktı geride? Bütün bu sorulara bir yanıt vermek 1 Mayıs'ta olup bitenleri M-L MZD tarzında tahlil etmek ve önümüzdeki sınıf mücadelesinin fırtınalı barikatlarında "ha-

zırlıksız yakalanmamak" için bir gerekliliktir.

1 Mayıs ve sonrasındaki gelişmeleri doğru tahlil edebilmek için gelişmelerin daha önceki bölümlerine uzanmak gerekmektedir. Çünkü gelişmelerin önceki kesimi kavranmadığı takdirde egemen sınıfların ve emekçilerin 1 Mayıs'ı günler öncesinden bütün benliklerinde duymaları ve "1 Mayıs randevusu" için karşılıklı hazırlık yapanları bu hazırlıkta egemen sınıf stratejisi işçi ve sınıf işbirlikçi akımların gerçek yüzünü doğru tahlil edebilmek mümkün değildir. Onun için "randevu" öncesindeki duruma kısaca bir göz atmak istiyoruz.

Her şeyden önce sınıfımız bu yıl 1 Mayıs'ı kendi bünyesine sessizce giren resmen ilan edilmemiş bir "genel grev" ile karşılamıştır. Mart ayında hızlanan, Nisan'da doruğuna tırmanan işçi sınıfının kendiliğinden ve ekonomik talepler uğruna başlayan ancak aynı zamanda sistemin grev, sendika, toplu pazarlık, vb. gibi noktalardaki yasalarıyla çatışan grev eylemliliği içerik bakımından nisbeten daha bilinçli bir güzergaha doğru kaymaya başlamıştır. Ancak hareketin geneli bağlamında siyasal yan hâlâ daha cılız grevlerin bütünsellikli koordinesi son derece yetersiz bilinçli bir yönlendirme sevk ve idare etme konusunda önemli eksiklikler söz konusu idi. Sosyalist işçi önderlerinin daha fazla göreve soyunmaları bazılarının iddia ettikleri gibi hareketin kendiliğinden olmadığı bilinçli olduğu şeklindeki subjektif değerlendirmeleri haklı çıkarmaz. Hareketin mevcut siyasal ideolojik, örgütsel vaziyeti sosyalist işçi önderlerinin değil halis muhlis komünistlerinin önderliğinde olsa da bu gerçeği değiştirmez. (Bu konu üzerinde kendiliğinden hareket ötünde mayı-

şan ekonomistlerimizin subjektivizmini göstermek bakımından duruyoruz.)

Açıktır ki hareketin kendiliğinden (belirli bilinçli ögeyi taşısa da) gelişimi bu hareketin desteklenmesini, içinde çalışılmasını, düzen aleyhtarı özelliklerini yadsımasını gerektirmez. Aksine her zamankinden daha fazla üzerinde durulmasını döne döne vurgular.

Biz işçi ve emekçi hareketinin bir birini takip eden sıçramalı dalgalı hareketlerle geleceğine çok önceleri işaret etmiştik. Bolu, Taksim, TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), TÜSİAD (Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği) ve İMF toplantılarının açıklama sürecindeki ekonomik süreçte hiç bir ciddi çözüm bulamayan sonuçların ekonomik ve siyasal çıkmazı derinleştirdiğini görerek devrimci nesil için daha da olgunlaşan ortam yarattığını vurgulayarak ülkemizin içinde bulunduğu kritik sürecin hem üsttekiler hem de "alttakiler" için değiştirilmek zorunda olduğuna işaret etmiştik (çıkmaza bir çözüm mü çözümün çıkmaz mı? YD. sayı 17)

Yine ekonomik ve siyasal bunalımın daha da artarak depresmesi bütün hızıyla devam ettiği için 26 Mart yerel seçimlerinin de kendi yasal niteliğini çoktan aşarak ülke siyasal yaşamında tayin edici fonksiyon oynadığını bu seçimlerin "muhtarlık" seçimleriyle Başbakanlık seçimlerini eşdeğer hale getirdiğine işaret edip seçim sonuçlarının ülkedeki bunalımı daha da derinleştireceğini vurgulamıştık. (seçim broşürü) Ayrıca işçi sınıfının büyük tehlikeler ve devrimci fırsatların iç içe geçtiği bu sürecin devrimci güçler lehinde çözümü için işçi sınıfının kendine özgü yaratıcılıkla geliştirdiği mücadele biçimlerine daha büyüğü ve etkili olan genel grev için ciddi ha-

zırlıklara giriştiğine işaret etmiştik. [Daha önceden ML-MZD bilimi ve ideolojisi ışığında yaptığımız bilimsel tahliller hayatın zengin ve canlı pratiğinde her şeyi ile doğrulanmıştır.] Seçimlerle birlikte siyasal bunalım daha da artma grafiği göstermiş midir? Evet göstermiştir. Bahsi geçen kritik sürece alttakiler ve üsttekiler tarafından değiştirilmek üzere müdahale yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu süreç değişime uğratıldı mı? Uğratılmıştır, bu süreçte yeni ve zengin mücadele biçimlerine daha etkili ve güçlü eylemler serisi eklenmiş midir? Eklenmiştir. Özellikle, işçi sınıfı ve emekçilerin alttan müdahalesi ile siyasal iklimde fazla değil üç-beş ay öncesine göre ciddi değişimler olmuştur vb. vb. İşte 1 Mayıs 1989 hem egemen sınıfların bunalımının 26 Mart'la birlikte daha da derinleştiği, hem de işçi sınıfı ve emekçi muhalefetinin dipten gelen dalgasının daha ileri değişimler için sabırsızlıkla yüzeye vurduğu koşullarda karşılanmıştır.

Selam Yaratana

Nisan ayı ortalarında işçi sınıfının yüzbün'le ifade edilen kesimi, hasta olmadan hasta (!) olarak SSK önlerini miting alanı haline getirme, yolları keserek saatlerce yürüyüş düzenleme, sakal bırakma, çıplak ayakla protesto düzenleme, İngilizce yakalıklar takma, servis ve yemek boykotu yapma, iş yerinde konuşmama işaretlemleri anlaşıma vb. şeklindeki yeni ve zengin protesto biçimleriyle eylemlerini fabrikadan fabrikaya geçiterek ülke çapında direnişlere geçmeler deyim yerindeyse bir genel grev provasını andırmaktaydı. İşçi sınıfı bünyesine sessizce giren resmen ilan edilmemiş "genel grev" eylemliliklerin tüm toplumsal katmanların derin sempatisini almakta, faşist Özal hükümetini ve sendika ağalarını zor duruma düşürmekteydi. 26 Mart seçimleri ertesindeki işçi eylemlerinin seçim sonuçları üzerindeki etkisini siyasal iklimde yaptığı değişimler, herkes tarafından gözlemlenebiliyordu. İşçi eylemlerindeki Özal istifa, işçiler el ele genel greve, kahrolsun sendika ağaları vb. şeklindeki siyasal mesajların artışı 1 Mayıs yaklaşırken daha fazla bir ivme kazanmaktaydı. Hükümetin işçi sorunlarına kulak tıkaması, düzenli Çalış-

ma Bakanı "papatya gözdesi" Aykut'un "Ben işçi sorunlarını gazetelerden öğreniyorum" şeklindeki takipçi açıklamaları, hükümetin ücret zammını enflasyonun çok altında vermede ki inatçılığı, özel tekellerin vurgunları için SEKA grevindeki gibi adeta grevlerin kışkırtılması vb. girişimleri işçilerin Özal hükümetine karşı eylemlerinin artmasında önemli etki usurları olmaktadır. Bu objektif durum komprador feodal sistemin kemalist diktatörlükten günümüze kadar yasaklanan baskı ve yoğun takibatlara uğratılan hatta 77'de olduğu gibi provokasyonlar ve katliamlarla ülke siyasal yaşamında "kan kokusu" duyulan bir gün haline getirilen 1 Mayıs yaklaştığından ötürü işçiler açısından daha zorlu muharebelerin gündemde olduğunu açıkça sinyalize etmekteydi.

1 Mayıs'a 5 Kala

1 Mayıs yaklaşırken derin ekonomik egemen sınıflar cephesi ise tam anlamıyla bir keşmekeşlik yaşamaktaydı. Özal hükümeti işçi hareketinin mevcut durumunu göreberek yaklaşan 1 Mayıs'ın bu hareket ve dolayısı ile de kendi hükümeti ve sistemin bütünü üzerindeki etkisini hesap edecek acil bir tutum belirlenmesine büyük özen göstermiştir. Özal hükümetinin bu meseleye büyük önem vermesi hem 1 Mayıs'ta takınılacak tavrı konusunda hükümet üyelerinin farklı türden açıklamalarına bir son vermek hem de 1 Mayıs'ın hükümet ve sistem bünyesinde yapacağı tahribatlara karşı bir stratejinin belirlenmesinin öneminden kaynaklanmaktaydı.

Özal hükümetinin ince eleyip sık dokuyarak 1 Mayıs'a 5 kala "1 Mayıs'ta bütün gösterilerin yasak olduğunu belirterek yasalara uymayanların en ağır şekilde cezalandırılacaklarını döne döne vurgulamıştır. [Özal hükümetinin arkasına Evren'i de alarak 1 Mayıs'ta devletin egemenliği ne", "kanun ve nizam hakimiyetine" kesinlikle gölge düşürülemeyeceği şeklinde içtikleri and 1 Mayıs'ın 1989'da da "Belalı gün" olacağı hakkında kuvvetli ipuçları vermektedir.] Çünkü Özal'ın resmen plan ettiği tavrı 1 Mayıs'ta egemen sınıfların yasak ve zor stratejisini benimsediklerini göstermekteydi.

Özal hükümetinin 1 Mayıs'a karşı baskı ve yasak stratejisini benimseme-

si ise başkaca hiçbir alternatifine sahip olmamasından kaynaklanmaktaydı. Çünkü Özal hükümeti 1 Mayıs'ın serbest bırakılması durumunda resmen ilan edilmemiş dediğiniz yüzbinlerce işçinin katıldığı eylemlerin 1 Mayıs'ın siyasal etkisiyle birleşerek ülke çapında deyim yerindeyse (1 Mayıs'a göre) bir "kızıl gösteri"ye dönüşmesi sözkonusu olacaktı."

İşçilerin daha pasif eylemlerinin 26 Mart yerel seçimleri üzerindeki etkisini düşünen egemen sınıflar ve Özal hükümeti seçmenlerin yüzde sekseninin emekçi halkın da yüzde doksanı etrafındaki bir kesiminin reddettiği yönetimlerının 26 Mart ve sonrasında ki yediği şamara ülke çapında bir "kızıl gösteri" ile birlikte bir şamar daha yiyecekti. Ancak buna tahammül etmek de mümkün değildi. Özal hükümeti yasal ve gayri siyasal görünümü bir 1 Mayıs yapılmasına aslında o kadar karşı değildi. Ancak mevcut siyasi hava böyle tür bir gösteriye de izin vermiyordu. Çünkü mevcut hükümet Türk-İş'in işçi düşmanı önderlerinden bile ciddi bir dayanağa sahip değildi ve sap gibi ortada idi. Özal'ın deyimi ile bu koşullarda duruma yine. "Aşırı uçlar" egemen olacak ve 1 Mayıs yine egemen sınıflara ağır bir şamar atacaktı. Ayrıca Özal'ın hükümeti egemen sınıfların "sol" içindeki uzantılarının ortaya koyduğu "sınıf çizgisi" temelinde 1 Mayıs'ın vizite eylemliliği olarak geçmesine de biraz önce belirttiğimiz nedenlerden ötürü tahammül edemezdi.

Egemen sınıflar sorununun ayrıca yasak yanı üzerinde durmuşlar yasağın da belli rizikoları taşıdığını hesap ederek ikisi arasında bir kıyaslama yapmışlardı. Bu kıyaslamadan sonra ise iyi bir askerî stratejikçi ile birlikte "yasak ve zor" yolunu tercih etmişlerdir. Çünkü gerçekten yapacakları başka bir şey yoktu.

Egemen sınıflar ve Özal hükümeti belirledikleri bu stratejiyi 1 Mayıs'a az bir zaman kala TV ve basın aracılığı ile kamuoyuna duyurarak. İşçilerin 1 Mayıs'ta tahriklere kapılmamaları ve gösterilere katılmamaları çağrısında bulundu. Ancak işçiler bu çağrılara fazla kulak asmadılar çünkü, o işçilerin haklı ve meşru zemindeki eylemlerini "işçiler dürtükleniyor" diye aynı gerekçelerle mahkûm etmeye kalması onun tahrik(!)den neyi kastettiğini deşifre ediyordu. Özal'ın TV ve basın aracılığı ile ortaya koyduğu "yasak ve zor" stratejisi 1 Mayıs'ta yine

bir şeylerin olacağını ve en geri kitlelere bile hissettiriyordu. Tabiatıyla 1 Mayıs gittikçe artan bir gerilimle birlikte gelmekteydi.

El mi Yaman? Biz mi Yaman? Yasak Çağrısı ve Yasağı Delme Çağrısı!

Devrime, işçi sınıfına dayatılan bu yasağa boyun eğilmesi ise hiç mümkün değildi. Çünkü cuntanın karanlık istipdatından meşakkatli ve oldukça ağır faturalar ödeyerek bugüne gelen devrimin halkın % 80'inin elinin tersiyle bir kenara fırlattığı kukla rejimin baskılarına boyun eğerek yeni ve daha ağır bedeller ödemeye peşinen kabul etmek anlamına gelmekteydi. Yasaklar zincirinin birer birer parçalandığı dönemde zincire yeni halkaların eklenmesi oldukça geri bir adım teşkil edecekti. Yine bu yasaklara uyulması işçilerin aylardan beri ve herkesi hayrete düşüren eylemliliklerinin elde ettiği kazanımların geri iade edilmesi, uğruna mücadele ettiği birçok değerden vazgeçilmesi anlamına gelecekti. [Geçen yıl bile 1 Mayıs'ın kutlandığı koşullarda bu yıl yasağı kabullenmek işçi sınıfının kendi boy-nuna kendi elleriyle kement vurmaları anlamına gelmektedir.] Dolayısı ile işçi sınıfı ve devrim açısından da yasakları çiğnemekten başka bir alternatif yoktu. Sonucu itibarıyla yasaklar ve yasaklara karşı olanların güç gösterisi için 1 Mayıs randevusunu büyük bir gerilim içinde beklemeye koyulmuşlardı.

Toplanmadan eritime şeklindeki askerî stratejinin başarısızlığı faşist birlikleri panik içinde silahlarına davranmaya itmişti. Randevu günü geldiğinde devlet güçleri "zor ve yasak" siyaseti gereği 1 Mayıs meydanlarını denetim altına almaya başladı. Faşist kolluk kuvvetleri esas olarak işçileri "toplanmadan dağıtma" askerî stratejisine göre hareket ettiler. Bu strateji belli meydanlarda yoğunlaşma yanında esas olarak bu meydanlara gelebilecek İstanbul'un bütün kilit noktalarından varoşlara kadar uzanan geniş bir alanda göstericileri toplanma-

dan dağıtma perspektifine sahiptir. Onun için Anadolu ve İstanbul yakasından gelen ve içinde işçilerin yer aldığı bütün araçlar 1 Mayıs alanlarına sokulmadan ekarte edildiler. Taksim'e gelinceye kadar her kişi en az beş altı barikat geçirerek ulaşabilmekteydi. Faşist kolluk kuvvetlerinin "toparlanmadan eritme" askeri stratejisi Taksim'de ve Şişli'de buluşabilecek onbinlerce işçiyi bu buluşmalarından etti ama toparlanmayı yine de engelleyemedi, dolayısıyla bu askeri çizgi de beklenildiği kadar başarılı olamadı.

1 Mayıs meydanlarında yoğunlaşan miti, miti, polisi, ordusu bütün kolluk kuvvetleri bütün engel ve eritmelere rağmen karşılarında kararlı binlerce işçi ve emekçiyi görünce paniğe kapıldılar. İşçiler gerçekten kararlıydılar ve tehditlere pirim verecek göz yoktu onlarda. Randevu günü beş-altı barikatı aşarak gelen işçiler, devrimciler adeta değerli şairimizin dediği gibi ["Bugün 1 Mayıs, bugün Kızıl gün, meydanları boşaltın beyler! / Derhal boşaltın!] diyerek faşist barikatların üstüne üstüne yürüdüler. Tepebaşı, Taksim, Çağlayan, Mecidiyeköy'de ayrı ayrı çatışmalar gündeme geldi.

Polisin dağıttığı direnişçiler yeniden ara sokaklarda birleşerek ileri atılmakta, faşizmi dünyanın gözü önünde teşhir etmeye hız vermektedirler. Polisin "İsrail sopaları" ile siyonist İsrail rejimini aratacak kadar vahşice işçilere saldırmaya başladılar. İsrail sopalarna göğüs geren devrimcilerin bu direngenliği ise onbinlerce silahlı faşist gücün paniğe kapılmalarına yetti de arttı bile. Faşist kolluk kuvvetleri duruma egemen olamayınca elini beline götürmesi tamamen bu durumun sonucuydu ve binlerce resmî faşist kuvvetin içinde bulunduğu durumu yansıtmaktaydı. 1 Mayıs yeniden kana bulanmıştı. İşçiler yeni nesil devrimci kuşaklardan M. Aktif Dalcı adlı militanını 1 Mayıs direnişçisi olarak bırakmışlardı geriye (Akif ki postalların sokaklara indiği gün 9 yaşında çocuktuktu. Eylül darbesi ardından yeni nesil devrimci kuşakların değerli devrim neferi Akif'i bu vesileyle bir kez daha saygıyla anıyoruz.)

Demek ki sonuç itibarıyla olup bitenler faşizmin çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğundan kaynaklanan, ellerinde zor ve baskı dışında hiçbir dayanak bulunmayan tepeden tırnağa silahlı zavallıların karaktersizliğinin doğrudan sonucuydu.

"Taksim'e 1 Mayıs Yazdırmadık" Diyenler Faşizmin Aczini Dile Getirmekteydi.

1 Mayıs olayları ardından egemen sınıf temsilcileri yine aynı çizgiyi sürdürmeye çalıştılar. Ancak bu çizginin her tarafı delik olduğundan sürekli su alıyordu. Onun için onlar kâh yapılan barbarlıkları onaylama, kâh karşı çıkma gibi ikili tutum alma yolunu benimsediler. O nedenle Evren Özal, Aksu, Bayar, Ardalı vb. devlet sözcüleri "ağızlarının her iki yanından" konuşmaları açıkça gözlemlenebiliyordu. Evren ve Özal aynı ağızdan konuşarak "kanun ve nizam egemenliğinin titizlikle korunmasının" önemine değinerek 1 Mayıs'taki kanunlara karşı aşıktan gelen eylemliliğe geçtiler. Yine bu elebaşlar 1 Mayıs'ta işçilerin tahriklere kapılmamalarından övgüyle söz ettiler. Aksu, "polise silahlı saldırı yapılmıştır" derken Vali Bayar "silah kullanılmadığını beyan etmekteydi." SHP, DYP gibi ana muhalefet güçleri 1 Mayıs'ta çeşitli "tahrikler" in yapıldığından yakınarak, aynı zamanda "polisin de silah kullanmasını eleştirdiler." ANAP genel başkan yardımcısı Galip Demirel Osmanlı Padişahlarının ortaçağ'daki ilkel görüşlerinin bugünde geçerli olduğundan övgüyle söz etti. G. Demirel "Devlet ve kanun nizamı egemenliği için kardeş katli vaciptir." diyerek 1 Mayıs'ta yapılanları onaylamış olmaktadır. 1 Mayıs'ın kahramanlarından H. Ardalı'nın açıklamaları ise hem 18 bin silahlı faşist sürülerin içinde bulunduğu durumu, hem de 1 Mayıs'a egemen sınıfların verdikleri karşılığı yansıtmaları bakımından en ilginçiydi. Ardalı "Taksim'e 1 Mayıs yazdırmadık" diyerek şişine şişine poz vererek işin askeri yanı hakkındaki değerlendirmeleri dile getirmiş olmaktadır.

Egemen sınıfların 1 Mayıs olaylarını iki ortak nokta etrafında değerlendirdiklerini söyleyebiliriz. Bunlardan birincisi 1 Mayıs eylemlerine iş-

çilerin katılmadığı kendi deyimleriyle tahriklere kapılmadıkları, şeklindeki değerlendirme. İkincisi ise 1 Mayıs'ta devlet egemenliği kanun ve nizam üstünlüğünün tesis edilmiş, yasadışı güçlere pirim verilmemiş olduğu şeklindeki değerlendirmedir. Egemen sınıfların 1 Mayıs muharebesini değerlendirmelerindeki bu iki nokta konusunda gerçeklerle söylentiler arasında muazzam bir çelişki olduğunu söyleyebiliriz.

Birinci olarak 1 Mayıs gösterileri-ne işçilerin katılmadıkları ya da egemen sınıfların deyimleriyle "tahriklere kapılmadıkları" tespiti objektif gerçeklikle çatışmaktadır. Çünkü gösterilere katılanların ezici bir çoğunluğu işçi idi, Mecidiyeköy hattından 4-5 bin işçinin akını TV'de bile açıkça görülmekteydi ve bu koldan gelen işçilerin yürüyüş katılma kararı alan sendika üyeleridir. Nitekim bu söylenenler Ardalı'nın açıklamaları ile de doğrulanmaktadır. Ardalı gözaltına alınmaların çoğunluğunun işçi olduğunu rakamlarla vermektedir. 1 Mayıs'ta toplam 7-8 bin işçi ve emekçinin yürümesi ayrıca egemen sınıfların askeri stratejileri ile bağlantısı temelinde ele alındığında en az beş-on kat düştüğü de gözardı edilmemelidir. Çünkü alanlara ulaşabilen işçi ve emekçiler beş-altı barikatı bilinçli olarak atlatıp gelen kesimi teşkil etmektedir. Anadolu ve İstanbul yakalarından gelen, binlerce işçi ve emekçinin geri çevrildiği "toplanmadan eritme" askeri çizgisinin 20 bin civarında it, mit, er, erat, polis, bekçi, trafik ekibi vb. ile birlikte önemli kilit noktalarda ve varoşların bütünündeki önlemler çerçevesinde alındığında bu sayı büyük bir potansiyeli temsil etmektedir. Yine günler öncesindeki tehditler, işten çıkarılma korkusu vb. hiç de küçümsenecek faktör olarak görülmemelidir. Kaldı ki 1 Mayıs meydanlarındaki sadece bilmem kaç kişide olsa sorunun özü açısından çokça fazla bir şey değişmeyecekti. Çünkü bütün yasakları çiğnemeye hazır bu tür insanların yarın binler on binler olmasıyla sistemin halinin acep nice olacağı hiç de 'gırgıra' alınacak bir sorun değildir. Yine meydanlara gelmeyip üretimi durduran işçilerin varlığı gerçekliği de meselenin diğer yanını teşkil etmektedir. Rabak'tan, Deri işçilerine, Dikim evi'nden, Demiryollarına kadar geniş bir kesimde 1 Mayıs'ın kutlanması egemen sınıfların gayet iyi bildiği meseledir. Ancak onlar düzene karşı baş-

kaldırını temsil eden barikat muharebelerine katılımdaki durumu haliyle daha önemli gördüklerinden bu eylemler üzerinde durmayı bile gerekli görmüyorlardı.

İkinci olarak "Devlet egemenliği, kanun ve nizam üstünlüğü"nin tesis edildiğinin ileri sürülmesi ise tam anlamıyla demagogidir. Çünkü devletin bütün elebaşlarının 1 Mayıs gösterilerinin yasaklandığını dünyaya ilan etmesine rağmen işçi sınıfı ve emekçiler yine dünyanın gözü önünde bu yasakları çiğneyerek, ayakları altında tuz buz etmişlerdir. Daha önce belirttiğimiz gibi faşist diktatörlüğün elinde hiçbir başka alternatif olmadığından ötürü bütün mensupları yasak ve zor alternatifinin en başarılı bir biçimde uygulanması üzerine yapılmıştı. Ancak devrimin gücü ve kararlılığı bu hesapları tamamen boşa çıkarmıştı. İşçi sınıfı ve emekçiler binlerce silahlı faşist birliklerden oluşan barikatların üstüne üstüne yürüyünce faşist birliklerin eli ayağı birbirine dolaşarak hemen silahlarına davranmışlardır. Ancak militan kitlelerin kararlılığı karşısında yine dünyanın gözü önünde tam anlamıyla "esir" edilmişlerdir çünkü kurşun yağmuru altında ara sokaklarda yeniden derlenip toparlanan güçler yine silahlı barikatlara yönelmekte gecikmemekteydiler. Bu durum faşist diktatörlüğün silahlı birliklerinin "zavallılığını" kamuoyunun önünde açık seçik görülmesine yardımcı oluyordu. Dolayısı ile 1 Mayıs'ta olanların sonucunu "eski tecrübeli emniyet yetkililerinden" minibüs şoförlerine, emniyet'te gözaltında yine direnişe geçen göstericiler, kahvehanedeki sade bir vatandaşa kadar herkes tarafından rahatlıkla görülebiliyordu. Sonuç egemen sınıfların sözcülerinin dediği gibi "Devlet egemenliğinin" tesis edildiği, kanun ve nizam hakimiyetinin sağlandığı, işçilerin yenilgiye uğratıldığı vb. şeklindeki demagogileri küllü tamamen yalanlamaktaydı. Çünkü ortadaki sonuç bir avuç baldırı çıplığın koskoca TC. devletinin "büyüklüğü"nü ayaklar altına alması, onun büyüklüğü ile oynaması, oynaşması olarak kendini göstermekteydi.

Dolayısı ile Ferman Paşaları, "1 Mayıs meydanları bizimdir" diyen işçi sınıfımızın sistemin ve binlerce silahlı faşist sürülerinin "gurur meselesi" haline getirdikleri "engelleme" girişimlerinin karşısına kararlıca dikilerek onların gurur"larını dünyanın gözü önünde ibret-i alem olacak şekil-

de ayaklar altına alması, faşist diktatörlüğün gururunun rencide etmesi onu deyim yerindeyse "sudan çıkmış sığa"ya çevirmiştir. Onun için faşistlerin prestij ve kendi değer yargılarına göre namusun iki paralık olması (yasakların çiğnenmesi, gururların katlanıp yine faşist birliklerin yan cebine konması) kendi değer yargılarına göre onların daha da hırçın ve azgın bir biçimde saldırmalarına neden olmuş bu defa gazetecilerin de dahil ellerine geçirdikleri göstericilerin kollarını İsrail sopaları ile kıracak kadar alçaklaşmıştır. M. Akif Dalcı'nın cenazesinde faşist birlikleri adeta "Kan boğacak gibi kudurtan" şeylerden biri de 1 Mayıs yenilgisi sonrasında silahlara yeniden sarılamamaları idi. Çünkü bu defa polis şefleri, kamuoyunun tepkisini hesap edemez içi kan ağlaya ağlaya titrek seslerle "silah kullanmayın" talimatlarını vermişlerdir. Devrimcilerin kendi dava arkadaşlarının cenazesine de büyük bir kararlılıkla sahip çıkmaları da faşizme ikinci bir yenilgiyi tattırmıştır.

Bütün olup bitenler ortada iken "kanun hakimiyeti tesis edildi" diye şişine şişine övünen Ardali, Aksu, Özel, Evren hangi hakimiyetten bahsetmektedirler? Yasaklarının hiçbir işe yaramadığı hakimiyetten mi? Kurşun yağmuru altında yürüyüşlerin devam etmesindeki hakimiyet istemi (!)mi? İşçilerin meydanları boşaltın beyler derhal boşaltın! uyarılarından panik içinde eli ayağı birbirine dolaşan birliklerin hakimiyet(!)inden mi? vb. Ardali polisin başarısından övgü(!) ile söz ederek "Taksim'e 1 Mayıs yazdırmadık" şeklindeki açıklamaları gerçekten faşist birliklerin başarısını mı anlatmakta yoksa bizim dediğimiz gibi faşist birliklerin içinde bulunduğu "Zavallı" durumu mu açıkça izah etmektedir? Bizce çok açık görülebileceği gibi tepeden turnağa silahlı faşist birliklerin "zavallılığı"ni anlatmaktadır. Çünkü ABD Emperyalizminin orta doğudaki jandarmalığını üstlenen bir devletin birkaç bin "baldırı çıplak" karşısında (hem de silahsız külahsız) onları 1 Mayıs alanına sokmamakla övünmeleri(!)nin başka bir alanı söz konusu değildir.

Sonuç itibarıyla egemen sınıfların 1 Mayıs muharebesinden son yıllarda aldığı en ağır yaralardan biriyle daha ayrılmıştır. Faşist devletin İsrail siyonizmini aratacak derecedeki barbarlığı Türkiye ve dünya kamuoyu önünde açıkça teşhir olmuştur. Faşist dikta-

törlük ve Özel hükümeti basının bütününü, halkın ezici çoğunluğunu karşısına alarak. Daha da tecrit olmuş ve yalıtılmıştır. Şimdi yapmaya çalıştıkları tornistan'lar da onların sahtekârlıklarına kamufle etmeye yetmemektedir. Devrim bu muharebeden önemli siyasal kazanımlarla çıkmıştır. Bu kazanımların devam ettirilmesinin önemli oldukça fazladır.

"Barikat"ın Öğrettikleri"

1 Mayıs muharebesi devrim yapıları için önemli kazanımlar bırakmıştır geride... Bu muharebenin bıraktığı kazanımların gelecekteki yeni ve daha büyük çarpışmaları için güçlü silahlar olarak kullanılmasının büyük bir anlam ve önemi söz konusudur. İlerlemenin diyalektiği bize üretim mücadelesi bilimsel deney yanında sınıf mücadelesi kesitin de kazanımları üzerine basarak yürümeyi zorunlu kılmaktadır. O nedenle ülkemizde sınıf mücadelesinin önemli devrimci kilometre taşlarından biri olan 1 Mayıs muharebesinin önemli gördüğümüz kazanımları üzerinde durmaya çalışalım.

1 Mayıs muharebesi işçi sınıfımıza, emekçilere, gençliğe kısacası tüm toplumsal katmanlara kazandırdığı en önemli kazanımlarından biri "Hak verilmez alınır" gerçekliği gereği alınması gerekir ve zorunlu olan her şey için diş diş bir mücadelenin zorunlu olduğunun açıkça ortaya çıkmasıdır. 1 Mayıs barikatları işçi sınıfı ve emekçilere hiçbir hakkın bu arada en önemlisi iktidarı olma "hakkı"nın kimler tarafından bir "lütuf" olarak bahşedilmeyeceğini bütün hakların ancak söke söke alınabileceğini gösterdi.

1 Mayıs barikatı bu "söküp alma" eylemi için hem "alma" fiilindeki zor unsurunun (buradaki "zor" unsuru alınacak hakların muhtevasına göre oldukça farklılık arz etmektedir. Ancak yine sonuç itibarıyla zorlama ile) hem de yasaklara bağımlı olmama unsurunun sıkı sıkıya birleştirilmesinin gerekliliğinin önemini ortaya koydu. Çünkü bu muharebe yasaklar çiğnenmeden dolayısı ile -niyetten bağımsız olarak- objektif olarak yasadışı konulara düşülmeden ve azgın faşist teröre karşı devrimci siddet ile karşılık verilmeden devrimin örgütlenmesinin imkânsız olduğunu ortaya koydu. Barikatta ilerleyebilmek için faşist siddete karşı durmak ve yasağa aldı-

riş etmemek bir zorunluluktur. 1 Mayıs gibi bir konuda onbinlerce silahlı faşist birlikleri harekete geçiren egemen sınıflardan alınacak olan "en değerli hak" -siyasal iktidara egemen olma hakkı- için ise bu söylenenlerin çok daha ileri bir anlam ve önemi söz konusudur. Her halükarda bütün hakları vurulup alınacağı kimseye lütuf ve merhamet bahsedilmeyeceği 1 Mayıs muharebesinin en önemli bir kazanımını teşkil etmektedir.

1 Mayıs barikatları düzen içi muhafazetinin egemen sınıfların ezilenlerin öfkelerini yatıştırma için kullandığı devrimi engelleme, onu düzenin sınırları içine hapsedme uğraşlarının en önemli araçları olduğunu ortaya koymuştur. 1 Mayıs öncesinde egemen sınıflar ve onlara "sol" içindeki uzantıları bir kez daha aynı perspektif temelinde proletarya devrimine karşı ortak bir tutum belirledikleri açık gerçeklikler olarak gözler önüne sermiştir. Egemen sınıflar 1 Mayıs'ın 1 Mayıs meydanlarında yapılmaması için yasadışı eylemliliklere girilmemesinin özel olarak dikkat çekmiş ve "yasadışı" yolları tercih edenlerin en sert şekilde cezalandırılacaklarını döne döne vurgulamışlardır. Egemen sınıfların TV ve basın aracılığı ile yaptığı bu çağrılar sistemin sınırlarının aşılmasını amaçlamaktaydı. (Bu konu üzerinde daha önce de durmuştuk) Egemen sınıfların "sol" içindeki uzantıları bilimum tasfiyeci legal marksist karar-gâhlar ve bunların 'yasadışı' çıkıntıları ortaya koydukları 'sınıf çizgi'sinde de aynı cins telkinlerde bulunmuşlardır. Bu akımlar 1 Mayıs eylemlerini 1 Mayıs meydanlarında yapılmasını "sınıftan kopma" olarak değerlendirmişler 1 Mayıs'ta viziteye çıkma yolu ile SSK önlerinde mitingi (!) bir şeyler yapılmasının önemli bir anlamı olduğunu ileri sürmüşlerdi. İleri sürülen "sınıf" değil "sınıf işbirlikçi çizgi" Şikago'da yanan isyan ateşinin" başkaldırı yanını bir asırdan sonra 1 Mayıs faaliyetinin göbeğine oturtma yerine 1 Mayıs'ın daha iyi yaşam koşullarını düzeltmeye yönelik reformlar için mücadele yanını 1 Mayıs faaliyetinin göbeğine oturtmaktadır. Dolayısı ile bu haklar için viziteye çıkan çok sayıda işçinin 1 Mayıs'ta da aynı eyleme devam etmelerini salık vermiştik. İşçilerin yaklaşık bir ay boyunca tekrar ettikleri "vizite eylemi"nin 1 Mayıs'ta da asıl mücadele biçimi olarak önerilmesi işçilerin eylemliliklerini 1 Mayıs'ta daha üst noktaya sıçratma

yerine işçilerin en geri kesimine yamayan onu daha da gerilere çeken bir niteliği yansıtmaktadır. "Sınıf çizgisi" (söz sınıf işbirlikçisi anlayın) işçilere 1 Mayıs'ta 'yapmaktan hasta' olup SSK önlerine gelmelerini önerirken bu önerinin "En geniş uygulanabilirliğe sahip" bir öneri olduğundan hareket etmektedir. Onlar işçilerin her kesimin kolaylıkla kabul edebileceği, "sekte ve ağır" olmayan bu öneriyi işçilerin dört elle yapışacağını ummaktaydılar. Ancak "En geniş uygulanabilirliğe sahip" işçi sınıfının en geri kesimine göre ayarlanmış bu ekonomizm şaheser öneri faşizmin baskı ve terörünü yıllarca tatmış baskı ve yavaş prangasına vurulmuş, düzene karşı saçından tırnağına sınıf kini ile dolu ilerici işçilerden kopuşu getirmekteydi. Aynı zamanda, nitekim 1 Mayıs'ta olanlar bu çizgilerinde ufulanıp geçmesine yetti de arttı bile.

1 Mayıs muharebelerinden çıkan önemli derslerden biri de iktidara doğru uzun yürüyüş için daha etkili ve kesin neticeyi belirleyecek "ölümcül darbelerin ülkemizin kırlık alanlarından vurulabileceği gerçeğinin daha iyi görülmesidir. 12 Eylül pratiğinin de kanıtlandığı bu gerçek devrim ve karşı devrim arasındaki kuvvet ilişkisinin kırlarda devrimin lehine karşı devrim aleyhine bir kuvvet dağılımı gösterdiğini 1 Mayıs vesilesiyle bir kez daha göstermişler. [1 Mayıs tecrübeleri iktidarın fethedilmesi için iktidara talip olanların kırlardan vurup gelmeleri şehirlerdeki çalışmanın kırdaki çalışma ile sıkı sıkıya birleştirilmesinin önemi daha iyi bilince çıkarmıştır.]

1 Mayıs muharebeleri işçi sınıfı içindeki çalışmanın önemini bir kez daha kafalara kazımıştır. İşçi sınıfına "harçtan gazel okuma" veya kutsal görevlerin yerine getirilmesi için kronolojik sıraya göre tavır takınma şeklindeki işçi sınıfından kopuk ekonomizmin gizlenmesine yetmeyecek siyasi tutum almanın, sınıf mücadelesi açısından hiçbir anlam taşımadığı 1 Mayıs muharebeler vesilesiyle bir kez daha bilince çıkmıştı. 1 Mayıs muharebeleri işçi sınıfı içindeki çalışmanın ana iskeletini mücadele deneyimi fazla olan ileri işçilerin yoğun olduğu alanlarda öncü partinin fabrika hücrelerini yaratmak, bu hücreler etrafında sendikal faaliyete gereken önemi vermek devrimci demokratik sendikal muhalefet yaratabilmek için halk güçleri arasındaki birliklere değer vermek, sendikaları günlük yaşam koşul-

larının düzeltilmesi yanında Marx'ın deyimiyle bu kurumları kapitalizmin yıkılmasının örgütlü araçları haline getirebilmek büyük bir öneme sahiptir. ("1 Mayıs mücadelesi" işçi sınıfı içindeki çalışmanın işçi sınıfı partisinin kendi dokusunu sınıfının ileri unsurları ile örebilmesi, en ileri en devrimci özelliklere sahip bu sınıfın toplumun gidişatına ilişkin politik yaşama müdahale gücünün en iyi şekilde değerlendirilmesi kırlardaki mücadeleye militan ve savaştan güç aktarabilmek için önemli olduğunu daha iyi kanıtlamıştır.) Dolayısı ile 1. Kaypakaya'nın 15-16 Haziran derslerinden çıkardığı "hareketin kırlara çekilmesi"ni 5 milyon işçinin kıra aktarılması ve şehirlerde ve işçi sınıfı içindeki çalışmayı "kırlara kadro aktarımı" gibi "depolama merkezi" gören lafta "sol" özde "sağ" anlayışları da yerle bir etmiştir. İşçi sınıfı içindeki çalışmanın geniş ve zengin ürünlerini kadro deposu derekesine indiren onu dar bir alana sıkıştıran "sağcı" anlayışların sosyalist hareketin III. sosyalist forum sonuç senetlerine karşı itirazlarını, kuru, doğma, ve basma kalıp niteliğini daha iyi gözler önüne sermiştir.

1 Mayıs muharebesi devrimci demokratik güçlerin kendi arabasındaki eylem birliklerinin önemine işaret ederek düzen içi tasfiyeci legal marksist reformist akımlarla devrimci demokratik güçlerin ayrışmalarına önem vererek "sol" eğilimli güçlerin birlikliklerine değer verilmesini ortaya koymuştur. 1 Mayıs muharebeler başta proleterya hareketi olmak üzere devrimci demokratik hareketin büyük tehlikeler ve devrimci fırsatların iç içe geçtiği sürece hükümetine de siyasal, ideolojik, örgütsel vb. alanlarda ciddi eksikliklerinin olumsuzluklarının, hatta hatalarının olduğunu döne döne vurgulamış, yeni ve ileri atılımlar için vaktin fazla olmadığını bilinçlere kazınmasına yardımcı olmuştur. Sınıf mücadelesinin önümüzdeki dönemde daha da büyük muharebelere tanık olacağını önemli ipuçlarının olduğunu ön kanıtı olan 1 Mayıs muharebeleri önümüzdeki dönemde hayatın her alanında daha ciddi, daha profesyonel daha savaştan bir ideolojik siyasi örgütsel vb. mücadelenin örgütlenmesinin önemine parmak basmış, bu görevleri yerine getiremeyenlerin adı ne olursa olsun sınıf mücadelesinin acımasızlığı altında un ufak olacağını göstermiştir. □

1 Mayıs 89'un Direngen Ruhunu ve Öğrettikleri

Tüm dünya işçilerinin ve ezilen halklarının, birlik dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, yüz üç yıllık olgunluğuna, asırlık mücadele ruhuna ve bu mücadelenin her geçen gün emperyalizme, sosyal emperyalizme ve her türden gericiğe karşı mücadeleye dönüştürülmesi gerekliliğinin yakıcılığına uygun olarak Türkiye'de de bir kez daha yaşatıldı.

Günlük basında da gelişmelerin büyük bir kısmının yansımada da görüldüğü gibi, daha Nisan başlarından itibaren işçiler devrimci güçler ve sendikalar 1 Mayıs'ın onun mücadele ruhuna uygun olarak kutlanması yönünde demeçler verir ve kararlar alırken, egemen sınıfların çeşitli yetkilileri de, 1 Mayıs'ın "bayram" olmadığını yasalarda bununla ilgili bir hükmün bulunmadığından dem vurarak, önce "yumuşak, giderek daha kesin ve sert bir tutumla 1 Mayıs günü, 1 Mayıs'ı mücadeleye dönüştürecek işçi sınıfı ve devrimci emekçilere karşı alacakları tutumu belirlemiş oluyordular.

Çeşitli devrimci güçler, egemen sınıfların söyleyeceği şeye itibar etmeyerek 1 Mayıs'ın ruhuna uygun yaşatılması yönünde çalışmalarını sürdürürken, "1 Mayıs Komitesi" adıyla kamuoyuna yansıyan ve 7 sendikadan oluşan Komite, önce 1 Mayıs'ın yapılması için izin başvurusu kararı almış sonra da, çeşitli demokratik kitle kuruluşlarının ve sosyalist basının da görüşlerini almak girişiminde bulunmuştur. (!)

Bu çağrının değerlendirilmesi esnasında 1 Mayıs'ın yaşatılması yö-

nünde üç ayrı görüşü ortaya çıkıyordu.

1. Görüş sosyalist güçlerle ve çeşitli demokratik kitle örgütlerine, "âdet yerini bulsun" anlamında çağrı yapan sendikaların sahip olduğu görüştü: İzin verilse de verilmesede 1 Mayıs'ı Abide-i Hürriyet'te yapacağımız biçiminde şekillendirilen bu görüşe göre, 1 Mayıs'ın "mülkiyet hakkı" sadece sendikalara aitti. Bu "işçilerin bayramıydı" devrimcilerin sosyalistlerin, hele hele Komünistlerin bu mücadele gününe (onlara göre bayram) sahip çıkıp yaşatmalarına hakları yoktu. Bu ağalar, Birlik dayanışma ve mücadele günü olan ve bu günün dünya işçi sınıfına ve ezilen halklarına, bu haliyle malolduğunu bile bile, çarpıtmaya, 1 Mayıs'ı mücadele günü değil de sendika ağalarının, protokolün "şeref" sandalyesine oturarak izleyecekleri mesleki bir kuruluşun

yıldönümü kutlaması gibi görüyorlardı. İstiyorlardı ki, gerçekten Mayıs'ın mücadele ruhunu yaşatan güçler meydanları onlara bıraksın ve planladıkları ihanet de böylece fazla göze batmasın.

Sendikaları onların sahip olduğu sınıf bilinci ve sınıf tavrı durumuna göre değil, bünyesinde barındırdığı üyelerin üretim içindeki niteliklerinden hareketle, onları sınıfın her şeyi gören, sınıfın öncü örgütü, hatta siyasal iktidarı yerine koyan, kaba Troçkist mantıktan kaynaklanıyordu bu görüş 1 Mayıs'ı "sahiplenen" ağalarımızın mantığı bu olunca sonuçta ihanet olmak zorundaydı. Bu baylar 1 Mayıs'ın sahipliğine öyle kaptırmışlardı ki kendini, bizzat işçilerin birinci eldeki görüşlerini yansıtan işçi temsilcilerinin "1 Mayıs günü 1 Mayıs alanına" şeklindeki görüşlerini bile "bö-lücülük"le itham ediyorlardı.

İkinci görüş, ki bu 1 Mayıs konusunda dergimizde benimsediği görüştü. 1 Mayıs'ın işçi sınıfının dolaşısıyla devrimci güçlerin mücadelesinde sembolleşen 1 Mayıs alanında hayat bulması olarak şekilleniyordu. Bu görüş, Türkiye işçi sınıfının 37 evladının mücadele içindeki şehitliğine saygı duymayı gerektiriyordu. Egemen sınıfların tehditlerine, yasa-kamlarına rağmen, 12 Eylül cuntasının bile unutturmadığı yok edemediği mücadeleye sahiplenme ruhunu yaşatmak amacını taşıyordu. Bu görüş, sınıf adına hareket ettiklerini söyleyen ama o anda bile sınıfın direniş ruhuyla, ayağa kalmış coşkuyla mücadeleye durumuna karşın sinsi kılıflarla ihaneti yerleştiren sendika ağalarına karşı; sınıfın kendine yakışan tutumu belirlemek; egemen sınıfların icazetiyle 1 Mayıs'ın ölü bir ruhla sembolize edilmesine karşı duran sınıfın mücadelesinde ve enternasyonal dayanışmasıyla, kendi gücüyle mücadelenin meşruluğunu fiiliyata geçirmeyi gerektiren, sonuç itibarıyla da görüldüğü gibi doğru bir görüştü. Teorik doğru buydu. Mayıs güçlerine bu propaganda götürülmeli ve bu minval üzerinde kazanılmaydı kitleler. Bu görüş çeşitli demokratik kitle örgütleri ve aynı nitelikteki mesleki örgütlenmeler tarafından da benimsenmişti.

Bir de üçüncü görüş vardı. Bu görüşün sahiplerine göre, 1 Mayıs günü hem Hürriyet-i Abide de olunabilirdi hem de Taksim'de. Hem sendikacılar yalnız bırakılmamalıydı hem de 1 Mayıs alanındaki güçler, Abide-i Hürriyet'e gitmek de doğruydı. 1 Mayıs alanına gitmek de doğru. Velhasıl bu yurttaşların adımları devasaydı. Biri Abide-i Hürriyet'te diğeri Taksim'de olacaktı.(1)

Sendikacıların, izin verilse de ve silinse de, 1 Mayıs'ta Abide-i Hürriyet alanında olunacağı yönündeki kesin tutumlarını anlayabiliyoruz; zira Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihine baktığımızda sınıfın mücadelesinin ivme kazanmasına paralel olarak sendika ağalarının ihanetinin de o oranda berraklaştığına, bu mücadelede yer alan devrimciler tanıktır. 15-16 Haziran'da, bavullarını toplama hazırlığına giren

komprador patronların müsterih olmasına çabalayan ve egemen sınıfların uzattığı mikrofona zevkle yapışıp, işçileri kendi cesetlerini çiğneyip evine dönmeleri çağrısını yapanlar, sınıfa ihanet eden bu bayların öncüleriydi. Sadece tarihsel önemdeki durumlarda değil, toplu sözleşme pazarlıklarında, masa başında işçileri satanlara, 1 Mayıs alanını diline dahi almaktan korkanlara tabi ki güvenmek saflık olurdu. 1 Mayıs alanında olunmasını savunan devrimci güçler, sendikacıların bu ihanetine tecrübeleriyle tanık oldukları için, başından beri, hem bu sendikacılarla birlikte olmayı, hem de devrimci güçlerin gidecekleri alana da geleceklerini savunanlara karşı bir ikna faaliyeti yürüttü. Ne var ki ayınların aynı, ayırların ayrı yerde duracağı hükümünü değiştiremedik, 1 Mayıs'a 4 gün kala, henüz izinin verilip verilmeyeceği kesin belli olmadan daha önce Abide-i Hürriyet'te olmayı savunan anlayıştan bazıları bizim de doğruluğunu benimsediğimiz 1 Mayıs alanını kabul ettiler. Sendika ağalarının ve 1 Mayıs 89'da ağalığını ihanetle taçlandıranların kuyrukçusu anlayışlar da, başından beri Abide-i Hürriyet'te olma fikriyle 89 sabahı doğan ihanetle ortak oldular.

Mayıs tartışmalarının başladığı günlerde, birçok sendika şubeleri 1 Mayıs alanında olunmasını savunurken, 1 Mayıs Komitesi olarak bilinen yedi sendikanın geniş olanaklarla yoğun olarak propaganda ettikleri Abide-i Hürriyet fikri, giderek, başından beri doğru tutum takınan sendika şubelerini de etkiledi birçok sendika şubesini benimsemeseler de Abide-i Hürriyet'e gitme yönünde karar almaya itti. Bu somut durumda, düşüncemiz, işçileri, ihanet ihtimalleri kuvvetli olan sendikacıların etki alanında kırtarmak olarak şekillenmesine rağmen, hem zamanın kısa oluşu, hem de bazı anlayışların 1 Mayıs alanını ilkeselleştirme eğilimlerinden dolayı yeterli tartışma ortamı bulamadığı için ve prensipte devrimci olarak gördüğümüz anlayışlarla birlikte hareket etmeyi kabullenmişimiz, başındaki tutumumuzu sürdürmek olarak kaldı.

Ve nihayet 1 Mayıs seksen dokuz sabahı kamuoyuna yansıdığı adıyla

"1 Mayıs Komitesi"nin çınlayan ihanetine rağmen saat 10.30'dan itibaren Taksim'e üç koldan (İstiklal Caddesi, Elmadağ Caddesi ve Tarlabası) yürümeye başlayan devrimci güçlerin, her meslekten işçi ve emekçilerin coşkusu, tarihin o gününün karalatılmaya çalışılan sayfalarını aydınlatacak fener görevini gördüler.

Egemen sınıfların günlerdir 1 Mayıs'ın mücadeleye ruhunu bastırarak yönünde yaptıkları çalışmalar ve mevzilenen güçler 1 Mayıs güçlerinin harekete geçmesiyle birlikte harekete geçirilmiş, zalimane uygulamaların, hayvanca kudurganlığın bütün maharetleri 1 Mayıs güçleri üzerinde uygulamaya sokulmuştu: Neler yoktu ki bu bastırma araçlarını içinde. Ama biri özellikle dikkat çekiciydi: İsrail halkının kolunu kafasını kıran çocuk düşüren bu şey polisin elindeki İsrail sopasıydı.

Saat 10.30'dan itibaren Taksim'i zorlayan devrimci güçler, üç koldan bunu başaramayınca kavga ede ede "Tepebaşı Caddesin'deki güçlerle birleştiğinde, grupları yakın takip etmeye çalışarak, taşıyamadı çil yavrusu gibi dağılan ama kitlenin peşini bırakmayan sivil, resmi, çetive kuvveti ve trafik polisiyle bütün egemen sınıf beslemeleri, Beyoğlu bulvarından Şişhane kavşağına geldiğinde, telsiz emriyle kitlenin üzerine kurşun yağdırmaya başlıyordu.

Polisin gösteri başlarında başvurduğu "döv etkisiz hale getir ve orada bırak" politikası kurşun yağmuru altında kendini taş atmak suretiyle karşı savunmaya geçen kitlenin sokak ortalarına dağılmasıyla, taktik değiştirmiş ve tek tek yakalayarak, yakaladığı andan itibaren insafsız bir meydan dayağıyla gözaltına almaya alındığı andan itibaren İsrail sopalarıyla kafa göz dinlemeden yoğun bir dayağa başlıyordu. Yeri gelmişken belirtelim ve soralım: Bu değneğin sihirli gücünde medet uman siyonist kasaplar ne kazandılar 1 yılı aşkın bir süredir Filistin halkının her gün 1-2 şehit vererek sürdürdüğü mücadele Filistin halkına ne kaybettirdiyse, ve gelinen noktada, Filistin halkının bir devlet olarak örgütlenme aşamasına gelmekle ve 400'e yaklaşan şehitlerine rağmen ne kazandıysa, bu zulmün al-

tında inleyen çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının kazanım ve kayıpları da o olacaktır. Bu sırrı henüz çözme becerisini göstermemiş kan dökücülerin 1 Mayıs sabahı bütün zulüm araçlarını harekete geçirmelerine, yaşasın 1 Mayıs diye bağırın devrimci işçi ve emekçilere insanlık dışı bir kudurganlıkla saldırmalarına karşın, yoğun İsrail sopası darbeleriyle bir sokaktan diğerine dağıtılan kitlenin, bir başka sokakta bir araya gelerek tekrar Taksim alanını zorlama kararlılığı karşısında bir kez daha düşünmeleri gerekiyor.

Evet! kan dökücüler. Bu vahşeti siz yarattınız ve buna reva gördüğünüz insanları da gördünüz. Saldırdınız dövdünüz. Pestile çevirdiğiniz o insanlar kendini toparlar toparlamaz yine kotejde saf tuttu. Siz kurşun sıkıntınız o insanları kendini taşıla savundunuz. Siz tutuklayıp cehennem karanlığı ile katranlaşan işkencehanelere götürdünüz günlerce yoğun işkence yaptınız ama onlar suratınıza tüküre tüküre 1 Mayıs'ın enternasyonal ruhunu savundular. Kazanmak istediğiniz bu muydu? Bütün dünyada istisnasız bir biçimde 1 Mayıs haykırılmasına rağmen insan haklarına riayet ettiğiniz savıyla, işkence ve kötü muameleyle karşı belgeye ilk imzayı atan ülke konumunda oluşunuzu, hindinin küt bedeniyile kanatlarını aç aç kaba rışı gibi övünmekle zalimliğinizi kamufler ettirdiğinizi sandığınız bir anda, doğanın canlandığı sürüngenlerin bile güneş ışınlarına çıkmaya hazırlanmış bir anda, 18 yaşındaki genç bir insanın canını almanın sizin seviyenizdeki kriteri anlayabiliyor musunuz? Sakın en kanlı faşist diktatörlüklerde bile 1 Mayıs kutlamaları yapılmasına rağmen kimse nin burnunun kanamamış olması gerçeğini gözardı ederek insan hakları demokrasi palavraları atmayın. Bütün dünyaya rezil oldunuz. Siz "demokrasi" dedikçe ağızınızda M.Dalci'nin kan pıhtıları sıçrayacak, kadehlerinizdeki koku şarap değil, kan kokusu olacak. En ala aşçıların hazırlayıp önünüze sürdüğü yemeklerin lezizliği aldaticıdır, yerken onda Mehmet Dalci'nin babasının size verdiği vergiden de bir pay olduğunu düşünmek zorundasınız. Çocuklarınızı sevdiğiniz zaman

M.Dalci'nin babasının, annesinin de sunmak istediği bir sevginin olduğunu düşünmek zorundasınız ama onların açılan kucakları dolmayacak. Bunu anlıyor musunuz. İşte sizin suçunuz bu evladı katledilmiş anne ve babanın iki kolu arasındaki boşluk kadar sınırsızdır. Bunu unutmayın.

Bu sonucun vahşet tarafını siz yarattınız. Beyoğlu bulvarında henüz 18 yaşında, belki de 1 Mayıs'la birlikte devrimci ve haklı mücadeleye ilk kez tanışan Mehmet Dalci isimli bir genç işçinin, hunharca katledilmesi ile, 89 1 Mayıs'ını bir kez daha kana buladınız. Ne var ki, katliam girişimleri ve ölüm, egemen sınıfların emeline ulaşmasına yine de yetmedi sadece yetmemekle de kalmadı. 89 1 Mayıs'ı 12 Eylül faşist cuntasının ektiği ölü toprağının çöle çevrilmesine ve bu çözümlerin derinliklerinde her şeye rağmen dikenli kaktüslerin boy vermesine vesile oluyordu. Artık egemenler bu çölde rahat dolaşamayacak, onları her tarafta yıpratmak dikenler, onlar sevmese de var olacak. Nitekim, faşist baskıların kırılmasıyla birlikte elde edilen devrimci inisiyatif, 1 Mayıs alanındaki hayvanca saldırıların sıcaklığına rağmen 1 Mayıs şehidi M.Dalci'nin cenazesinde daha büyük bir coşkuyla kaldırılmaya girişilmiş ve sekiz bine yakın bir kitleyle cenaze M.Dalci'nin direngenliğine yakışır bir kararlılık ve hesap sorma gösterisine dönmüştür. Öyle bir sahiplenme ve kararlılık ki, polis bunun kamuoyuna yansıtılmasına gösterdiği tahammülsüzlük, onu, gazetecilere karşı aşağılık bir saldırıya yönelterek bir dizi gazetecinin barbarca dövülmesine, kolunun tafasının kırılmasına yöneltmiş ve hem Türkiye kamuoyu önünde, hem de dünya kamuoyu önünde egemen sınıfların, insan hakları, demokrasi, basın özgürlüğü ve polis "koruyucu melek" vb. oluşuna dair söyledikleri bütün sözler bir anda tersine dönerek gerçek durum, yani her şeyi ile faşizmin salyalyı suratı bütün ürkünlüğüyle dev aynasına yansıtılmıştır...

1 Mayıs 89'un bir mücadele şölenine dönüştürülmüş olan gerçeği, bu ruhun kararlılığıyla yaşatan anlayışların hatalarının olmadığı sonucunu çıkaramaz.

Tersine bu olumlu ve önemli kazanımları elde etmiş olma gerçeğine rağmen, farkında olunarak ya da olunmayarak yapılan hataların görülmüş olmasından sonradır ki 1 Mayıs'ların daha kararlı daha kitlesel ve güçlü olarak yaşatılmasının teminatını verir bize.

Görüşümüzce bazı kortejlerdeki inisiyatif yetersizliği, hazırlıkların 1 Mayıs'ı çok az bir zaman kala sonuçlandırılmış olmasından ve tabii tartışmaların basında, Abide-i Hürriyet'le, Taksim arasındaki tercihlerin kimi anlayışlarca son anda somutlaşmasından kaynaklanan organizasyon eksiklikleri:

İkinci olarak, 1 Mayıs'ın mücadele özüne başından beri doğru parmak basan devrimci anlayışların, yoğun üretim birimlerindeki devrimci işçi kitesinin önerilerini anlamada güçlük çekmesi, (teknik ve zamanlama konusunda) 1 Mayıs alanına katılımın daha yoğun olması imkanı varken, esnek davranılmaması sonucu bu güçlü katılım önemli oranda zayıflamıştır. Tabii bunda da bu anlayışların dışındaki dinamiklerin de önemli hataları vardır.

Üçüncüsü: Başından beri doğru ve haklı olarak, 1 Mayıs alanında olunması gerekliliğini savunan devrimci anlayışın, propaganda döneminin bitişiyile şekillenen mevcut duruma uygun bir değerlendirme yaparak, gerekiyorsa, günün ve eylemliliğin amacına uygun tesbit yapılmasında statik ve ürkek davranılması, önemli olanın mücadele ruhu olduğunun yer ve zamanın belirleyici bir unsur olamayacağını bilince çıkarılmamış olmasını başlıca hatalar olarak görmek gerekir.

Bunların yanısıra, devrimci güçlerin birlikte hareket etmeyi sağlamış olması, reformist ve teslimiyetçi güçlerin de kitleler nezdinde daha berrak olarak anlaşılabilir olmasına imkân vermiştir.

Yine 89 1 Mayıs'ının en önemli derslerinden biri de, daha 1 Mayıs tartışmalarının başından itibaren sendikacıların ihanet edebilecekleri görmüş olmalarıdır. Kuşkusuz böyle bir ileri görüşlülüğümüzün ve bu ihanet unsurları tarafından doğru çıkarılan tespitimizin bizim yanılmamız pahasına bir sonuç çıkmasını ar-

zularlık. Ne var ki ihanet sendika ağalarının boyunlarında taşıdığı pranga kilitli bir tasma olarak var olmaya devam etti. Bu durum kısa erimde, işçi sınıfının birlikteliği ve gücünün bölünmesi yönünde bir kayıptır ama uzun vadede, sınıfın gözlerini açması ve gerçek önderliklerini görmesi bakımından bir kazanım olarak görülmelidir.

1 Mayıs seksen dokuzun önemli kazanımlarından biri de, devrimci saflarda görünerek egemen sınıfların saldırganlarını meşru gösteren devrimci mücadelenin radikal kesimine sinsice saldırganın bir aracı olarak propaganda edilen provakasyon edebiyatının, yine bu edebiyatın sahipleri tarafından "provake" edilmesidir. Bu kitlelerin gerçeği görmesine yardımcı olması bakımında önemli bir kazanımdır.

Ne demişlerdi 1 Mayıs sabahı teslim bayrağını çeken sendika ağaları. "Provakasyon olacağı bilgisini aldık. Bundan dolayı vazgeçtik."

Bu rezil gerekçeyi sorgulayalım. Nedir bu provakasyon? Kim yapıyor? Kısaca bir dinamik gücün belli bir amaç için ortaya koyduğu bir tavır, eylemliliği kendi içinde barındırdığı, ya da farkına varmadan saflarına sızan ve kendinden görünen unsurlar tarafından o fiiliyatın hedeflediği amaçtan sapıtılmasıdır. İşleme hale getirilmesidir.

Peki olan neydi.

Yaşasın 1 Mayıs diye haykıran işçilerin ve çeşitli mesleklerden devrimci emekçilerin üzerine, rengi belli, apoleti okunaklı üniforması belli egemen sınıfların militarist güçleri tarafından cepheden yayılım ateşi açılmasıydı. Bu mu provakasyon? Kaldı ki, bizzat 1 Mayıs öncesi Başbakanın ve İçişleri Bakanının demecileri zaten böyle davranabileceklerinin de işaretini veriyordu. Yani açtıkları, yani egemen sınıflar kendi kendini sabote etmediler. Kendini sabote edenler ve provakasyonu yaratanlar günlerce gazete sayfalarını 1 Mayıs komitesi olarak işgal edip işçileri 1 Mayıs günü Abide-i Hürriyet meydanına çağırmalarına rağmen, işçilerin bu çağrılara inanarak alana girme hazırlıklarına başlamalarıyla birlikte, işçilerin yüzüne karşı söylemeyi göze alacak cesareti bile göstermeyip "polis abile-

rine" "1 Mayıs'ı kutlamaktan vazgeçtik" diyen sendika ağalarının kendisidir. Provakasyon, kendi hedefini imha etmese eğer bunu yapanlar komitenin kendisidir. Mesele bu kadar açıkken bu aşağılık savunma güdüsüyle ortalığı bulandırmak niye. Biliyoruz o koltuklar yumuşaktır. Ama unutmayın baylar, sizi oraya çıkarmayı başaranlar, oradan aşağı alırken oraya gönderme süresinde gösterdikleri hoşgörü-yü ve güveni kaybetmiş olarak sizi alaşağı edecektir. Bunun ne demek olduğunu iyi düşünün, zaman geçmeden oradan inin. Bu bir. İkinci-si, provakasyon edebiyatına sarılarak, aslında kitleleri korkutmaya çalıştığınız şeyi başınızdan aşağı döke-rek kendinizi yaktığınız bu belanın üreticisi olan fikir babalarınızın da, bu silahı artık ellerinden alınmıştır. Gerçekten dediğiniz şey egemen sınıflar tarafından kitlelerin yükselen mücadelesi cepheden engelleyemedikleri zaman başvurdukları bir yöntem olarak vardır. Bu sizin keşfiniz de değil, sınıf mücadelesi boyunca ve bu mücadelenin hayat bulduğu her yerde hep başvurulan bir yöntem olarak vardır. Ne var ki, tarih, egemen sınıfların başvurduğu bu yöntemin varlığını kaydetmesine rağmen, devrim güçlerinin bu sinsî yöntemin varlığından ya da olası ihtimalinden dolayı da mücadeleyi tatil ettikleri görülmemiştir. Tersine, sizin gibi modern provakatörler de dahil bütün provakatörlere karşı uygun taktiklerini üretme zenginliğini göstererek mücadeleyi devrimle taçlandırmıştır. Sizin gibi korku tellallığı yapanlara itibar etmemiştir. Size kalsa, Özal haklıdır ve doğrudur. Çünkü, her fırsatta 12 Eylül generallerinin apoletlerini göstermeyi ihmal etmiyor. Ama aynı Özal'ın birinci derecede sorumlu olduğu yö-

netimde 1 Mayıs'lar kana bulanıyor. İsrail sopaları kullanılıyor. 12 Eylül generallerinin yapmaya cüret edemediği vahşeti, Sağmacılar Cezaevi'ndeki tutuklulara yönelik örnekte görüldüğü gibi 200 tutukluyu öldüresiye dayak ve işkenceden geçiriyor kollarını, bellerini, kafalarını kırıyor. Midelerini patlatıyor ve gözlerini çıkarıyor siyasi tutukluların. Aranızda bir fark kaldı mı? Siz "provakasyon" olur diyerek kendiniz 1 Mayıs mücadelesini provake ederken, Özal, 12 Eylül'ü hatırlatarak "sakın bu mücadeleyi falan bir köşeye bırakın" diyerek bir taraftan aklınca direngen kitleleri, işçi sınıfını ve emekçileri korkutmaya çalışıyor, ama öte taraftan, kitlelere sakinleşme telkin ettiği aracı, işkenceyi, ölümü, İsrail sopolasını bizzat kendi yönetimi altında en âlâ şiddetle uygulamaya sokuyor. Fark görmüyoruz. Ya siz? Ha farkı sizin sınıf içindeki ihanetçiler olmanız ise o farkın şeref payesini biz de size teslim edilmesinden yanayız tabii ki.

Başından beri sizin kuyrukçuluğumuzu yapan sosyalist maskeli modern revizyonist, Troçkist akımlara gelince onlar hakkındaki yargımız zaten bellidir. Bu 1 Mayıs'ın tecrübelerinde de onların alacağı ders yoktur. Onların yönü, mücadele ateşi küllendirilmiş olan kuzeye çevrilmiştir. Sağını, solunu ve arkalarını görmeye niyetleri yoktur. Aslında siz onların esersiniz. 1 Mayıs 89'da olanlar, olması ve olmaması gerekeniyle, öğreticiliğiyle budur.

89 1 Mayıs'ı devrim mücadelesine bir kazanımdır. Egemen sınıfların barbarlığına ve vahşetine rağmen devrimci güçlerin ve sınıfın sokak eylemleri ile, üretimi yer yer durdurması ile, ülkenin değişik yerlerinde 1 Mayıs'ın mücadele ruhunu farklı eylemlilik biçimleri ile yaşatmış 1990 1 Mayıs'ın daha güçlü ve özüne layık olarak yaşatılmasının mesajlarını veriyor. □

1 MAYIS ŞEHİTLERİ ÖLÜMSÜZDÜR.

MEHMET AKİF DALCI MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAK.

3.Yıl Şenliği Açılış Konuşması

Yeni Demokrasi'mizin varlık sebebi, yaşam kaynağı işçiler, emekçiler, topraksız bir köy yerinde yaşamının imkansızlığını, yaşayabilirim umuduyla, şehire göç edip, varoşlara konarak öylece yaşamaya çalışsan, her seçim sonrası gecekondusu başına yıkılan gecekondulu halkı; her gün milyarlarca liralık para akışını para babalarının hesabına aktaran, ulaşımı, haberleşmeyi, sağlık, temizlik hizmetini yapan, ama karşılığında ağza alınması bile utandırıcı bir ücret alan memurlar, hepiniz hoşgeldiniz. İşkence görenler, uzun yıllar zindana konulanlar, aylarca açlığa yatanlar, sakat bırakılanlar ve bütün bu yaşadıklarından sonra şu anda burada bulunuyor olmalarına bile inanmak istemeyenler, buradasınız ve hoşgeldiniz. 12 Mart, 12 Eylül ve sonrası evlat acısı çekenler, oğlunu, kızını, torununu, eşini, kardeşini, işkencehanelerin zebanı karanlığında kaybedenler, dağ başlarında, sokak ortalarında, Tuzla köprülerinde insanlık düşmanı kan emicilere can sunanlar en dayanılmaz acılarımızla sizler de hoşgeldiniz.

Davetimizi kabul eden çeşitli mesleklerden değerli misafirler, çilekeş halkımızın gözü kulağı aydınlar ve sanatçılar, yalın ateş gençler, bize güç verenler, bizi benimseyenler, bizi değerli eleştirileriyle geliştirenler, hepiniz, hepiniz hoşgeldiniz. Size sevgiler sunuyoruz. Ve sizlerin huzurunda, yüreği bizimle olan ama suçları halkının ve ülkesinin mutlu ve aydın geleceği için egemen sınıfların sömürü ve zulüm düzenine karşı mücadele etmekten dolayı cezavlerinde, sınır ötelere ve güneşin ilk aydınlattığı zirveleri mesken edinen o yüreği ateş dolu, sevgi ve dostluk dolu, kardeşlerimize de sevgi ve selamlarımızı haykırıyoruz. Ve diyoruz ki idealleri ortak olanların ortasına örülen beton duvarlar,

çizilen sınırlar aldatıcıdır. Sorumlu ve sağlıklı düşünen her kafanın içi de doğru yanı yanlışıyla çatışan birer dünya saklıdır.

Değerli konuklar,

Gırtlığına kadar sorunlarla, baskı ve haksızlıklarla dolu bir ülkede yaşıyoruz. Bizim olmasına rağmen sahip olmadığımız bir ülke. Acılarını bizim çektiğimiz, sınırlarında can tükettiğimiz, yenilenini, içilenini, giyilenini, yazılıp çizilenini ürettiğimiz ama iyiden, insani olandan, faydalanılır olandan yana hiç bir hakka sahip olamadığımız bir ülkemiz var bizim. Kendisine değil sözcüğüne sahiplenildiğimiz bir ülke.

Öyle acınası, öyle sindirilmiş bir atmosfere sokulmuşuz ki, canımız kanımız pahasına ele avuca sığdırarak kazandıklarımızı 12 Eylül sabahı postal gürültüsüyle götürenler, bugün kalkmış bize, "haklarınıza sahip çıkın" diyorlar. Zorla kurulmuş bir zulüm düzeni altında inleyen bizler, ama bu zulüm ve sömürde katkısı olmasına rağmen melek kılığına bürünerek, bizim egemen sınıflarımıza "yeter fazla ezmeyin" diyenler ise kan emici emperyalistler.

İşkenceyi önleme sözleşmesine ilk imzayı atanlar bizi yönetenler, ama işkenceyi yönetenler, sürdürenler ve can alanlar yine bizim egemenler.

Demokrasi lafazanlığında tozu dumana katarak baş role soyunmuş görünenler bizim egemenler. Fakat öte tarafta istisnasız bütün dünyada ve tabii en kanlı faşist diktatörlüklerde, Şili'de, Paraguay'da, Endonezya'da bile 1 Mayıs'lar engellemesiz kutlanırken, silahsız, savunmasız kitleler üzerine zalimce bir saldırıyla, dayakla ve yaylım ateşiyle giderek gencecik işçileri katledenler yine bizim egemenler.

İnsaf el insaf demiyoruz, çünkü sömürenin ve zulm edenin insafı yoktur biliyoruz. Bu kadar kandırıl-

maya layık değiliz biz, bu kadar zulümü, baskıyı ve utanılacak bir yaşamı kabul etmeye mecbur değiliz. Bu yönetim biçimini, bu adaletsizliği, bu çürümüş düzeni kabul etmek tarihe karşı sorumsuzluktur. Kendine karşı saygısızlıktır. Saygın bir toplum, mutlu bir toplum yaratma mücadelesine kaypaklıktır diyoruz.

Bütün bunlara karşı çıkılmalıdır. Elbette egemen sınıflar, bizlerin haksızlıklara karşı çıkışımızı hoş karşılamazlar. Ama işçi sınıfının ve emekçilerin, ülkesine ve halkına karşı sorumluluk duyan aydının, özgürce üretmek ve yaratmak isteyen bilim adamının bu düzenin daha fazla ayakta durmasında bir menfaatleri yoktur. İşçi sınıfının ve emekçi halkın ezen, sömüren ve bu iki olguyu devam ettirmek için zulüm eden egemen sınıflara karşı bağlayıcı bir sorumluluğu yoktur. Ezilen halkın sorumluluğu, çürüten bir yapıyı yıkmaktır. Kendisinin mutlu geleceği adına ülkesinin bağımsızlık onuru adına ve nihayetinde dünya işçi sınıfı ve ezilen halklarının kurulacak enternasyonal birliği adına eskikiyi yıkmaya görevini zaman geçirmeden yerine getirmek durumundadır.

Bu görevi yerine getirmenin ilk şartı birlikte hareket etmektir. Devrimci işçilerin ve çeşitli milliyetlere mensup milyonlarca ezilenin yapması gereken şey, bu ortak dava için can siperhane bir mücadeleyi yürütenlerin yanında yer almaktır.

Egemen sınıfların gözü doymaz sömürülerini sürdürmek amacıyla, ülkenin, ezilen ve sömürülen milyonlarca işçi, kafa ve kol emekçisinin sürüklendiği bu uçurumdan kurtarmanın tek çıkar yolunun devrim olduğunu biliyorlar. Bunu bildikleri içinde devrimci olan her şeye acımasızca saldırıyor, sindirmeye ve yok etmeye çalışıyorlar. Devrim kelimesini öcü gibi göstermeye, bunu başaramadıkları zaman da,

hayasızca ve rezilce bir ikiye bölünmeyle, kendilerine demokrat devrimci yaftası takıyorlar. Bu da olmayınca el birliği edip askeri faşist darbeler düzenliyorlar.

Değil midir ki haklının ve doğrunun mücadelesi azmini kitleler arasında can bulmasını önlemek için bir dizi devrimciyi katlediyorlar. Türkiye halkının M-L önderi İbrahim Kaypakkaya'nın işkencehanelerde katledilişinin, İbrahim'in düşüncesine hayat veren Ermeni milliyetine mensup Orhan Bakır'ın 9 yıl önce bugün katledilişinin yüzlerce devrimcinin aynı akibete sürüklenmesinin, idam edilmesinin başka izah tarzı olabilir mi? Ama öldürmek çözüm değildir. Çünkü merminin namludan çıkışı gibi İbrahim Kaypakkaya'nın doğru görüşleri de onun bedenine ait olmaktan çıkmıştır artık. Bu görüşleri savunan on binlerce insan, egemen sınıfların bütün barbarlığını gösterdikleri yerlerde bile, kartallar gibi mücadele çılgınlıkları atıyor, refah toplumuna gidişin kanallarını dışa dış, inata inat, bir fedakarlıkla açan devrimin sıra neferleri gürleşiyor. Buna bizler kadar zalimlerinde emin olması gerekir artık.

Bu nedenle Yeni Demokrasi diyor ki, artık egemen sınıfların belirlediği bu kavga meydanından çıkalım 63 yıllık cumhuriyet tarihi boyunca, hâlâ devrim sözcüğünün devrimci olup olmamanın yasak mı, yasal mı olduğunu bırakıp neyin iyi, neyin kötü olduğunu biz karar verelim. Egemen sınıfların örsle-çekiç arasında ezerek gibi habire ezdiği ve sömürdüğü milyonların zerre kadar yararına bir şey yapmayacağını görelim. Haksızlığın zulmün, sömürünün, pahalılığın, işkencenin ve iyiyi, güzeli, gerçeği savunan cevher değerindeki binlerce insanın hayatına kast eden bu köhnemiş düzeni değiştirelim. Doğruyu-iyiyi ve güzeli, adaleti ve erdemi ezilenin kardeşliğini biz kuralım, yönetmek için kolları sıvalalım. Onlara, onlardan daha iyi yöneteceğimizi gösterelim. Demokrasi ile faşizm arasındaki farkın ne olduğunu gösterelim.

Yıkıcılık kötü bir şey değildir. Çünkü söz konusu olan eskiyi, çürümüşü yıkmaktır, zamanını doldurmuşu yıkmaktır ve onun yerine

çağın gereklerine uygun toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek yeniyi kurmaktır. İşte bu devrimdir. Ve Türkiye'de, artık devrim her geçen gün biraz daha kaçınılmaz bir tarihi sorumluluk olarak milyonlarca işçi ve emekçinin önünde duruyor.

İşte 3. yıl şenliğine iştirak etmiş bulunduğunuz Yeni Demokrasi'miz de ezilen ve sömürülen milyonlara, bu sorumluluğunu hatırlatmak, Yeni Demokratik bir Türkiye'nin yaratılmasını sağlayacak bilinci milyonlarca işçi, her meslekten emekçiye ulaştırmak misyonu ile vardır.

Yeni Demokrasi'miz, emperyalizm, sosyal emperyalizm, feodalizm, faşizm ve her türden gericiliğe karşı bağımsız sosyalist bir yayın politikası ile direnişin ve devrimci çizginin kabarışına rağmen, çürüyenin yanına yuvarlanan revizyonizm ve reformizmin gerçek maskesini düşürmek görevini de yüklenmiştir.

Yeni Demokrasi, ulusal planda her türlü faşist yasaya ve bunlardan kaynaklanan faşist baskılara, idamlara, işkencelere, kitle katliamlarına ve toplu gözaltlarına karşıdır.

Yeni Demokrasi, en başta gerçek demokrasiyi kuracak olan işçi sınıfı ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının boyunduruk altına alınmış olmasına ve köleleştirilmesine karşıdır.

Yeni Demokrasi, kendini köy meydanlarında, yediden yetmiş dek bütün vatandaşlara insan pisliği yedirilmeye vardırılan onur kırıcı insanlık dışı uygulamalara karşıdır.

Yeni Demokrasi, ekmek istedikleri, özgürlük istedikleri için insanların topluca dayaktan geçirilmesine, işkence edilmesine cezaevlerine tıkıştırılmasına karşıdır.

Ve Yeni Demokrasi, 20-25 yaşlarındaki gençlerin, sorgusuz sualsiz, üstelik yasalar açısından dahi hiçbir suçları yokken Tuzla köprüsünde, yaşasın 1 Mayıs deyip yürüdüğü için Taksim'de, kendine hakkını arama ve güzeli kurma olanağı bırakılmadığı için dağlara çekilmek zorunda kalan bu halkın evlatlarının katledilmesine karşıdır.

Yeni Demokrasi, emperyalist boyunduruğa, ülkenin iş gücünün zenginlik kaynaklarının emperyalizme peşkeş çekilmesine ezilen hakların mahfedilmesi demek olan emperya-

list savaflara, bölgesel savaflara karşıdır.

Yeni Demokrasi, üreten ve hakkını arayan vatandaşın kıyım kıyım öldüren, bu düzenin kendisine karşıdır. Yeni Demokrasi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunduğu için, hangi kılıf altında yapılsa yapılsın her türlü, işgale, ilhaka, karşıdır. Bu politikasından hareketle Afgan, Kamboçya, Folkland, Filistin işgaline ve bütün işgallerine karşıdır. Kürt'lerin sokulduğu duruma da Saddam ve diğerlerinin zulmüne de karşıdır. Bütün bunlara karşı olan Yeni Demokrasi'miz karşı olmanın yalnız başına bir anlam ifade edemeyeceğinin bilincinde olarak bu tür haksızlıklara karşı kitleleri aydınlatmayı ve mücadeleyi esas alır.

Ve Yeni Demokrasi'nin mücadelesi sadece her türlü haksızlığı, kokuşmuşluğu bertaraf etmekle sınırlı değildir. Asıl olarak Yeni Demokrasi ezilen ve sömürülen Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının kazancağı güzel bir geleceğin olduğuna inanıyor ve bunu görüyor. İşçi sınıfı ve ezilen halkın mücadelesinde Yeni Demokratik bir Türkiye'nin tohumlarını görüyor. Bu mücadeleden içinde Kürt halkının binlerce yıllık bir kölelik "Lo bessò" restini çekeceğini görüyor. Ve Yeni Demokrasi bu çepeçevre zorluklara rağmen 3. yıl şenliğine onur verdiğiniz siz değerli konuklarımızın da duygularına ve düşüncelerine, sizlerden kitlelere ulaştırılmak üzere şu mesajı veriyor: Haksızlıklara, zulme, sömürüye, işkenceye, idama, insan soyuna yönelik her tür uygulamaya karşı çıkın. Beladan kaçmak kurtuluş değildir. Belanın üzerine dönünüz, yarının bağımsız ve yeni demokratik Türkiye'si için birleşiniz. Devrim için birleşiniz.

Kahrolsun emperyalizm, sosyal emperyalizm ve her türden gericilik! Yaşasın bağımsız ve yeni demokratik bir Türkiye kurma mücadelemiz!

1 Mayıs şehitleri ölümsüzdür!

1 Mayıs tutukluları serbest bırakılsın!

Mehmet Dalcı'yı öldürenlerden hesap sorulsun!

Tuzla katliamını düzenleyenlerden hesap sorulsun! □

Peru'lular... And dağlarının "alıcı kuşları"

Dolu Dizgin Bir Şölenlerden İzlenimler

"Bu Şenlik Değil, Uluslararası Bir Festival Sanki"

Haydar UĞUR

Zamanın -ya da nasıl söylemek gerek- tarihin akıp giden o durdurulmaz seyrini kim ama kim değiştirebilmiş ki!..

Üç sene önce yayın hayatına giren bir derginin binbir zorluk ve badireden sonra bildiği, hatta ısrarla seyretmesi, geleceğin o güzel ve Yeni Demokrasi'sine olan inancını **an** **an** koruması... Bütün bunlar azımsanacak şeyler mi?

Babıali'nin en uçra köşelerinde kendi dar olanaklarıyla oto-sansürsüz yayın yapmak ve üstelik bunu ezilen, sömürülen ve horlanan yığınların gözü, kulağı, dili şeklinde devam ettirmek kolay mı? Dile kolay!

Bugün kâğıt fiatlarının gün gündən astronomik rakamlara ulaştığı,

devletin cezai organlarının mızrağın sivri ucunu böylesi dergilere yönelttiği bir dönemde; 'Yeni Demokrasi'nin 3. yılına dirayetle ayak basması ve insanları düğüne gider gibi bir şenliğe davet etmesi fevkalade bir cesaret olayı değilse nedir?

Şenlik akşamı izleyici kitlesinin hacmi ve coşkusu üzerine Peru'lu grubun tercümanı aracılığıyla bize ifade ettiği şu sözler ne kadar da anlamlı!

"Bu şenlik değil, düpedüz bir festival evet evet hem de uluslararası bir festival."

Gerçekten de o gün orada yaşanan bir festival miydi? Hiç kuşkusuz ki değildi tabii. Ama şu var ki; beş bine yakın yerleşik sandalyenin bulunduğu o "tarihi bahçe"de o gün, arka-orta ve yan boşluklarda dahil olmak üzere mekan babında

her şey "full"dü. Öyle ki; ayakta izleyenlerin kuyruk hacmi içerilere sığmayıp ta dışarıya dek sarkmıştı. Bizi mutlandıran ve şaşırtan olay da buydu zaten.

Açılışa Dek Ruhi Su Dinletisi

Organizasyon yerinde bir tavırla programı açmadan önce izleyiciye Ruhi Hocanın şu gibi akan o haklı sesinden uzun bir dinleti sundu.

"Gelin canlar bir olalım
Münkire kılıç çalalım"

Saat tam 18.30'da da açılışa geçildi. Kitledeki bekleyişin ve heyecanın yerini tam da coşkuya bıraktığı

Binlerce sıkılmış yumruk gecenin mavi göğüne uzanıp yıldızlarla buluştu.

bu saatlerde konuşmacı arkadaşın, "Yeni Demokrasi 3. yıldönümü şenliğine hoşgeldiniz" hitabı bir anda herşeyi zirveleştirmeye yetti de arttı bile. Artık herkes ayakta ve alkış halindeydi. Birkaç dakika sonra da devrimin retorik ideali uğruna şehit düşenler için gecenin mavi göğüne uzanıp yıldızlarla buluşan binlerce sıkılmış yumruk ve yüreğe tanık olacaktık hep birlikte.

Halaydan Sonra Açılış Konuşması

Program Diyarbakır yöresinin o coşkun halayından sonra yerini açılış konuşmasına bıraktığında kitlede son derece dingin ve olgun bir dinleme sabrı gözlemlendi.

Ancak konuşmanın özellikle "12 Eylül ve sonrası evlat acısı çekenler" diye başlayıp "oğlunu, kızını, torunununu, eşini, kardeşini işkencehanelerin zebani karanlığında kaybedenler; dağ başlarında, sokak ortalarında, Tuzla köprülerinde insanlık düşmanı kan emicilere can sunanlar; en dayanılmaz acılarınızla sizler de hoşgeldiniz" şeklinde devam bölümlerinde haklı olarak kitlede görkemli bir slogan patlaması yaşandı ve bu ritim "yüreği bizimle olan ama suçları halkının ve ülkesinin mutlu ve aydınlık geleceği için ege-

men sınıfların sömürü ve zulüm düzenine karşı mücadele etmekten dolayı cezaevlerinde, sınır ötelerinde ve güneşin ilk aydınlattığı zirveleri mesken edinen o yüreği ateş dolu, sevgi ve dostluk dolu" insanlara ve 1 Mayıs şehidi genç ayaklanması Mehmet Akif Dalcı'dan bahseden bölümlere dek sürdü.

Daha sonra şenlik normal seyirine oturduğu ölçüde organizasyon bu kez sanatçılar faslına geçti. Bu bölümde iki ilginç isim vardı. Bunlardan biri "üç eski militan" adıyla tanınan Darnell Summers ve grubu. Diğeri ise Peru'lulardı.

Enternasyonalist Dayanışma Örneği İki Dost Grup

Peru'lular şenlikte And dağlarının "alıcı kuşu" gibiydiler. Son derece renkli, coşkulu ve lirik bir mizaçları vardı. Kendilerine ayrılan süre boyunca sahneyi tam bir coşku arenasına döndürdükten sonra ansızın çekip gittiler. Ve sanırım ne seyirci onlara, ne de onlar seyirciye yeterince doyamadılar.

Darnell Summers ise tam bir orjinaliteydi. Kıvrırcık tel tel örülmüş saçlarıyla uzunca boyunu aşan o güçlü

kolları ve parmakları, piyanonun ve organ tuşlarına indikçe insana hayatı hakkında birçok şey inliyordu bile.

Ve gerçekten de Reggae müziğinin bu asi çocuğu Amerika'lı zenci şarkıcının yaşam serüveni öylesine renkliydi ki!..

Çocukluğu müthiş bir yoksulluk içinde geçen Darnell, Amerika'nın Detroit şehrinde dünyaya gelmişti! Küçük yaşlardan itibaren hayatını en ağır işlerde çalışarak kazanmak zorunda kalan Darnell, 20 yaşına geldiğinde Vietnam'a asker olarak yollanır. Orada Yankee emperyalizmi aleyhine Amerika'lı askerler arasında yürütmüş olduğu devrimci propogandadan ötürü defalarca gözaltına alınır, ölümle tehdit edilir. Devrimci faaliyetin engellenmesi başarılamayınca tekrar Amerika'ya yollanır. Oradan direkt Almanya'ya gelip yerleşen şarkıcı 1982 yılında daha önce Amerika'da sürdürmüş olduğu faaliyetlerinden ötürü bu kez Almanya'da Alman polisi tarafından tutuklanır. Altı aya yakın bir süre cezaevinde yattıktan sonra da tümüyle serbest bırakılır.

Çalışmalarını reggae ve rock müziği dalında sürdüren sanatçı 1987-86 yıllarında Ferhat Tunç'la da uzun süre çalışır.

Şenlik gecesi organizasyonunda elinde olmayan sebeplerle kısa ama özlü ve fakat zevkli bir müzik şöleni sunan Darnell ve grubu son parçadan sonra seyirciye şöyle seslendiler. "Özgür bir dünya istiyoruz. Evet evet hepsi bu kadar."

Şiirler, skeçler ve mim gösterisiyle akıp giden şenlik Deniz Türkali'nin "Türkiye işçi sınıfına selam" ve "1 Mayıs marşı"yla tekrar canlandı. Özellikle arka sıralarda ellerde meşalelerle 1 Mayıs'ı ayakta söyleyen kitlelerin yarattığı coşku, peşisıra 1977 ve '89 katliamını görüntüleyen dia gösterisiyle su gibi akıp gitti.

"Akkaya İkili"nin o yumuşak dinletisinin yanı sıra, Ermeni milliyetine mensup Vartkes Keşiş'in kendi dilinde sunduğu ezgiler ve genç kuşağın sempatik ve coşkun sesi Hasret Gültekin'in söyledikleri şenliği tam bir coşku bahçesine dönüştürdü.

Geceyi lirik coşkulu ve fakat öf-

keli kılan bir diğer sahne de "Tuzla köprüsünde sağ ele geçirilmemek" emri üzerine yakın ateşle öldürülen dört devrimciden biri olan İsmail Hakkı Adalı'nın annesinin konuşmasıydı. Bu yüreği yanık ananın tüm anaların acısını bağında taşır gibi iniltiyle mikrofona yapıştığı an, kan dökücülere lanetin adeta havaya kalkan yumruklarla gökkubbenin perdesinin yırttığı an gibiydi. Gerçekten de insanlığın kendi soyundaki canilerden çektiği zulmü hemen orada sorgulamak ve tüm acılara keskin bir kılıçla müdahale etme hamlesi yaparcasına, altı binin üzerinde bir kitlenin tek gırtlak olması düşündürücüydü!..

Bir değil birkaç kez zevkle izlenecek Skeç ise tam bir beğeni örneğiydi. Yaşamın gerçekliğini "dilsiz"ce dillendiren AKD'nin "isimsiz" tiyatrocuları oyunda tam bir ustalıklarla sergilediler.

Yurtiçi ve yurtdışından ve dahi cezaevlerinden sendikalardan, başından, çeşitli fabrika ve meslek kuruluşlarından, onlarca kişi ve kurumdan mesajın geldiği ve okunduğu gecede programın son konuk sanatçılarından biri de Ferhat Tunç'tu. Türkülerini özgürlüğe, dağlara ve hayata ithaf eden bu sanatçı, sahneyi aldığı anda o ana kadar görülmedik bir ilgi ve tezahürat başladı.

Kitlenin En

Darnell Summers... Grubunun adı "Üç eski militan"

Ferhat Tunç... Türkülerini özgürlüğe, dağlara ve uzak insanlara ithaf etti.

Görkemli Tezahürat Anı

S unucu "şimdi de özgürlük ve demokrasi mücadelesinde sembolleşen Ferhat Tunç'la birlikteyiz." dediğinde sahnede sadece "zafer işareti" görebildik. Gerisi bir çılgılık, alkış ve slogan tufanıydı. Herkes ayaktaydı. Müthiş bir tezahürat anıydı bu. Şenliğin kareler halinde dondurabileceğimiz belki de en önemli sahnesi!..

Fakat sanatçı çalmaya başlar başlamaz her şey usulcana duruluverdi. Issız, ıpsız bir sessizlik çöktü

bahçeye. Zira nice yüreği temiz ve kavgalı aksiyonerin düşüp öldüğü bir kenti söylüyordu sanatçı. "Yıkılası İstanbul!" Sonra hep birlikte "1 Mayıs" ve... koronun "kazanacağız"la (Venceremos) sürdürdüğü program; bir ara sahneye elinde bir öbek çiçekle çıkan mini minnacık bir kız çocuğunun "özgürlük mahkumları" nı mırıldanmasıyla daha bir şenlendi. Kitle özgürlük mahkumlarını söylemeye başladı

Ve şenlik tam saat on ikiyi on gece polis müdahalesiyle sona erdi. Darnell Summers programının yarıda kesilmesine her ne kadar hiddetlendiyse de, biz pek o kadar yadırgamadık. Zira burası Türkiye'ydi ve Türkiye'de her an herşeyin olması pekala mümkündü.

Yine de sosyalist bir derginin ekisiyle artısıyla bazı organizasyon hatalarına rağmen böyle bir şöleni başarıyla sona erdirmesi başlıbaşına bir olaydı.

Teşekkür.

3. yıl şenliğimizde, şenliğimizin başarıyla sonuçlandırılmasında, içten ve gönülden katkıda bulunan tüm sanatçı arkadaşlara; organizasyonda az ya da pasif destekte bulunan sevgili okuyucularımıza, gecenin teknik organizasyonunu eksiksiz yürüten teknik elemanlara tüm bu katkılarından dolayı içtenlikle teşekkür ederiz.

"Daha fazla"

Evet "daha fazla yıllara" diyelim. □

“Burada Bir Ölü Çıkacak”

Sağmalcılar Cezaevinde Vahşet!

Baskı, zulüm, işkence ve vahşet sınıflı toplumların oluşmasıyla birlikte egemenlerin düzenlerini korumak için uygulamaya geldikleri ve vazgeçmedikleri bir yöntem olmuştur ve olmaya devam ediyor. Sömürücü egemenler devletleri, kurum ve kuruluşlarıyla, yasalarıyla, mahkemeleriyle, cezaevleriyle vb. daha birçok araçlarla düzenlerini korumanın yoluna başvurmuşlardır. Onlar kitleleri baskı altında tutmadan, vb. yollarla düzenlerini koruma mekanizmasını oluşturmadan egemenliklerini sürdüremeyeceklerini çok iyi biliyorlar.

Sömürücü egemenler kendileri için ne zaman ki tehlike çanları daha hızlı çalışmaya başladı, sömürü düzenleri tehlikeyle yüz yüze kaldı mı baskı dozajını daha da arttırmak zorunda kalmışlardır. Kuzud köpeğin daha da saldırganlaşması misali. O zaman toplumsal muhalefeti sindirmek örgütlü güçleri dağıtmak, yükselen mücadeleyi engellemek için zulümlerine zulüm, cinayetlerine cinayet eklemiştirler. İdam sephaları daha bir hızlı kurulur, katliamlar daha bariz yapılır, zindanlar dolup taşmaya başlar, işkence tezgahları makine dişlisi gibi durmadan işler, zindanlardaki mahkûmlar üzerindeki zulüm daha da katranlaşır. Kısacası egemenler korkunun telaşıyla saldırganlaştıkça saldırganlaşır.

Her toplumsal aşamada egemenler o günün koşullarına uygun baskı, zulüm, işkence, katliam ve vahşetin özünü koruyarak yeni biçimlerle devam ettirirler. Bizim gibi sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde sömürücü egemenler zulüm makinesini daha da hızlı işletmek zorundalar. Hele toplumsal muhalefetin yükseldiği dönemlerde. Çünkü; komprador burjuvazi ve toprak ağalarının yaşamlarını sürdürebilmesi için daha çok sömürmek, daha çok sömürmek için de bir o kadar ve daha fazla baskı mekanizmasını işletmek zorundadırlar. Kapitalist ve emperyalist burjuvazi gibi iş-

çi sınıfına bir kısıntı verip işçi aristokrasisi yaratmazlar, burjuva anlamda da olsa bir demokrasiyi gerçekleştiremezler. Bunun içindir ki bizim gibi ülkelerde (Şili’de, Arjantin’de vb. ülkelerde olduğu gibi) baskı, zulüm, vahşet ve sömürü bir o kadar katmerlidir. Devrimci mücadelenin bir üst boyuta ulaştığı dönemlerde bu daha açık bir şekilde görülür.

12 Eylül’le birlikte egemenler gelişen devrimci mücadeleyi bastırmak, halkın örgütlü güçlerini dağıtıp etkisiz hale getirmek için görülmemiş bir zulüm uyguladılar. Bütün demokratik kurum ve kuruluşları kapattılar. Devrimcileri sokakta kurşunlamaya başladılar, yüz binleri aşan devrimci, demokratik, yurtsever ve komünisti zindanlara doldurdular, hemencik darağaçlarını kurverdiler. Zindanlardaki özgürlük tutsakları etkisizleştirmek, kişisizleştirmek amacıyla akıl almaz bir terör uyguladılar. Uygulanan bu vahşet sonucu cezaevlerinde onlarca devrimci hayatını yitirdi.

Cezaevlerindeki bu vahşete karşı sürdürülen onurlu şanlı direnişler ve gelişen toplumsal muhalefetle birleşme, egemenler cezaevlerindeki baskılarını rahat uygulayamaz hale geldiler. Verilen şanlı direnişler ve verilen onlarca şehit sonucu egemenler geri adım atmak zorunda kaldı. Cezaevlerinde kısmi de olsa bir rahatlama dönemi başladı.

Ama egemenler cezaevlerindeki devrimci potansiyeli sindirmek için fırsat buldukları zulüm çarklarını işletiverdiler. İşte bunun en son örneği Nazilli ve Bayrampaşa cezaevlerinde uygulanan vahşettir. Egemenler Bayrampaşa’da bunun daha üst bir boyuta ulaştırıverdiler.

Bir tünelin bulunuşunu bahane eden egemenler özgürlük mahkûmlarının, canı pahasına kazandıkları hakları bir çırpıda ellerinden almaya koyuldular. Açık görüşlerini yaptırmadılar, bütün sosyal haklarına el koydular. Bununla da yetinmeyen

egemenler korkunç bir vahşete girişiverdiler. Egemenler daha önce planladıklarını tünelin bulunuşunu bahane ederek sahneye geçirdiler Muharebe yapıyormuşçasına askerlere emir verildi. Askerler “Allah Allah” sesleriyle terör başlattı. Kafalar, beller kırıldı, gözler çıkarıldı, mideler patlatıldı, kollar, bacaklar kırdırıldı. Yüzlerce özgürlük mahkûmu komalık edildi. Eşyalar talan edildi, kitaplar, dergiler vb. yayınlar Hitler Almanya’sındaki gibi yakıldı. Yarahlılara tıbbi müdahale bile edilmedi.

Burjuva basını olayları çarpıttı. Toplumun her kesiti farklı bir tepki gösterdi. Ama bir gerçek vardır; toplumun ileri kesitini oluşturan güçler üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmedi. Toplum duyarlılığını gösteremedi. Anında bu vahşete tavrı takınılmadı. Aydınlarımız yine tarihsel sorumluluklarının çok ama çok gerisinde kaldı. Demokratik kitle kuruluşları sadece olayı kınamakla yetindi. Bütün bu gerçekler üzücü ve düşündürücü bir gerçeklik ifade ediyor.

Egemenlerin bu bariz saldırganlığı ve terör kitleler ve devrimci güçler tarafından örgütlü bir mücadeleyle karşı koyulmayışının da etkisi var. Bayrampaşa cezaevi gerçeği şunu göstermiştir: Egemenlerin terör ve saldırganlığına karşı örgütlü bir mücadele verilmeden, karşı konulmadan bu tür saldırıları daha rahat sürdüreceği, cezaevlerindeki haklı direnişlere toplumca destek vermeden, bütün cezaevlerini kapsayan organizeli direnişlerle yola çıkılmadan bu tür saldırganlığın daha rahatça sürdürüleceğini ortaya koydu.

Daha önceki sayılarımızda tek tek cezaevlerindeki haklı direnişlerin bütün cezaevlerini kapsayan organizeli direnişlere dönüşmeden ve demokrat kamuoyunun desteğini almadan başarıyla sonuçlanamayacağını belirtmiştik. Bu gerçeklik kendisini daha açık bir şekilde göster-

Devamı Syf: 20’de

Sağmalcılar Cezaevi'ndeki Vahşete Tepkiler Sürüyor!

Egemen güçlerin özellikle siyasi tutukluları sindirmeye, haklarını gasp etmeye, yönelik ortaçağın barbarlığını aratmayacak denli hayvani saldırıları Bayrampaşa C.evi'ndeki son saldırısıyla günlerce kamuoyunu meşgul etti. Uygulanan bu vahşet toplumun çeşitli kesimlerinde farklı tepkilerle karşılandı. Ama egemenlerin bu bariz saldırganlığına, vahşetine karşı toplumca gerekli duyarlılık gösterilmedi. Özellikle toplumun aydın kesimini oluşturan güçler yine tarihsel sorumluluklarının çok gerisinde kaldılar. Bu toplumumuz ve özellikle de toplumun ileri kesimini oluşturan aydın güçler açısından acınası bir durum.

Özgürlükleri elinden alınmış özgürlük mahkumlarının bütün haklarını kısıtlamakla, onları toplumdaki bağlarını koparmakla yetinmeyen egemen güçlerin yok etme politikasına karşı anında tavır takınmak, insanlığın yüzkarası olan bu vahşeti kınamak gerekirken istenen duyarlılığın gösterilmemesi üzücü bir durum.

Burjuva basını olayların boyutunu çarpıtarak her zamanki görevini ifşa etmiş oldu. Çeşitli demokratik kurum ve kuruluşlar bu vahşeti kınamak, basın toplantıları yapmakla yetindi. Sosyalist basın açıklamalarıyla, ortak basın toplantılarıyla egemenlerin saldırılarını kınayarak özgürlük mahkumlarının haklı direnişlerinin yanında olduğunu, desteklediklerini ifade etmiş oldular.

Tutuklu yakınları ve devrimci güçler her fırsatta egemenlerin bu saldırılarını lanetlediler. Günlerce C.evi kapısı önünde bekleyerek özgürlük mahkumlarını yalnız bırakmadılar. Çeşitli merciler nezdinde girişimlerde bulundular. Millet Meclisi'ne, Adalet Bakanlığı'na çıkıp çocuklarının yanında olduklarını, onları yalnız bırakmayacaklarını gösterdiler.

Büyük Komutan Bekçi, Operasyon Yürütürken...

Ve 23.5.1989 tarihinde bir grup tutuklu yakını ve devrimci Bayrampaşa C.evi önünde egemenlerin vahşetini protesto etmek amacıyla toplandı. Yapılan kısa konuşmada egemenlerin uyguladığı vahşet kınandı, özgürlük mahkumlarının haklı direnişlerini destekleyen, konuşma yapılırken "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek", "Kahrolsun faşizm vb. sloganlar atıldı. Konuşma bittikten sonra bir askeri elbise C.evi duvarına asılarak yakıldı.

Göstericilerin eylemi sürerken **büyük komutan edasıyla ortaya çıkan bir bekçi** polislere talimatlar yağdırarak polisleri harekete geçirip müdahalede bulunmak istedi. Olay çıkmadan göstericiler dağılmaya başladı. Göstericiler dağılır dağılmaz yine o büyük komutan bekçi tekrar polisleri harekete geçirmek için talimatlar yağdırmaya başladı. Polisleri polis otosuna ve taksilerine bindirerek bazı arabaların yolunu kesti. Arabalardan birinde bir göstericiyi sille, tokat ve joplarla indirerek zorla polis otosuna bindirmeye başladılar. Direnen göstericiyi amansızca dövmeye devam ettiler. Gösterici tam arabanın kapısından içeri sokulmuşken diğer göstericiler yetişerek arkadaşlarını kurtardılar ve dağıldılar.

Bekçi ve polisler protestocuyu

elinden kaçırmanın verdiği aczle yakınlarını görmek için gelip C.evi yanındaki kahvelerde bekleyen tutuklu yakınlarının dışarı çıkmasını engellemek için kahvelerden dışarı çıkışı yasakladılar. Bir süre devam eden gerginlik polisin çekilmesiyle son buldu.

1 Mayıs gösterileri esnasında trafik polisiyle, bekçisiyle göstericilere kurşun sıkan ve görevini ifşa eden egemenlerin sadık bekçileri bütün tepkilere karşın yine görevlerini ifa ediyor. Bir bekçinin protestoculara karşı polisleri harekete geçirip direktifler vermesi bunun göstergesi.

Tarih herkese belirli görevler yüküyor. Onlara egemenlerin hizmetinde olmayı, toplumun ezilen kesimine ise sömürücülerin düzenini değiştirmek için mücadele etmeyi. □

Baştarafı 19. sayfada

miştir. Tek tek cezaevlerindeki birkaç günlük destek eylemleri, devrimci, demokrat kuruluşların destek sözleri ve kınama demeçleri yeterli değildir.

Tarihin bizlere yüklediği sorumluluk daha da büyüktür. Bütün devrimci, demokratik ve sosyalist güçler bu sorumluluğun gerekliliğini zaman kaybetmeden yerine getirmelidir. □

KAMUOYUNA

400 siyasi tutuklunun Bayrampaşa Cezaevi'ne sevki sırasında ve sonrasında gelişen olaylar kasıtlı olarak çarpıtıldı, basına ve kamuoyuna yanlış bilgiler verildi. Bu örtü altında tutuklulara işkence ve baskı yapıldı.

Olayların gerçeği ise şöyledir:

Hayali isyan haberleriyle abartılı tünel öykülerinin amacı aynıydı; tutukluları dövmek, sindirmek, gözdağı vermek. 1 Ağustos Genelgesi ile tutuklu ve hükümlülerin en gerekli yaşamsal istekleri reddedilmişti, buna karşı direnilmemeliydi, uslu durulmalıydı. Sorun buydu.

İsyan denilen ise tutukluların kapıları zaten açık bulunan ana koridorlarda birikmeleri ve cezaevi müdürünün temsilcilerle görüşmesini istemeleriydi. Bu son derece demokratik girişimin sonucunda tutuklular müdürü beklerken karşılarında küçük bir ordu! çıkmıştı ve onlarda olası bir provokasyona meydan vermemek için koşullarına dönmüşlerdi.

Aslında hepsi birer bahaneydi. Sevk işlemi daha başından, Adalet Bakanlığı'nca bir cezalandırma ve saldırı eylemi olarak planlanmıştı.

İşkence ve eziyet henüz arabalara bindiğimizde başladı. İki cezaevi arası sadece birkaç yüz metre olmasına karşın tam 12 saat, kelepçeli olarak, hayvanların bile konmayaacağı arabalarda balık istifi bekletildik. Havalandırma delikleri kapatılmış, güneş altında fırına dönen saçmış, güneş altında havasız, susuz, terden sıralarda havasız, susuz, terden sıralıksız kaldık. Ayrımsız her arabada 2-3 tutuklu baygınlık geçirdi. Bir arabadaki tutuklular ise havasızlıktan ölüm tehlikesi geçirdiler. Bu arkadaşlar tükenmez kalemlerini saçların arasından geçirerek hava almaya çalışmışlardı. Araba işkencesi dayanılmaz hale gelince, birkaç arabanın kapısını vura vura kırma-mız üzerine sona erdi, ancak o vakit kapılar açıldı, su verildi. Ve ne yazık ki basın, birkaç gün önce bir arabada havasızlıktan ölen yarış atlarına gösterdiği ilgiyi bizden esirgedi.

Oysa ne Sağmalcılar Özel Tip'te, ne de Bayrampaşa Cezaevi'nden Bartın'a sevk işlemlerinde tutuklular zorluk çıkarmamışlar, usulsüz sevklerle hukuki yollardan mücadele etmeyi kararlaştırmışlardır. Bunun yanında saldırılar karşısında direneleceği su götürmez bir gerçektir.

Buna rağmen ilk günden itibaren kötü muamele gördük. Avukat ve aile görüş günleri bildirilmedi, "Anneler Günü" açık görüşüne çıkamadık, eşyalarımızı arasındaki TV, Buzdolabı vb. gibi eşyalar verilmedi, hepimiz tutuklu olduğumuz halde yasa dışı biçimde hücrelere konulduk, diğer mahkumlardan ve kendi arkadaşlarımızdan tecrit edilmek üzere 3 ayrı bölüme yerleştirildik, yemek masasız ve ocaksız bırakıldık.

Sorunlarımızı iletme için yaptığımız görüşme talebine ise insanlık dışı, gözü dönmüş bir saldırı ile yanıt verildi. Ellerinde jop, demir çubuk, palaska, çivili sopa taşıyan 1000'e yakın asker bir süngü savaşı veriyormuşcasına "Allah Allah" çığlıklarıyla üzerimize sürüldü. Askerler kendilerini gizlemek üzere arkada duran subay ve assubayların direktifleri ile önce tüm koğuş camlarını kırdılar, tazyikli su siktular, kimi koğuşların girişlerine de yanmakta olan yağlı paçavralar attılar. Ardından tutukluların hedef gözetilmeksizin dövülmesi başladı. İkişer ikişer hücrelere sokulan tutukluların herbiri en az 10 asker tarafından joplarla, camlarla, kalaslarla dövüldü, yaralandı. 100'e yakın yaralı saratlerce tıbbi müdahale yapılmaksızın bekledi. Çok azı hastaneye çıkabildi. Saldırı sonunda vücudunda çürük ve cam yarası bulunmayan pek az tutuklu olduğu görüldü. Tutukluların kitap ve dosyalarıyla eşyaları da saldırıdan nasibini aldı. Her havalandırmada tahrip edilen eşyalardan, kitaplardan, camlardan koca yığınlar oluştu.

Aşağıda yer alan yaşamsal taleplerimizi karşılamak ve işkenceyi durdurmak için başladığımız açlık grevinin 6. günündeyiz, desteğinizi bekliyoruz.

Talepler

1. Operasyonu yöneten ve emir veren işkenceciler hakkında dava açılması ve görevlerinden alınması,
2. Temsilcilik hakkımız tanınsın,
3. Operasyon esnasında talan edilen eşya ve zararın telafi edilmesi,
4. Tecrit hücrelerden dağıtılıp koğuşlara geçilmesi ve tüm siyasi tutukluların aynı bloklara yerleştirilmesi,
5. Ziyaretler bir saat ve haftada iki kez olarak yapılması, ziyaret kabinlerinin rahat görüşülebilecek hale getirilmesi, ziyaretçilere kısıtlama yapılmaması, ziyaretin temsilciler tarafından düzenlenmesi,
6. Avukat görüşü tam gün serbest ve sınırsız olmalı,
7. Havalandırma tam gün olmalı,
8. Yasak olmayan her tür yayının kısıtlama konulmaksızın içeriye alınması,
9. Her türlü müzik aleti, teyp, radyo, daktilo içeriye alınsın,
10. Biz gelmeden önce koşullarımızdan alınan 2 adet ocak ve TV geri verilsin,
11. Kantin zenginleştirilsin ve fahiş fiyat uygulamasına son verilsin,
12. Gasbedilen açık görüş haklarımız (3 tam gün) verilmesi, ziyaretçi kısıtlaması getirilmeksizin havalandırmada yapılmasını istiyoruz.
13. Kadın tutukluların tecrit durumu kaldırılıp normal koşullara verilsin,
14. Karantina uygulamasına son verilip siyasi tutuklular direk koğuşlara verilmelidir.
15. Hastalara diyet dışında kısıtlanmadan verilmelidir.
16. Cezaevi içi ve dışı mektuplaşmaya kısıtlama getirilmemesi,
17. Spor salonu, kütüphane ve sinema salonu bütün tutukluların kullanımına açılmalıdır,
18. Koğuşlara masa, dolap gibi eşyaların idare tarafından verilmesi,
19. Sürgünleri ve hüküm özlülere uygulanan yasadışı sevke son verilsin,
20. Açlık grevi sonrası dışardan yiyecek alınsın,
21. Bloklar arası ziyaret serbest olsun,
22. Eş görüşü haftada bir kez yapılmalıdır.

TKP/ML, TİKKO, TKP-ML, TDKP, MLSP, TKKKÖ, TİKB, TKP-ML HAREKETİ ve Sağmalcılar'daki tüm siyasi tutuklular adına İsmail ORAL, Mustafa ŞAHİNER, Mehmet ÖZKAN.

Nazilli E Tipi Cezaevi ve Türkiye'deki Bazı Gerçekler

Çeşitli emperyalistlere bağımlı yarı sömürge ve yarı feodal bir sosyo-ekonomik yapıya sahip olan bir ülkede ne insan haklarından bahsetmek ne de insanca bir yaşamdan söz etmek mümkün olamaz.

Gerçek durum böyle olmasına rağmen ülkenin yönetimine ve ekonomik zenginliklerine sahip olan bir avuç komprador burjuvazi ve toprak ağaları Cumhuriyetin kurulduğu yıl olan 1923'ten günümüze değin hem insan haklarının varlığını hem de insanca yaşamın varlığını dillerinden düşürmediler.

Türkiye'de insan hakları vardır ama sayıları bir avucu geçmeyen komprador burjuvazi ve toprak ağaları için.

Peki, sayıları bir avucu geçmeyen komprador burjuvazi ve toprak ağaları dışında kalan büyük çoğunluk için insan hakları ve insanca yaşamdan bahsedebilir miyiz?

Evet, komprador burjuvazi, toprak ağaları ya da bunların yeminli yandaşları isek bahsedebiliriz. Başka türlü bahsetmenin olanağı yok.

1923'te Cumhuriyet kuruldu. Bağımlılık daha da arttı. İşsizlik çığ gibi büyüdü. Sefalet diz boyu oldu. Yasakları yasaklar izledi. İlericiler, demokratlar, devrimciler, hak arayanlar, iş ve ekmek isteyenler peşi peşine tutuklandı... ülke öyle bir ülke haline getirildi ki iş kravatı kırması olanları tutuklamaya kadar vardırdı. İşte bu ülke Türkiye. Ve de bu Türkiye insan hakları vardır, insanca yaşam vardır diye gürültünün ayyuka çıktığı bir ülke.

Komprador burjuvazi ve toprak ağaları hem efendilerini memnun et-

mek hem de bir diğer yandan şiş göbeklerini biraz daha şişirmek için her dönem hem demagoji yaptılar hem de baskıyı, zulmü yoksullar üzerinden eksik etmediler.

Böl-yönet taktiği hep sıcak tutuldu. Maraş'ta, Sivas'ta, Çorum'da, Erzincan'dan insanlar alevi-sunni kışkırtmalarıyla birbirine kırdırdı. MHP'li besleme faşistler hem sivil karanlık güçler tarafından hem de devlet tarafından desteklenerek, korularak ilericilerin, demokratların devrimcilerin üzerine salınarak sayıları binleri geçen insan öldürüldü.

12 Mart karabasan gibi çöktü ülkenin ve yoksulların üzerine. 12 Mart'ı 12 Eylül izledi. Darağaçlarında onlarca yiğit devrimci katledildi. Sayıları binlere varan devrimci işkencelerde katledilip bedenleri kuytu köşelere bırakılarak, "meçhul ölüm" havası yaratıldı. On binler işkence sonucu küt-kötürüm bırakıldı. Yüz binler dur-durak bilmeyen işkence tezgahlarından geçirildi. Düzenlen çıkartılan çok az sayıda ki asalak dışında kalan tüm insanlar neredeyse "tehlikelidir", "teröristtir" damgası yiyerek fişlendi.

Hele Kürt ulusu üzerindeki zulmü, barbarlığı kelimelerle ifade edebilenin olanağı hiç yok. Koçgiri, Zilan ve Dersim olayları döneminde sayıları 60 binleri geçen Kürt insanının katledildiği dönemler aratılır hale geldi. Toptan imha provaları yapıldı. Günlük falakaya yatırılmayan, köy meydanlarında akıyla ceryan verilmeyen Kürt köylüsü kalmadı. Zorla köylüler sürgüne gönderilerek peşi peşine köyler boşaltıldı. Dağ-taş asker doldurtuldu ve "herkes terörist" olduğu için tar-

lasında, bağında, bahçesinde olan ve görülen insanlar kurşunlanarak öldürüldü... Yani vatani, milleti koruyan asker görevi başında idi!

Dahası, 12 Eylül sıramlı pašalarından daha çok 12 Eylül'cü kesilen Turgut ÖZAL hükümeti döneminde Türkiye çağ atlayarak yoksulluğun girdabında kurtuluş yolunu bulmayı beceremeyen ya da çaresiz kalan kadınlar bir lokma ekmek ve bir tas çorba uğruna bedenini satmak zorunda bırakıldı. Bugün bu duruma düşen kadınların sayısı korkunç boyutlara ulaştı. Vereme yakalanmayan insan kalmadı. Ülke nüfusunun büyük çoğunluğu aç ve işsiz. Çalışanlar ise kuru ekmeğe talim ettiriliyor... Neresine nereden ve nasıl bakarsak bakalım ülke yaşamın sürmeyeceği, sürdürülemeyeceği bir ortama sürüklendi.

Ama bu ülkede bazıları için iyi şeyler olmadı mı? O da oldu! Turgut ÖZAL ve çevresi köşeyi döndü. İthalatçılar palazlandı. Yeni ithalatçılar varedildi ve onlar da palazlandırıldı. Kaçakçılığın, karaborsanın, vurgunun, rüşvetin sözünü etmeye bile gerek yok. Çünkü bu türden işler meclislerde tartışılır oldu.

İşte bu ülke Turgut ÖZAL'ın çağ atlayan Türkiye'si sıkın emerlerini zı yoksullar biraz daha sıkın! Beylerin yediği yetmedi!

Bir de bu ülkede özellikle genç insanların tıka-basa doldurulduğu cezaevlerindeki baskıyı, zulmü, işkenceyi, kötü yaşam koşullarını, kısıtlamaları, yasakçılığı, sayıları yüzlere varan tutsağın öldürülmesini duymayan, bilmeyen kalmadı.

Hâl böyle iken komprador burju-

Cezaevleri

vazi ve toprak ağaları cezaevlerinde bulunan bir avuç terörist ve anarşistin propaganda amaçlı açlık grevlerine girdiklerini, örgütler tarafından verilen direktifler doğrultusunda eylemlere geçtiklerini, bazı cezaevlerinde yönetimi dahi ele geçirdiklerini yaymaya çalışarak gerçekleri çarpıtmaya çalıştılar.

Bırakalım önceki süreci, bir 12 Eylül sonrasının cezaevlerine göz atıldığında hemen çoğu cezaevinde peşi-peşine açlık grevleri yapıldığı görülmektedir. Bu gençlik insanları geri zekalı ve deli olmadıklarına göre neden bu türden eylemlere giriyorlar? Bunları eyleme iten, hatta zorlayan nedenler mi vardır? İşte bu noktalarda kafa yorulduğunda hakim sınıfların demagojileri hayat bulmayacaktır. Ve hatta sorun biraz daha açıldığında takkenin düşmesi ve de kelin görünmemesi mümkün olmayacaktır.

Sen, bir yandan tek tip elbiseyi dayatacağın ve zorla giydirtmeye çalışacağını, devletin yasalarının sakıncalı görmediği ve her tarafta satılan dergi ve kitapları cezaevlerine yasaklayıp sokmayacağını, vermiş olduğu bin lira işe bedeliyle tutsakların beslenemeyeceğini bildiğin halde ailelerin dışarıdan getirmiş olduğu yiyecekleri içeriye verdirtmeyerek insanları ağır ağır çürütmeye ve öldürtmeye çalışacağını, ağır hastaları kaçarlar-göçerler bahanesiyle hastanelere göndertmeyip ölmeden öldürteceksin, birinci derece dışında kalan akraba ve yakınlarıyla görüştürmeyeceksin, üç günlük bayram görüşünü bir günle sınırlayacağını, avukatlarla görüşmeyi engelleyeceksin ve avukat görüşüne çıkanların üzerlerini arayacağını, dinciler diz boyu sakal bırakırken, siyasi tutsakların sakal bırakmalarını yasaklayacağını, doyurmadığın ve aç bıraktığın insanların mutfakta yumurta ve çorba pişirmesine ambargo koyacağını, üç bin liraya aldığın çayı otuz bin liraya satacağın, mektupları ya MİT'e teslim edeceksin ya da çöp sepetine atacaksın, haftada bir gün yapılmakta olan koşuşlar arası görüşleri yasaklayacağını, keyfi ve gereksiz yere insanları kör hücrelere tıkacağını, hücrelere tıktığın insanlara meydan dayacağı çekeceksin,

peşpeşe cezalar vererek infazları yakacaksın, koşuşlara elleri çöplü ve sopalı askerleri sokup tutsakları ölesiye dövdüreceksin, koğuş baskınlarında ve değiştirmelerde tüm eşyalar talan edilip çalınacak ve göz yumacaksın, isyanı kendin başlattığın halde başkalarını isyancılıkla suçlayacaksın, tüm giysilerini zorla soyup aldığın tutsakları ertesi gün tek donla hücrelere tıkacaksın ve tazyikli suyla ıslatacağın! Aynı tutsakları ertesi gün tekrardan hücrelerinden çıkartıp döveceksin ve saçlarını keseceksin, isyancı olarak göstermeye çalıştığın tutsaklardan bazılarını kendi cezaevi doktorunun hastaneye sevketmesine rağmen sevkleri engelleyeceksin ve peşinden de kalkıp anarşist ve teröristler rahat durmuyorlar, siyasi amaçlı eylemlere giriyorlar diyeceksin. Olmaz beyler olmaz! Demagojinizi biraz iyisinden yapmanızda ya da gerçekleri olduğu gibi yansıtmamızda fayda var!

Bu ve benzeri durumlar Türkiye cezaevlerinin genelinde durmaksızın sürmesine rağmen NAZİLLİ E TİPİ CEZAEVİ son haftalarda çokça sözü edilen cezaevi oldu.

Peki, NAZİLLİ E TİPİ CEZAEVİ'nde neler oluyordu? Neden gazeteler "Nazilli Cezaevi'nde isyan var", "isyan bastırıldı", "18 gardiyan yaralı", "İsyancılar bariyer kat kurdu", "İsyancıların sağlık durumları iyidir", "Cezaevinde normal yaşam sürüyor" türünden haberlere yer verdi. Gerçek durum acaba basına yansıtıldığı gibi miydi? Yoksa bu türden haberleri kasıtlı olarak basına açıklayan birileri mi vardı?

Biraz gerilere bakacak olursak tüm hakları gasbedilen Aydın E Tipi Cezaevi tutsaklarının haklarını tekrardan elde etmek için 21 Mayıs 1988'de süresiz açlık grevine başladıklarını ve 31. günde ancak haklarını elde edebildiklerini görürüz. Fakat aradan fazla bir zaman geçmeden idarenin sözünü tutmaması ve tekrar hak gasplarına başlamasıyla birlikte 17 Ekim 1988'de başlayan, ancak 33. günde yenilgiyle sonuçlanan ikinci süresiz açlık grevini de yine hatırlarız.

İkinci açlık grevinin yenilgiyle so-

nuçlanması sonucunda cezaevi birinci müdürü olan Soner KÖSTERELİ, cezaevinde tam anlamıyla terör havası estirmeye başladı. Astığı astık, kestiği kestikti artık. Sürgünleri sürgünler izledi. Peşi peşine hücre cezaları verildi. Hak aramak ya da bir şeyler istemek suç oldu. Hücrelere atılanlar, ışıklar söndürülerek meydan dayacağına çekildi. Revize gidenlerin üst başları aranmaya başlandı. Avukat görüşleri kısıtlandı ve bir daha görüşe çıkılmasını amacıyla onur kırıcı aramalara girişildi. Sakal bırakmak yasaklandı... Açık ve kapalı görüşlerde dışarıdan yiyecek almama, yine açık ve kapalı görüşlerde birinci derece harici yakınlarımızla görüştürmeme, tüm kitap ve dergileri hemen hemen istisnasız yasaklama, açık görüşlerin süresini sınırlama, mektupları MİT'e teslim etme ya da çöp sepetine atma, mutfak kullanımını yasaklama, koşuşlar arası ziyareti kaldırma, cezaevleriyle, çeşitli kurum ve kuruluşlarla yazışmayı engelleme, terzihaneyi kullandırmama gibi durumlar ise zaten ikinci açlık grevine başlamadan önceki yasaklar, gasplar ve uygulamalar listesinde idi.

Daha nelerin ve nelerin yasak ve yaptırım olarak geleceği belli değildi ama çok şeyin geleceği biliniyordu. Çünkü Soner KÖSTERELİ; Adalet Bakanı olan Mehmet TOPAÇ döneminde Mehmet TOPAÇ'ı, Oltan SUNGURLU döneminde Oltan SUNGURLU'yu, Turgut ÖZAL'ın sadık dostu ve kapı komşusu olan Adalet Bakanı Müsteşarı olan Arif YÜKSEL'i, Aydın Cumhuriyet Savcısı Nural UÇURUM'u ve de Nazilli Cumhuriyet savcısı Ünal Şeref MOLLAOĞLU'nu tam destekçileri olarak görüyor ve biliyordu.

Cezaevindeki baskıları, işkenceyi, estirilen terörü defalarca dilekçelerimizle kendilerine ilettiğimiz ve suç duyurusunda bulunduğumuz bu yetkililer değil miydi? Evet, onlardı.

Onların anarşist ve terörist olarak görüp değerlendirdiği tutsaklar önce cezaevi yönetimini uyardılar, savcılara dilekçeler yazıp suç duyurusunda bulundular, Adalet Bakanlığına yazılı-sözlü durumu ileterek olası gelişmelere engel olunmasını is-

Cezaevleri

tediler... Ama bu devletin ne savcılarını ne de Adalet Bakanı, Nazilli E Tipi Cezaevi'nde neler oluyor dahi demedi.

Gönüllerindeki kırmızı karanfiller için yollara düşerken ölüm de içinde olmak koşuluyla uğraşlarının bir bedeli olduğunu bilen tutsaklar Nazilli E Tipi Cezaevi'ndeki zifiri karanlığı yıkmak için bir yılı henüz doldurmamış olan zaman tüneline çoğu sakat ve tedaviye muhtaç olan bedenlerini bir kez daha 24.4.1989 tarihinde süresiz açlığa terk etmek zorunda bırakıldılar.

Sayıları 33 kişiden oluşan bu eylemci tutsaklardan bir kısmı salt hücrelere atılmamak amacıyla koğu kapılarına ranzaları yığarak süresiz açlık grevine başlamışlar, az sayıda kalan ve tek tek koğuşlarda bulunan tutsaklar ise koğuş kapılarına ranza yığma yönetimine girişmemişlerdi. Bu durumu öğrenen fakat gelinen aşamada herkesin sindirildiğini sanan ve de bu türden bir girişimin olabileceğini pek beklemeyen Soner KÖSTERELİ ve ekibi çeşitli yetkili ve etkililerin de görüşlerini alarak üç saatlik yasal süreyi dahi beklemeksizin kapı önlerine ranza yığmayı barikat kurmak ve isyan çıkartmak olarak değerlendirip tutsaklara doğru dürüst konuşmaya dahi ihtiyaç duymadan yedeğine askerleri de alıp BEN DEVLETİM yığın duvarları, çıkartın şunları emrini gardiyanlara vermekten en ufak bir tereddüt dahi duymadı.

Onların barikatçılar olarak göstermeye çalıştığı tutsaklardan bir kısmı hemen bitişiğindeki koğuştaydı. Konuşmalar, bağırtilar, çığlıklar, gösterilen tepkiler, balyoz sesleri, tazyikli su sıkılması olduğu gibi işitiliyordu. Bir saatlik bir zamanda Soner KÖSTERELİ kahramanca barikatları aşmış ve de hastanelik duruma getirttiği tutsakları önce tazyikli suyla ıslattırıp daha sonra da giysilerini soydurtup tek donla hücrelere tiktirtmişti.

Açlık grevinin ikinci günü ise daha çok olaylı ve hareketli geçti. Tek tek hücrelerden alınan tutsaklar önce gardiyanlara dövdürüldü, zorla saçları kesilip kör hücrelere tekrardan konuldu.

İki gündür sürmekte ve uygulan-

makta olan işkenceler sonucu eyleme katılan tutsakların tümü azımsanamayacak derecede yara ve belere sahip olmasına rağmen sonuçta durumları oldukça ağır olan iki tutsak zorunlu olarak cezaevi revirine kaldırıldı. Cezaevi doktoru ise durumları ağır olan bu iki tutsağı acil olarak hastaneye sevketti. Ama öyle olmasına rağmen Soner KÖSTERELİ yaptırmış olduğu işkencelerin izlerinin açığa çıkacağı ve de bir delil oluşturacağını düşünerek ölümlerse ölsünler, önemli olan benim mantığıyla hareket edip bu ağır yaralı tutsakların hastaneye götürülmelerini dahi engelledi. Bugün bu tutsaklar ve diğerleri o ağır yaralı halleriyle ve yara-belerleriyle kör

hücrelerde tutulmaktadır.

İşte Nazilli E Tipi Cezaevi'ndeki durum ve gerçekler böyledir. İsyan çıkartıldığı, ranzalar kırılıp ranza bacaklarıyla gardiyanlara saldırdığı, 18 gardiyanın yaralandığı ve tedavi gördüğü, vb. türden basına kasıtlı olarak verilen açıklamalar ise 33 tutsağı suçlu kılma ve göstermenin yasal zeminini yaratmanın ve de kendi suçlarını örtbas etmenin kılıfidir.

Cezaevinde yaşamın normale döndüğü açıklaması da yine doğru değildir. Cezaevi her an çok değişik olay ve gelişmelere oldukça müsait bir yapıdadır. □

HAYDAR ŞAHİN

Baştarafı 42. sayfada

- 1) 14 Nisan, doğrudan öğrencilerle ilgiliydi.
- 2) Kamuoyunda yaratılan durumdan öğrenci arkadaşların etkilenmesi.
- 3) Ramazan Bayramı'nın yaklaşması, bu nedenle birçok bölümlerde derslerin işlenmemesi nedeniyle öğrenci arkadaşların tatile gitmeleri.
- 4) Sayıca katılımın yoğun olduğu Tıp Fakültesi'nde sınavların olması.
- 5) Eylemimizin biçimi.

6) Üniversite somutunda polisin yarattığı korku ortamı.

Tüm bu gerçeklerin ışığında haykırıyoruz:

Yaşasın Bir Mayıs!

Biji Yek Gulan!

Bir Mayıslar Engellenemez!

Kahrolsun Faşist Diktatörlük!

Cumhuriyet Üniversitesi'nden
Bir Grup Devrimci Öğrenci

CIHAN ÇELEBİ

(1961-1980)

Ey örs'e çekiç sallayan
Fırtına yüzlü durgun okyanus
Sesini sesimin yanına koy
Sesimizi sesinin yanına koyduk.

Ölümünün

9. yılında saygıyla anıyoruz.

ARKADAŞLARI VE

AİLESİ ADINA

H.ÇELEBİ

İşçi Sınıfı Masa Başında Tekrar Satıldı!

Uzun süredir süren Türk-İş ile hükümet arasındaki 600 bin kamu işçisini kapsayan pazarlık görüşmeleri 17 Mayıs 1989 tarihinde işçilerin kazanılmış haklarını da kaybettirerek çerçeve anlaşması imzalandı. Kazanılmış hakları kaybederek diyoruz, çünkü ücret artışları 1977 yılı satın alma gücünün oldukça altına düşmüştür.

Yarı-sömürge ülkelerde egemen sınıfların iç sömürülerine ve emperyalist güçlerin dış sömürüsüne yetecek kadar bir artı-değer ve feodal rant yaratılması emperyalizmin doğası gereğidir. Ücretleri bir maliyet ve enflasyon unsuru olarak görmekte ve bütün saldırıları ücret artışı sonrasında kaşıkla verdiklerini kepçeyle almak için ardi arkası kesilmeyen zamları gündeme getiriyorlar.

Toplu pazarlıkta Türk-İş'in istemiş olduğu yüzde 170 + 60 bin liranın yüksek olduğunu savunarak ortalama % 141 zammı kabul ettirdiler. Yüzde 141'lik artış acaba işçilerin satın alma gücünde net olarak ne kadar iyileştirme yarattı.

Kamu işçi Ücretleri

130 bin brüt olan ücret ilk ayda 244.000'e yükseltildi. Toplam kesintiler brüt ücretten indirildiğinde işçilerin eline geçen 84.905 lira iken artışta 155.414 lira olmuştur. 400 bin brüt ücretin net'i ise 254.900 TL'den 456.005 liraya yükselmiştir.

Ayrıca birinci yıl enflasyonun yüzde 60'ı aşması halinde aşan miktarın ikinci yıl başında verilmesi, ücretlere ilave edilmesi, ikinci yıl enflasyonun ise yüzde 45'i aşması halinde, aşan miktarın, ikinci yıl sonundaki ücretlere ilave edilmesi tesbit edildi.

Bu arada TİSK (Türkiye İşveren Sendikası)'nın yaptığı bir araştırma-

Şu andaki brüt ücret	Kamu İşçileri Ücretleri			
	1. altı ayda brüt ücret % 80 + 10 bin	2. altı ayda brüt ücret % 40-70 bin	3. altı ayda brüt ücret % 25	4. altı ayda brüt ücret % 20
13.000,-	244.000,-	411.600,-	514.500,-	617.400,-
150.000,-	280.000,-	462.000,-	577.500,-	693.000,-
200.000,-	370.000,-	588.000,-	735.000,-	882.000,-
250.000,-	460.000,-	714.000,-	892.500,-	1.071.000,-
300.000,-	550.000,-	840.000,-	1.050.000,-	1.260.000,-
350.000,-	640.000,-	966.000,-	1.207.500,-	1.449.000,-
400.000,-	730.000,-	1.092.000,-	1.365.000,-	1.638.000,-

Not: Bu brüt ücretlere ayda 80.000,-TL. üçlü paket (bayram, izin, yakacak) eklenecek. Ayrıca (aile + eğitim + çocuk) yardımları için 1. ve 2. altı ay için 14 bin, 3. ve 4. altı ay için 20 bin TL. brüt ücrete eklenecek.

ya göz gezdirelim:

İşçi ücretlerinin sanayide çalışan işçilerin ortalama brüt ücretinin 834 bin 110 TL'ye yükseldiğini, buna karşılık ortalama memur maaşının 235 bin lira dolayında olduğunu (Hürriyet) rahatlıkla belirtmektedir.

Egemen sınıfların temsilcisi TİSK Başkanı Sayın Halit Narin, işçi ücretlerinin yüksekliğini belirtirken, acaba net ücretleri değil de, neden brüt ücretleri esas alıyor ve neden ortalama ücretlerden yola çıkıyor? Ortalama ücretler esas alındığında azınlıkta olsa yüksek ücretler düşük ücretleri olduğundan yüksek gösterecektir. Özellikle fabrikalarda ustabaşılar ve birkaç kalifiye eleman hariç işçilerin tamamına yakını ya asgari ücretten, ya da bir kandırmadan öte anlam taşımayan 30-40 bin lira fazla alarak çalışmaktadır. Azınlığı oluşturan ve patronların sağ kolu olanlar ise işçilerden oldukça fazla ücret alarak ortalama-yı saptırmaktadır.

Aynı şekilde ücret artışları nedeniyle Özal işçilere şöyle tavsiyede bulunuyor. "Bu ücretlerle birdenbire büyük bir alım seferberliğine kimsenin girişmemesini biraz tasarrufa önem vermesini, bizim geleneklerimize uygun olarak, herşeyi tasarruflu, biraz dikkatli kullanmasını, şu eskidi, bunu atalım, yenisini alalım gibi şeyleri

bir parça bırakmasını tavsiye edeceğim. Bu bize enflasyonla mücadelede sizin vereceğiniz en büyük destek olur" diyor dalga geçercesine.

Satın alma gücü tablosu

Satın alma gücünden anlaşılacağı üzere net ücretler 24 Ocak öncesine Mart 1985 yılına göre oldukça düşmüştür. Asgari ücretle çalışan bir işçi 1 kg. et alabilmek için yaklaşık iki gün; 244.000 TL. brüt ücret alan işçi ise bir gün çalışmak zorundadır.

Biz egemen sınıfların ücretlerin yüksekliğinden dem vururken satın alma gücünü hesaplamalıyız diyoruz. Çünkü bu ekonomik koşullarda işçilerin kendilerini yeniden üretebilme koşullarının kalmadığını bazı komprador kapitalistler dahi kabullenmektedir.

Brüt ücretlere enflasyon oranında bir artış vermek işçileri kandırmaya çalışmaktan öte bir anlam taşımıyor. Çünkü enflasyon rakamları gerçek olmadığı gibi verilen artışta yıl içindeki satın alma gücünü etkilemiyor. Yani yıl içinde enflasyon oranı satın alma gücünü baltalarken, enflasyon nede-

AÇIK OTURUM

Nisan ayı içinde 20'yi aşkın sendikacı ve işçi ile mart ayında gelişip yükselen sınıfın mücadelesini konu alan bir açık oturum düzenledik. Amacımız sendikacı ve işçilerin gelişen hareketle ilgili düşüncelerini kamuoyuna yansıtmak, farklı işyerlerindeki mücadele tecrübelerini birbirine aktarılmasını sağlamak ve sınıfın deney ve tecrübelerinden yararlanarak sınıfa perspektif sunmaktı. Dört saat kadar süren, oldukça canlı geçen oturumdaki konuşmaları ve bundan hareketle çıkardığımız sonuçları sunuyoruz.

İsmail Tepeli (işçi): Günümüzde gelişen sınıf hareketine değinmeden geçmişten kısaca söz etmek istiyorum. 12 Eylül öncesi gelişen devrimci mücadele ve sınıf hareketi 12 Eylül'le birlikte büyük darbe yedi. Toplumda alt-üst oluş bir hareket yaşandı. 12 Eylül hareketi bütün ekonomik, demokratik ve siyasal kazanılmış hakları bir çırpıda ortadan kaldırdı. Grevler yasaklandı. Grevci işçiler asker dipçiğiyle çalıştırıldı. Uzun bir dönem süren açık baskı rejimi işçi sınıfının ve devrimci mücadelenin gelişmesini engelledi. Sınıf ve devrimci güçlerin toparlanması, üzerindeki ölü gömleği atıp canlanması uzun bir tarihsel süreyi kapsadı.

Uzun süren yoğun baskılardan sonra sınıf yavaş yavaş kendini toparlamaya çalıştı. Dayanılmaz yaşam ve çalışma koşulları sınıfı ilk etapta ekonomik taleplerle harekete geçirdi. Ekonomik taleplerle gelişen mücadele yavaş yavaş demokratik ve siyasal talepleri de kapsamaya başladı. İşçilerin aldığı ücretlerin gülünç olması, enflasyonun at başı yürütmesi, alım gücünün kalmaması hareketin ekonomik ağırlıklı olmasını beraberinde getirdi. İşçi sınıfı

ekonomik taleplerle başladığı mücadele siyasal yönde kazanmaya başladı. Yasaların sınıf lehine değişimi, hak, dayanışma, siyasal grev vb. talepler mücadelenin siyasal boyut kazandığını göstermektedir.

Yemek boykotu, sakal bırakma saç kestirmek, toplu viziteye çıkmak, yürüyüşler düzenlemek vb. eylemler pasif eylem türleridir. Sınıfın eyleminde kendiliğindenci yön ağırlık taşıyor. Devrimci işçilerin hareketin gelişiminde önemli rolü var. Mevcut sendikalar sınıf hareketinin gelişimini kösteklemeye, düzenle uzlaştırmaya çalışıyor. Bu açıdan sendikal mücadele büyük önem kazanmaktadır. Devrimci işçiler sendika kongrelerine hazırlanmalı, sarı sendikacılığı teşhir etmeli ve yönetime gelmeli Türk-İş tamamıyla egemenlerin güdümünde sendikaların bazı göstermiş olduğu tepkiler ise tabanın zorlamasının ve koltuk kaygılarının ürünüdür.

Ahmet Oktay (Laspetkim-İş Şube Sekreteri): Gelişen hareketle ilgili olarak arkadaşın söylediklerine ka-

tlıyorum. Gelişen işçi hareketi sendikalara rağmen gelişmektedir. Harekete ekonomik yön damgasını vurmakta. Oldukça zor şartlarda çalışan ama hayat pahalılığı karşısında bir şey ifade etmeyen ücretler işçi sınıfının hareketini daha da yoğunlaştırmaktadır.

Bütün işçiler, devrimci sendikacılar gelişen harekete siyasal boyut kazandırırorsa, sınıfın hareketini aynı zamanda siyasal iktidar ve sendikalara yöneltirse hareket daha da ileri boyutlara varmış olacak ve sınıf kazanacak. İşçi sınıfı kendi içinde tartışmalı, demokrasiyi kendi içinde uygulamalı, sendikal özgürlük için mücadele etmeli ve demokrasiyi sendikalara taşımalı.

Musa Selvi (Deri-İş Kazlıçeşme Şube Sekreteri): Konuşmama bu toplantıyı tertipleyen Yeni Demokrasi'den arkadaşlara teşekkür ederek başlamak istiyorum. Değerli arkadaşlar; 1980 öncesi gelişen sınıf hareketi burjuvazi tarafından baskı ve terörle bastırıldı. Bütün sendikal haklar rafa kaldırıldı. DİSK kapa-

ıldı. Devrimci sendikacı ve işçiler zıdanlara dolduruldu. Buna rağmen bir hareket gelişmedi. Karşı koyuş olmadı. Bunda DISK ve devrimci işçilerin de büyük hatası var.

Gelinen noktada arkadaşların da belirttiği gibi işçi sınıfında gözle görülür bir canlanma var. Gelişen hareket ekonomik ağırlıklı. Yavaş yavaş siyasi temalarda işlenmeye başlandı, bu sevindirici bir gelişmedir. Sınıfın hareketini aynı zamanda sendika yönetimlerine, genel merkezlerine, bürokrat sendika ağalarına karşı mutlaka işçileri örgütlemek gerekli.

600 bin kuma işçisinin sözleşmesi kilitlenmiş durumda. Bu sınıf kardeşlerimizle birlik olmalıyız, eylemlerini desteklemeliyiz. Mücadeleyi daha da örgütlü bir hale getirmeliyiz. Siyasal talepler doğrultusunda sınıfı örgütleyip harekete geçirmeliyiz. Ekonomik talep ağırlıklı bir mücadele kalıcı olmaz. Mücadelede gerekli başarıyı sağlamaz.

İşkolumuzda mücadelemizi sürdürmek için sürekli polis baskısı var. İşçi arkadaşlarımız devamlı gözaltına alınıyor. Sürekli psikolojik baskı altında tutulmaktayız. İşveren polisle ortak hareket etmekte. Edindiğimiz bilgiye göre işveren emniyette polislerle toplantı yapmış, birliğimizi nasıl dağıtacaklarının hesapları yapılmış. Ama birlik ve örgütlülüğümüz oyunları boşa çıkardı.

Deri-İş'ten bir işçi: Arkadaşlar; 12 Eylül'le birlikte tüm demokratik kurum ve kuruluşlar yerle bir edildi. İşçi sınıfı 12 Eylül karşısında yenilgiyi kabul etti. Herhangi bir direniş göstermedi. Sınıf direnebilirdi, direnmeliydi. Eğer 12 Eylül faşist rejimine karşı direniş olsaydı bugünkü sınıf mücadelesi daha farklı bir boyutta olmuş olurdu. Ama devrimci güçler ve sendikalar karar alıp tavır koymadılar.

Bugünkü hareketle 12 Eylül öncesi hareket birbirinden çok farklı. 12 Eylül öncesi sınıf hareketi devrimci bir potansiyele sahipti. Bugün de büyük bir dalgalanma var. Kitlelerin bu hareketi ve uyanışı egemenleri korkutmaktadır. Sınıfın hareketine bilinçli bir yön vermek için sınıfa ML bilinci taşımamız. Türk-İş ve gerici sendikaları teşhir etmeli, onların içine girip çalışmalıyız.

Dar grupçu anlayışlardan vazgeçmeliyiz. Kendiliğindenci bu harekete devrimci bir öz kazandırmak için çaba harcayalım.

Bağımsız Tursal-İş (Marmara Bölge Teşkilatlandırma Sekreteri): 1965'lerde DISK'in kuruluşu başladığı zaman TURİZM-İŞ'in yönetimindeydim. Çok dolaştık sendika değiştirdik. Şimdi Bağımsız-Tursal-İş'teyim.

İşçi sınıfı dünya işçi sınıfından kopuk olamaz. dünya işçi sınıfıyla dayanışma içinde olmalıdır. Biraz önce arkadaşların belirttiği gibi ülkede bile sendikalar arasında dayanışma yok, bırakın uluslararası işçi sınıfıyla dayanışmayı. Bir bakıyorum Tekel işçileri yürüyor, bir bakıyorum Tersane işçileri, dikim işçileri grev ve yürüyüş yasak olmasına rağmen. Bir bakıyorsun caddeleleri işgal edivermiş, direniş var. Ama bir kopukluk var. Öncelikle devrimci sendikacılar ve işçiler bir araya gelip birleşmeleri gerekir. Bu yaratılmadıkça kalıcı başarılar sağlanamaz.

Bir SEKA grevi yaşandı, NETAŞ grevi yaşandı. Gerçi arkadaşlar arasında bir şeyler yapıldı ama çok istekli değildi. Ve oldukça yetersizdi. Öncelikle sınıf dayanışmasını, birlikte hareketin ne olduğunu anlatmak lazım. Örneğin: İzmit'te Çimento Fabrikası'nda grev varsa İstanbul'daki Çimento işçileri oraya giden kamyonlara çimento yüklemesin, diğer işçiler desteklesin. Maalesef böyle olmuyor. İşçiler işten atılın da işe girelim diye düşünenlerin fabrika önünde sıraya girdiklerini gördüm. Bu anlayışı yıkmalı, dayanışmayı sağlamalıyız.

Bu kopukluk Türkiye'de işçi sınıfının örgütlü bir partiye sahip olmasından kaynaklanıyor.

Seyfi Yılmaz (Otomobil-İş Rabak işyeri Temsilcisi): Arkadaşlar özlü olarak durumu anlattılar, 12 Eylül'e değindiler, bugünkü hareket üzerinde durdular. Ben de bazı konulara dikkati çekmek istiyorum... 12 Eylül'le sınıf hareketi darbe yedi, DISK Kapatıldı, direniş olmadı. Herhangi bir direnişin olmamasında tabanın hatası olmasına karşın esas olarak sınıfa önderlik edenlerin büyük hatası olmuştu. Bu insanlar

üzerine düşen görevi yerine getiremediler.

1980 sonrasında 2821-2822 nolu yasalar çıkartıldı, yeni yeni yasalarla sınıfın önüne barikat kuruldu. Yeniden sendikaların kurulması engellenmiş oldu. İşçiler Türk-İş'e ve bağımsız sendikalara gitmek zorunda kaldı. Bu yasalarla toplu sözleşmeler başladı. Bu yasalarla grev olamaz denildi. Ama bu yasalara rağmen grevler başladı. Netaş vb. grevler ve Netaş grevi şunu gösterdi. İşçiler isterse, örgütlü olursa yapamayacağı şey yok. Yeter ki bilinçli bir temelde hareket edebilsinler, mücadele kararı versinler o zaman hiçbir yasal engel mücadelelerini engelleyemez. Nitekim Netaş grevinin ardından Petrol-İş'in, Kazlıçeşme işçilerinin (Deri-İş) grevleri geldi. Ve SEKA grevi buna yeni bir boyut ekledi. Görüldü ki bu yasalara rağmen grev olabiliyor. Bu kanıtlandı. İşçi sınıfı da buna sahip çıkmaya başladı.

Ama o dönemde devleti zorlayan ciddi grevler yoktu. Ve Özal sürekli "Türkiye'de demokrasi var, demokrasiyi biz getirdik. İsteyen her işçi greve gidebilir" diyordu. Fakat son olarak gelişen sınıfın mücadelesi egemenleri zorladı. Demir-Çelik işçileri greve başlama kararı aldıklarında hükümet grevi yasaklayarak sermayenin yanında olduğunu açık bir şekilde gösterdi. Bu da şu demektir. Metal-İş kolunda olsun diğer işkolunda olsun bizi (egemenleri) sarsan grev olursa buna müsaade etmeyiz diyorlardı. Şunu da belirtiyim. Demir Çelik'te grev kararı alınması sendikacıların işçi haklarına sahip çıktıklarından değil, tabandaki işçilerin zorlayıcı gücü ve mücadelesi sonunda sendika yönetimi buna mecbur kaldı.

Karabük'te sendika yönetimi 1 yılda bir değişiyor, değişmek zorunda bırakılıyor. İlk defa böyle bir olaya tanık oldum. Sebebi şu, oradaki işçilerin mücadelesi sendikayı aşmış, sendika işçi mücadelesine, sorunlarına yanıt vermiyor. Eylemler pasifite olsa bunların büyük bir etki gücü var. Her gün yemek boykotu yapıyorlar, sakal bırakma, servislere binmeme, viziteye çıkma eylemlerinin yanında her gün işe yürüyüşle gidip, iş çıkışı yürüyüşle evlerine dağı-

lıyorlar. Her gün binlerce işçi bu şekilde yürüyor. Polis karşı koyamıyor. Bunun esas nedeni ekonomik. Hükümet sendikadan yardım istiyor. Demir Çelik'te çalışan 20 bin işçinin grevi demek bu sanayinin durması, birçok sanayide üretimin büyük bir ölçüde durmasını getirir. Bu da hükümeti ciddi bir şekilde sarsar. Bundan dolayı greve izin verilmedi. Yeniden grev kararı alındı. Grevi uzatmadan bitirmek isteyecekler.

Taşkızak Tersanesinden bir işçi: Ben genel olarak tersanedeki çalışmalarımız üzerinde duracağım, bir de 80 sonrası sendikaların tutumu üzerinde. 80'de işçi sınıfı büyük bir darbe yedi. Darbeyle birlikte sınıfın öncülüğünü yapanlar valizini aldı Selimiye vb. yerlerde iştimaya geçti. Oysa işçiler DİSK ve yönetiminden çok şey bekliyordu. Ama DİSK yöneticileri bir şey yapmadılar. Şimdi ise burjuva partilerinde boy gösteriyorlar. Mevki ve kariyer peşindeler. Demek ki bu insanlar sınıfa öncülük yapacak vasıflara sahip değildi. Bu niteliğe sahip insanlar işçi sınıfına önderlik yapamazlar.

Taşkızak Tersanesi'den bir işçi: Ben genel olarak tersanedeki çalışmalarımız üzerinde duracağım, bir de 80 sonrası sendikaların tutumu üzerinde 80'de işçi sınıfı büyük bir darbe yedi. Darbeyle birlikte sınıfın öncülüğünü yapanlar valizini aldı Selimiye vb. yerlerde iştimaya geçti. Oysa işçiler DİSK ve yönetiminden çok şey bekliyordu. Ama DİSK yöneticileri bir şey yapmadılar. Şimdi ise burjuva partilerinde boy gösteriyorlar. Mevki ve kariyer peşindeler. Demek ki bu insanlar sınıfa öncülük yapacak vasıflara sahip değildi. Bu niteliğe sahip insanlar işçi sınıfına önderlik yapamazlar.

Biz tersane işçileri Türk-İş'e bağlı Harb-İş sendikasında burjuva yönetime karşı muhalefet yapıyoruz. Harb-İş 32000 işçisi olan bir sendika. Bizler, tersane ve bağlı işkollarındaki tüm ilerici işçiler, sınıfın sorunlarına gerçek anlamda sahip çıkmak isteyenler bir araya gelerek birlik oluşturduk. Ben yapıyorum, sen yapmıyorsun vb. hesaplarla değil, sınıfa nasıl daha hizmet edebiliriz, sınıfı nasıl bir adım daha ileri götürebiliriz düşüncesiyle hep birlikte görev üstlendik ve sendikal muha-

lefet çalışmasına başladık ve bütün devrimci, demokrat ve ilerici işçiler bir araya gelip mücadele etmeye başladık. Bu çaba çok olumlu bir gelişme.

Tüm devrimci arkadaşlar, mücadele etmek isteyenler, mücadeleyi daha ileri bir boyuta ulaştırmak isteyenler artık bencilliği, kariyer mevki düşkünlüğünü bir yana bırakarak birlikte hareket edelim diyoruz. Burjuvazi bizden çok can aldı. Çok kan kaybına uğradık. Bunu durdurmanın yolu birlikte hareket etmekten geçer. Artık sınıfsal olarak hareket edelim. Belli bazı farklılıklarımız olabilir, eksik ve hatalarımız olabilir bunları kendi içimizde çözelim, telafi edelim. Biz bu düşünce temelinde bir hareket başlattık. Nitekim sonuçlarını da alıyoruz. Eyleme başladık. Çevik kuvvetle karşılaştık ama kararlılığımız ve birliğimiz karşısında çevik kuvvet bir şey yapamaz oldu. Ve işçiler çevik kuvvetten sermayenin yanında olduğunu, terörü onların yaratmak istediklerini gördüler. Sermaye ve onun kolluk kuvvetlerinin anarşi yarattığını sıradan insanlar görmüş oldu. Ve mücadelemiz durmadı sürüyor ve sürecek.

Mücadelemiz aynı zamanda burjuva sendikalara da yöneliyor. Sendikaya yürüdük onlar kaçıp gitti. İşçiler sendikaya gitmek istiyor. Sendika polise bildiriyor ve işçileri dağıtmaya çalışıyor sendikanın kapısına polisi dikeyiyor ve işçileri içeri sokturmamak istiyorlar. Ama polisin engeli de sökmedi. Biz sendikaya gittik, basın toplantısı yaptık, sendikayı teşhir ettik. Türk-İş ve Türk-İş'e bağlı sendikalar işçi sorunlarına sahip çıkamazlar. Ama devrimci sendikacı arkadaşlar var onlar çabalıyor.

Yeni Demokrasi dergisi böylesi bir toplantı düzenlediği için çok teşekkür ederim. Artık işçi sınıfının çıkarları için insanlar fedakârlığa katlanmalı, kendilerinden tavizler verip birlikte hareket etmeli. Kim sınıfa daha iyi hizmet ediyorsa, örgütleyebiliyorsa onlara destek vermeliyiz. Teşekkürler.

Tes-İş (Enver Devletli Sendika Temsilcisi): Konuşmacı arkadaşların anlatımlarına genel olarak katılıyo-

rum. Ama gelişen eylemlerin hepsine kendiliğinden geliyor demek doğru değil. Yıllardan beri devrimci işçiler Türk-İş içinde muhalefet yapıyor, örgütlenme yapıyor. Bizde de böyle oldu. Biz DİSK kapatıldıktan sonra 83'lerde Genel-İş'te bulunan arkadaşlar zorunlu olarak Türk-İş'in bünyesine girdik. Ve o günden bugüne değin üzerimize düşen görevi yaptık. Çalıştık, örgütleme yaptık. Bizi yıldırma, etkisiz hale getirmek için çok üzerimizde durdular. Ama sonunda başarılı olduk.

İşçi sınıfını siyasallaştırmak gerekir. Bunun yolu işyerlerine dönme kadroları çoğaltmak, yetiştirmek, kariyer peşinden koşmadan işçi sorunlarına sahip çıkmaktan geçer.

Daha önce 1 Mayıs'a gitmemiştim. Anlamını da tam kavramamıştım. Bundan sonra gideceğim.

İşçilere, işçi sınıfının dünyaya şekil verdiğini, dünyayı dönüştürmeyi yalnız onların başaracağını kavratmalıyız. Birimizi polis aldığında hep birlikte sahip çıkmalı, burjuvazinin baskısını ortak karşılamalıyız. Bunu gerçekleştirmeden bir şey yapamayız.

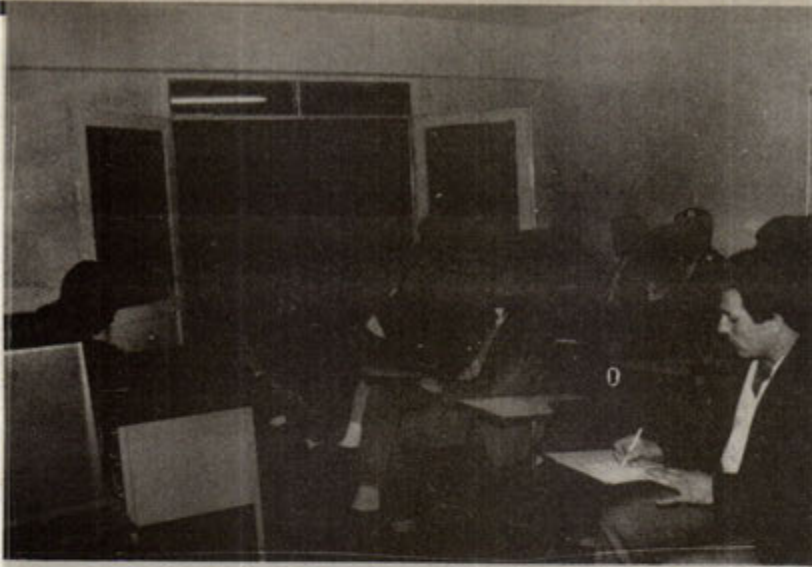
Şişe Cam'dan bir işçi: Ülkemizdeki sınıf mücadelesini yürütmek sınıfa doğru yolu gösterip önderlik yapabilmek için dünya işçi sınıfının mücadelesini iyi kavramamız gerekir.

İşçi sınıfına şunu öneriyorum: Sınıf partisini kurmalı, ona sahiplenmeli. Ülkemizde barışçıl, reformcu, uzlaşır görüşler oldukça yaygın bunlara karşı mücadele etmeliyiz.

Sınıfa sürekli ekonomik taleplerle gidiliyor. Sınıfa ekonomik taleplerle değil siyasal taleplerle gitmeliyiz. Sınıfın kurtuluşu devrimlidir.

İsmail Tepeli (İşçi): Sınıfa sürekli ekonomik taleple gidilmemeli. Cüzdana yapılan yatırım kafaya da yapılmalı. Sendikalar ve siyasal güçler ekonomik taleplerle yola çıkmalı. Sınıfa siyasal boyut kazandırabilirsek kazanmış oluruz. Esas talebimiz siyasal olmalı.

Devlet "baba" rolü oynuyor. Geçmişten bugüne bilinçlere bu işlendi. devlet baba değil. Sınıf kendi emeline sahip çıkmalı. Genel grevi örgütlemeli, gerekli koşullar oluşturulmalı propagandası yapılmalı.

Sınıf kendi iktidarını kurmanın mücadelesini esas almalı.

Kristal-İş'ten Hasan Arık İşyeri Tem.: 12 Eylül'le sınıfın örgütlülüğü dağıtıldı, modern köleye dönüştürüldü. DİSK 12 Eylül'e karşı tavır almadı. Bu da sınıfa büyük darbe vurulmasına neden oldu. DİSK'in reformist niteliği teşhir edilmeli, bundan ders çıkarılarak sendikal örgütlenmelere gidilmeli. DİSK'in yöneticilerini suçlu ilan ediyorum.

Bugünkü duruma gelmemizde 12 Eylül genralleri kadar Türk-İş'te suçludur. Türk-İş'e karşı mücadele edilmeli, anlayışı teşhir edilmelidir.

Harekete kalıcılık kazandırmak istiyorsak sınıf sendikacılığını geliştirmeliyiz. Gerekliliğini yerine getirmeliyiz.

Şimdi gelişen hareket ekonomik karakterli. Bu bir anlamda zorunluydu. Hareket kendiliğindedir. Böyle olmak zorundaydı. Her hareketi yönlendiren örgütleyiciler mutlaka vardır. Gelişen mücadele düzene yönelmiyor.

Mücadele gelişmesine karşı sınıf dayanışması yok. Sınıf dayanışmasını geliştirmeliyiz. Belediye işçileri diğer işkollarındaki direnişleri desteklemek için direnişe geçti. Bu tür eylemleri yaygınlaştırmalıyız.

Burjuva sendikacılığını teşhir etmeli, kendi örgütlülüğümüzü yaratmalıyız. Mevcut sendikalar içinde çalışmalıyız. İşyeri komiteleri kurmalıyız.

Bugün en geri işçi bile genel grevi konuşuyor, Şevket Yılmaz'da dahil. Ama Türk-İş bunu istemiyor, iste-

mez de. Türk-İş içinde genel grevi savunan sendikalar var. Ama bunlarda Şevket Yılmaz'dan bekliyor. Bunlar da samimi değil. Sınıfın içinde genel grevin örgütlülüğünü yapmak gerekli. Şu andaki eylemler yasal değildir ama meşrudur. Biz meşruluğu savunmalıyız.

Bağımsız Tursal-İş (Marmara Bölge Teşkilatlandırma Sekreteri): Hareketin özünü kendiliğindencilik oluşturuyor. Kendiliğinden gelişen hareket başarıya ulaşmaz. Örgütlülük şart ve zorunlu. Ayaklarımızı sağlam yere basmalıyız. Çok konuşmak yerine çok iş yapmalıyız.

Genel greve gidilmeli. Sendikacılar önde işçiler peşinde yürümeli. Hep işçiler önde gidiyor sendikacılar peşinde. Bunun değişmesi gerekir.

Kendi örgütümüzü kurmalıyız. Bütün sendikacılar ortak hareket etmeli.

Genel greve gidelim diyorum ama bunun temeli yok. Ev yaptığında ilkin temelini sağlam atmalsın. Temeli sağlam olmayan ev tez yıkılır.

Kristal-İş'ten bir işçi: Ülkemizde milyonlarca işsiz varken genel grevin gerçekleşmesi zor, gerçekleştirilemez.

Otomobil-İş (Seyfi Yılmaz İşyeri Tem.): Türk-İş, Hak-İş tartışıldı. Her iki konfederasyon da gericidir. Nitelikleri sarıdır. 12 Eylül'de Türk-İş'in kapatılmaması iktidarın "milli" sendikacılığı geliştirme anlayışının ürünüdür.

DİSK içinde kitle ve sınıf sendikacılığı temelinde çalışılmadı, bu anlayış egemen kılındı. Ve DİSK

yönetimi reformculuktan kurtulmadı.

Dışardan gazel okunmalar terk edilmeli. Dışardan gazel okunmakla işçi sınıfı örgütlenemez. Aydınlar işçi sınıfının içine girmeli, esas görevi bu olmalı. Sarı sendikacılıktan ancak bu şekilde kurtulunur.

Sınıfa gitmek için devrimcilerin işçi sınıfı içinde olması gerekir, orada çalışması gerekir. Fabrikalarda işçi komiteleri kurulmalı. Komiteler önceden ayrı olmamalı. Belli bir çalışma programı olmalı. Bu olmazsa komiteler iş göremez. Sendikal program ve perspektif oluşturulmalı. Çalışmalar bu program ve perspektifler temelinde yürütülmeli.

Sınıf öncüsünü yaratmak zorundadır. Partisiz bir hareket dağılmak zorundadır. Sendikal hareket ancak bir yere kadar yürür.

Bugün gelişen hareket belli bir program genelinde gelişmediği için kendiliğindedir.

Otomobil-İş'e ve sendikalara sınıf ve kitle sendikacılığı yerleşmemiştir. Bu anlayış tabana yerleşmezse sendika yönetimleri ne derse desin bir şey yapılamaz. Bugün sınıf ve kitle sendikacılığı uygulayan hiçbir sendika yoktur. Bir vizite eylemini örgütlemeyen sendika genel grevi örgütleyemez.

Her şeye karşı genel grevi gidilmeli, bu yönde mücadele ve örgütlenme yapılmalı. Genel grev yenilgiye uğrasa bile gidilmeli. Bunun sınıfa kazandıracığı çok yarar olacaktır.

Kristal-İş'ten bir işçi: Genel grevin objektif şartları oluşmuş durumda. Sınıf yavaş yavaş kendine güveni kazandı. Bize düşen görev sınıfa kendi kahredici gücünü göstermek olmalıdır.

Burjuva sendikacılar mücadeleden kaçmak için genel grev diyor. Bu bile genel grevi güçlendirir. Madem genel grev diyorlar gitmeleri için zorlamalıyız.

Devrimciler genel grevin propagandasını yaptılar bunun örgütlenmesini de yapmalıdırlar. Genel grev çalışması yanında burjuva sendikacılığının teşhiri de yapılmalı.

Sınıfa güvenini sağlatmalıyız. Sınıf sendikacılığını geliştirmeliyiz.

Otomobil-İş'ten bir işçi: Genel grevin objektif şartları var. Subjek-

tif şartları yok. Subjektif şartı yaratmalı, eylemleri yaygınlaştırmalı.

Ismail Tepeli işçi: Genel grev demek hayatın durması demektir. Örgütlenmesi ciddi yapılmalıdır. Kalıcı çalışmalar yapmalıyız.

Deri-İş'ten bir işçi: Genel grevin muhtevası üzerinde durmalı. Ekonomik mücadele siyasal mücadeleyle bütünleştirilmeli. Bilinçli olarak sendikacılığa itilmeye çalışıyoruz. Kendi örgütümüzü, sendikamızı yaratmalıyız.

Dört saat kadar süren ve oldukça canlı geçen açık oturum oldukça öğreticiydi. Yıllardan beri birçok işkolundan işyeri temsilcisi, sendikacı ve işçi yanyana gelip kendi sınıfının sorunlarını tartışmamış, deney ve tecrübelerini birbirine aktarmamış ve neler yapılması gerektiği üzerinde duramamıştı. Böylesi bir imkân bulan işçi ve sendikacı mücadelenin sıcaklığıyla kısa zamanda kaynaşarak canlı bir tartışma içine girdi. Deney ve tecrübelerini diğer sınıf kardeşlerine sunma, mücadeleyi daha bir üst boyuta ulaştırma, örgütlenme vb. sorunlarla ilgili düşüncelerini sunma imkânı buldu.

Açık oturumdan şu sonuçlar ortaya çıkmış oluyordu. Konuşmacıların birleştiği ortak noktalar şunlardı: 80 öncesi gelişen sınıf mücadelesi 12 Eylül'le birlikte büyük bir darbe yemişti. Sınıfın böylesi büyük bir darbe yemesinin esas nedeni 12 Eylül öncesi dönemde sınıf ve kitle sendikacılığının yaratılmaması, gerekli örgütlenmenin sağlanmaması, askeri darbenin geleceği bilinmesine rağmen gerekli tedbirlerin alınmamış olması, DİSK yöneticilerinin 12 Eylül karşısında bir direniş göstermemesi, sınıfı harekete geçirememesi ve izlediği reformist politika sınıfın darbe yemesine, her türlü örgütlülüğünün dağıtılmasına neden olmuştu. Devrimci işçiler de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirememişti. Onların da büyük sorumluluğu var.

12 Eylül ve sonrasında sınıf örgütsüz bırakılmıştır. Sindirilmiş, baskı ve zulüm altında tutularak uzun dönem kendini toparlamasına izin verilmemiştir. Devrimci güçler ve işçiler bu korku sisini dağıtmak, baskı çemberini kırmak, sınıfı harekete geçirmede öncülük görevini yerine ge-

tirmemiş, çok ağır ekonomik şartlar ve çalışma koşulları sınıfı kendiliğinden de olsa bir mücadelenin içine itmştir. Sınıfın mücadeleye atılmasında devrimci mücadele ve devrimci işçilerin örgütlenmesinin de etkisi olmasına karşın belirleyici nitelikte değildir.

Sınıfın yükselen mücadelesi tüm işkollarını kapsamına karşın örgütlü ve programlı değil. Gelişen mücadele egemenleri zor durumda bırakmasına rağmen siyasal bir mücadele değildir. Mücadele ağırlıklı olarak ekonomik talepleri içermektedir. Bıçak kemiğe dayandığından sınıf sokağa dökülmüştür. Ekonomik taleplerin yoğunluğuyla başlayan bu mücadele yavaş yavaş siyasal boyutta kazanmaya başlamıştır.

Devrimci güçlerin ve ML'lerin sınıf içinde çalışma ve örgütlenmesi olmasına, bu çalışma ve örgütlenmenin sınıfı harekete geçirmede etkisi olmasına karşın istenenin çok gerisindedir, tatmin edici değildir.

Sınıf istediğinde ve örgütlülüğünü yarattığında hiçbir yasal engelin mücadeleyi engelleyemeyeceğini ortaya koymuştur. Kamu sektöründe grev yasak olmasına rağmen üretim büyük oranda durmasını sağlayan eylemler fiili bir grev yaratmıştır. Protesto yürüyüşleri yasak olmasına rağmen sınıf her gün sokaklarda protesto gösterilerinde bulunmaktadır. Azim, kararlılık ve inançla yürüyenlerin başaramayacağı hiçbir şeyin olamayacağını göstermiştir.

Mevcut sendikalar egemenlerin çıkarlarını savunan sarı sendikalar. Bu sendikalar sınıfa hiçbir şey veremeyecektir. Sendikalar sınıfın mücadelesini düzenle uzlaşma yolunu seçmiştir. Sendikalara rağmen sınıf mücadelesi gelişmektedir. Egemenlere yönelen mücadele aynı zamanda mevcut sendikalara da yönelmiştir. Sendikaları basarak, sendikacılara karşı protesto gösterilerinde bulunarak bunu göstermiştir.

Reformculuk, barışçılık vb. siyasal akım ve güçlerin sınıfa hiçbir şey veremeyeceği, tersine sınıfın radikal mücadelesi önünde engel olduğu ortaya çıkmıştır. Bu güçler sınıfın mücadelesini düzenin sınırları içine hapsederek etkisizleştirme uğraşındadır. Reformculuk, barışçılık vb.

her türden sınıfın mücadelesini düzen sınırları içine çeken akımlarla mücadele edilmeden sınıfın mücadelesini başarıyla yürütmek mümkün değil. Sınıfın mücadelede kalıcı başarılar elde etmesi aynı zaman da sarı sendikalara, revizyonizme ve reformizme karşı mücadeleden geçtiği gerçeği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Gelişen sınıfın mücadelesi devrimci güçlere özellikle ML'lere yeni ve önemli sorumluluklar yüklemektedir. Hiç zaman kaybedilmeden sınıfa gitmeli mücadele etmeli, programını sunmalı, sınıfın önünde yürüyerek önderlik etmeli, işçi komiteleri kurmalı. Çalışma ve örgütlenmeyi belli bir program ve perspektif temelinde yürütmeli, mevcut sendikal anlayışa karşı sınıf ve kitle sendikacılığını geliştirmeli, programını oluşturmalı, alternatifini sunmalı sınıfı bu temel üzerinde devrimci sendikal oluşum temelinde harekete geçirip örgütlemeli. Sarı ve reformist sendikacılık teşhir edilmeli, devrimci işçilerin sendika yönetimlerine gelmeleri için tüm güçlerini seferber etmeli. Tüm devrimci güçler grupsal, menfi kişisel çıkarları, kariyer vb. anlayışları tekederek ortak bir zeminde birlikte hareket etmeli. Sınıfın çıkarları bunu gerektiriyor.

Sınıf şu anda genel grev şiarını yükseltiyor. Genel grevin objektif koşulları olmasına rağmen subjektif şartları yaratılmış değil. Sendikaların genel grev demesi sınıfın gelişen mücadelesi karşısında şirin gözükmeğe öte bir anlam taşıyor. Devrimci işçiler ve ML'ler genel grevin propagandasını yapmalı ve örgütlenmesini sağlamalı. Kendiliğinden de olsa sınıfın genel greve gitmesi ve yenilgi olsa bile sınıfa çok şey kazandıracaktır.

Sınıfın ML'lerden ve devrimci güçlerden oldukça çok beklentisi var. Sınıf bana gelinmeli, benden mücadelemden öğrenilmeli, deney ve tecrübelerimden yararlanılmalı ve bana yol göstermeli, önderlik etmeli, somut program ve perspektifler sunmalı diyor. Zaman yitirmeden bize düşen görevimizi yerine getirmek için azimle, inançla her türlü fedakârlığa katlanarak harekete geçinilmeli, sorumluluk bilinciyle mücadeleye sarılmalıyız. □

1. Kadın Kurultayı Ardından

Içerdiği olumlu ve olumsuz yanlarıyla 1. kadın kurultayı İstanbul'da 19-20-21 Mayıs tarihlerinde yapıldı. Her organizasyon gibi olumlu yanlarıyla birlikte, birinci kadın kurultayının olumsuzlukları da barındırması çok doğaldır. Ancak gönül isterdi ki önceden yaşanmış deneyimlerden yararlanılarak olumsuzlukların asgari düzeye indirilmesi için önlemler alınsın.

Bütün bunlara rağmen 1. kadın kurultayı Türkiye Halkları Kadın Hareketi için olumlu bir adımdır. Hele şu günlerde Konya'da kızlar ve erkeklerin ayrı ayrı otobüslere binmesi istemi, Siirt'te Milli Eğitim Müdürü Yusuf Sağlık'ın karma liselerdeki kız öğrencilerin 19 Mayıs törenlerine katılmasını yasaklaması gibi olayların varlığı gözönünde bulundurulduğunda böyle bir kurultayın önemi somutlaşmaktadır. Bu arada Bursa Kültür Vakfı tarafından Bursa'da düzenlenen ve hiçbir erkeğin alınmadığı Kadın ve Hürriyet konulu panele değinmek istiyoruz. Siyah çarşafı çok sayıda kadının katıldığı toplantıda kadınla erkeğin eşit olmayacağı ele alınmış, panalistlerden Dr. Rukiye Taşlıoğlu, çalışma hayatıyla koca ya da baba baskısından kadınların çalışacağı, para kazanacağı diye evlenip ayrıldıklarını "oysa kadının dünyaya geliş nedeni karşısına ve çocuğuna hizmet etmektir" diyor.

Bu örnekler böylesi bir kurultayın ve içeriğinin ne denli önem taşıdığını göstermek için yeterlidir.

Kurultay değerlendirilirken ülke koşulları göz önünde bulundurulmalı ve olumlu-olumsuz yönler objektif değerlendirilmeli, yeni bir kurultaya bu kurultaydan dersler çıkarılıp gidilmelidir.

Kurultaydaki en büyük aksaklık; erkeklerle ilgili olan platform kararıdır. Bu karar şu anda bile netleşmemiştir. Kurultay öncesi basında espri şeklinde yer alan "Bu kurultaya erkek sinek bile giremez" açıklaması platformun kararı olarak yansıtılamaz. Ancak kurultayın ilk gününde Diyarbakır'dan gelen bir erkek izleyicinin bayan izleyicilere yer kalmadığı gerekçesiyle kurultaydan kaba bir şekilde dışarı atılması üzücüdür. Her nasılsa kurultaya daha sonra erkek izleyiciler de katılmıştır. Bunun peşisıra kurultayın 2. günü bir erkek konuşmacının, kadınların konuşma haklarına saygı duyduğunu belirterek, kadınların konuşma süresini kısaltmadan sadece

ayrılan sürenin 30 saniyesini kullanmak istemesi ve izin alarak konuşması feminist ve sosyalist feminist gruplar tarafından tepkiyle karşılanırken, salonun büyük bir kesimi tarafından desteklenmiştir. Bu ilgi çekici bir noktadır. Eğer platformun erkekler bu kurultaya giremez ve konuşamaz gibi bir kararı varsa, bu kararın ne derece doğru olduğu ortadadır. Genel çoğunluğun istemi bunu somutlaştırmaktadır.

Cins ayrımcılığına karşı görüş beyan eden feminist ve sosyalist feministler kadın sorunlarını ele alırken, sadece ve sadece bu sorunların kaynağı olarak erkekleri görmeleri ve günah keçisi olarak erkekleri hedef almaları cins ayrımcılığının başka bir şeklidir. (Erkek konuşmacının neler söyleyeceğini bilmeden buna tepki göstermeleri ve bir erkeğin konuşmasına tahammül bile edememeleri bunun en güzel örneğidir.) Tüm bunlar çifte standardın ta kendisidir. Olaylar böyle kalmayıp, erkek konuşmacının ardından, niçin böyle bir konuşmaya izin verildiği üzerine tartışılıp gündemin tıkanmasına neden olunmuştur. Tertip komitesi bir daha bu konuya değinilmemesi ve gündeme geçilmesi için uyarı yapmasına rağmen, daha sonra bir feminist konuşmacının aynı konuya tekrar değinmesi üzerine, komisyonda yer alan Jülide Gülizar'ın insiyatifini kullanarak olaya müdahale etmesiyle, feminist konuşmacının saldırma hakkını kendinde bulması ve Jülide Gülizar'a saldırması amaçlarını ortaya koymuş oldu. Tüm bu olaylardan sonra feminist ve sosyalist feminist grupların kurultayı protesto ederek, terketmeleri de oldukça ilginçtir.

Kurultay sonrası platform içinde yer alan arkadaşların açıklamaları da tartışma konusudur. Bir kesim, erkeklerin kurultaya katılmayacağı ve konuşmaya çağrı kararını ilke kararı olarak açıklarken, diğer bir kesim, böyle bir kararın olmadığını, ancak kurultayda öncelikle kadın konuşmacılara yer verileceği süre kalırsa, erkek arkadaşların da konuşabileceğini açıklamıştır. Bu da kurultayın kadın sorununa sağlıklı yaklaşmadığının göstergesidir.

Kurultay süresince tartışılacak konular kadın platformunca şu şekilde belirlenmiştir:

* Eğitimde, siyasal yaşamda, yasalarda, kültürel yaşamda, dinde kadınlara

karşı ayrımcılık.

- * Kadın cinselliği.
- * Ailenin sorgulanması.
- * Kürt kadınlarının ezilmişliği.
- * Kadınlara yönelik şiddet.
- * Ekonomik yaşamda kadın.
- * Örgütlenme perspektifleri.
- * Kadınların özgürleşme ve kurtuluş perspektifi ve bu konularla ilgili talepler.

Kurultay sonrası kadın platformunun kapanış bildirgesinde kurultayda bu konular hakkında yaklaşık 150 kişinin söz aldığı, 70 tebliğin okunduğu ve 2500 kadının kurultaya katıldığı açıklanmıştır.

Böylesi birbirleriyle iç içe geçmiş konuların tartışılması, konuşulması ve çözümlenmesi için elbette ki iki gün yeterli değildir. Ancak koşulların elverişsiz olmasından bu iki gün için tüm konular sığdırılmaya çalışılmıştır.

Ülkenin değişik kesimlerinden konuşmacıların katıldığı kurultayda en çok ilgiyi Diyarbakır'dan gelen bir Kürt kadını, Kürt kadınlarının sorunlarını anlatan konuşmasıyla topladı.

Beşiktaş Anıl Dügün Salonu'nda yapılan kurultaya girdiğinizde, konuşmalardan salon içinde iki ayrı görüşün yansıtıldığını (genel olarak hemen hissediyorsunuz.

Bu görüşlerden ilkinin savunulanlar; kadın kurtuluşunu erkek düşmanlığıyla somutlaştıran, kadın kurtuluş mücadelesinde tarihsel, toplumsal, sınıfsal, ulusal etkenleri göz önünde bulundurmayan feminist akımlardır. Bu grup kadın sorununun özüne inmeden sadece biçim olarak ele almıştır.

İkinci görüş ise kadın sorununun toplumsal, sınıfsal, tarihsel, ulusal farklılıklardan ayrı tutulmadan birlikte ele alınmasının ve çözümünde buna göre belirlenmesinin gerektiğini vurgulayan, kadın hareketinin demokrasi ve sınıf mücadelesiyle birlikte yürütülmesinin, sorunların ilkeli birlik içinde çözüleceğini belirten Marksist-Leninist görüşleridir.

Kurultayda değişik görüşlerin kendini ifade etmesi, kurultayın çeşitliliği ve renkliliği açısından iyiydi. (Ancak bu arada çok bir çeşitlilik olduğu da söylenemez.) Kurultayda konuşulanlardan bize ilgi çekici gelenlerin bir kısmını burada aktarmak istiyoruz.

İzmir Tekel işçilerinin durumunu anlatan konuşmacı, burada çalışanların büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğunu, kadınların soyunma yerlerinin olmadığını, tütün balyaları arasında soyunduklarını, ağır tütün balyalarını ikiye ikiye taşıdıklarını, bazı kadın işçilerin işgünü boyunca ilaçlama cihazlarını (yaklaşık 30 kilogram) taşıdıklarını belirtirken, tüm yorucu işlerin ardından bir de ev işlerini de yapan bu kadınların, bu işlerden dolayı birçok rahatsızlıkları barındırdıklarını, adet günlerinin düzensizleştiğini (7-8 günde bir) vurguluyordu. Yine aynı işyerinde hiçbir sağlık önleminin olmadığını da sözlerine ekliyordu. Genel olarak değinilen bir konuda işyerlerine bağlı emzirme odaları ve kreşlerin olmamasıydı. Hamile kadınların izin haklarını kullanamamaları, hatta bu nedenden dolayı işten atılmaları, kadının erkekle yaptığı eşit işe rağmen eşit ücret almadığı, kadının iş hayatında yükselmesine engel olunması vb. vb. konularına değiniyordu.

Kürt kadını ise konuşmasında, kadın olmasının ezilmesine neden olduğu gibi, ayrıca Kürt olmasının da ayrı bir baskıya maruz kalmasına neden olduğunu vurgularken, ana dilde konuşma istemini de ekliyordu. Biz travesti de eşcinsel olması nedeniyle önce ailesi, sonra da toplum tarafından dışlandığını, kendilerine iş alanı olarak sadece fahişeliğin ayrıldığını anlatıyor, bu dalda bile sürekli polis baskısı altında olduklarını vurguluyordu. Polise rüşvet olarak verdiklerini devlete vergi olarak ödeme isteklerini de iletliyordu.

Hemşire arkadaşlar, kendi mesleklerinin güçlüklerini anlatırken kendilerine cinsel bir meta olarak bakıldığını, artık değer yargılarında hemşireliğin cinselliği çağırıştırdığını ve bunun yanlışlığını vurguluyorlardı. Örgütlü bir yapının gerekliliğini belirten erkeklerin de hemşirelik mesleğinde çalışmalarını öneriyorlardı.

Daha birçok sorun üzerine zamanın yettiği kadar konuşuldu, ancak bütün bunları buraya aktarmak olası değil.

Yalnız genel olarak sorunlar ortaya konulurken çoğunlukla sadece sonuçlara değinildi. Bu sorunların nedenlerine, diyalektik ve tarihsel süreç içinde nasıl ortaya çıktıklarına çok az değinildi. Bu, sorunların tam anlamıyla açıklanmamasına neden oluyor, çözümleri ve çözümlere ilişkin önerileri güçleştiriyordu.

Organizasyon, sürenin yetersizliği nedeni ile çok aksadı. Birinci gün cinselle ilgili sorunlar uzun uzun tartışılırken, Kürt kadınlarının sorunları çok az tartışıldı. Aynı şekilde kadın sorunlarının çözümünde yakıcı bir önem taşıyan

kadın örgütlenmeleri üzerine de çok az tartışıldı.

Kurultay, üçüncü günde Yıldız Parkı'nda düzenlenen şenlik ve kapanış bildirgesinin okunmasıyla sona erdi.

Kurultay sonrası kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi için açıklanan ortak talepleri şöyle özetleyebiliriz:

* Ceza kanununda cins ayrımcılığının körükleyen maddelerin yeniden düzenlenmesi (438, 440, 441, 429, 434, 468, 453, 472, 456 ve 462. maddeler).

* Meşru-gayrimeşru çocuk ayrımının ortadan kaldırılması, evlilik sonrası soyadı değişikliğinin zorunlu olmaktan çıkarılması

* Kim olursa olsun kadına dayak atılmasının yasaklanması, dayak atanın suç sayılması, dayak atanın cezalandırılması.

* Medeni kanunda aile reisliğini erkeğe veren maddenin kaldırılması.

* Kürt kadınlarına dillerini özgürce kullanma hakkının verilmesi, çocuklarına istedikleri ismi koyma hakkı verilmesi.

* Kürt kadınlarının üzerindeki devlet ve kolluk kuvvetlerince uygulanan baskıya son verilmesi.

* Kırsal kesim kadınlarının Bağ-Kur kapsamına alınması.

* İş hayatında kadın lehine de demokratik talepler.

* Kadınlara çalışma yaşamında eşit işe eşit ücret istemi.

* Ucuz, yaygın, sürekli hizmet veren çamaşırhaneler, yemekhaneler ve kreşler kurulması.

* Kadının bedeni üzerindeki öz denetiminin kabulü.

* Ceza hukukunda ırza geçme suçu fahişeye karşı işlenirse hafifletici sebep sayılmaktadır. Bu anayasaya aykırıdır. Bu madde değişmelidir.

* Kadın, erkeğin evlenmeden birlikte yaşamasının meşru sayılması.

* Hayat kadınları, eşcinseller ve travestiler üzerindeki polis baskısı ve şiddet uygulamasının kalkması, bu kişilere çalışma mekânı ve karne verilmesi, televizyonda aleyhlerinde propaganda yapılmasının yasaklanması, farklı işkollarında kendilerine ayırım yapılmaması.

* Aile içi hiyerarşi ve kadın-erkek arasında işbölümünün reddi.

* Kadının yükselmesi önündeki bütün engellerin teşhiri.

Biliyoruz ki bu istemler kâğıt üzerinde gerçekleştirile bile bir anlam taşımaz. Bunun ancak ve ancak pratik yaşamda somutlaşması gerekir. Bu da kadın ve erkeklerin konuya ortak duyarlılıklarıyla gerçekleşebilir.

Kadın Kurultayı'nda genel anlamda kadın sorunları üzerinde durulmasına karşın kadının kurtuluşu örgütlenmesi

vb. sorunları üzerinde yeterince durup çözüm gösterici bir nitelikte olmaması en önemli eksikliği taşıyordu.

Kadın sorununun proletarya ve emekçi kitlelerin sorunlarından ayrı bir biçimde ele alınamayacağı gibi, örgütlenmesi proletaryanın örgütlenmesinden, onun partisinden kopuk düşünülemez.

Feminist, sosyalist feminist vb. akımların sorunu toplumsal sorunlardan, kurtuluşunu toplumsal kurtuluştan koparan, karşı mücadeleye bağlayan ve kadın sorununu, kurtuluşunu çözümsüzlük içinde hapseden ve çarpıtan anlayış ve kurultay boyunca aldıkları tutum bu güçlerin kadın sorununa burjuva mantık silsilesi içinde ele alışının somut bir ifadesiydi.

ML'ler tüm burjuva-feodal rezillikleri deşifre etmeli, kadınlara doğru yolu göstererek, kadınların kurtuluşunun erkek emekçilerle birlikte hareket ederek egemen sınıflarının zorba düzenlerini yıkmaya ve kendi düzenlerini kurma mücadelesine bağlı olduğunu göstermeli. Kadın emekçiler kardeşleri olan erkek emekçilerle egemenlere karşı mücadelede omuz omuza vermelidir. Kadın emekçiler toplumun yedek gücü değildir. "Göğün yarısını" oluşturan kadın emekçiler, aktif olarak mücadele içindeki yerini almalı ve görevini yerine getirmelidir.

Ülkemizde birçok kadın derneği vardır. Bu derneklerin birçoğu direkt egemenlerin denetiminde, onlara hizmet eden, kadınların köleleştirilmesini sürdüren niteliklidir. Yine çok sayıda feminist, sosyalist feminist nitelikli kuruluşlarda kadın sorununu burjuva çerçevede ele alıp, kadın sorununu toplumsal mücadeleden uzaklaştırma amacını gütmektedir. Bunun yanında devrimci demokrat nitelikli kadın dernekleri ve kuruluşları da mevcuttur. Devrimci nitelik taşıyan bu kuruluşların kadın sorununa yaklaşımı devrimci bir öz taşımaktadır. Bu devrimci kuruluşlar kadın sorununda, örgütlenmesinde büyük yararlar sağlıyor ve sağlayacaktır.

ML'ler bu kuruluşlarda çalışmalı, kadın sorunu üzerinde ciddiyetle durmalı. Devrim olmadan kadınların kurtuluşunun olunmayacağı, kadınsız devrimin de gerçekleşemeyeceği gerçeğini kadınların bilincine çıkarmalıdır. Kadınlar proletaryanın kurtuluş hareketinde devrim hareketinin aktif bir ordusu olmalıdır. Kadınlar bu güce erişmelidir. Bu da kadınların proletaryanın öz örgütü içinde aktif olarak yer almasıyla, onun içinde örgütlenmesiyle gerçekliğe dönüşür. □

19 Haziran - Kahramanlık Günü Peru Zindanlarındaki Ayaklanmanın Yıldönümü

19 HAZİRAN 1987 - TÜM DÜNYADA DEVRİM İÇİN TUTUKLU SAVAŞÇILARI DESTEKLE!

19 Haziran 1987, Peru'da devrimci mahkûmların şanlı ayaklanmasının ve hükümetin onlara karşı giriştiği alçakça katliamın yıldönümüdür. Callao kadınlar hapisanesindeki yoldaşlarımızın sloganını yükselten Devrimci Enternasyonalist Hareket ve dünyadaki diğer Maoist ve devrimci güçler and içmiştir ki yoldaşlarımızın dökülen kanı asla unutulmayacak. Bu yoldaşlarımızın, uğrunda savaşırken esir düşdüğüleri Halk Savaşı'nı yönlendiren Peru Komünist Partisi (PKP) -hareketimizi oluşturan partilerden biri-Merkez Komitesi'nin kararında, "19 Haziran ebediyen tarihe geçmiştir", diye ciddiyet ve vakarla beyan etmiştir. Lima civarındaki üç cezaevindeki savaş tutukluları geçen sene, basın yayın ve diğer imkânlar vasıtası ile teşhir ve lanetledikten sonra, hükümetin onları katletme planına karşı ayaklandılar. Ele geçirdikleri bir avuç silahla gardiyanları teslim alarak cezaevlerini kontrolleri altına aldılar; hayatlarının korunması için hükümetin imza etmeyi kabul etmiş olduğu anlaşmanın ihlal edilmemesi talep edip, halk savaşının ilerletilmesi için kararlılıklarının bastırılmayacağını beyan ettiler. Fronton adasındaki cezaevinde donanma ve helikopter saldırılarına karşı yirmidört saat, sapan, mızrak ve el yapımı silahlarla yiğitçe karşı koydular. Callao hapisanesindeki 75 tutuklunun ikisi çatışmada katledildi, altısı ağır şekilde yaralandı. Lurigancho hapisanesinde PKP üye ve taraftarı olmakla suçlanan 135 erkek tutuklunun tümü katledildi. Bunlardan en az 100'ü, ordu tarafından çatışmada yakalandıktan sonra canice katledildi. Fronton'da 115 tutuklu öldürüldü ve gene bu sayının yarısı kadar tutuklunun da akibetlerinden haber

yoktur; pek çoğu, "sorgulama", işkence ve sonra "kayıp" ilan edilmek üzere orduya ait özel gizli zindanlara transfer edilmiştir. Bu katliamın kararını kendisi çıkartmış olan Garcia hükümetinin sahtekârca yaptığı açıklama ve vaadlerden sonra, emirleri yerine getiren subay ve hatta erlerden hiçbiri hakkında henüz tahkikat dahi açılmamıştır. Pek çok tutuklunun hayatta olup olmadığı hâlâ bilinmemektedir ve bu kudurmuş karşı devrimci saldırı karşısında bile daha yüzlerce mücadelede devam etmektedir.

Fronton, Lurigancho ve Callao zindanlarında şehit düşenlerimizin eylemleri, tüm zulüm ve sömürüyü yok etme yolunda zorluk ve ölüm tanımaksızın mücadele eden komünist ruhun örneği olarak bütün dünyada devrimci kitlelerin yolunu ebediyen aydınlatacaktır. Kahramanlık Günü'nün birinci yıldönümünde, aşağıdaki üç çağrıyı yapıyoruz:

— Şehit düşen Peru'lu yoldaşlarımızın anısını yüce tutalım ve geçmiş ve bugün devam eden suçlarıyla Garcia hükümetini ve onu destekleyip ayakta tutan Doğu ve Batı'lı emperyalist güçleri lanetleyelim.

— Tüm dünya ülkelerinde, zindanlarda tutuklu bulunan devrimci savaşçılara destekleyelim. Devrimci Enternasyonalist Hareket'i oluşturan 2. Enternasyonal Konferans'ta alınan karar, "Devrimin zindanlarda tutuklu bulunan savaşçılara, sizler" diyordu, "emperyalizm ve gericiğin güçleri ile devrim güçleri arasındaki kıyasıya şiddetli antagonizmanın en iyi şahitlerisiniz. Bu dünyanın zindanları, sınıf çatışmasının en özlü ifadesi ve mücadelenin keskin bir arenasıdır. Sizler gibi, yenilgi ve saldırı karşısında teslim olmayı reddetmiş ve ideolojik, siyasi, örgütsel birliğini, emperyalizm ve tüm gericiğin hesabını görme yolunda verilen tarihsel muharebede

yeni bir taarruz için hazırlığı güçlendirmekte olan enternasyonal Marksist-Leninist harekete, sizin kahramanca mücadeleniz büyük ilham kaynağıdır." Devrimci tutuklularla dayanışmamızı yükseltmeli ve onların serbest bırakılmaları için mücadele etmeliyiz.

— Peru'lu yoldaşlarımız, zindanları "savaşın parıldayan siperlerine" çevirdiler. Zindanlarda tutuklu bulunan tüm savaşçılar, hiçbir yerde, hakim sınıflar tarafından kendilerinin küçük düşürülmesi ve çökertilmesine izin vermemeli, her yerde kendilerini devrime adamalı, araştı-

ma yürütmeli, Marx, Lenin ve Mao Zedung'un devrimci çizgi ve bayrağını yükseltmeli ve mümkün olan her yoldan dünya ezilen ve sömürülenlerinin mücadelesini yüklenip aktif bir şekilde desteklemelidir. Peru'da bu savaşın tutukluları, tüm dünyadaki yiğit komünist tutuklularla birlikte, en ağır koşulları ve ölümlü bile, ideallerin en temizi ve yücesi için, tüm insanlığın kurtuluşu ve komünist bir dünya yaratma amacı için hiçe saymaktadırlar. Tüm tutukluları her yerde bu yüce ideale gönül vermeye çağırıyoruz.

Kahramanlık günü vesilesiyle,

Devrimci Enternasyonalist Hareket'in saflarına ve bu çağrıyı destekleyen örgütlü güçlere ve kişilere, şehit düşen yoldaşlarımızın anısını yüce tutmak, onlara karşı işlenen suçları teşhir etmek, her ülkede devrimin zindanlardaki tutuklularını desteklemek amacıyla, farklı ülkelerdeki farklı durumlara uygun biçimde, çeşitli faaliyetleri örgütlemeleri için sesleniyoruz ve siyasi tutukluların kendilerini de devrimci mücadeleye düşmanın zindanlarından yeni katkılar yapmaya çağırıyoruz. □

Devrimci Enternasyonalist Hareket'in Komitesi

Parti ve Devrim İçin Can Vermek

Yoldaş Gonzalo*

Onlara ilk gıdalarını veren, yürütmesini öğreten, yılmak bilmeyen kitlelerdi; sınıf mücadelesi düşüncelerini şekillendirdi ve toplumsal örgütlenmenin başlıca ve en yüksek biçimi olan Parti, onları Marksizm-Leninizm-Maoizm, Rehber Düşünce ile silahlandırarak, siyasi bilinçlerini yükseltti, Halkın Gerilla Ordusu içerisinde örgütleyerek savaşçı ruhlarına güç kattı ve yoksul köylü kitleleri ile kaynaştırarak bedenlerini ve ruhlarını halk savaşının sönmeyen ocağında çelikleştirdi. Savaş esiri olduklarında asla dize gelmediler, tersine, savaşmada, seferber etmede ve üretmede sebat ettiler ve zorlu çarpışmalarla eskimiş ve çürümüş Peru devletinin köhne zindanlarını savaşın parıldayan siperlerine dönüştürdüler.

Halk savaşını ilerleyişi, onun yankılar yaratan, isabetli ve amansız darbeleri, gericiliği kırbaç yemiş bir sırtlan gibi tirtir titretti ve onun gürlüleyen talepleri, bugün her zamankinden daha faşist ve daha korporativist olan APRA hükümetinin çamurlu ve çalkantılı kabuslarında ve hatta onun başını çeken demagogik çirak bozuntusu "führer" in hirs-

lı hülyalarında yankılandı; bu nedenle gericilik, hükümet ve soykırımcı Garcia, halk savaşına yıkıcı bir darbe indirip onu tayin edici bir şekilde ezmeyi hedefleyen kara ve kanlı planlar düşlediler. Devrimin hayatlarının müdafaası için başkaldıran savaş esirleri bu sinsi kitle katliam planlarını kamuoyuna teşhir ettiler; hükümetin emirleri doğrultusunda ve gereken her şeyin yapılması için verilen izinle hareket eden silahlı kuvvetler ve polis tarafından halka karşı duydukları kör hiddet ve sapık bir katliamcı öfkeyle gerçekleştirilen bu cani ve alçak soykırım, ideolojilerinin, cesaret ve kahramanlıklarının bayrağını öfkeli savaşçı cüretkârlığıyla açarak yükseklerde dalgalandıran yoldaşların, savaşçıların ve halk evlatlarının, şiddetli, yılmayan çelikten direnişiyle karşılaştı; gerici canavar, ölüm barışını empoze etmek amacıyla onların kanını içeren, onların zalimce bastırılmış yoksul yaşamları ölümsüzleştirdi, El Fronton, Lurigancho ve Callao'nun parıldayan üç heybetli savaş siperine şekil verdi; bu tarihi kilometre taşı, Kahramanlık Günü'nün yüceliğini ebediyen ilan edecektir.

İndirmek istedikleri yıkıcı ve tayin edici darbe, onları muazzam öl-

çüde teşhir ederek geri tepti; faşist ve korporativist APRA partisi hükümetini ve kendi devlet yasalarını ihlal ederek cumhurbaşkanı geçinen kişiyi vahim ve halen çözümsüz bir siyasi kriz içerisine itti; bu nedenle, savaş esirlerinin başkaldırışı, hayatlarına mal olduğu halde, Parti'ye ve devrime muazzam bir manevi, siyasi ve askeri zafer kazandırttı ve bundan da öte, büyük atılımın başarıyla sonuçlandırılmasına muhteşem bir katkıda bulunarak ona altın mühürünü vurdu ve ilk kampanyasıyla Peru devletini emsali görülmemiş derecede derinden sarsan, devrimci üs alanları geliştirmeyi amaçlayan yeni planın temelini atarak halk savaşına bugüne kadar Peru'da ve dışarda elde ettiği en büyük etkiyi kazandırdı. Bu nedenle, savaş esirleri, o efsane kahramanı gibi, mezarın ötesinden de zafer kazanmaktadır, çünkü, bizler yeni zaferler kazandıkça onlar içimizde yaşamakta, bizimle birlikte savaşmaktadırlar; parıldayanaya devam eden, bizlere, bugün, yarın ve ebediyen canımızı Parti ve devrime adamamızı öğreten güçlü ve ebedi varlıklarını hisset.

Kahramanlık Gününe Şan Olsun. □

Peru, Haziran 1987

* Yoldaş Gonzalo, Peru Komünist Partisi'nin Başkanı'dır.

Kutsiye Bozoklar İle Söyleşi

“yaşamak direnmektir” şiarını haykıran Kutsiye BOZOKLAR.

ortamda da ‘devrimci’ olunur öyle değil mi? Başka bir şey olmak için kocaman bir budala olmam gerekirdi. Fazla budala olmadığımı sanıyorum.

Devrimci mücadeleyle tanışmam erken oldu. Babamın TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) mücahedelesi ve 68’lerin görkemli başkaldırısı. Çin’den Amerika’ya, Türkiye’den Çekoslovakya’ya gençlik başkaldırıyordu ve halklar başkaldırıyordu. Biz de payımıza düşeni yaptık işte. Boykotlar, yürüyüşler filan gibi..

O dönemde Anadolu kentlerinde bile yaygınlaşmıştı Dev-Genç örgütlenmesi. Genç insanlar biraraya gelir ve her şeyi tartışırdık. Bir eve buzdolabı alınınca, o eve Amerikan emperyalizmi de girer mi, yoksa girmez mi? Ya da “Boğaz Köprüsü yapılıncaya kime hizmet edecek” filan gibi örneğin.

Devrimci düşüncelerle erken tanıştığımı söylemişim. Lise son sınıftaydım sanırım. “Devrim” gazetesi çıkmaya başlamıştı. TİP üzerine tartışmaların yoğun olduğu bir dönemdi. Neyse Devrim’de muhalefetten Ömer Özerturgut’la bir röportaj vardı. Onun eleştirileri doğru geldi bana. Böylece ‘Aydınlık’la tanışmış oldum, düşünsel olarak yani.

Sonra üniversite.. Hep derim, insanın kendisi gibi düşünenleri bulması kolaydır diye. Meral, Ahmet Muharrem ve benzer düşüncedeki arkadaşlarla tanıştım. 12 Mart gelmiş, yerleşmişti. Faşizme karşı öfke doluydum. Ve faşizme karşı mücadele etmeyi sürdürmek gerektiğine inanan Şafakçılardan başka kimse yoktu ortada. O dönem açısından, bugün de farklı düşünmüyorum. Ve benim dostlarım Meral, Ahmet Muharrem, Zeki, inanç dolu, kavgacı insanlardı. Yaşamak gibi bir şeydir kavga etmesini bilmek.

Sonra... Sonra Şafaktan kopuş ve daha radikal bir mücadeleye yöneliş.. Geçenlerde, geçenlerde dediğime bakmayın epey oluyor. Oral Çalışlar’ın; “68 Başkaldırının Yedi Rengi” adlı kitabını okuyordum. Çalışlar bilirsiniz, eski Şafakçılardan. Kitapta, İbrahim arkadaşları Çaru Mazumdarca göstermiş. ‘Şafaktan kopuş’ deyince aklıma geldi de.

Yeni Demokrasi— Merhaba Kutsiye Bozoklar.

Kutsiye Bozoklar— Merhaba, hoşgeldiniz! Sizi tanıdığımıza sevindim.

Y.D.— Sizi Yeni Demokrasi okurlarına tanıtmak istiyoruz. Bize, kendinizden, yürümenize engel olan döneme ilişkin geçmişinizden söz eder misiniz?

K.B.— Kendimden ve geçmişten söz etmek... Neden olmasın? Geçmiş kelimesi bana hep kocamışlığı hatırlatır, her nedense.. Yo! Öyle demek istemediğimizi biliyorum. Bırzıcık takıldım hepsi bu. Geçmiş, geleceğin aydınlık ışığıdır. 71’de bu ışık bol bol vardı. Nikaragua’lı Sandinist liderlerden birinin ünlü “pancasan” yenilgisinden sonra söylediği bir söz var; “yüzlerimizi anılarımıza kapar kapamaz ölüyoruz” buna

inanıyorum.

Evet, şimdi klasik bir başlangıç yapayım. 1953’te Mersin’de doğdum. Babam Köy Enstitüsü kökenli aydın ve ilerici bir öğretmendi. Zor koşullarda ama aydınlık ve politik bir ortamda büyüdüm. Sosyalizmle, diyalektik ve tarihi materyalizmle ortaokul yıllarımda tanıştım. Babam erken öldü. Ondan Che Guevara’yı, Ho Chi Minh’i, halk savaşlarını, Amerikan emperyalizmine karşı olmayı, şiiri sevmeyi ve en önemlisi mücadele etmeyi öğrendim. Pek çok şeyi anlayacağınız Che Guevara’ya hayrandım. Spartaküs’ün yenilgisini dinlediğimde yüreğime bıçaklar saplandı sanmıştım. Ama tanrılardan ateşi çalan ve insanlara veren Prometheus’u hiç aklımdan çıkaramadım. Benim çocukluk kahramanlarım onlardı. Eh, bu

Mazumdar, Hintli bir devrimci köylü önderiydi. 72'de öldürüldü sanıyorum. Halk Savaşını savunuyordu. Ama "halkın silahı yoksa öncü de silahsız olmak zorundadır" diye özetleyebileceğimiz bir görüşü vardı. Çalışlar kimi şeyleri daha iyi bilir belki. Benim bildiğim de şu: Biz Çaru Mazumdar'ı, Şafakçılardan öğrendik. İbrahim arkadaş 'halk savaş' diyordu, doğru. 'Silahı düşmandan alacaksın' diyordu, o da doğru. Ancak, 'halk baltayla savaşıyorsa, sen de baltayla savaşıyorsun' hiç demiyordu. Ayrılık döneminde Şafakçıların Söke dağları ve de balta öykülerini çokça dinledik. Dürüst olmak yalnızca insanca bir erdemdir.

Her neyse, 73 kışını İstanbul'da karşıladık. Zor günlerdi. Mücadele, geçim sıkıntısı, hatta açlık.. Ama her şeye rağmen tam bir yoldaşlık ruhu, disiplin ve dayanışma.. Bugün geriye dönüp baktığımda, 'mutluluk' gibi anımsıyorum o günleri. Sanırım en belirgin özelliğimiz, mücadele etmeyi, yaşama sevincine dönüştürebilmemizdi. Hepimiz açısından böyleydi bu.

73 kişi zorluydu. İbrahim yakalandı. Ali Haydar, Meral öldüler. Birçok şey yeniden başlamak gerekti. 'Kıştan sonra bahar gelecek'.. Mart benim için dönüm noktası oldu hep yaşamımda. Martta doğdum ve martta vuruldum. Kimbilir belki de martta ölürüm...

19 Mart 1973'de Şehremini'de bir çatışmada vuruldum. Ahmet Muharrem öldü. Pırıl pırıl bir gökyüzü ve 30 yıl yaşamaya karar verdiğimiz dostum kalmış aklımda o günün. 'Devrimi görmeden ölmeyeceğim' derdi hep. O gün her şey ilke ve inançlar doğrultusunda oldu denilebilir.

Ardından hastane maceram başladı. Bilinen uygulamalar, anlatmaya gerek yok. Şimdi her şey çok daha farklı. Ancak, o zaman ölmeyi çok kolay kabul eden bizler, saat kalmayı düşünemiyorduk. Nazım bir şiirinde "beraber yaşanır / döğüşülür beraber / ama herkes kendi payına ölür" der. Beraber döğüşmek kolay da.. 'Yalnız' direnmek biraz kendi payınalık istiyor. Hastane maceram bana düşmana ve ma-

alesef dosta inat yaşamak ve direnmek gerektiğini öğretti. Yeni koşullarda 'yaşamak direnmektir' demeyi öğrendim yeniden. Bir de Eduardo Galeano'un dediği gibi 'neşenin kederden daha fazla cesaret gerektirdiğini'..

Yürüyememek mücadelenin sıcaklığına alışmış biri için pek kolay değil. Birisi Harbiye'de işkenceyi beklerken hücre duvarına şu sözleri kazımış: "Kelepçem bırakmıyor ki, zeybek oynayayım". Arasına tekrarladığım olur bu sözleri kendi kendime. Ama geleceği yaratan güçlerden yana olanlar için, yere diz vurup zeybek oynayamasa da yapacak bir şeyler vardır daima..

Y.D.— Şimdi gelelim bugüne.. Bugünün Türkiye'sinde gelinen durum nedir, nasıl değerlendiriyorsunuz?

K.B.— Louise Aragon'un dediği gibi:

Dün nasılsa bugün de öyle

Öldürür taşıyanlar ışığı

Başkaları alır onların yerini

Işığa dokunamaz ama kimse.

Mücadelenin sürekliliğini hiçbir şey engelleyemez. 68'lerdeki devrimci yükseliş, 70'ten sonra yerini durgunluğa bıraktı. Ve yavaş yavaş söndü. Bu koşullarda yenilgi doğal bir şey. 71'liler yenildiler. Yenilmeyeceğiz de dememişlerdi zaten. Onlar 1920 geleneğinin sürdürücüsüdürler. Türkiye devrim tarihinde yeni bir aşamaydılar. Kemalizmin, reformizmin, şöven milliyetçiliğinin etkisinden arınmış yeni bir sol anlayış içindeydiler. Hataları yok muydu? Elbette vardı. Ama anti-emperyalist olmakla, bilimsel sosyalist olmak arasındaki ayrımın altını çizen onlar oldu. Bu gerekli bir kopuşun başlangıcıydı. Daha radikal bir mücadele geleneği yaratan yine onlardı. Sosyalizm, tüm sorunlarıyla, Türkiye gündemine yine onlar tarafından getirildi. Az şey değil tüm bunlar. Darağaçlarından ve işkence odalarından insanlık onurunu, devrimci inancı haykıran ve yeni bir direnme geleneği yaratan da 71'lilerdi. Türkiye 71 döneminden, 12 Mart'tan çıktığında, sol saygınlığının doruğundaydı. O saygınlık Ecevit'i bile hükümet etti diyorum ben.

80'leri ardımızda bırakırken, ay-

nı şeyi söylemek daha güç. 74 sonrası sol düşünce kitlelerde geniş yankılar buldu. Ama bu derinliği daha az, genişliği daha fazla bir büyümeydi. Nicel bir büyüme. Direniş ve mücadele geleneği sürüyor elbet. Şimdi 12 Eylül tüneline çıkıyoruz. 12 Eylül sol adına büyük bir yenilgi. 11 Eylül gününe dek sokağa dökülebilen yüzbinlere 12 Eylül'den sonra ne oldu? Depolitizasyon niye bu kadar tuttu? Devrimcilerin kendilerini ve örgütlülüklerini sıkı sorgulamaları gerekiyor. Şililerin bir sloganı var: "El Pueblo Unido, Jamus Sera Vencido". Bu, "Örgütlü Halk Yenilmez" demek. Yapılması gerekeni gösteriyor.

'Bugün'ü ise umut verici buluyorum. "Ve onlar ellerini kaldırımlara basıp doğrulduklar yarıyarıya". 12 Eylül'de çıkış yolunda olduğumuzun, yeni bir yükselişin eşliğinde olduğumuzun göstergesinin işçiler olması sevindirici. 12 Eylül sonrası gençlik hareketinin yükselişi sınırlı oldu ve uzun yıllardır ilk kez gençlikten önce, işçi sınıfının ayak sesleri geliyor. Bence 'bugün'ün en güzel yanı bu. Şafak işçi sınıfının bulunduğu yerde söker. Yükseliş başlamıştır ve sürecektir. August Spies; proletaryanın 8 saatlik işgünü mücadelesinde kaybettiği, Amerikan işçi sınıfının bu yiğit önderi mahkemede: "Bu yerin altından gelen bir yangın, onu söndüremezsiniz" diye haykırıyordu. Evet, bu yerin altından gelen bir yangındır. Bu konuda söyleyeceklerim bunlar şimdilik.

Y.D.— Pekala. Biraz da kadın hareketinden söz edelim. Bugünün Türkiye'sindeki kadın hareketini nasıl değerlendiriyorsunuz?

K.B.— Ben, kimi arkadaşlarım gibi kadın hareketinin bugünkü durumunu bir saptırma ya da hedef şaşırtma olarak görmüyorum. Evet, Türkiye'de kadın hareketi 12 Eylül'den sonra bir atılım gösterdi. Bunun pek çok nedeni olabilir. Ama hedef şaşırtma yanına pek fazla itibar etmemek gerek. 12 Eylül mücadelenin daha geri biçimlerini ön plana çıkardı. Kadın hareketi daha bir göze batar oldu, hepsi bu. Yoksa sosyal olaylar zoraki yaratılamaz. Tohumun yeşermesi için uygun toprak ve

koşullar gerek. Kadın hareketinin yükselişi kabul edilmesi gereken bir gerçekliktir. Ben, kadın hareketini izlerken, "Ekonomi politığın eleştirisine katkı"daki ünlü önsözün şu sözlerini aklımdan çıkarmıyorum, anımsayabildiğim kadarıyla Marks: "İnsanlık hep başarabileceği şeyleri kendine hedef tutar; çünkü soruna daha yakından bakacak olursak, yapılacak işin, sadece, çözülmesi için gerekli olan maddi koşulların zaten varolduğu, ya da hiç değilse şekillenme süreci içinde bulunduğu bir zamanda ortaya çıktığını görürüz" diyordu.

Bakıyoruz batıda feminist hareket bir durgunluk dönemi yaşarken bizde yükseliyor. Yalnız feminist hareket yükselmiyor. Tüm devrimci siyasal yaklaşımlar soruna daha yakından bakıyorlar. Demokratik, kadın hakları savunucusu dernekler kuruluyor. O halde gözardı edemeyeceğimiz bir gerçeklik var ortada. Önce bunu kabul edelim.

Denilebilir ki, yükselen burjuva kadın hareketi. Olabilir. Bilinçlenme araçlarına önce onlar sahip, ne yapalım. Sonra işin demokratik yanını da unutmamak gerek. Demokratik bir kadın hareketinin yükselişi de sözkonusu. Bir şey daha var. Başkaldırı güzeldir ve ondan daima iyi şeyler çıkar. Yeter ki, çıkarmasını bilelim. Sonra iğneyi kendimize, çuvaldızı başkalarına batırmamız gerek. Clara Zetkin şöyle diyor:

"Çoğu ülkelerde Sosyalist Kadın Hareketi'nin kaydettiği ilerlemeler, Sosyalist Partisi'nin desteği olmaksızın ve evet şurda-burda Sosyalist Parti'nin açık ya da gizli direnişine rağmen elde etmiştir. Henüz şu gerçek yeterince kavranamamıştır. Kadınlar devrimci mücadelelere hedef şaşmaz biçimde, emin adımlarla, fedakârcâ katılmadıkları sürece, ne proletarya iç savaşta egemenliğini kazanabilir, ne de kendi diktatörlüğünü kurduktan sonra sosyalist toplumun inşasına katılabilir." Aradan geçen onlarca yıla rağmen hâlâ canlılığını ve geçerliğini koruyan bir saptama. Anlayacağınız, kadın sorununu kadınlar kabul ettirdi bile herkese, kendi güçleriyle.

Şimdi, insan soyunun kadın yarısının kapitalizm koşullarında iki kat

ezildiğini biliyoruz. Çünkü onlar hem sermaye tarafından hem de mutfakla çocuk odası arasında kalmış ev köleleri olarak ezilirler. Eh, bir de buna feodal baskıları ekleyin bizimki gibi bir ülkede. Bu ülkenin nüfusunun yarısını, hatta daha fazlasını kadınlar oluşturuyor. Demek ki, kadın hareketine burun kıvrılmaktan ve de bıyık altından gülerек bakmaktan vazgeçmek gerek.

Neler yapılabilir? Evet, sömürüye karşı mücadele, kadınlar için de mücadele demektir. Çünkü sınıf sömürüsü ile cinsiyetler arası sömürü aynı anda başlamış. Ama bu yetmiyor. Dişi cinsin 'kadın olmaktan' doğan sorunlarına karşı durmak gerek. Vladimir İlyiç, 1919'da, devrimden iki yıl sonra, 'ezilen cins için özgürlük ve eşitlik!' sloganını atabiliyordu. Demek ki, kadın sorununun çözümü kolay değil, her zaman geçerli ilke, 'Örgütlü gücün yenilmezliği'dir. Kadınların 'kadın olmaktan' doğan sorunlarının çözümü için kadın örgütlülüğü gereklidir. O halde 'Bağımsız Kitle Kadın Örgütlenmesi' yaşama geçirilmelidir. Öte yandan sosyalist hareketin örgütlülüğünün her alanında eşit hak ve yükümlülüklerle sahip bireyler olarak kadınlar mutlaka yer almalıdırlar.

Sorunun bir başka yanı ideolojik mücadele.. Erkek-egemen toplumda yaşıyoruz. Erkek-egemen toplumsal anlayışlara karşı mücadele ve feminizm, sosyalist-feminizm türü akımlara karşı mücadele..

Feminizme karşı mücadele, kadınları ve devrimci akımları etkiliyor olması açısından önemli. Çünkü feminizm, düzenin kendisine değil, düzen içinde kadının yerine karşı çıkma eylemi. Kadının ezilmişliğinin düzenden kaynaklandığını bilinçli olarak gözardı ediyor. Çok farklı görüşler var elbet feministler arasında; Türkiye'de olsun, dünyada olsun. Kadın-erkek çelişkisini sınıf çelişkisinin önüne koyan anlayışlardan, erkeği tümüyle düşman gören anlayışa kadar her tür çeşitlemeye rastlamak mümkün. Feminist diye bir dergi çıkmıştı bir ara. "Eğer matrah bir şey olsaydı, adı 'koca' değil gongagül olurdu" diye bir cümle okuduğumu anımsıyorum.

Asıl dikkat edilmesi ve ciddiye alınması gerekenler sosyalist-feministlerdir. Onlar; sınıfların varlığını, sınıf mücadelesini, sosyalizmi reddetmiyorlar. Kanımca ifade biçimleri ne olursa olsun, reddettikleri, kadınlar arasındaki sınıf çelişkilerinin varlığıdır. Çünkü onlara göre; bu düzende "Tüm kadınlar, tüm erkekler tarafından eziliyorlar." Sınıf örgütlenmesinden bağımsız bir siyasi örgütlenmeyi savunuyor en sosyalistleri. "Çünkü kadının hakkını yalnız kadın savunabilir." Sınıf örgütlenmesi ile işbirliği yapabilirler — ama ona bağımlı olamazlar. Kendi bağımsız politik tavırları olmalıdır. Ayrımları ince olan bu yaklaşım dikkatli ve ölçülü bir ideolojik mücadeleyi gerektiriyor.

Sosyalistler, toplumdaki tüm eşitsizliklerin ve ayrımların ortadan kalkmasını hedef alıyorlar. O halde toplumun yarısını oluşturan kadınların uğradığı baskıya karşı çıkmayı da bugünden gündemlerine almak zorundadırlar.

Kadın sorunu, yalnız ekonomik boyutuyla değil, kültürel, dinsel, psikolojik, geleneksel boyutlarıyla ve bu sorunu yok sayma alışkanlığımızla oldukça karmaşık doğrusu. Sözün özü, sorunu tüm bu yönleriyle düşünüp, pratik tavırlar geliştirmek gerektiği.. Hep söyleriz ya, 'proletarya kadınların tam kurtuluşu için savaşmadan kendini kurtaramaz' diye. Benim bu konudaki son sözüm Mayakovski'den:

"Kadınların ve erkeklerin hayatını Bizi birleştiren kelimeyle Birleştirmek lazımdır.

'Yoldaşlar' "

Y.D.— Evet, şimdi birazcık da sanata dönelim ister misiniz?

K.B.— Elbette, memnuniyetle..

Y.D.— Şiir yazdığınızı biliyoruz. Şiire nasıl başladınız?

K.B.— Şiiri çok sevdiğimi daha önce söylemiştim. Sanatı, devrimci siyasetin yaşama geçirilmesinin önemli yollarından biri olarak görüyorum. Şiire başlamam güç oldu. Şiire ve sanata olan saygım bu konuda epey tereddüt etmeme neden oldu.

İçerden çıktuktan sonra eski dostlarla yazışmaya başladım; Mamak'taydılar: Oruçoğlu ve Arslan Kılıç..

Oruç edebiyatla uğraşmamı yazıyor-
du her mektubunda. O'na "Ost-
rovski'nin Pavka'sı olamam" diye
yazdığımı anımsıyorum. Bir-iki de-
neme yaptım, berbattı!.. Aradan bir
süre geçti. Sonra direncimi yazma-
mak değil de yazmak konusunda
yoğunlaştırmaya karar verdim. Oru-
çoğlu ve Arslan "hiç olmazsa ayda
bir şiir yaz" diyorlardı. Üret, bir
şeyler üretilmesin demektir bu, anlı-
yordum. Yeniden denemeye başla-
dım. Hata yapmaktan korkmamak
gerekir. Eh, hiç hata yapmayanlar
hiçbir şey yapmayanlardır. İyi şiir
yazabilmeyi istedim. Yazmaya
gayret ediyorum şimdilik.

Y.D.— Şiirle, sanatla olan yo-
ğunluğunuz devam ediyor anladığı-
mız kadarıyla. Şiir çalışmalarınızı
kitap halinde bastırmayı düşünüyor
musunuz?

K.B.— Şiir yazmaya başlamak,
sanat konusuna daha fazla eğilme-
me neden oldu. Sanatın mücadeleye
ilişkinini filan yeniden düşündüm.
Bu konuda okudum. Bilgi bilinçlen-
menin önkoşuludur. Sanata biraz
sol bakardık eskiden. Herkes bir
şeyler yazar, birbirine göstermezdi.
Bir keresinde "roman yerine Aske-
ri Yazılar" niye okutmuyorsun?"
diye bir zılgıt yediğimi hiç unut-
mam. İnsan pratikle öğreniyor. Sa-
natı nasıl gördüğümü biraz önce be-
lirtmişim ya, düşüncelerim daha da
netleşti. "Sanatı dünyayı temsil et-
menin bir yolu, bir sınıf silahı, bir
bilme aracı, bir bilince varış" ola-
rak görenlerle aynı düşünceyi pay-
laşıyorum.

Şimdi, evet şiirlerimi kitap haline
getirmeyi istiyorum. Ama, biraz da-
ha çalıştıktan sonra. Şiire ve sanata
olan saygımın gereği bu. İnancın,
umudun, direnmenin, başkaldırının
gürsesi olmalı bugün şiir. Bunu ba-
şarmayı çok isterim doğrusu.

Y.D.— Son bir soru: Bugün yü-
rümeye özgürlüğünüz olsa idi, yaşa-
dıklarınızı aynı biçimde yaşar mı-
ydınız?

K.B.— Benim hayran olduğum
bir Fransız rezistansçısı var: Gabri-
el Péri. Alman faşistleri tarafından
kurşuna dizilmeye giderken, "biraz-
dan sevinçli yarınları hazırlayaca-
ğım" diyebilecek kadar yaşama, ya-
ni geleceğe bağlı. Bugüne dek hep

onun sözleriyle yanıtladım yukarıda
sorduğunuz soruyu kendime ve baş-
kalarına. "Hayatıma yeniden başla-
yacak olsaydım yine aynı yoldan gi-
derdim." Ama yaşamın esası de-
ğişim. Bu arada yeni sözler söyleme-
sini de öğrenmek gerekiyor. Benim
de söyleyecek pek çok yeni sözüm
var elbette.

Y.D.— Y.D. okurlarına iletmek
istediğiniz bir mesajınız var mı?

K.B.— Önümüzde Mayıs var.
Mayıs İbrahim arkadaşın, Mayıs;

Deniz, Yusuf, Hüseyin, Mayıs; Si-
nan, Kadir ve Alpaslan'ın öldürül-
düğü ay.. Komünçüler de bir Mayıs
ayına yenildiler, Marks onlar için,
"cennetin zaptına hazır kişiler" di-
yordu. İbrahim arkadaş ve O'nun
gibi ölenler de, "cennetin zaptına
hazır" kişilerdi. Ben de sizler B.
Brecht'in dizeleriyle "mutluluk ken-
di kendine gelmez / mutluluk zap-
tedilir" diye seslenmek istiyorum.
Ve mutluluğu zapta çıkan herkese
aydınlık bir selam yolluyorum bu-
radan. □

Düzeltilme

*Dergimizin 21. sayısında yer alan
"İbrahim Kaypakkaya'nın Görüşle-
ri Direnmek İsteyenlere Değil, Sınıfsız
Toplum İçin Savaşmak ve Ka-
zanmak İsteyenlere Gereklidir" ya-
zısında 6 sahifede 7 ve 8. paragraf-
larda pikaj işleminde kaynaklanan
hatadan dolayı yazı karışmıştır. Dü-
zeltir, özür dileriz.*

Emperyalizme uşaklık çizgisinin
12 Eylül'le birlikte daha da koyula-
şan bir çizgide rayına oturtulması,
sömürünün her zamankinden daha
da artan bir oranda Dünya Bankası,
İMF vb. emperyalist yağma ku-
ruluşlarının direktifleri doğrultusunda
katlamalı bir biçimde iyice çekil-
mez hale gelmesi, yönetilenleri her
zamankinden daha çok homurtula-
ra ve başkaldırıya itiyor ve itecek-
tir. Yüksek oranda seyreden enflasyon,
işsizlik, yatırımların durma

noktasında çakılıp kalması vb. un-
surlar egemenleri derin bir açmazla
baş başa bırakmıştır. Öyle ki tek çare
zamda bulunmuştur artık. Zam
ülkemiz toplumunun gölgesi haline
gelmiştir adeta.

Egemenlerin giderek derinleşen
ekonomik krizi öte yandan farklı
kitleler arasındaki çıkar dalaşması-
nın yarattığı çatlaklar siyasal krize
çanak tutarken, düzen temellerinden
habire sarsıntı geçirmektedir.

Devrimci önderlerin, öncü örgüt-
lerin gerçek niteliği, onun düşman-
lar arasındaki çelişme ve çatlaklar
dan ve mevcut objektif durumdan
proletarya hareketi lehine, proletar-
yanın bilinç ve örgütlenme ve öncü-
yü mücadeleye sokma lehine yarar-
lanmasını bilme gerçeğinde yatar.
Zira, "öncü sınıfın doğru taktiğinin
temeli ancak belli bir toplumdaki is-
tisanasız bütün sınıfların ilişkiler bü-
tününe objektif bir şekilde irdeleme-
sine" dayanır.

DALCI'NIN ANISINA

Sen sokaklarda
kucaklar dolusu "taş"tın
meydanlara tohumlar saçtın
kırıldın belki AMMA
eğilmedin SAVAŞTIN

4.5.1989

Ogün K.

Balıkesir kız ve erkek öğrenci yurtlarındaki gerici faşist baskılar bitmek bilmiyor.

Tüm Türkiye genelinde yurtlardaki benzer olaylar Balıkesir'de de yaşanıyor. Bunlar: Yemeklerin kalitesinin düşüklüğü fiyatlarının yüksek olması. Yurt müdürlerinin kantinci ile işbirliği yaparak, kantincinin haksız davranışlarını görmezlikten gelmesi, bedava verilmesi gereken sabah kahvaltılarının zaman zaman çeşitli gerekçelerle para ile satılması, sıcak su bulunmaması gibi sorunlar güncel hayatın birer parçası durumuna gelmiştir. Ayrıca ajanlık ve polislik tekliflerinin hemen hemen tüm öğrencilerin başından geçme olasılığı bulunduğunu ve kabul etmeyenlerin de polis takibi ve tehdidine maruz kaldığını belirtmeye gerek yok.

Kredi yurtlar kurumundaki faşist kadrolaşmalar meyvelerini veriyor. Her türlü sosyal faaliyeti hor gören faşist yurt müdürleri sosyal faaliyetleri durduramayınca çareyi yurttan öğrenci atmaktan buluyorlar. Balıkesir'de 4 ay önce bağlama çalmak suçundan 6 öğrenci faşist müdür Naci Özer tarafından gözaltına alındı. Bağlama çalındığını gören müdür, söylenen halk türkülerini de (odam kireçtir v.s) sol içerikli marş olarak niteledi, telefona sarıldı ve "burada büyük siyasi olay var" diyerek jandarmadan acil yardım istedi. 20-25 kadar jandarma geldi ve müdürün gösterdiği 6 kişiyi gözaltına aldı. Bunlardan ikisi yurda ders notu almak için gelmişlerdi. Bu sırada bahçeye inen 800 kadar öğrenci olayı protesto etti. Olay sırasında heyecanlanan birkaç kız öğrenci baygınlık geçirdi. Ayrıca faşist Özer kız öğrencilere hakaret etti. Gözaltına alınan öğrenciler 8 saat içeride tutulduktan ve ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldılar. Öğrencilerin ayrıca mahkemeye çıkmasına gerek görülmedi. Fakat olay burada bitmedi. 29 öğrenci yurttan 15

gün uzaklaştırılma cezasına çarptırıldı. Bu ceza öğrencilerin valiliğe yaptığı başvuru sonucu kaldırıldı. Bundan iki hafta kadar sonra esas ceza geldi.16 öğrenci yurttan süresiz çıkarıldı ve 13 öğrenci de 5-45 gün arasında değişen uzaklaştırma cezalarına çarptırıldı. Valiliğe tekrar yapılan başvuruda bir sonuç getirmedi. Yurttan çıkarma gerekçeleri arasında "emniyet güçlerine karşı gelmek, silah kullanmak vs." gibi saçma sapan uydurma gerekçelerde bulunuyordu. Bunlar olmuşa öğrenciler hakkında dava açılması gerekirdi. Olay sırasında bir jandarma, öğrencinin birisine lan diye hitap etti. Fakat Naci Özer bunu bile bile ters çevirerek jandarmaya hakaret edildiğini öne sürdü.

Faşist müdür Naci Özer 16 Nisan tarihinde elinde meşrubat şişesi ile bir erkek öğrenciyi saldırdı gerekçe ise kız arkadaşı ile el ele tutuşmasıydı. Ertesi gün olay kapalı spor salonunda protesto edildi. "Gerici faşist baskılara son" yazılı pankart açıldı. Bu sırada 9 öğrenci gözaltına alındı. Polislin salondan seyirci almasına olay anında çeşitli sloganlarla tepki gösterildi. Bu sırada kız arkadaşı ile el ele tutuştuğu için faşist müdür Naci Özer'in saldırdığı öğrenci de gözaltına alındı.

Sözde namus bekçisi kesilen faşist Naci Özer. Akşam 24'de yurda gelen polisler, el ele tutuşan daha sonra da spor salonunda gözaltına alınan öğrencinin kız arkadaşını da gözaltına aldırarak ne kadar namus bekçisi olduğunu kanıtladı. Ertesi günü 48 erkek 23 kız olmak üzere toplam 71 kişi Kurtdereli anıtı önünde oturma eylemi yaptı. Eylem sırasında çeşitli Marşlar söylenerek kararlılıklar dile getirildi. 12 Eylül sonrası Balıkesir'in ilk oturma eylemi olmasına rağmen eyleme katılanlar

kararlılıklarını sonuna kadar gösterdiler. Polislerin tehditlerine, babacan nasihatlarına rağmen dağılmadılar. Bu sırada çevreye yığılmış büyük bir kitle olayı seyrediyordu. Bu arada bir otobüs dolusu çevik kuvvet, ayrıca sivil polisler öğrencilere saldırarak dağıtmak istediler. Öğrencilerin direnmelerine rağmen, polisler onları saçlarından sürükleyerek zorla polis otobüsüne doldurdular. Otobüse tıkanan öğrenciler, gördükleri zorbalık karşısında "insanlık onuru işkenceyi yenecek" sloganıyla tepkilerini dile getirdiler. Slogan emniyet müdürlüğüne gidinceye kadar devam etti. Öğrenciler 3 saat gözaltında tutulup ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldılar. Bir gün önce gözaltına alınan öğrencilere yapılan işkenceler doktor raporuyla tesbit edildi. Şimdiye kadar yurttaki olaylara duyarsız kalan valilik ve K.Yurt.Kur.Gn.Müd. oturma eyleminden sonra müdür hakkında ayrı ayrı soruşturma açtırmak zorunda kaldılar.

Faşist Naci Özer'in uygulamaları bu kadarla da bitmiyor. Bizim Ocak dergisiyle olan ilişkileri de su yüzüne çıktı. Ayrıca her gün yurt kantini için 3 tane Zaman Gazetesi alması başka gazeteleri sokmaması, yurttan kalmayıp da buna rağmen rahatça yurda gelip giden faşist nitelikli kişileri kendi odasına kabul ederek saatlerce sohbet etmesi. Daha sonrakine gönderip propaganda yaptırması, mescitin yerini değiştirip, daha büyük bir yer olan malmeme deposunu mescit haline getirmesi, ayrıca imam müsveddeliği yaparak cemaate namaz kıldırması, yurt memurları arasında oruç tutan tutmayan diye ayırım yapıp, yurt memurlarını, görevleri dışında kendi işleri için kullanması, yurt çalışanlarını sendikalaşmamaları için tehdit etmesi, yurt temsilciliğini çeşitli sah-

tekârlıklarla kendi belirlediği ve kuklası durumunda olan faşist nitelikli bir öğrenciyi kazandırtması, diğer yurtlarda olduğu gibi yurt kantinlerinin, daha önceleri MHP ve ülkü ocaklarında çalışmış halk düşmanı faşistlere kiraya vermesi ihaleye giren diğer kişilere açıkça onlara

vermeyeceğini söylemesi, faşist Naci Özer'in niteliğine yakışır uygulamalarındandır.

Tüm yurttan devlet tarafından desteklenip geliştirilen faşist baskılara rağmen, ileri gençlik şartları ne olursa olsun, mücadelesini yaparak üzerlerindeki depolitizasyon politi-

kasını gün geçtikçe kırmaktadırlar. Kredi yurtları kurumundaki faşist kadrolaşmalara son!

Yaşasın ilerici gençliğin mücadelesi, kahrolsun faşizm!

**Balkesir'den
bir grup devrimci**

Sendika Ağalarının 1 Mayıs'taki İkiyüzlülüğü

Sayın Yeni Demokrasi, yazılarınızla ve başarılı çalışmalarınızla her kesimden halka ışık tuttuğunuz için sizi kutlar ve başarılarınızın devamını dilerim.

12 Eylül'den bu yana zaten, yeterli olmayan haklarımızı iyice gaspedildi. Artık öyle bir duruma geldik ki açlık ve sefalet kol geziyor. Ama işçi sınıfımız 12 Eylül'den sonra üzerine atılan ölü toprağı yavaş yavaş silkeleyip dirilmeye başladı. Bundan en fazla rahatsız olan Türk-İş ve ona bağlı, yönetiminde revizyonist reformist sendika ağaları olmalı ki uzlaşmacı tavırlarını ve işçilere "uslu durun", "bekleyin" öğütleri yağıyorlar. Bunu ben her zaman bizzat yazıyorum. Örneklerle göstermek mümkündür. İşçilerin haklarını savunmak veya almak için giriştiği başarısızlıkla sonuçlanan her eylemin sorumlusu, tecrübesizliğimiz ve bilinçsizliğimizden dolayı % 30 bizsek her zaman eylem kırılcılığı durumu-

na düşen Petrol-İş Sendikası % 70 sorumludur.

Başında revizyonist uzlaşmacı sendika ağalarının bulunduğu Petrol-İş Sendikası 1 Mayıs'ta açık yüzünü göstermiştir. 1 Mayıs'tan 1 hafta önce işyerine "haydi 1 Mayıs'a" bildirimleriyle çağrı yaptılar. "İzin alınsa da alınmasa da 1 Mayıs'ı kutlayacağız" dediler. Sendika 1 Mayıs sabahı izin alınmadığı için toplu viziteye çıkma kararını aldı. İşyerinde herkes olaya karşı duyarlı davranıp viziteye çıktı. Saat 9.00'da sendikadan telefon geldi. "İzin alamadık, bütün tertip komitesini topladılar. "Polisler bütün yolları kesmiş, işçiler sakın dışarı çıkmayınlar, vizite kâğıtlarını geri dağıtın" laflarını yaymaya başladı.

Bu telefon gelinceye kadar bizler fabrikayı toplu olarak boşaltmıştık. Fakat diğer fabrikalardan yürüyüşe gelmek için hazırlanan binlerce işçi kardeşimiz sendikalar tarafından

engellendiler ve tertip komitesi ne yapıp edip çeşitli işyerlerinden Mecidiyeköy'e gelen binlerce işçiyi Las-Pet-Kim Sendikası'nın Genel Başkanı Münir Ceylan, TV'ye çıkıp "Onlar işçi değildi, biz sorumlu değiliz" diyebiliyor.

Başta Petrol-İş'in yönetimi olmak üzere, diğer sendika yönetimlerini ve Türk-İş yönetimlerini tutumlarından dolayı lanetliyorum ve şunu bildirmelerini istiyorum. Bunların yanlarına kalacağını sanmasınlar, bunların hesabını sendika ağalarından soracağız, sınıf mücadelemizi verirken önümüze kim çıkarsa çıksın tepeliyip ve şu sloganları haykıracağız:

— Devrimci işçiler sendika yönetimine!
— İşçiler elele genel greve!
— Kahrolsun reformist, revizyonist ve gericiler sendika ağaları. □

**Petrol-İş Bogaziçi
Şubesi'nden Bir İşçi**

Yeni Demokrasi Kayseri Bürosu Açıldı!

Sömürü ve zulmün, soygun, talan ve işkencelerin ve ölüm haberlerinin arasından herşeye karşın yeni bir dünya umut ve inancıyla kavga edenlerin yanında bir küçük nefes, o deryada bir damla katkı diyerek Y.Demokrasi Kayseri bürosunu açtık. Ülke genelinde gün günden yük-

selen Y.Demokrasi mücadelesinde bir dizi baskı-terör ve yaptırıma karşın doğru ve kararlı adımlarla yürüyen, Y.Demokrasi'ye omuz verip onu geliştirmek, en yaygın halk kitlelerine ulaştırmak zorunlu bir görevdir. Bu anlayışla Kayseri ve civarındaki tüm devrimci-demokrat ka-

muoyuna ve Y.Demokrasi okurlarını bu çabamızla omuz vermeye çağırıyoruz.

Yeni Demokrasi'yi oku, okut, abone bul

**YENİ DEMOKRASİ
KAYSERİ TEMSİLCİLİĞİ**

1 Mayıs Gösterileri Nedeniyle Gözaltına Alınan Asiye Namoğlu ile Söyleşi

YD - İsminizi öğrenebilir miyiz?
— Asiye Namoğlu.

YD - 1 Mayıs gösterileri nedeniyle gözaltına alındınız. Gözaltına alınmanıza ne gibi gerekçeler gösterildi?

— Merter'de yapılan 1 Mayıs gösterisine katılmam iddiasıyla gözaltına alınmışım.

YD - Sizinle birlikte kaç kişi daha gözaltına alınmıştı?

— 23 kişi.

YD - Hepiniz aynı gerekçelerle mi alındınız?

— Evet.

YD - Peki Merter'deki gösterileri izleme olanağınız olmuş muydu, ol-duysa bize anlatır mısınız?

— Evet. Merter'deki 1 Mayıs gösterisinde 200'ün üzerinde insan vardı. Göstericiler Keresteciler Sitesi önünde toplanmıştı. Polis burada toplanan göstericilerin üzerine ateş açtı. Ateş sonunda kalabalık dağılmaya başladı. Daha sonra rastgele ateş edilmeye devam edildi. Peşi sıra geliş güzel insanlar toplatılmaya başlandı.

YD - Sizleri aldıklarında karşılaştığınız muamele?

— Beni tutar tutmaz saçlarımdan yakalayıp yerden sürüklemeye başladılar. Tekme-tokat dövmeye koyuldular ve karakola götürünceye (yaya) kadar saçımı çekerek dövdüler.

YD - Bu onur kırıcı davranışa karşı çıktınız mı? Onların tavrı ne oldu?

— Saçımı bırakmalarını, dövme-melerini söyledim, karşı çıktım ama daha kaba davranmaya başladılar.

YD - Karakola alındıktan sonra size yapılanları anlatır mısınız?

— İlkün üst araması yaptılar. Burada işkenceye tabi tutmadılar. Yolda molotof kokteyli, pankart, bildiri bulmuşlar. Buldukları bu malzemelerle ilgili tutanak tutmuşlardı. Bu

tutanakları imzalamamızı istiyorlardı. İmzalamadık. Psikolojik baskı yapıyorlardı. "Burası iyi, dua edin ki siyasi şubeye götürmesinler. Orada sizi perişan ederler. Biz polis olmamıza karşın oraya gitmekten bile korkuyoruz" diye tehdit ediyorlardı.

YD - Ne kadar kaldınız?

— O gün saat 8.00'e kadar karakolda kaldık. İki özel minibüs tutmuşlardı. Bu minibüslerin parasını vermemizi istediler. Biz vermedik. Daha sonra bu minibüslere bindirilip siyasi şubeye götürüldük. Ama siyasi şubede yer olmadığı için 2. şubeye götürüldük.

YD - Siyasi şubede ne kadar kaldınız, size işkence yaptılar mı? İşkence gören insanları gördünüz mü?

— Siyasi şubede sürekli kalmamıza karşın sorgulamamızın yapılması için devamlı siyasi şubeye götürülüyorduk. İlk sorgulamada gelişigüzel kaba dayak, küfür ve tehdit gibi muamelelerle karşılaştık. Aynı gün tekrar sorguya götürüldük. Bu sorgulamada bize elektrik verdiler. Her elektrik verişinden sonra "bize doğruyu söyle, sana 10 dakika müddet tanıyoruz" diyerek işkenceye devam ettiler. Daha sonra "soyun" dediler. Bu iğrenç tavra karşı koydum ve soyunmadım. Bunun üzerine "sen soyunmazsan biz soyarız" dediler. Bu tepkimden sonra manyetonun kablolarını bana vererek, "Bu kablonun uçlarından birini cinsel organına, diğerini de göğsüne bağlayacaksın" dediler. Bu alçak tavırlarına karşı koydum. İnsan olmadıklarını, bu iğrenç tavırların insana özgü olmadığını, insanlıktan nasibini almayan kişilerin ancak bu kadar bayağılaşabileceğini belirttim. Ama onlar o iğrenç tavırlarını sürdürmeye devam ettiler. Manyetoyla elektrik verip işkenceyi sürdürdüklerinde "Hani Türki-

ye'de işkence yok diyorsunuz, bu yaptığınız ne?" diye sorduğumda, "Biz işkence yapmıyoruz. Seni ko-nuşturmak için bu yöntemi deniyoruz" dediler.

Gözaltına alınan insanların hepsi benim karşılaştığım muamelelerle karşılaştı. Gördüğüm insanların hepsi kendilerine yapılan işkencele-ri anlatıyordu.

İşkence görenlerden ismi aklımda kalanlar: Figen Oral, Mehmet Genç, İsmail Genç, Ali Durmaz.

YD - Soruşturmada kaç gün kaldınız?

— 10 gün kaldım. 11. gün savcı-lığa çıkarıldık ve serbest bırakıldım.

YD - 1 Mayıs'la ilgili olarak gözaltına alınanların açlık grevine gidildiği basına yansdı. Durumu anlatır mısınız?

— Şubeye götürüldükten sonra karşılaştığımız insanlık dışı uygulamaya ve gözaltına alınmamızı protesto etmek amacıyla açlık grevine başladık. Açlık grevinde bir hafta bize şekerli su verilmedi. A.G.'ni bırakmamız için sürekli baskı yapıldı. A.G.'ne gitmemizi örgütsel bağlantılara sokmaya çalışıyorlardı. "Madem örgüt üyesi değilsiniz neden açlık grevi yapıyorsunuz?" diyorlardı. "Gözaltı sürenizi uzatırız. Siz de Aysel Zehir gibi olursunuz" diye tehdit ediyorlardı.

YD - 1 Mayıs uluslararası planda, proletarya ve ezilen halkların birlik dayanışma ve mücadele günüdür. BM vb. kuruluşlar bile 1 Mayıs'ı kabul ediyor. Buna rağmen 1 Mayıs'ın Türkiye'de yasaklanmasını neye bağlıyorsunuz?

— Bunun sebebini egemen güçlerin proletaryanın gelişen ve yükselen mücadelesinden korkmaları ve o gün sınıfın sokaklara dökülüp 1 Mayıs bilinciyle donanıp kendi davalarına sahiplenmesini engellemek için yasak koydular ve bu yasağı devam ettiriyorlar.

1 Mayıslar Engellenemez!

YD - Bütün yasaklanma ve engellemelere rağmen sınıf ve emekçi kitleler 1 Mayıs'ı ruhuna özgü kutlamalı mı sizce?

— Evet.

YD - 1 Mayıs gösterilerinde egemenler katliam yaptılar, kan döktüler, egemenlerin bu tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Egemenler gelişen sınıf mücadelesinden öylesine korkuyorlar ki, öylesine telaşa kapılıyorlar, bu korku ve telaş onları daha da saldırganlaştırıp katliamlar yapmaya yöneltiyor. Korku insanı saldırganlaştırır. Başka bir anlamı da olamaz zaten. Egemen güçler göstericilere saldırmayı herhangi bir olayın meydana gelmesi de mümkün olamazdı.

YD - Peki, çevik kuvvetin, polisin yanında trafik polisinin ve bekçilerin de müdahalede bulunması, ateş etmesinin anlamı sizce?

— Bütün bunlar birbirine bağlı şeyler. Bunların hepsi egemen güçlerin uşaklarıdır. Kendilerine düşen görevi ifa ediyorlar.

YD - Sınıf mücadelesi her geçen gün yükseliyor, mücadele yükseldikçe egemenler saldırganlaşacak ve katliamlarına yenilerini ekleyecek. Sınıf ve devrimci güçlerin tavrı ne olmalı?

— Sınıfın mücadelesi bu saldırı ve katliamlar karşısında duraksamamalı. Daha bilinçli ve örgütlü bir organizasyonla bu saldırıları boşa çıkarmalı, yolunda şaşmadan yürümeli.

YD - Parlamento'ya bel bağlayan sözde sosyalistler ve reformist sendikacıların olaylar karşısındaki tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Bundan önceki 1 Mayıs'lardaki egemenlere şirin gözükme tavrılarını '89 1 Mayıs'ında da ortaya koydular. Parlamento'ya lafazanlık ve reformist mantıkla sınıf mücadelesi yürütülemez. Sınıf Jakobin ruhla mücadelesini sürdürmenin yanında bu reformist ve revizyonist güçlerle de mücadele etmeli. Ve 1 Mayıs'ta sınıfı meydana çağırıp son günde tornistan eden sendikacıları teşhir etmeli.

YD - Yaşamınızda başarılar dileyerek söyleşimizi noktalyoruz. Teşekkür ederiz.

— Ben teşekkür ederim. Yayın hayatınızda başarılar dileriz. □

1 Mayıs, bu yıl daha bir canlıydı. Daha bir anlamlıydı. Gerici güçlerin tüm çabalarına rağmen 1 Mayıs kutlamaları engellenemedi. Ve tüm Türkiye çapında 1 Mayıs yaşandı.

Biz, Cumhuriyet Üniversitesi devrimci öğrencileri olarak 1 Mayıs'ı daha bir coşkulu, ona yakışır bir şekilde kutlanmasını gerektiğinin bilincinde olarak, üniversitemizde 83 devrimci öğrencinin katılımıyla 1 Mayıs'ı kutladık.

Eylemimizde 1 Mayıs'ın tarihi anlamını, onun sınıf bilinçli proletaryanın, devrimcilerin, birlik-dayanışma ve mücadele günü olduğu ve Türkiye'ye ilişkin gelişmeleri içeren kısa bir konuşma yapılarak 1 Mayıs ve tüm Devrim Şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşuna geçildi. Saygı duruşu esnasında bir arkadaş, "Gerilla" isimli bir şiir okudu. Saygı duruşundan sonra, "Hey İşçiler Birleşin..." adlı marş söylendi. Marşın ardından güçlü bir şekilde, "YAŞASIN 1 MAYIS", "1 MAYIS ENGELLENEMEZ", "BIJI İQULAN!" sloganları haykırıldı.

Eylem anında, polisin müdahalesi ile karşılaşmadık. Ancak polis, eylem gerçekleştirilirken Fen. Ede. Fak.'nin Kimya-Biyoloji bölümlerinin bulunduğu binanın ikinci katından eylemi görüntüledi. Bir sonraki günde polis bir liste çıkartarak (bu listede 30 isim bulunuyor) bunları bölüm başkanlarına ve fakülte dekanlarına sunarak tespit edilen öğrencilerin bir kısmına uyarı vermesini başardı.

Eylem öncesinde de yoğun baskılarla karşılaştık. Sivas'ta ve Tokat'ta polis öğrenci evlerini bastı. Sivas'ta, iki öğrenci evini basan polis, 5 öğrenciyi gözaltına aldı. Bu öğrencilerin kitap ve dergilerine el koydu. Tokat'ta da iki evi basan polis, 6 öğrenciyi gözaltına aldı. Ancak sonuçta iki şehirde de aradığını bulamayan gerici güçler, bu arkadaşları serbest bıraktılar.

1 Mayıs akşamı Sosyalist Parti'nin düzenleyeceği "İşçilerle Dayanışma Şenliği Gecesi" ise SP ve çevresinin iyi çalışmaması, partili birçok kişinin korkup gelmemesi nedeniyle burada yapılacak eylem başarısızlığa uğradı. (Eylem diyoruz, çünkü gecenin yapılması engellenmişti. Orada toplanacak kitleyle oturma eylemi, ya da miting yapılacaktı.) Zaten belirli zorlamalar sonucunda o aşamaya getirilen ve insanların birçok noktalarda da ne tür politikalar izledikleri de ortaya çıkmış oldu. Eylem yerinde toplanan elli kadar öğrenci "Yaşasın Bir Mayıs, Bir Mayıslar Engellenemez, Kahrolsun Faşist Diktatörlük, Biji yek Gulan" gibi sloganları haykırarak dağıldılar.

Bir Mayıs'ta şu gerçekler ortaya

1- Gerici güçlerin gerçek yüzü bir kez daha ortaya çıktı. Kimlerin terörist olduğu, kimlerin zebani olduğu tüm Türkiye Halkına ve Dünya Halklarına gösterilmiş oldu.

2- Bir Mayıs'ın salt bir işçi bayramı olmasının ötesinde, bugünün sınıf bilinçli proletaryanın, devrimcilerin, birlik-dayanışma ve mücadele günü olduğu gerçeği vurgulandı. Onu salt sendikalarla, işçilerle sınırlı tutmak isteyenler teşhir edildi.

3- Reformist-revizyonist çizgiler gerçek yüzlerini gösterdiler. Kendilerini nasıl pasifize ettikleri bizim somutumuzda daha iyi yaşandı.

4- Cumhuriyet Üniversitesi Devrimci Öğrencileri eylem pratiklerini geliştirdiler. Bu tür eylemlerin nasıl kazanımlar getirdiğini daha iyi kavradılar. Gerici güçlerle aramızdaki; reformist-revizyonist anlayışlarla aramızdaki ayrışmanın nereden kaynaklandığını, nasıl biçimlendiğini gördüler.

Bir önceki eylemde bulunan (14 Nisan) kitlenin bu eylemde niçin olmadığı sorusunu ise, şöyle açıklayabiliriz:

Devamı Syf: 24'te

Faşist Diktatörlük Altında Geleneksel Komedi: Adı Var Kendi Yok Demokrasi

DERVİŞ MELETOĞLU

Çoğu k.burjuva siyasi akımlardan hakim sınıf partilerine kadar hemen hemen büyük bir kesimin Türkiye'nin gündemindeki baş madde olarak kabul ettiği "demokrasi" konusu; kimi olay ve gelişmelerde daha somuta çıkarken, bu durum fazlasıyla saptırılıp anlam kaybı yaratılmakla kalınmayıp kitlelerin aldatılmasında yeni bir örnek teşkil etmektedir. "Demokrasi"nin çağımız toplum düzenlerinde en sık ağzına alınan kavramların başında gelmesi, yüklenmiş olduğu anlamın değeriyle bağlantılı olduğu kadar, ezilen sınıfların tüm taleplerinin can damarı olmasıyla da açıklanmalıdır. Kısacası "halk iktidarı" demek olan demokrasi, "kime karşı ve kimin için demokrasi?" sorusuyla birlikte anıldığından, beraberinde çok farklı anlam ve kavramlar da yaratmıştır.

Temel hak ve özgürlüklerin en geniş ve sınırsız kullanım alanı bulmasının gerçekleştiği bir siyasi sistem ya da yönetim biçimi olarak düşünüldüğünde, bu tanımlamanın en fazla anlam yitirdiği dönemlerde ve bu devirlerin çözüldüğünde haliyle sorunun odak noktası olmaktadır. Türkiye'de halk muhalefetine iktidar değişimine en etkili tesirde bulunup da araç olarak yararlanılmasının arkasından gelen yönetimlerin zorunlu olarak getirdikleri kimi yasa ve uygulamalarla kısıntılarının yaşandığı bir gerçekse de bu demokrasi kokan rüzgârların çok kısa sürdüğü de bir başka gerçektir.

12 Eylül'le tarihinin en azgın baskı ve terör dönemlerinden birine sokulan ülkemizde askeri-faşist diktatörlük "danışma meclisi" tezgâhının ardından sözde serbest genel seçimle oluşturulan parlamento ve doğrudan Özal hükümetiyle bir süre idare ettirilmiş, ne var ki giderek sivilleşme mecburiyetiyle çözülmeye yüz tutmuş ama, bu süreç iktisadi bzulma ile hızlanarak siyasi istikrarı da sarsmış ve beraberinde kendiliğinden gelişen kitle hareketlerini de yaratmıştır. Halkın hemen tüm sınıf ve kesimleri genelde demokraside somutlanan talepler-

le siyasi gündemin tayininde yeniden belirleyici olmuşlardır. Ne var ki devletin temellerine inen yollar derhal kapatılmıştır.

Ülkemizin gündemine iradi müdahalede egemen sınıfların iletişim araçlarından yararlandığı bilinen bir gerçektir. Kimi gündem konuları tamamen faşizmin akıl hocalarınca yaratılırken, kimileri de gelişmeye yüz tuttuğu sıralar keşfedilerek azdırılmak suretiyle kitleleri sarmalna alma işlerine tam olarak kavuşturulmaktadır. İktidarı elinde bulunduran siyasi kliğin, ekonomik ve siyasi kitle taleplerini sürekli gündem dışı tutmayı amaçlayan atraksiyonları, bu durumdan pek de rahatsız olmayan diğer faşist ve karşı devrimçi partilerinde pasif ya da gönüllü katılımıyla netice almakta ve emekçi sınıflar ve hatta onun önünde bulunduğu sevdasında olan kimi burjuva aydınları da sınıf mücadelesinin uzağında kalan birtakım ikincil konularla meşgul olmaktadır. Bu durum, hakim sınıfların siyasi mevki dalaşı ile devletin yıpranmaması ve TC'nin daha uzun süre dayanması konusundaki yol ve yöntem yarışından kaynaklanan bir dizi meselenin zaman zaman öne çıkartılarak tartışılmasını doğurmaktadır.

Bu arada kitleleri saran ve milli duyguları okşayan kimi spor faaliyetleri de verilen gazla iktidar sahiplerine yeni soluklar aldurmaktadır. En ucuz eğlencelerden birisi olması kadar, kişinin kendi şahsında bütünleştirerek yenme, üstünlük sağlama duygularına da yeterli bir hitap sağlayan spor karşılaşmaları ve özellikle de futbol; uluslararası karşılaşmalar ve kimi başarılarla da etkisini artırarak ve artan bir şekilde kitleleri sarmış, son bir yıl içerisinde kamuoyunun gündeminde küçümsenmeyecek bir yer edinmiştir.

Oysa futbol gibi bir kesimince değil, halkın ezici çoğunluğunca ilgi ve dikkat toplayan 17 Nisan'da 3 parti liderinin katılımıyla TV'de yayınlanan açikoturma gerçek tansiyonun sınıfsal sorunlarda bulunduğunu çarpıcı bir biçimde kanıtlamıştır. Özellikle demokrasi sorunundaki kitle susmuşluğunun son "lider-

ler açikoturumu"na yönelişinin boyutları ne kadar ilginçtir ki SHP başkanınca "futbol kadar ilgi gördü" diye bir saptamaya uğramıştır. Onlar kitlelerin ilgisini karşılama ve yarışma izleme ilgisini olarak görmekte, işin içyüzünü açıklamaktan kaçınmaya özen göstermektedirler.

Açikoturma faşizm ve demokrasi sorununda enteresan bir örnek olmuştur. Günlük basından alınan verilere göre TV izleme olanağı olanların % 95'inin % 80'ince tamamı izlenen açikoturumun bu denli ilgi çekmesi, halkın yapılan röportajlarda bunu dile getirmesi ve yinelenmesi talebinde bulunması ülkemizdeki "demokrasi"nin varlığı konusunda hayli açık deliller sunmuştur.

80 öncesinde bile pek rastlanmayan, halkın önünde ve canlı olarak yapılan bu türden bir tartışmanın içeriği ne olursa olsun, ne kadar danışıklı bir düşünce benzesin ve ne kadar aile meclisi havasında yapılsın yapılsın, kitlelerin ilgisini çekmesi ve hoşuna gitmesi; özellikle, 12 Eylül sonrası uygulamaya konulan açık faşizme halkın bir tepkisini dile getirmesi anlamında değer ve önem kazanmış olduğu görülmelidir.

Programı izleyenlerden % 10'unun sıkılarak tamamen takip etmedikleri % 2'sinin ise "hep aynı şeyleri söylüyorlar" düşüncesiyle izlemeyi yarıda kestiği saptanmıştır. Baştan sona izleyenlerin % 20'sinin beğenmediği ve fakat kalan büyük bir kesimin "açikoturumun önemli bir eksiği yoktu" görüşünde olması; partilerin TV propaganda konuşmaları ve demeçlerinden karşılıklı ve naklen olması anlamında farklı olan bu tip bir tartışmadan memnun kalmaması, şimdi söylenemeyen ve belki ileride söylenebilecek temel sorunlara ait sözleri beklemelelerinden ve kısmen de olsa bu oturumda bile duymuş olmalarından kaynaklanıyor.

Yığınlar sözde temsilcilerinin ağızdan çıkan kimi sözlerin kendilerince sarfedildiğini, iktidara yöneltilen kimi eleştirilerin kendilerince yapıldığını yaşamışlar ve oylarıyla geriletip zayıf düşürdükleri hükümetteki partinin zorunlu olarak gündeme getirdiği bu tartışma

toplantısında ezilmişlik, bastırılmış ve susturulmuşluğun tepkisini duyumsamışlardır.

Halkın, naklen olması nedeniyle çarpıcı ve etkili sözler beklediği ve bu nedenle ilgisi daha da yoğunlaştırdığı açıktır. Bu beklentiyi boşa çıkarıp şarkı ve türkülerin "play-back" okunması biçiminden öteye gitmediğinden, istenilen amaca kazasız belasız ulaşmıştır. Evren'in "örnek bir açkötürüm" derken kastettiği tam da budur. Aynı aile-nin çocukları birbirlerini kırmadan ve özmeden söylemişlerdir.

T.C. Başkanı, Evren'in "Gergin atmosferi aşağı çekiyor" diyerek desteklediği açkötürüm devletin iyi bir zamanlama örneği olarak da değerlendirilmiştir. Yerel seçimlerle bulanıklaşan hakim sınıfların siyasi tablosu ve buna yol açan halkın açıkça görülen siyasi tepkisinin oy yansımaları ve neticede bu gelişmelerin iktidar değişimi yaratmamasının hoşnutsuzluğu ile ekonomik taleplerinin siyasi taleplerle bütünleşmeye yüz tuttuğu yoğun ve kitlesel işçi eylemleri tam da böylesi bir manevraya zemin hazırlamıştır. Hükümeti elinde bulunduranların manevraları bu tip oyunlarla kalmayacak, kitlelerin dayattığı ekonomik ve siyasi taleplerin bir kısmında da gerilemek ve sus payı ataklarında bulunmak zorunda kalacaklardır. Nitekim şu sıralar 82 anayasasının tikiandığı ve zorlandığı bir dizi hüküm, revizyona sokulmak istenmektedir.

Temel hak ve özgürlüklerin gaspı ne kadar üst düzeyde gerçekleşmiştir ki hakim sınıfların geçmişte aynı misyonunun en tanınmış bayrakları bile en kararlı demokrasi savunucusu kesilmiş, konuyla ilgili ağızlarından çıkan tüm sözcükler oturuşlu ifadelerle kitleleri etkileyici olabilmektedir. Demirel'in tüm olan bitenlere karşın yeniden itibar kazanması bireysel özelliklerinden öte, siyasal ve sosyal nedenlere dayanmaktadır. Son açkötürümün siyasi teşhirini yapmak gene Demirel'e düşmüştür. "İktidarın yalan dolanla, halkın zihnini bulandırması ve 21.73'lük oyun üzerine yatmak için yapıldı" derken, son yıllardaki üslubunu devam ettirmiş, ANAP'la olan hesaplaşmasındaki teşhir çabalarına yeni bir taneisini daha eklemiştir. Oysa sahte reformistlerden gerçeklerine milli burjuvazinin sağ ve sol kanatlarına, dahası küçük burjuvazinin bir dizi sol akımı da aynı çadıra dolmuşçasına siyasi tutarsızlık ve bocalama içerisinde kitlelerin yönlendirilmesine seyirci kalmışlardır.

ANAP ve Özal'ı demokrat ve anti-militarist görüntü ve yeni bir kalıpla batının özellikle ABD başkanlık seçimlerinin usta reklâm kampanyalarının bir benzerini kullanarak lanse eden faşizm;

kimi ilerici ve aydın geçinen çevrelerden de tahminlerinin aksine (sanırım) "ehven-i şer"den öte destek alarak "sivilleşme", "demokratikleşme" evresine geçiş yapmıştı. Şimdi de görevini tamamlamanın eşiğine gelmiş olan ANAP yönetiminin yerine Demirel'i ve SHP'yi hazırlarken, her ikisine de son makyajları yapmaktadır. Demirel'in eski imajını silme ve kendini yeni baştan yaratma çabaları, SHP'nin komprador burjuvazi ve toprak ağaları sultasına bağlılık yeminleri ve parti içi revizyon uygulamaları hep iktidar hazırlıklarıdır. Devlet onlardan iktidarın eşiğinden itibaren gösterilecek bir ciddiyet ve ağırlık istemektedir. Tartışma toplantısında birbirleriyle oynaşmaları ama ısırılmaları da bundandır.

Egemen sınıflar onca deneyden sonra, hiç olmazsa yakın zaman içerisinde edilen sözler çelişki oluşturmamalı ve kısa süre içerisinde kan kaybedilmeli diye düşünmekte bu doğrultuda hamleler yapmaktadırlar.

En az oturumun gündeme getirilmesi nedeni kadar önemli olan bir diğer husus da izleyen çevrelerin gösterdiği tepkilerdir. Faşizmi iliklerine kadar yaşayan halkın farklı sınıf ve tabakaları, demokrasiyi; kendilerine sunulan partilerin varlığından görmeye alıştırmalarının tezahürü olarak o parti, lider veya temsilcilerinin serbest konuşmalarında bulunmak konumunda tutulmuşlardır. Demokrasinin, ülke sorunları tartışmasında hiç gündeme getirilmeyen insan hakları, 12 Eylül'ün neticeleri, işkenceler, rüşvet, yolsuzluk ve talanın kısacası tüm uygulamaları ile faşist baskı, zulüm ve sömürdünün dile getirilmesini isteyen, ama bulamayan emekçiler, bunları bulamayacaklarını da tahmin etmiyor değillerdi. Aza tamah felsefesiyle yönetim altında tutulan yığınlar, oturum sonrası edilen sözlerle de bir kez daha kandırılmaya çalışılıyor, "demokrasinin geleceği açısından yararlı oldu, umut verdi" diyen Toktamış Ateş gibi aydın geçinenlerimizden, "Demokrasi güzel şey" diyen gazeteci "aydın"larımıza, "sorunlar ortaya kondu" diyen Şevket Yılmaz adlı işçi düşmanından, "seviyeli ve yararlı bir tartışma oldu" diyen patronlara kadar birçok çevre ağız birliği ederek demokrasi aldatmacasını destekliyordu. Bütün bu demeçler ile programı haberi basın tarafından en iri manşetlerle "Demokrasinin zaferi", "Oh be demokrasi varmış", "Demokrasi kazanıldı", "Gecenin galibi demokrasi" denilerek sunuluyor.

Bu arada kayda değer bir husus da iktidarın yıpranmasına yolaçacağı endişesiyle Evren ve Özal'ın ayrı ayrı verdik-

leri demeçlerde oturumun ikili yapılmasının daha faydalı olacağını vurgulamalarıydı. Tam tersine üçten çok kişinin katılmasının renkli ve sesli bir ortam yaratacağı ve "demokratik" havanın daha iyi oluşacağını düşünen kitleler bu öneriyi ilginç buldular. Siyasi ve iktisadi istikrarının Batı Avrupa emperyalizmine entegre olarak daha kalıcı kalma heves ve planında olan hakim sınıfların, iktidar dalaşındaki demokrasi anlayışının bile ne merkezde olduğu bu tip bir aldatmacayı dahi fazlaca demokratik görmesinden anlaşılmalıdır.

Ayrıca Evren, 12 Eylül mahsulü iktidarın yakın geleceği konusunda endişe içerisine düşmüştür. 25 Nisan'da Anayasa Mahkemesi'nin 27. kuruluş yıldönümü töreninde yaptığı konuşmada, kızım sana söylüyorum, gelinin sen onla misali "O dönemlerde (80 öncesini kast ediyor) görülmüştür ki mecliste istediği çoğunluğu elde eden bir iktidar her türlü tasarrufla bulunma yetkisini kendinde görebilmiş ve sonuçta ülke bunalıma sürüklenmiştir" diyerek, ANAP iktidarının gidişatına dikkat çekmiştir.

Demokrasi rüşdümüzü kurtarma operasyonlarına 1 Mayıs'ın hemen öncesinde düzenlenen "Demokrasi Kurultayı" eklendi. Bir grup aydının çağrısıyla bir araya gelen yüzlerce delegenin oluşturduğu ve iki gün süren kurultay, pek sağlıklı ve etkili sesler çıkarmadı.

Marxist ve devrimci, yurtsever bir dizi örgütlenmenin temsil ettirilmediği toplantı, doğru ve canalcı noktaların vurgulanmaması ve gerçeklerin yansıtılmamasıyla kazanımlar yaratamamıştır. Katılması için çağrı yapılmayanların "unutulmuş" olmasından bahsedilir ve öylece savunma yoluna gidilirken düzenleme kurulu üyelerinden S.Aren'in "çağırma ölçüsü, S.Birliği"nin sosyalist görülüp görülmemesiydi" şeklinde açıklama yapması, gerçeğin bir yönünü açığa vuruyordu. Bu savın ne kadar tutarlı olduğu da SP'nin tuttuğu yer ile görülebiliyordu. Tabii ki DYP, SHP, RP ve diğer birtakım gerici ve faşist yapılanmaların yer alıyor olması da "unutuluyor"du.

Reformizmin yıllanmış bayraklarından, SHP'nin pasif kalışı ve halk hareketlerinin hızlanma sürecinde fırsat bu fırsattır diye düzenlenen ve sahte reformizmin etkisi altındakileri hedefleyen bir parti kurma sevdasında olan çevrelerin desteklediği toplantı; tam da demokrasinin katledildiği bir söz hakkı uygulaması gösterdi. Konuyla ilgili sakızlaşan cümlelerin sahipleri uzun süre aynı lafları tekrarladıkları halde sınır tanınamazken, kimilerinin konuşmaları 2,5 dakika bile sürmüyebiliyordu. Üstelik "çatlak sesler" in katılımı baştan engellen-

mişti.

M-L'lerin ve devrimcilerin devrim mücadelesindeki tüm eylem ve hareketlerinin merkez odağını oluşturduğu siyasi tansiyon, kimi aydınları da birtakım girişimlere zorlamaktadır. Aydınlar dilekçesinden bir dizi imza kampanyalarına, röportajlara, protesto eylemlerine, destek hareketlerine, basın toplantılarına, toplu duyuru yayınlamaya kadar birçok faaliyet; sınıf mücadelesinin halk kanadındaki bu tip sanatçı, bilim adamı, yazar gibi insanların ilercisi, yurtsever niteliklerinde oluşturulan çevreleri de nasıl harekete geçirdiğini ve motive ettiğini gösteriyor. Sözümona aydınlarımızın ne zaman adını duysak (hoş, fazla duyuyoruz ya!) öncesinde sahnede devrim mücadelesinden yeni bir temsil sergilenmiştir.

Sınıf bilinçli işçi önderlerinin (ML'lerin) yerine kendilerini koymak isteyen aydınlarımız, bu görevi A.Nesin'in "demokrasi için toplumsal sığrama lazım. Toplumsal sığramanın itici gücü emekçi halktır. Onları da aydınların uyandırması gerekir" sözleriyle kastedtiği gibi kendilerine atfediyorlarsa da, onlar toplumsal sığramalar yaratan emekçi halkı ve bağrındaki devrimcileri izleyip sonradan sahneye çıkmakta ve fetva vermektedirler.

Kurultay dahil olmak üzere devrimci mücadeleye destek sağlayan sınıf mücadelesinin devrim kanadına güç veren her türlü kampanya ve eylemlerle bir avuç aydınımız tabii ki iyi şeyler yapıyorlar. Ancak fazlasıyla saptırıcı rol oynayarak henüz dağıtılamamış olan 12 Eylül bulutlarına reformizm ve pasifizm yağmurları yağdırmaya vesile oluyorlar. "Ülkeler ve sınıflararası savaş yerini barış ve uzlaşmaya bırakıyor" sözleriyle İ.Selçuk bilinç karartmaya gizliden devam ederken, sınıf uzlaşmacılığı yani "kaderine boğun eğ" mantığı bunların felsefesinin ana kaynaklarının nereden olduğunu sergiliyor.

Egemen sınıf partilerinden DYP, SHP ve RP'yi kurultayın şeref konuğu gibi ağırlayanlardan A.Nesin, "Şu kurultayın bence en önemli ve değerli yanı da sağ ve sol güç temsilcilerinin ortaklaşa hedeflerini saptayıp buraya gelmiş olmalarıdır" sözleriyle asıl amaçlarından birinin ne olduğunu gizlemiyor. Günlük basının en "solcu" köşe yazarı İ.Selçuk, "Ulusal mutabakat ile demokrasi gelir, uygulanır" diye sözler sarfettiği konuşmasıyla devrimci dünya görüşüne ne kadar uzak olduğunu sergilemekle kalmamış, reformistlerin kurultaydan beklentilerini de açık olarak ifade etmiştir.

Kurultayın şeref konukları ise bir süredir oynamakta oldukları yeni rollerini devam ettiren tipik sözler sarfettiler.

"Güdümlü demokrasi, demokrasi değildir", "Düşünce hür olacak ama örgütlenmeyecek, siz kümeşte tavuk istiyorsunuz" (163'ün kaldırılmasını isteyenlere) sözleriyle Erbakan şeriatçı tipte örgütlenebilmenin yasallaştığı günlere ulaşmak üzere olduğu inancıyla heyecan içerisindeydi.

"Türkiye demokrasiye ilerliyor", "Şiddet yoluyla anayasayı değiştirmek isteyeceksiniz, buna izin vermeyiz" (devrim güçlerine) "Demokrasi yerleşiyor" diyerek İnönü faşizmin yaman bir temsilcisi olduğunun yeni sıfatlarını sunma gayretine düşmüştü.

"1980'ler Türkiye'sinin en önemli meselelerinden bir tanesi depolitizasyonudur", "Halkı nemelâzımcı olmaktan kurtarmak lazım", "Temel hak ve özgürlüklerin tamamı mevcut olursa, ancak o zaman demokrasi olabilir" cümleleriyle Demirel, keskin demokratlığı ve özgürlükçülüğü kimseye kaptırmıyor, tüm konuşmacıları solluyordu.

Kurultayın gündemini en çok etkileyen ve sonrasında da tartışması süren 163. madde konusu tüm aydınlarımızın kafasını karıştırdı. Demokrasiden ne anladıklarını ve demokrasi mücadelesinin ne olduğunu netleştiremeyen veya bilmeyen haliyle bir dizi konuya olduğu gibi 163. maddede de farklı yaklaşımlar gösterdiler. Kimileri T.C: devletin yıkılmasının kaygularıyla hareket ederken kimileri de tutarlı demokratlık adına burjuva tipte demokrasileri öne çıkardılar.

Yeri gelmişken 163. no'lu TCK maddesi ve benzeri konulardaki talepler Marksistlerin bakış açısının ne olduğunu açıklamakta fayda var. Herhangi bir talebin savunulup savunulmamasındaki kıstas sınıf mücadelesinin geliştirilmesi ve genişletilmesidir. Bu neticeye ulaşan tüm reformlar desteklenir, tüm talepler savunulabilir. 141-142. gibi maddelerin TCK'dan çıkarılması devrim mücadelesine yeni kanallar açacağından mutlaka yarar getirecektir. Ancak 163. madde için böyle bir durum söz konusu değildir. Bu anlamda tekrar edecek olursak demokrasi sorununda bir ilmek de olsa çözecek, devrime yarayan tüm reformlar; talep olarak savunulabilecekleri gibi neticeleri de desteklenir. Açık ki Marksistler için sorun; şu ya da bu yasanın konulması ya da kaldırılması veya temel hak ve özgürlüklerin olup olmaması ile sınırlı değil, iktidarın halkın eline geçmesi ve giderek sınıfların ortadan kaldırılmasıdır. Reformist ve benzerlerinden temel ayrım da bu noktadadır.

Yenilgi dönemlerinin ardından uygun zemin bularak esen teslimiyetçilik ve ilkesizlik rüzgârları reformist ve revizyonist örgütlenmeleri, güçlendirdiği kadar

devrimci mücadeleyi de olumsuz yönde etkiler. Sınıf mücadelesini söndürmek için sınıfsal gerçekleri başka biçimlerde sunma çabasına giren ve bu yolla pasifize etmeye girişen akımlar bir süre içinde etkili olabilmektedirler. Devrim mücadelesinin geçersizliğini kanıtlama çabaları bir yana, bu işe kalkışmaların başarı şansının olmadığına da propagandasına girişmektedirler. A.Nesin, 9 Mayıs tarihli gazete röportajında, devrimcilerin, iktidarın gelmesini çok "uzak bir olasılık" olarak görürken, bu amacı taşıyordu.

Demokrasinin olmadığı, adının bu yüzden çokça telaffuz edildiği ülkemiz gibi ülkelerde kitle aldatım araçlarının görsel ve canlı bir oyuncak olması nedeniyle başında gelen TV ve en yakın yardımcı olan günlük basın, kitlelerin depolitizasyonunda oynadığı rolü bir başka biçim ve tamamlayıcısı yeni bir rolle pasifizasyon ile pekiştirmektedir. Bu araçların en şaşıla sundukları ve olay haline getirdikleri konu seçimler olmakta, bunun haricinde ise haber programları dahil salt "eglendirici" ve "oyalayıcı" bir işlev görmektedirler. Pasifizasyon; öncelikle kitlelerin, burjuva demokrasilerinin en önemli organı ve bizdekiler de olduğu gibi de faşizmin maskesi olan parlamento ve oluşumundaki yol olan seçimler ile oyalanmasında ifade bulmaktadır.

Depolitizasyonun etki sınırları çağımızda çok geniş olamamaktadır. Kitleler kazanımlarının ve elde ettikleri hakların uzun süreli ve geniş çaplı gaspına izin vermediklerinden egemen sınıflar için çıkar yol bu hakların kullanımını kontrol altına alıp etkisizleştirmek ve aynı kapıya çıkarmaktan geçmektedir. Seçme ve seçilme hakkının ancak yarısına yani "seçme" hakkına sahip olan ezilen sınıfların bireyleri böylesine pasif bir "demokrasi katılımı" ile aldatılmakta, seçme hakkı da dayatılanı tercih etmede zorunlu olmakla bir tür oyuna dönüşmektedir.

Faşizmin, yani emekçi kitleler üzerinde zora dayalı bir diktatörlüğün hüküm sürdüğü ülkelerde demokrasi; yalnızca komprador veya işbirlikçi burjuvazinin kendi içindeki bir işleyiş olarak yorumlanabilirse de bunun adı demokrasi olamaz. "Demokrasi"ye örnek olarak lanse edilen batının emperyalist ve kapitalist ülkelerindeki rejimlerdir. Bizim gibi ülkelerin bu ülkelerle dahi arasında kalın çizgiler vardır. Zira burjuva demokrasilerinde temel hak ve özgürlüklerin kitlelerce kullanım şansı olduğu kadar, devletin sınırlama yetkileri bizdeki gibi değildir.

Öncelikle anayasa ve bağlı yasalarla

insana ait, temelini doğa kanunlarından ve yaşam şartlarından alan başlıca hak ve özgürlüklerin bütünüyle yer alması şarttır. Sonra o anayasa ve yasaların hayata uygulanması sırasında tikanıklık olmuyorsa orada demokrasinin şu veya bu şekilde var olduğunu söylemek mümkündür.

Türkiye'de faşizmin varlığı ve sürekliliği gerçeğini çarpıcı bir biçimde kanıtlayan konumuzdaki örnekler ve gelişmeler bizi bir kez daha haklı çıkarmakla kalmamış, "demokrasi" tartışmalarına siyasi gerçeklik noktasında açıklık getirmiştir. 2-3 tane faşist parti liderlerinin canlı TV yayınındaki açığoturmaunun insanlarımızı sokağa çıkma yasağını hatırlatırcasına ekran başına çekmesi ve demokrasi adına olay haline sokulması bile yalnız başına devletin biçimi ve yönetim rejiminin de "demokrasi" ile olan ilişkisini gözler önüne sermeye yetmiştir.

Bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde yutturulmaya çalışılan demokrasi kâğıt üzerinde bile yeterince yer alamamakta ve demokratik görünümüyle yasaların yasaklamalarla kimi zaman uygulamaya sokulmamasıyla de biçimini bile muhafaza edememekle boşlukta kalmaktadır. Demokrasi tüm haklardan ülke halklarının tam anlamıyla yararlanabilmesi, tüm hürriyetlere geniş bir biçimde sahip olabilmesi ile anlam kazanır. Her yere yasalar önünde herkesin eşit olduğu altın harflerle yazılsa bile gerçek egemenlik üretim araçlarına sahip olanların elindedir.

Demokrasinin kısıntısının, burjuva tipte bir benzerinin dahi olmadığı ülkemiz şartlarında bunun bir devlet ve düzen sorunu olduğunu yıllardır anlatan ve kavratmaya çalışan marksistler; aynı zamanda devlet yapısı biçiminde yerleşik ve kalıcı olan faşizmin varlığı ile doğrudan ilintili olan sorunun çözümünün de devrim olduğunu her keresinde vurgulamışlardır.

Ülkemiz hakim sınıfları siyasi çıkarları gereği biçimsel anlamda bir demokrasiyi dahi uygular gözükmenin uzağına düşmektedirler. Oysa insanlık için "demokrasi"nin ideal biçimde yürürlük kazanacağı veya kazandığı toplum ve yönetim şekilleri dahi esas kurtuluşu ve mutluluğu getiremeyecektir. Zira nihai hedef ideal yönetimi kurmak değil; yönetim olayını, yöneten-yönetilen ilişkisini ortadan kaldırmaktır.

En geniş anlamıyla ele alındığında dahi demokrasi bir yönetim tümünü ifade eder. Anayasası sayılan insan hakları evrensel beyannamesinin tüm hükümleri en tutarlı biçimiyle ancak proletarya inisiyatifli demokratik halk iktidarlarında ve sonrasında proletarya diktatörlüğü

altında uygulama şansı bulabilir. Sınıfsız topluma ulaşma hedefi doğrultusunda yürütülen programa uygun olarak marksistler, en üst yönetim mekanizmasının eleştirisi bombardımanına tutulması ilkesiyle en gerçekçi anlamda yaptıkları demokrasiyi süreç içerisinde yönetim biçimi anlamında eritmek gö-

revini yürütürler. Yeni "tanımlamasıyla sahte ve dejener olmuş biçimlerinden soyutladığımız "Yeni demokrasi" işte DHD sonrası yaşama geçirilecek böyle bir felsefeyle hareket ettiğinden kelimenin anlamına uygun bir sistemi yerleşik tutar. □

Başararı Syf: 25'te

Çalışması Gereken Süre	Mart 1985	Mayıs 1989	Mayıs 1989
1 kg şeker için	44 dakika	1 saat 40 dakika	57 dakika
1 kg et için	6 saat 34 dakika	14 saat 48 dakika	8 saat 33 dakika
1 kg peynir için	5 saat 34 dakika	10 saat 41 dakika	6 saat 35 dakika
1 çift ayakkabı için	39 saat 19 dakika	52 saat 05 dakika	30 saat 16 dakika
1 aylık kira için	70 saat 45 dakika	312 saat 50 dakika	178 saat 57 dakika

126.000,-TL. asgari ücret (Net: 82.431)

244.000,-TL. brüt ücret (Net: 155.414)

niyle ücretlerdeki artışlar geçmişti yanıtıyor. Enflasyona göre ayarlama yapılırken önce enflasyon nedeniyle artış yapılmalı, ücret artışları ayarlama yapıldıktan sonraki toplama uygulanmalıdır. Yıllık ayarlama saçma olduğu gibi ekonomik koşulların gerisinde kalmaktadır.

600 bin kamu işçisini kapsayan, hükümet + TİSK ve Türk-İş arasında varılan anlaşma sınıfın kendini üretmesinden oldukça uzak olduğu gün gibi aşına. Verilen zam, işçilerin ölmeden yaşamını sürdürmesine ancak yetebilmektedir. Mart ayıyla birlikte gelişip yükselen sınıfın mücadelesi, Türk-İş'in altına imzasını koyduğu anlaşmayla tam bir tezat oluşturmaktadır. İşçi sınıfının talep ettiği ücret artışı Türk-İş'in altına imza koyduğu ücret artışının birkaç misli olduğu göz önünde bulundurduğunda Türk-İş'in işçi sınıfının sesine kulaklarını tıkayarak, sınıfı masa başında sattığının bir ifadesidir.

Kendisine işçi sınıfının sendikasıym diyen bir kuruluşun bu denli sınıftan kopuk olması, onun taleplerinin oldukça gerisinde kalmasının tek bir anlamı var. O da; böyleleri bir sendikanın

sınıfı temsil edemeyeceğidir: Türk-İş'in sınıfı temsil etmediği gelişen sınıf mücadelesi karşısında takındığı tavırla, 1 Mayıs'ta aldığı konumla ve de son olarak masa başında sınıfa ihanet eden, sınıfı masa başında pazarlayan anlaşmayla açık ve sarih bir şekilde ortaya koymuştur. Kuruluşundan bugüne değin egemenlerin dümen suyunda giden, sınıfın mücadelesini etkisizleştirmeye mevcut düzene yönelmesine engellemeye çalışan Türk-İş'ten başkaca bir şey beklenemez.

Kamu işçisi bir aldatmacadan başka bir niteliğe sahip olmayan bu anlaşmayı kabullenmemeli. Sınıfın düşmanı Türk-İş yönetimine karşı mücadele etmeli. Yönetimi alaşağı etmeli. Mücadelesini daha üst boyutlara ulaştırmalı, iktidara karşı örgütlü siyasal ağırlıklı mücadele geliştirmeli. İktidara yönelen siyasal mücadeleyle ancak kalıcı başarıların kazanılmasının temeli atılabilir. Sınıf için bir değer taşımının ek zam sınıfı yeni mücadelelere iteceği, önümüzdeki günlerde sınıf mücadelesinin daha da keskinleştiği ülke atmosferini daha da sıcaklaştıracaklarını göstermektedir. □

3. Yılında, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na Tam Üyelik Girişimi Üzerine

ÖSEZA ÇENGELOĞLU
zal hükümeti, bundan iki yıl önce, dış basına haber geçtiği için sürpriz etkisini yitiren, ancak "tarihi bir karar" olarak da lanse edilen çok gürültülü bir açıklamayla Avrupa Topluluğu'na (AT) tam üyelik için başvurmuştu. O günden bugüne dek, bu başvuru ile ilgili olarak basın ve yayın organlarında neredeyse haber çıkmayan tek bir gün bile olmadı denebilir. Açık oturumlar, sempozyumlar, toplantılar, demeçler birbirini izliyor. Heyetler kuruluyor, heyetler gidiyor, heyetler geliyor. Çeşitli yorumlar yapılıyor. Bu başvuru almayacaklarını bile bile, bizi İslam alemine itmek için hazırlanmış bir komplodur" diyenler: "Bizi almazlarsa, başka alternatifler ararız" diyenler... ve bu tantana arasında cıvı, ama onurlu tepkiler... Şurası bir gerçek ki, Özal hükümeti bu girişimi açıkladığında genişçe bir çevrenin onayını alacağını biliyordu. Nitekim, o zamandan beri, başta hükümet çevreleri olmak üzere muhalefet partileri (RP içindeki bir kesim hariç), büyük patronlar, büyük toprak sahipleri, büyük bürokratlar, teknokratlar, generaller ve tabii eski ve yeni kimi "solcu"lar, kimi aydınlar ve "sivil toplumcular"dan tüm oportünist, revizyonist kesimlere kadar geniş bir cephe koro halinde, bu "uzun, ince yolda" birbirlerini yalnız bırakmamaya söz verdiler. Adeta "tüm bir ulus" Özal'ın arkasındaydı: Özal da temsil ettiği çevreler adına, AT'na girme konusunda coşkulu bir heyecana kapılan bu çevreye, sık sık, "Bizi reddedemezler, merak ve endişe etmeyin, ancak bu zaman alacaktır, ağır ağır, adım adım bir geçiş süreci yaşayacağız, gereken yükümlülükler zamanı geldiğinde yerine getirilecektir.

Kimi şeyleri (demokrasiymiş, insan haklarıymiş, Komünist partilerinin kurulmasıymiş, Kürt'lere kimi haklar tanınmasıymiş.. vb.) zorlamalıyız. Aman orduyu kızdırmamalıyız! Aşırı taleplerde bulunmayın, istikrarı bozmayın!" vs. yollu telkinlerde bulundu! Ve o güne dek "demokrasiye geçiş süreci" adı verilen süreç, artık "AT'na giriş süreci" oluverdi! AT'na girmek ve "demokrasiye geçmek" özdeşleşmişti!

Oysa karşı tarafta aynı heyecan gözlenmiyordu. Tam üyelik başvurusu ilgililerce soğuk ve zoraki tebesümle karşılanmıştı. Başvurunun erken olduğunu söylüyorlardı. AT'un gitgide büyüyen mevcut sorunları, henüz Portekiz ve İspanya'nın "hazmedilememiş" oluşu, mali daralma vb. ek olarak hem ekonomik, hem de siyasal (esasta ekonomik) sorunlarla dolu bir Türkiye'nin de topluluğa katılması vârolan sorunları iyice arttıracaktı. Ama diğer yandan da böylesine büyük bir pazarı gözden çıkarmaya hiç niyetleri yoktu.

Başvurunun yapıldığı 1987 yılı başlarında az-çok "istikrarlı" bir ülke görüntüsü veren Türkiye'de iki yıl sonra bugün epey "istikrarsızlık" alametleri belirmiştir. Bu son iki yıl içinde işçi hareketi başta olmak üzere genel olarak halk muhalefeti yükselmiş, ekonomik krizle birlikte siyasal kriz de ivme kazanmış ve yönetenler eskisi gibi yönetemez, yönetilenler de eskisi gibi yönetilmek istemez duruma gelmiştir. Siyasal planda, Özal hükümeti bugün 1987'deki "kredibilitesi"nden çok şey yitirmiş, oy tabanı da büyük bir erezyona uğramıştır. O meşhur "istikrar" ve "Özal mucizesi" derin bir çıkmaza saplanmıştır. Bu durumu gören AT yetkilileri kaygıyla izledik-

leri gelişmeler karşısında işi iyice ağırdan almakta, Türk yetkilileri ise bekleme süresini daha kısa tutmaları için onları sıkıştırmaktadır. Türk yetkilileri, karşı tarafta sadece gü-lümsemeler yaratan bir tehdite, "NATO kartı"na başvurarak, "bizi almazsanız NATO ile ilişkilerimizi gözden geçiririz!" demek gereği bile duymuşlardır.

Uyduruk bir "demokrasi dekoru"nun önünde sahnelenen bu oyunun anlamı nedir?

Avrupa'nın bellibaşlı emperyalist devletleriyle yüzyıllardır. İçli-dışlı olan ekonomik ve siyasal açılardan çeşitli düzeylerde seyreden bir bağımlılık ilişkisi içinde bulunan Türkiye, AET'nun kuruluşundan hemen sonra 31 Temmuz 1959'da bu topluluğa katılmak üzere başvurmuş, 19 Eylül 1963'te imzalanıp 1 Aralık 1964'te yürürlüğe giren "Ankara Anlaşması" ile, ileride tam üyeliğe geçmeye yönelik Ortak Yönelik statüsünü kazanmıştır. Bu statü çerçevesinde, "Hazırlık Dönemi" diye adlandırılan ve 5 yılı kapsayacağı düşünülen, fakat daha uzun süren, 1970'e dek olan dönemde tütün, kuru üzüm, kuru incir ve fındık gibi geleneksel ihraç ürünlerine ve daha sonra da bazı tekstil ürünlerine ve halılara ithal kolaylıkları kotaları açan AET, bir yandan da gümrük kolaylıkları sayesinde Türkiye'ye olan ihracını yoğunlaştırdı. "Geçiş Dönemi" adı verilen ikinci dönemin koşulları ise 23 Kasım 1970 tarihinde imzalanan ve 1 Ocak 1973'ten itibaren yürürlüğe giren Katma Protokol'le saptanmıştır. Topluluk Türkiye'ye, "mali yardım" olarak 2. ve 3. Mali Protokollerle 552 milyon hibe, özel fondan yardım ve Avrupa Yatırım Banka-

sı'ndan yüksek faizli kredi verdi. 4. Mali Protokol ise hâlâ askıdadır. Ne adına ve hangi ad adı altında yapılmış olursa olsun, bütün bu dönemler boyunca Türkiye, emperyalist Avrupa sermayesinin (2. Paylaşım Savaşı sonrasında yitirdiği gücünü yeniden kazanmaya başladığı ölçüde) daha da cirit attığı bir ülke olmuştur.

Öte yandan, 24 Ocak Kararları ve onu izleyen 12 Eylül dönemi Türkiye'de "İstikrar Programı", "Serbest Piyasa Ekonomisi" gibi çeşitli adlar altında geleneksel "ithal ikameci" politikanın artık rafa kaldırıldığını ilan eden bir dönemi başlatıyordu. 6 Kasım 1984 tarihli "The Economist", "Bu politika Washington'da programlandı, beşlendi ve yakından izleniyor" diyecekti. Bu ekonomik politika, çok genel olarak söylemek gerekirse; a) Mal ve hizmet, emek ve sermaye, fiyatlarının arz ve talebe göre serbestçe oluşması, serbest döviz kuru, düşük emek ücreti ve yüksek faizli sermaye; b) İç pazarın kısılarak dış pazar için üretimin örgütlenerek "döviz darboğazı"nın aşılması; c) Yabancı sermayenin akışı önündeki yasal ve bürokratik engellerin ortadan kaldırılarak özendirilmesi.. olarak özetlenebilir. Bu da, daha açık deyimlerle konuşursak, iç pazarın emperyalist talana daha cömertçe sunulması, emperyalist ülkelerin mal fazlalarının ve sermaye ihracının daha da kolayca ülkeye akması ve "yerli" ürünler için daraltılan iç pazar açığının dışsattım yoluyla kapatılmaya çalışılması olarak da özetlenebilir. Böylece, emeğin maliyeti düşürülecek, malın fiyatı fahişleşecek, acımasız ve asla eşit olmayan dalaşmalar sonucunda büyük balıklar küçükleri yutacak ve zaten cılız olan "ulusal tipte kapitalizm" iyice güçsüzleştirilip giderek yok edilecek... İyi ama, emperyalist mal ve sermaye fazlasına alabildiğine kucak açan Türkiye, yüksek teknoloji gerektirmeyen bazı ara sanayi ve tüketim mamullerini ve tarım ürünlerini kim ve nereye satacağı? Avrupa buna çok sinirli ölçüde izin veriyor, ABD ise başta tekstil olmak üzere pek çok ürünüme pazarını kapalı tutuyordu. Geriye çevre ülkeler (Balkanlar, Ortadoğu ve Körfez) ka-

lıyordu. Bir de sözde sosyalist ülkeler, başta da Rusya vardı. Bu pazarlar ise, Türkiye'nin ürettiği düşük kaliteli ürünleri ne kadar ucuz olursa olsun yutacak gibi değildi. Zaten (Rusya dışında), kendileri emperyalist mal fazlalarının ısıtılması altındaydılar. Rusya ise mal ve sermaye fazlasını ihraç için pazar peşinde koşan sosyal emperyalist bir ülkeydi. Dolayısıyla "ihracata yönelik kalkınma" sadece bir palavra olabiliyordu. Zaten, öyle de oldu. Kısa bir süre için bir "ihraç patlaması" yaratan Türkiye, girdiği pazarların kısa sürede doyması nedeniyle, giderek kronikleşen bir tıkanmayla karşı karşıya kaldı. Diğer yandan ise emperyalist ürünler alabildiğine vitrinlere yığıldı. Artık yoktu! Yoksullar zeytini tabaklarına sayarak kopup yiyorlardı ama artık Çikita muzumuz da vardı! Yeter ki alacak gücün olsun! Alacak gücü olanlar sabırlıydı. Bunlara yenileri ekleniyor, eskiler daha da palazlanıyordu. Ancak, büyük sermayenin daha da büyümesi sabit sermaye yatırımlarını arttırmadı, aksine, reel olarak zaten cılız olan sanayi, tarım, enerji ve madencilikteki payı geriledi.

Tüm bunlar ve bunlara eklenebilecek birçok koşulun da biraraya gelmesiyle Türkiye, elde ettikleri muazzam kârların karşılığında Avrupa pastasından belli ölçülerde sahiplendirdikleri Yunanistan, İspanya ve Portekiz gibi Topluluğa girme kararı aldı. Avrupalı emperyalistler kredi vermek bakımından pek cimri sayılmazdı, üstelik ihracat kolaylıkları da sağlıyordu. Ancak, tam üye olmadan bunlardan yeterince yararlanamazdı. Başvuru yapıldı. Washington'da da "yakından izlenen" bu girişim, ABD çıkarları açısından "istikrarlı bir Türkiye" uğruna destek buldu. Türkiye'ye yaklaşımı esas olarak askeri çerçevede olan ABD, Avrupalı rakip emperyalistlere daha da büyük olanaklar vadeden bu girişime, uzun vadeli bir bakış açısından gerek alacaklarının tahsili, gerek yatırımlarını ve gerekse de askeri varlığını sürdürmesi açısından, "istikrar" unsurunu esas olarak Türkiye'nin bu girişimini destekleyeceğini resmen açıkladı. Hürriyet gazetesinin Washington'daki etkili ve yetkili kaynaklara yakın

muhabiri Sedat Ergin'in başvurusunun 2. yıldönümünde geçtiği bir habere göre, ABD'nin yeni başkanı Bush da bu politikayı destekleyeceğini açıklamış bulunuyor. Tabii ki bu koşullu bir destektir. "İstikrar" açısından, Türkiye AT'na girebilir, ama istikrar bozulur ve bu giriş gerçekleşmez ya da uzarsa Türkiye bölgede askeri açıdan daha aktif bir rol oynamaya da hazır olmalıdır, vs... Yani ABD olaya tipik pragmatizmle yaklaşıyordu.

Kuşkusuz ki, "istikrar" unsuruna Avrupalı emperyalistler de büyük önem veriyorlar. Ama onlar, olaya daha pratik bir bakış açısından yaklaşıyorlar. Nüfusu hızla artan, işsizlik oranı % 30'lardaki bir Türkiye'den Avrupa'ya dolaşacak olan işsiz milyonları ve bunların yaratacağı ekonomik, yasal ve kültürel sorunları düşündükçe ürperiyorlardı. Ayrıca İslam faktörü, Kürt sorunu, Kıbrıs sorunu, dolayısıyla Yunanistan'ın dayattığı problemler, yoğun insan hakları ihlalleri... Mali külfeti yanında bunları da getirecek bir ülke.. Bir yandan da, iştah kabartan dev bir pazar...

Türkiye, gelinen aşamada, gerek Avrupalı gerekse de ABD'li (ve diğer) emperyalist sermaye açısından belli riskler taşısa da, iştah kabartan bir pazar olma özelliğini korumaktadır. Amerikan Associated Press (AP)'in Ocak 1989'daki bir haberinde, yabancı sermaye açısından Türkiye'nin avantajları şöyle sıralanıyor:

- Yabancı yatırıma vergi indirimi ve muafiyeti,
- 55 milyonluk dev bir iç pazar,
- Ortadoğu ve Asya ile Avrupa arasında köprü.
- Birçok Türk firmasının bu köprü üzerinde kurduğu pazarlama ağaları,
- Büyük turizm potansiyeli,
- Ucuz işgücü,
- Liberal düzenleme ve kurallar.

Bu avantajları iyi değerlendiren emperyalist sermaye, özellikle son yıllarda giderek artan bir hızla Türkiye'ye aktı. 1987'de ülkeye 536 milyon dolarlık, 1988'de de 825 milyon dolarlık sermaye girişi oldu. Ülkeler bazında, izin verilen emperyalist sermaye tutarı en fazla olan ülke 137.2 milyon dolarla ABD birinci,

126.5 milyon dolarla İngiltere ikinci, 111.1 milyon dolarla İsviçre üçüncü, F.Almanya ise 100.5 milyon dolarla dördüncü sırada yer aldı. Kuşkusuz, bu yabancı sermaye akını Türkiye'nin sanayi veya tarımını güçlendirmeyi hedeflemiyor, aksine öldürüyor, "milli burjuvazi"yi iyice perişan ediyor. 1980'den bu yana ülkeye giren yabancı sermaye, esas olarak hizmet sektöründe (başta da bankacılık ve turizm alt sektörlerinde) yoğunlaştı. 1980'de toplam yabancı sermaye içinde hizmet sektörünün payı % 12.4 iken, bu oran 1987'de % 36.2'ye yükseldi. Buna karşılık, örneğin, aynı süre içinde imalat sektöründeki payı % 87.3'ten % 57'ye geriledi.

Bugün Türkiye'deki toplam yabancı sermaye miktarı 5 milyar doları aşmış durumdadır. Geçen yılki hızlı artış karşısında "milli endişeleri artan", kimi çevreleri yanıltan, DPT Yabancı Sermaye Başkanı İbrahim Çakır, "Yabancı sermaye ne kadar gelirse gelsin, kapımız açıktır" diyerek sevinç çığlıkları atıyordu. Bu arada gözlenen ilginç bir gelişme de, son yıllarda tüm dünyada adeta moda olan "şirketlerarası evliliklerin", özellikle son iki yıldır Türkiye'de de yoğunlaşmasıydı. Büyük sermayenin küçük sermayeyi tahakküm altına aldığı bu "evlenme"lerde, "evlilikler" en başta gıda, turizm ve tekstil gibi sektörlerde yoğunlaşmaktadır. Bu "evlenme"lere aracılık yapan Manufactures Hanover Bankası Türkiye Şubesi Gn.Md. Atilla Uras'a göre, bu "evlilik"lerin artması şu beş nedene dayanıyor:

- 1) Türk şirketlerinin gelecekteki yatırım kapasitelerine göre ortak aramaları,
- 2) Türkiye'de işletme sermayesinin pahalılaşması,
- 3) Teşvikli yatırımlarda daralma,
- 4) AT'na girme olasılığı,
- 5) İç pazarın yabancıları celbetmesi.

Burada esas faktörün, "iç pazarın yabancıları celbetmesi" olduğu kuşku götürmez.

Son bir yılda (1987-1988) "evlenen" şirketler şunlardır:

Lassa (Sabancı), Bridgestone (Japonya).

Mintax (Ahmet Dürüst), Procter and Gamle (İsviçre).

Borusan Amortisör (Borusan) Tenneco (ABD).

İpek Kağıt (Eczacıbaşı), James River (ABD).

Bozkurt Mensucat (Koç Holding), BMC (Fransa).

İzmir Elektronik S. (Tatış H.), Samsung Elektronik (G.Kore).

Kısacası, Türkiye şimdi AT kapsamında beklemektedir. Daha bir süre de bekleyecektir. Eğer emperyalistlerin ve ülkemizdeki uzantılarının planları çok ciddi bir çıkmaza saplanmazsa, tam üyelik daha sonra gerçekleşse bile 1992'ye kadar bunun işareti verilecek ve kılma süreci hızlanacak. Eğer bu olursa, Türkiye oyunun kurallarına uygun ekonomik ve politik değişiklikleri gerçekleştirecektir. Bugün esas olarak ekonomik yönden bir "uyum" çabası vardır. Politik "uyum" ise neredeyse hiç işlemektedir. Gerçi, Türk yetkililer, "zamanı gelince, bizde de Komünist Partiler kurulacaktır, idamlar kalkacaktır, TCK ve Anayasa'da gerekli değişiklikler yapılacaktır" vs. diyorlar, ama kesin bir işaret almadan da bunları yapmayacaklarını ima etmekten geri durmuyorlar. Bu muğlak ve ikiyüzlü tavır durumun bizzat kendisinden kaynaklanıyor. Türkiye'nin önümüzdeki iki-üç yıl içinde alacağı görünümü kimse tam olarak kestirememektedir. Kitlelerdeki hoşnutsuzluk çığ gibi büyümekte ve "istikrar"ı tehdit etmektedir. "İstikrar"ın Özal aracılığıyla mı, yoksa İnönü veya Demirel aracılığıyla mı korunacağı ise emperyalistler açısından dert değildir. Kuşkusuz AT emperyalistleri esas olarak SHP'yi desteklemekte ve hükümet olmasını arzulamaktadır. Fakat, "istikrarsız" bir Türkiye'deki hükümet SHP Hükümeti de olsa pek bir yarar sağlamayacaktır. Şimdilik, "bekleyelim, görelim" tavrını izliyorlar.

Bitirmeden önce, Türkiye'nin AT'na tam üyelik başvurusu karşısında şu malum "sol", "sosyalist" ve hatta "komünist"lerimizin tümüne de kısaca değinelim.

Bunlar, 12 Eylül travmasından öylesine sersemlediler ve ürktüler ki, kendi korkularını tüm halkın korkusu haline getirmeye çalışarak,

"Aman AT'na girelim, yoksa yine darbe gelir, demokrasi de gelmez" filan diyerek iyice alçalma yolunu seçtiler. Bir kısmı, "Biz ne AT'na karşıyız, ne de NATO'ya" (TBKP) derken, bir kısmı da, "Biz NATO'ya karşıyız, ama AT'na değiliz" demeye başladılar. Eski "aşırılıkları"ndan kendilerini bir güzel arındırıp, hakim sınıflar tarafından kabul edilebilir "solcu"lar olma yarışına girdiler! Ne demişler: Bir adamı korkutmak, öldürmekten beterdir! Hakim sınıflar bu gibilerine, "uslu durun, yoksa darbe yaparız ha!" dedikçe paniğe kapılıp, "aman şu AT'na bir an önce girelim, provakasyona filan gelip orduyu kızdırmayalım!" diye ortalağa korku ve uşaklık ruhu yaymaya çalışıyorlar. Bunlar, şimdi, 1960 cuntasını esas olarak Avrupalı emperyalistlerin desteklediğini, 12 Eylül cuntasını da desteklemekten geri durmadıklarını unutmuş görünüyorlar, daha doğrusu unutturmaya çalışıyorlar. Diyelim ki Türkiye AT'na tam üye olduktan sonra da, eğer şartlar zorunlu kılırsa, askeri bir çözüm kaçınılmaz hale gelirse bu "demokrasi" çığırkanı Avrupalı emperyalistlerin bir darbe tezgâhlayabileceklerini, o aşamada da üyelikten atmakta duraksamayacaklarını unutturmaya çabalyorlar. Bunların bütün derdi, emperyalistlerin ve uzantılarının icazetiyle yasal olarak partileşmek, çizilen sınırlar içinde konuşma ve yazma özgürlüğü elde edip hükümet olacakları günün hayallerine dalmaktır!

Gerçek Marksist-Lenincilere gelince: Onlar, elbette ki, faşist bir diktatörlüğe kıyasla, burjuva anlamda da olsa, en demokratik bir seçim sistemiyle seçilen bir parlamento, proletaryanın serbest örgütlenme hakkını, proletaryanın nihai hedefine ulaşması bakımından daha elverişli şartlar yaratacağı için reddetmezler. Ama onlar, "burjuva demokrasisi"ni kurmak için savaşım yürütmezler, bunun için kimsenin önünde diz çökmeyiz. Gerçekleştirmeyi hedefledikleri ve bir "burjuva demokrasiden" bin kat daha demokratik olan bir yolda kararlılıkla yürürler. Halk Demokrasisi yolunda! Yaralarını sarmaları bu yüzdendir. □

Türkiye Birleşik Komünist Partisi program tasarısının eleştirisi

-2-

BARIŞÇIL GEÇİŞ Mİ- RADİKAL ÇIKIŞ MI?

Evet, hangisi?
Dosdoğruca sorulması gereken soru şudur: İktidarın proletarya ve bağlaşıklarınca ele geçirilmesi yolu, "iktidar namlunun ucundadır" savaş çılgınlığı eşliğinde şiddete dayalı piramit üzerinde mi, yoksa barışçıl zeminde mi gelişecektir?

TBKP'nin bu soruya vereceği yanıt, hiç şüphesiz ki "devrimin barışçıl yolunun kazanılması stratejisidir." Bu program tasarısı, bu vb. formülasyonları kopkoyu bir çizgide sistemleştirmiştir.

İşte söylenenler: "TBKP, devrimci yolun bir iç savaşa dönüşmeksinin gerçekleşmesini amaçlıyor. Partinin bugünkü stratejisi aynı zamanda devrimin barışçıl yolunun kazanılması stratejisidir."

Bu yargılarını daha da derinleştiren TBKP şöyle devam ediyor: "İşçi sınıfı ve emekçiler, iç ve dış gericiliği kanlı şiddete başvurmaktan alıkoyacak bir politik güçler oranını, caydırıcı güçte ezici bir çoğunlu-

ğu oluşturarak, barışçıl yolu kazanma ve güvenceye almak için her çabayı göstermeli, daha bugünden buna yönelik geniş demokratik bağlaşıklar oluşturmayı amaçlayan bir politikayı gerçekleştirmelidir."

TBKP, bu konuda da, kendi ayakları üzerine dikilmek yerine yine SBKP güzergâhında Kruşçevci koltuk değneklerine yaslanarak ayakta kalmaya çalışıyorlar.

İşte Kruşçev'in söyledikleri: "İşçi sınıfı... emekçi köylülüğü, aydınları ve yurtsever güçleri etrafında toplayıp, kapitalistlerle ve büyük toprak sahipleriyle antlaşma siyasetinden kopamayan oportünist unsurlara tayin edici bir darbe vurarak, gerici, halk düşmanı güçleri yenilgiyle uğratabilir, **parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanabilir.**" (abç)

Birbirinin protipi iki alıntı.

Belirtelim ki, devrimin barışçıl gelişmesi ya da parlamenter çoğunlukla iktidarın ele geçirilmesini, iktidarın silahla ele geçirilmesi genel ve

vazgeçilemez ilkesinin yerine konması sorunu, ne TBKP ve ne de Kruşçev'le sınırlı Leninist bir sapkınlıktır. Bu işin asıl mucitleri Bernstein, Kautsky, Browder, Tito'dur; sonra Kruşçev sıraya girebilir.

İkinci Enternasyonalin ünlü kötü revizyonisti Bernstein, üretici güçler, yüksek bir gelişme düzeyine ulaştığında, kapitalizmin barışçıl bir biçimde sosyalizme dönüşeceğini vaaz etmişti. Ve o, şiddete dayalı devrimin anlamsız bir deyim haline geleceğini söyleyerek devrime yüz çevirmişti.

Ve Lenin, onun için, "Bernstein-ciler, marksizmin doğrudan devrimci yanı hariç ondan yanaydılar ve yanalar. Onlar parlamenter mücadeleyi, özellikle belli tarihsel dönemlerde işe yarar olan mücadele araçlarından biri olarak değil; mücadeleden 'şiddeti', 'mülkiyete el koymayı', 'diktatörlüğü', gereksiz kılan esas ve hemen hemen tek biçimi olarak görüyorlar."

Bernstein'den sonra, onun izinde yürümeye ant içmiş Kautsky'de barışçılığın ağırlarına takılarak şiddete dayalı devrime sırt çevirdi. O, evrensel refahın, kapitalizmin yol açtığı üretici güçlerin geniş çapta gelişmesiyle mümkün olacağını ve sosyalizmin böylece gelişebileceğini söyleyerek marksizmin yolunu karartmıştı. Bu teoriye göre, üretici güçler yeterince geliştiği zaman, bir sonraki evreye kendiliğinden geçileceğini, gelişmediği zaman, proletaryanın devrim ve sosyalizm davasına sarılması beyhude bir çaba olarak telakki edilir.

Bu teori, teorik planda sınıf mücadelesinin yerine, sınıflararası barışın, felsefi planda, devrimci diyalektikliğinin yerine, kaba evrimciliği koyar. Dolayısıyla, proletarya devrimi ve teorisine karşı çıkar.

Parlamenter yolun ateşli propagandasını yapan Bernstein'in sadık öğrencisi Kautsky, sınıf anlaşmazlıklarının çözümü için silahlı savaşın artık gerekli olmadığını ve "şiddete dayalı siyasi devrimi vaaz etmenin gülünç olduğunu" söylüyordu. Lenin ve yandaşı bolşeviklere şu sözleri söyleyen odur: "Hamile bir kadını dokuzunca ayda doğurtacağına beşinci ayda doğuma zorlamak için şiddet araçları kullanan

sabırsız bir ebe."

Bakin daha neler söylüyor Kautsky "siyasal savaşımızın amacı, şimdiye kadar olan amaç olacaktır: Devlet iktidarının parlamentoda çoğunluğun kazanılmasıyla ele geçirilmesi ve parlamentonun hükümetin efendisi yapılması."

Lenin Kautsky'nin bu sözlerini şöyle yanıtlıyordu: "Bu en halis ve en bayağı oportünizmden başka bir şey değildir; bu, devrimi lafta kabul edip, gerçekte ondan vazgeçmektedir."

Devamla Lenin, Kautsky'ci düşüncüyü şu yargılarıyla bir kenara itiyordu: "Kautsky, proletaryanın devrimci diktatörlüğü kavramını, ezilen sınıfın kendini ezenlere karşı devrimci şiddetini ortadan kaldıracak şekilde 'yorumlayarak' Marx'ın liberal biçimde çarpıtılmasında dünya rekorunu kırdı."

Görüleceği gibi Lenin'in yıllar önce mahkûm ederek, ipliğini pazara çıkardığı, bu modası geçmiş barışçıl geçiş tezleri, Browder, Tito ve Kruşçev'le tekrar karşımıza çıkmış bulunuyor. Özellikle Kruşçev'le vücut bulan, Marx'ın ve Lenin'in yargılarının hayasızca çarpıtılmasıyla ortaya çıkan bu tezler ülkemizde de TBKP vb. Rus modern-revizyonizmin yandaşı parti ve gruplarla ifadesini bulmaktadır.

Parlamenter çoğunluğun kazanılarak sosyalizme geçişi öngören Kruşçev'ci ve TBKP'ci teorilerin ML'le bir ilgisinin bulunmadığını belirtmek gerekir.

Ancak, şu kadarı da bilinmelidir ki, belli tarihi koşullarda, belli özgül koşulların biraraya geldiği görelî durumlarda barışçılıktan (geçici ve koşullu) söz edilebilmiştir.

Nedir bu koşullar?

İşçilerin Burjuvaziye "satın almaları" anlamında sosyalizmin "barışçısı" bir zaferle elde edilmesi örnekleri, geçmişte de, devrim ve sosyalizm davasının geçmişteki liderleri önüne bir gerçeklik, bir olgu, bir olay olarak çıkmıştır. Buna en iyi örnek; sanayi sermayesinin egemenliği döneminde ya da bu sermayenin henüz mali sermaye dediğimiz finans-kapitalist sermaye üzerindeki tekeli kapitalizmi oluşturmadığı ya da o evreye ulaşmadığı İngiltere'dir. Marx, belirli koşullar altında, işçi-

lerin burjuvaziye satın almalarının olanağından söz etmiş ve işçiler "burjuvaziye satın almayı elbette reddetmeyeceklerdir" diyordu.

O dönemde, sosyalizme barışçıl geçiş için İngiltere'deki gerekli şartlar, ya da İngilterede kapitalistlerin işçilere bağımlı kılınması şu unsurlardan dolayı gerekli olmuştu: Birincisi, nüfus içinde köylülerin bulunmayışı yüzünden işçilerin mutlak ağırlığı. İkincisi, proletaryanın işçi sendikaları içindeki sağlam örgütlenmesi, üçüncüsü, proletaryanın nispeten yüksek kültür düzeyi ve son olarak, İngiliz kapitalistlerinin siyasi ve iktisadi sorunları uzlaşma yoluyla çözmeye alışkanlıkları.

Tüm bu şartlar, kapitalistlerin satın alınmasını öngörmüş ve güvenlik altına almıştı. Ve bu şartlar, burjuvaziye barışçıl yünden boyun eğdirmenin olanaklılığı fikrini yaratmıştı.

Ama bilinir ki, bu geçici bir durumdu.

Bu durumu, proletaryanın mücadelesinin merkezine genel ve ve tipik versiyon olarak koymak kişinin kendi budalalığını Marksizme atfetmesinden başka anlama gelmez.

Lenin'in sözleriyle:

"Marx'ın yetmişli yıllarda İngiltere ve Amerika'da sosyalizme geçişin barışçıl yoldan olabileceğini mümkün görmesine dayanmak, bir sofistin gerekçesidir, yani daha basit söylemek gerekirse, alıntıları ve dipnotları dolandırıcılık için kullanılan bir dolandırıcının argümanıdır."

Marx, İngiltere örneğini yalnızca bir istisna olarak ele almıştır. O dönem, kapitalizmin henüz emperyalist aşamaya varamadığı bir mecrada bulunuyordu. Nihayet, İngiltere ve Amerika'da militarizm ve bürokrasi gelişmemiş ve dahası, devlet aygıtının en önemli aracı olan sürekli ordu henüz teşekkül etmemişti.

Öyleyse, bu istisnai örneğe dayanılarak, proletaryanın strateji taktiklerini belirlemek, ya da Bilimsel Sosyalizm düzleminde kalabilmek ne yazık ki ne Kruşçevcilere ve ne de TBKP'ne nasip olamayacaktır.

İkinci örneğimiz Rusya'ya gelince.

Barışçıl geçiş sevdalıları, Rusya'da 1917 Şubatı'ndan sonra ortaya

çıkan görelî duruma, kendi teorilerin haklılığının temeli haline getirmeye çalıştıkları ikinci bir örnektir.

1917 Şubat devriminden sonra Lenin, "silahlar halkın elindeydi, halkın üzerinde dıştan herhangi bir zor yoktu; meselenin özü tam da buydu." derken tam da istisnai bir duruma işaret ediyordu. Bu koşullar devrimin barışçıl bir biçimde gelişmesinin temelini yaratıyor ve Lenin "Rusya'da bu devrimin istisnai olarak barışçıl devrim olabileceği"ni belirtiyordu. Bu bir istisna idi. Nitekim, Temmuz-1917'deki burjuvazinin karşı-devrimci hükümeti Petrograd sokaklarını işçilerin, halkın kanına buluyor ve yığınların üzerine silah zoruyla yürüyordu. Bu durum devrimin barışçıl gelişmesi önündeki bütün ümitleri bir daha geri getirmek üzere derinliklere gömdü. Ve Lenin, "Rus devriminin barışçıl gelişmesi doğrultusundaki bütün ümitler nihai olarak kayboldu." diyerek durumu saptıyordu. Akabinde "Ekimde... devrimci şiddet parlak bir başarı kazandı" diyerek genel ve tipik drumun açık bir tahlilini veriyordu.

Herkesçe bilinir ki, 1917 Şubat'ından sonraki birkaç aylık devrimin barışçıl gelişmesinin hemen ardından devrim, şiddet araçlarıyla, kapitalizmin zulüm ve sömürsünü, burjuvazinin merkezileşmiş, birleşik direncini amansızca bastırmak gibi genel ve vazgeçilemez yolda yürüdü.

Biri İngiltere ve Amerika, diğeri Rusya'nın üç aylık özgül koşullarının Marksistlerin önüne dayattığı devrimin geçici barışçıl gelişmesinin marksistlerin önüne tipik bir durum olarak konulamayacağı açıktır.

Dolayısıyla, TBKP'nin program tasarısında "Devrime yaklaşma demokratik yolla, yani geniş demokratik bağlaşıklık sistemiyle, çoğunluğun kazanılmasıyla, politik demokrasi zemininden köklü dönüşümler için mücadele yoluyla gerçekleştirilmesini işçi sınıfı ve emekçilerin iktidarına yönelen devrimci geçiş sürecinin demokrasiyi koruma ve güçlendirme yoluyla ilerletilmesini öngörüyor." gibi savsataların iler tutar hiçbir yanının, Leninizmle ortak hiçbir yanının olamayacağı açıktır.

Dahası, Lenin, parlamenter yolla, kapitalizmin çerçevesi altındaki oylamalarda, çoğunluğun kazanılması yoluyla iktidarın "fethine" çıkanlara karşı oldukça isabetli tespitlerle şu sözleri söyler:

"Ancak namuzsuzlar ya da budalalar, proletaryanın önce, **burjuvazinin boyunduruğu altında ücret köleliğinin boyunduruğu altında** gerçekleşen oylamalarla çoğunluğu kazanması gerektiği ve ancak bundan sonra iktidarı ele geçirebileceğini iddia edebilirler. Bu, darkafalılığın ve ikiyüzlülüğün zirvesidir: Bu, sınıf mücadelesinin ve devrimin yerine eski toplumsal sistemin, eski devlet iktidarının korunulduğu koşullarda oylamaların geçirilmesi demektir."

Lenin'in sadık öğrencisi, Leninizmin bayraktarı Stalin'de, şiddete dayalı devrim olmaksızın kapitalizmin devrilemeyeceğini söyleyerek, şiddet olmaksızın burjuva düzeninde temelden değiştirilebilir mi sorusuna şu karşılığı verir:

"Apaçık ki hayır. Böyle bir devrimin barışçıl yoldan, burjuvazinin egemenliğine uyarllanmış olan burjuva demokrasisi çerçevesi içinde yapılabileceğini düşünmek, ya aklını oynatmak ve normal bir insanın sahip olduğu anlayışı yitirmek, ya da kaba ve açık bir biçimde proleter devrimi yadsımak anlamına gelir."

Mao'da sorunu şöyle koyar:

"İktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi, meselenin savaş yoluyla hal edilmesi, devrimin merkezi görevi ve en yüksek biçimidir. Devrimin bu Marksist-Leninist ilkesi evrensel olarak geçerlidir, hem Çin ve hem tüm diğer ülkeler için geçerlidir."

Devamla, "Emperyalizm çağındaki sınıf mücadelesinin deneyimleri, işçi sınıfının ve emekçi yığınların silahlı burjuvaziyi ve silahlı büyük toprak sahiplerini ancak namluların gücüyle yenebileceğini öğremiştir: Bu anlamda bütün dünyanın yalnızca namluların yardımıyla dönüştürülebileceğini söyleyebiliriz."

Saniyoruz ki, TBKP program tasarısındaki "Partinin bugünkü stratejisi, aynı zamanda devrimin barışçıl yolunun kazanılması stratejisidir" biçimindeki sözlerinin Leninizm sahasının tam bir terfikasyonu anlamında şekillendiği artık anlaşılmıştır.

Belirtmeliyiz ki, parlamentoyu ve aradaki çoğunluğu kazanarak iktidara oturmaya yeltenen ve parlamentoya yeni ve özgün payeler biçerek onu yüceler katına yükseltene, yıllar önce, Liebknecht Reichtag örneğini vererek, Reichtag egemenlerin apış arasındaki asma yaprağı olarak adlandırmıştı.

Lenin'de bu sorunda şöyle sesleniyordu:

"Kitleleri seçimler sırasında ve parlamentodaki partiler arasındaki mücadelelerde eğitmek için, devrimci proletaryanın partisi burjuva parlamentosuna katılmalıdır. Ne var ki, sınıf mücadelesini parlamenter mücadeleyle sınırlamak, bu mücadeleyi, bütün diğer mücadele biçimlerinin kendisine bağlı olduğu en yüksek, tayin edici mücadele biçimi olarak görmek, fiilen burjuvazinin yanında ve proletaryaya karşı tavrı almak demektir."

Bilinmelidir ki, burjuvazi askeri-bürokratik mekânizmayı elinde tuttuğu sürece, kapitalizmin sınırları içinde, proletarya, seçimler vasıtasıyla parlamentoda çoğunluk elde edemez; etse bile bu çoğunluğa güvenilemez. Görülmüş müdür burjuvazinin kendi cennetini kendi rızasıyla -bu seçimlerde olsa- terkettiği. Yakın geçmişteki Allende'nin Şili'si, bu yola düşkünlere yeterli yanıt teşkil etmiyor mu?

Ama Kruşçev ve yandaşları inatla Bernstein, Kautsky ve Tito'nun şiddete dayalı devrimi reddeden ve bu devrimin toplumsal gelişmeleri gözleminin aracı olma işlevini artık yitirdiği mantığının ve dahası, Togliatti'nin "yapısal reform" teorisinin peşinde yıllardır adımlayarak, proletarya ve ezilen halkların yolunu karartmaya devam etmeyi kendilerine amaç edinmişlerdir.

Rus modern-revizyonizminin arkasında secdeye varmaya alışık TBKP'de bu ağababalarının izinde barışçıl geçiş yolunu, programlarının temel teması haline getirerek, buna uygun olarak da "önümüzdeki stratejik aşamanın temel görevlerinden birisi Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin legale çıkması ve güçlü bir kitle partisi durumuna gelmesidir." diyerek barışçılıkla tam bir koşutluk halinde gerçek kimlikleriyle ortaya çıkıyorlar.

Mücadelenin barışçıl biçimlerini çalışmalarının temel içeriği haline getirmeye yeminli TBKP'ye yaşanan şey de elbette legale çıkmalıdır. Egemenlerin icazeti altındaki bir partiye komünistlik sıfatı ne de yararlı!

Mücadele ve örgüt biçimleri arasındaki koşutluk hatırlanırsa, birinin doğrudan sonucu ve ihtiyacı olarak ortaya çıktığı düşünülürse, mücadelenin barışçıl biçimlerine ve devrimin barışçıl biçimlerine ateşli bir tutkuyla sevdalanan bu sahte partinin yapacağı en güzel şeyde, elbette, bu mücadele biçimine uygun örgütlenme anlayışını geliştirmelidir. Bu da elbetteki legalite ve legale çıkma olacaktır.

Ama bilinmeli ki, yığınları haysızca ve sahtekârca komünizm lehvasıyla aldattığı, proletarya ve bağlaşıklarının yolunu karartmaya devam ettiği sürece, bu sahte komünist partisinin sahtekârlığını açığa çıkarmak için, bu partinin ensesinin köküne boza pişirmek boynumuzun borcu olacaktır.

Başında söylediğimiz sözlere dönüyoruz: Barışçıl geçiş mi, radikal çıkış mı?

Mücadele biçimimizde, buna denk düşen örgütlenme biçimimizde Leninizm ve onun günümüzdeki anlamını ifade eden MZD bilimi piramidi üzerinde yükselcektir. Bu biçim, ülkemizin sosyo-ekonomik statüsünün özgüllüğünün doğrudan sonucudur. Ve bu biçim, mücadelenin silahlı diğer yan mücadele biçimlerinin üstünde ve önünde ele alınması ve bu biçimin çalışmamızın esası diğer yan mücadele biçimlerinin üstünde ve önünde ele alınması ve bu biçimin çalışmamızın esası haline getirilmesi gerçeğidir. Buna uygun olarak da, illegal örgüt biçimlerinin üstünde ve önünde temel örgütlenme biçimi olarak, mücadele biçimleriyle koşutluk halinde ele alınmasıdır.

Bundan, diğer mücadele ve örgüt biçimlerinin yadsındığı sonucu değil, bu biçimleri temel biçimle uyumlu halde ele almamız gerektiği sonucu çıkartılmalıdır. Ülkemizin özgün koşulları ve doğası bunu öngörüyor.

İşte bu niteliktir, barışçıl geçişi değil, radikal çıkışı önümüze dayatan şey.

Öyleyse, "Gül burada, burada raksetmelisin!"

Öyleyse, "sosyalizme reformlar yoluyla barışçıl geçiş ilişkin her düşünce, yalnızca burjuva dar kafalılığın en aşırı bir kanıtı olmakla kalmaz, aynı zamanda işçilere doğrudan bir ihanet, kapitalist ücret köleliğini şirin göstermek, gerçeği inkâr etmektir de." (Lenin)

ÇAĞIMIZ VE PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

TBKP, çağ konusunda da bir hayli mesafe katederek, Leninist çağ tahlilini, sözcük kökenine ilişkin hokkabazlık oyunları ile düzensiz bir kafayla yeniden düzenliyor. Dilleri bir türlü Lenin'in, çağımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır yargısına varmayan Rus modern-revizyonizminin bu yeminli uşakları, çağımızı da kendi politikalarına alet ederek, Leninizmin şahsında, Leninizmi bayağılaştırarak, ona liberal işçi politikasının bir aleti haline getirmeye çalışıyorlar.

İşte çağ konusunda söyledikleri: Çağımız kapitalizmden sosyalizme ve komünizme geçiş, kapitalizm-sosyalizm sistemlerinin tarihsel yarışması, dünya sosyalizmi işçi ve komünist hareketlerin ve demokratik kitle hareketlerinin emperyalizme karşı barış, demokrasisi ve toplumsal ilerleme için mücadele çağıdır.

Siyasette işportacılık kadar aşağılık bir durum olamaz. Arsız, küstah ve budalalık siyasette işportacılığın en belirgin yanlarıdır. Bu Marksizm-Leninizm düşmanları, tıpkı efendileri gibi, kaşla göz arasından, emperyalizm ve proleter devrimleri çağını bir çırpıda ortadan silivermeyi nasıl da becermişler!

Bir yandan kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı diyeceksin, diğer yandan proleter devrimlerinin lafını bile etmeyeceksin, proleter devrimlerin yerine, ne olduğu belirsiz, emperyalist politikaya teslimiyeti öngören "Barış", mücadelenin

merkezi haline getireceksin.

Nedir barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme.

Bu bayların barıştan neyi anladıklarını, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden neyi kastettiklerini açıklamıştık. Barışçılığı, partilerinin temel stratejileri haline getiren bu gedikli revizyonistlerin, demokrasi ve toplumsal ilerlemeyi de kapitalizm çerçevesi içinde ele aldıklarını göstermiştik.

Leninist savaş ve barış teorisini ayaklar altına almakla yetinmeyen bu günah, şimdide, çağa özgünlüğünü kazandıran şeyi, yani proleter devrimlerini inkâr ederek, onun yerine egemenlerin icazeti altındaki partilerle, burjuva yasallığının sınırları içinde demokrasi ve toplumsal ilerlemeyi geçiriyorlar. Ve bunu da, emperyalizme karşı mücadelenin nirengi noktası haline getiriyorlar. Bu Leninist çağ teorisi ve onun özüne rahmet okumak değil de nedir?

Çağımızın, emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olduğu gerçeği saptanmadan ve bu zemin üzerinde vize alınmadan, Leninizmin sahasında kalmanın, Leninist okulda sınıf geçmenin imkânı yoktur. Gözle görülen bu çıplak gerçeğe sırtımızı dönerek, Leninizm yolunda yürütüğümüzü iddia bile edemeyiz.

Leninizmin öngörüsü nedir, bu sorunda!

Öncelikle açıklamalıyız ki, emperyalizm ve proleter devrimleri çağı, Ekim-1917 ile birlikte bir gerçeklik halini almış ve o günden bu yana başlayan bu süreç, emperyalizme karşı proleter devrimlerinin mücadele süreci olarak şekillenmiştir. Öylesine ki, 1917 ile gerçeklik haline gelen bu tipik durum, 1918 Almanya, 1919 Macaristan geçici devrimleri, Çin, Arnavutluk, Vietnam, Kamboçya vb. devrimlerle proleter devrimleri sürecini hızlandırarak, bu devrimlere yeni halkalar eklemiştir.

Özellikle 1917 Ekimi'nden sonra başlayan atılım, II. Emperyalist paylaşım savaşı içi ve sonrasında giderek ivme kazanarak yaygınlaştı. Ama bugünlere gelindiğinde, mevcut geri dönüşler ve bunların yığınlar üzerindeki olumsuz etkisi, uluslararası Komünist Hareketin içinde bulunduğu kaos ve keşmekeş, kapitalist ülkelerdeki devrimci bunalı-

min yeterli olgunlukta olmaması vb. nedenler, görelî gerilemelere neden olsa da, kapitalist ülkelerde burjuvazi-proletarya çelişmesi gerilerde seyrediyor olsa da, bugün, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki devrimci yükselişler ve emperyalizmi geriletken ulusal kurtuluş mücadeleleri, dünya proleter devrimlerinin gerçekliği açısından görmezlikte gelinemez olgudur.

Ezilen dünyadaki uyanışların egemenleri sarsması, dağların doruklarında kümelenen gerilla sesleri bugün kapitalist ülkelerdeki görelî durgunluk yanında, proletarya ve bağlaşıklarının yankılanan sesidir, hayatın canlı gerçeğidir.

Hayatın bu canlı olgularına sırtını dönen TBKP, proletarya diktatörlüğünden de vebadan kaçır gibi kaçmaktadır. Oysa bilinir ki, yalnızca sınıf mücadelesinin değil, ama bu mücadelenin kabulünü proletarya diktatörlüğünün kabulüne vardiyan kimse ancak Marksist olabilir. Ama nedir ki, sınıf mücadelesini dahi sürdürme yeteneği ve devrimciliğinden yoksun bir partiden proletarya diktatörlüğünün kabulü de elbette beklenemez.

Proletarya diktatörlüğü, Leninizmin en temel konusudur. Burjuva devlet aygıtı, zor yoluyla parçalanmaksızın, bunun yerine bir yenisi, proletaryanın devrimci diktatörlüğü geçirilmeksizin, eski burjuva ilişkilerin yerine sosyalist yeniden kuruluşun, sosyalist üretim ilişkilerinin geçirilmesi olanaksızdır.

Bilinir ki; "Sosyalist devrimle burjuva devrimi arasındaki fark, ikincisinin hazır kapitalist ilişki biçimleri bulmasında yatar; oysa Sovyet iktidarı-proletarya iktidarı-böyle hazır ilişkileri devralmaz."

Proletaryanın devrimci iktidarı olmaksızın, sosyalist bir devrim olmaksızın, burjuva diktatörlüğün yerine proletarya diktatörlüğünü geçiren politik bir devrim olmaksızın sosyalist üretim ilişkilerinin adım adım sağlanabileceğini iddia eden bir parti, olsa olsa burjuva çerçevesinde bir parti olabilir. TBKP'nin durumu budur.

Proletarya diktatörlüğü sorunu, yani, burjuva diktatörlüğünü alaşağı ederek, onun yerine proletarya diktatörlüğünü kurma sorunu yeni

bir sorun değildir. Daha Lenin döneminde bu sorun gündeme gelmiş ve Lenin'in şiddetli eleştirileriyle bu konudaki sapma, Marksizmden kopma mahkûm edilmiştir. Lenin, bilinen ünlü yapıtı "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky" kitabını bütünüyle bu soruna ayırmıştır. Proletarya diktatörlüğü üzerine tüm çarpıtmalar, Lenin'ce derinliğine ve genişliğine açıklanarak oportünist ve revizyonistlerin her türden çarpıtma ve tahrifatları bütünüyle sergilenerek, çürütülmüştür.

Proletarya diktatörlüğünün lafını ağızlarına almaya cesaret edemeyen TBKP gedikli revizyonistlerine Marx yıllar önce şunları haykırıyordu: "Sınıf mücadelesi zorunlu bir şekilde proletarya diktatörlüğüne götürür."

Devamla şu önemli tahlili yapar: "Kapitalist toplumla Komünist toplum arasında, birinin diğerine devrimci dönüşümü dönemi yatar. Buna bir siyasi geçiş dönemi tekâbül eder ki, bu dönemin devleti **Proletaryanın devrimci diktatörlüğünden** başka bir şey olamaz."

Proletaryanın devrimci diktatörlüğünden yoksun bir sosyalist toplum mümkün mü? Bu soruya olumlu yanıt verenlere Marx şudahiçe formülasyonla karşılık verir:

"Bu sosyalizm, **devrimin sürekliliğinin ilanıdır; bir bütün olarak sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak için**, bunların üzerinde yükseldiği tüm üretim ilişkilerini ortadan kaldırmak için, bu üretim ilişkilerine denk düşen tüm toplumsal ilişkileri ortadan kaldırmak için, bu toplumsal ilişkilerden doğan fikirleri devrimciileştirmek için gerekli bir geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğüdür."

Evet, yeterince açık ve anlaşılır! Komünist yaftalı TBKP'miz, çağımıza özgünlüğünü kazandıran emperyalizm ve proleter devrimleri belirtir mi ortadan kaldırıp, onun yerine barış, demokrasi vb. savsataları geçirmesi boşuna değildir. Onlar bu yargılarını, proletarya diktatörlüğünü reddetmenin teorik temeli haline getiriyor ve sınıf savaşını, proletarya ve ezilen yığınların emperyalizme karşı mücadelesini pasifize etme, onu etkisizleştirme ve yadsıma adına bu işe soyunuyorlar.

Leninizmin özünü oluşturan proleterya diktatörlüğü ve proleter devrimleri çağı reddedilerek Leninizmin sahasında kalınabilir mi dersiniz?

Ne "barış", ne "demokrasi" ve ne de "toplumsal ilerleme" savsataları proleter devrimlerin yerine geçirilerek, çağımızın özgünlüğünü tayin eden emperyalizm ve proleter devrimleri süreci örtbas edilemez. Bunu böyle yapanlar, proletarya ve bağlaşıklarının, sınıf savaşımının yerine, sınıflararası barışı koyan burjuvazinin yedeğinde, onun birer ek-lentisi durumuna gelen sahte komünist partileridir.

Gerçek komünist partilerin yolu, Leninizmin sahasıdır; ve onlar doğru buldukları yolda yürüyeceklerdir. Halkımız, gerçek komünist partilerini, sahtelerinden ayıracak bir hayli bilgi ve tecrübeye sahiptir artık.

DEVLETİN YAPISI

TBKP'ne göre, kapitalizmin orta düzeyde gelişmiş olduğu, burjuvazinin sınıf olarak iktidar olduğu bir ülkedir Türkiye. İktidarda asıl sözü geçen sınıflarda büyük ve tekelci burjuvazi ile giderek kapitalistleşen büyük toprak sahipleridir. Devlet politikasını belirtmeyip yürüten kesimde "bağımlı tekelci -militarist bir oligarşidir." "Bağımlı tekelci-militarist oligarşi egemen burjuvazinin en üst kesiminden: Uluslar ötesi tekellerle ortaklık ve işbirliği içinde olan yerli tekellerin sahip ve yöneticilerinden, emperyalist askersel-sınai kompleksin temsilcilerinden, ordunun ve öteki devlet aygıtlarının üst yöneticilerinden, yeni tutucu, teknokrat politik ve ideolojik işlevli üst kadrolardan oluşmaktadır." Devamla, ülkemizde burjuva demokratik rejim "bütün kurum ve kurallarıyla sürekli varolmamıştır." program tasarısına göre, emperyalizmin desteğindeki burjuvazinin hiçbir kanadı tek başına sınıf egemenliğini sürdürememekte ve dolayısıyla, bu durum, "egemen güçlerin öteki kesimleriyle iktidar blokları oluşturmamasına neden olmaktadır."

Ve akabinde TBKP'miz, baklayı

ağızından çıkararak barış ve demokratik yenilenme programları gereğince, kendisinde arzulanığı şeyi açığa vurarak şöyle demektedir:

“Yakın tarihimizin deneyimi göstermiştir ki geniş demokrasi güçlerinin katılımını dışlayan sınırlı bir parlamentarizm çerçevesinde, burjuvazinin şu veya bu grubunun hegemonyasında kurulan iktidar blokları da politik iktidar istikrar sağlamıyor.”

Peki istikrar nasıl sağlanacaktır? Elbetteki TBKP de dahil, onun arzulanığı Demirel’leri, İnönü’leri de içeren “demokratik” güçlerin ortak hükümeti ile.

Devlete Faşist demekten özenle kaçınan ve yalnızca sınırlı ve utanç bir edayla bir yerde “Darbe sonrasında egemen güçler bu gerekçeyle bir dizi uygulamayı faşist bir rejim altında başlatmışlardır.” sözcüğü dışında devlete egemen güçlerin faşist niteliği ve devletin faşizan karakteri reddedilerek, faşizm olgusu, daha tam ifade edecek olursak faşizm gerçeği görmezlikten gelinmektedir.

Güvenilir bir tanık, sağlam bir Bolşevik olan Şurov’un Kemalist iktidar için, her türlü demokrasiden uzak bir diktatörlük tanımını bile görmezden gelen TBKP’ne Kemalist dönemi ve ne de sonrasını sorgulamak gibi bir görevi üstlenmekten kaçınarak, egemenlerin kuyruğunda ilerlemeyi adeta görev edinmiş. Faşizm dediği yerde de devleti hedeflemeyip, yalnızca 12 Eylül sonrası rejimi yani cunta dönemini hedefleyerek işin içinden sıyrılacağını ve yığınları uyutacağını sanmıştır.

Bilinmelidir ki, Cumhuriyet tarihinden bu yana, ülkemiz toplumunda faşist bir düzen hüküm sürmektedir. Mevcut devlet, emperyalizme bağımlı komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının elinde örgütlenmiş, halka karşı şiddet ve sömürüyü reva gören siyasal faşist bir araçtan başka bir şey değildir.

Ülkemiz burjuvazisinin gerek geçmiş tarihsel süreçte mevcut koşullardan dolayı, kendine düşen rolü oynayamaması ve günümüzde de bağımlılık zinciri, uşaklık ve gerici karakterlerinden dolayı güçsüz ve zayıf oluşu; gerekse bunun sonucu olarak iktisadi ve siyasal bunalım içinde sü-

rekli debelenmesi, dolayısıyla, genel değişmez ve tipik iktisadi-siyasi kinin ona, ayakta kalabilmesinin yolu olarak faşizmde çareyi aramasına itmesi. Öte yandan, feodal unsurların mevcudiyetinin iki iktisadi yapıyı içiçe sokarak zor ve sancılı bir süreç içinde, iktisadi bir bunalımın sürekliliğine çanak tutması ve bu durumun, feodal dönemin baskı unsurunu “şiddet ve cebiri” iktidara egemen kılması ve dolayısıyla, faşizmin feodal karakterli uygulanması. Nihayet, emperyalizmin özellikle birinci emperyalist paylaşım savaşı ile içine düştüğü genel bunalımın yükünü, özellikle cephe gerisi ya da çevre gerisi olarak adlandırılan, bizim gibi ülkelerin sırtına yüklemeye çalışması ve bu durumun sonucu olarak iktisadi ve siyasal krizin daha da derinleşmesi. Bu derinleşmenin de, halkta, yönetilenlerde yarattığı başkaldırıyı da faşist barbarlıkla engelleme yolu.

Evet bu koşullar ve bu unsurlardır yarı-sömürge, yarı-feodal statüdeki ülkemizde faşizmi vareden ve onu doğuran etmenler.

Unutuluyor mu, ekonomik ve siyasal bunalım zemini üzerinde yükselen yokluk, yoksunluk ve açlığın doğurduğu yığınsal tepkileri ve başkaldırıyı aldedebilmenin yegane yolu, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde yalnızca faşizmdir.

Emperyalizme bağımlı kompradorların ve büyük toprak ağalarının feodal-faşist diktatörlüğünün tarihi Cumhuriyet tarihiyle başlar. Ve bu günümüze dek uzanır. Dolayısıyla, egemenlerin devleti başından beri faşist karakterini korumak zorundadır. Bu onun son şansı ve varoluş koşuludur da.

Ama nedir ki, egemenlerin birer eklentisi durumundaki sözde bir komünist partisinden başka çözümler de beklenemez. Bu güçlere sığınan, onların kanatları altında yer kapma telaşındaki bir partinin var olduğu nokta, onları şirin göstermekten ibaret kalır.

Emperyalizme bağımlı yarı-sömürge bir ülkedeki emperyalizmin toplumsal dayanağı uşak sınıfların gerçek konumları, dolayısıyla siyasal iktidarı ellerinde tutan sınıfların bu faşist karakterleri görülme-yince, elbetteki devletle cenkleşme, onu

devirme, yerine bir yenisini, proletaryanın devrimci diktatörlüğünü koyma mücadelesinde görülemeyecek ve dolayısıyla, anti-emperyalist, anti-feodal mücadelenin, anti-faşist mücadeleye sınıf muhtevasının aynı olduğu gerçeği teslim edilemez. Bundan ötürüdür ki, onlar için anti-faşist mücadele diye bir şey gündeme girmiyor; gündeme giren yalnızca, “tekelci-militarist bir oligarşi” denen ve nasıl oluştuğu belli olmayan bir oluşum oluyor. Devlete ve ona egemen faşist güçlere karşı gerçek, köklü bir mücadele perspektifinden yoksun, bu perspektifi “kapitalizm çerçevesinde” gören bu partilerden doğrusu ancak bu beklenebilir.

Faşist devlete karşı mücadelenin görevleri öylesine zor ve öylesine derinliği ve önemi olan bir görev ki, bu görevi TBKP’den beklemek, insanın kendi kendisini aldatmak demek olur.

Öyle ki, program tasarısı, egemenlere sözde yol göstererek, tek bir sınıfın yönetiminde egemenliğin yürütülemeyeceğini, bunun ancak geniş bağlaşıklar sistemiyle “demokrasi güçlerinin katılımı” ile mümkün olabileceğini dile getirerek, mevcut burjuva-feodal devlete karşı olan tavır açıkça sergilenmektedir. Onların amacı, örgütlenmiş siyasal mekanizmayı, devleti yıkma olamadığı için, bu temellerle dokunmak onların çıkarıyla ters orantılıdır.

Devlet konusundaki zıvalıklarına yeni halkalar ekleyen TBKP, yeni bir inciyle ortaya çıkarak “Bunalım durumunda devletin görece bağımsız rolü belirginleşmekte” diyerek, sözde devlete böylesi dönemlerde bağımsız bir rol yüklemektedirler.

Oysa biliniz ki, devletin göreve bağımsız rolü çok istisnai durumlarda söz konusu olabilir. Geçmiş tarihsel tecrübeye baktığımızda bu rol bunalım durumunda değil, “Savaşım durumundaki sınıfların denge tutmaya çok yaklaşıkları” bazı durumlar da olabilir.

Bu durumda istisnaîdir.

Bu durumların söz konusu olduğu, yani, devlet gücünün sözde aracı olarak, savaşım durumundaki sınıflara karşı belirli bir bağımsızlık durumunu koruduğu dönemler: 17.

ve 18. yüzyılın mutlak kralhıkları dönemidir. Örneğin bu yüzyılda, (17. 18.) devlet, soyluluk ile burjuvazi arasındaki dengeyi böyle korudu. Nitekim, birinci ve ikinci Fransız İmparatorluğu'nun burjuvaziye karşı proletaryayı, proletaryaya karşı da burjuvaziyi kullanan Bonapartçılığı, bu iki sınıf karşılarındaki bağımsız rolünü böyle korudu.

Evet, bu durumlar istisnadır ve ayrıca bunun koşulları bunalım dönemi ile sınırlanamaz. Ve geçmişte öyle de olmamıştır.

Bir diğer nokta oligarşi kavramıdır. Bu kavramın ülkemiz açısından hiçbir anlamının olmadığı bilinen bir şeydir. Bu kavram, üretim ve sermayenin yoğunlaşması süreci içinde, banka ve sanayi sermayesinin tarihsel bir kesitte kaynaşarak mali sermaye üzerinde mali-oligarşiyi oluşturma biçiminde vücut bulur. Emperyalizme bağımlı bir kapitalizmin çarpık yapısı üzerinde yezeren, emperyalim tarafından beslenen ve yetiştirilen uşak bir burjuvazinin zemini üzerinde oligarşiden söz etmek, olsa olsa bir aptalın ya da egzotik havalı ya yabancı kökenli sözcüğe sevdalı bir hamkafalının zir-zopça fikri olabilir.

TBKP DEVRİMİN OBJEKTİF KOŞULLARINI YOK SAYIYOR

Söylenenler şunlardır: "Devrimin nesnel ve öznel koşullarının oluşmasından henüz uzak olduğumuz gerçeği ve devamla - Bu koşulların çok değişik etkenlerin etkisiyle hızla oluşabileceği ise unutulmalıdır."

Devrimin nesnel ve öznel koşulları kuşkusuz ki farklı şeylerdir. Öznel dediğimiz subjektif koşulların zayıf da olsa, yetersiz de olsa ülkemiz zemininde yıllardan beri varolduğu bilinen bir gerçektir. Bunlar parti-ordu ve cephe'dir. Partinin üç-beş yıllık bir zaman diliminden faz-

la bir süreden beri var olduğu, ordunun çekirdeğinin gerilla birlikleri biçiminde savaşımını sürdürdüğü ve cephenin ise mücadelenin ilerki aşamasında şekilleneceği ortada olan olgudur.

Bütün bunlar bilinen ve yaşanan gerçeklerdir. TBKP'nin bu gerçekleri, yüzlerce şehit veren proletaryanın öncü müfrezesinin varlığı gerçeğini inkâr etmesini normal karşılıyoruz. Rus modern-revizyonizminin yeminli uşağı bir partinin, bu uşaklığına rağmen, bir şey yapamaması, bir alternatif oluşturmaması, onu, dışındaki gerçeklere karşı inkârcı bir noktaya itmiştir.

Ama TBKP'nin ustalarca saptanmış bir durumu, devrimin nesnel koşullarını yok sayması, TBKP hakkında yeterli bir fikir verir kanaatindeyiz. Devrimden uzak, devrim istemeyen bir partinin, devrimin objektif şartları (nesnel) gerçeğini reddetmesini de normal karşılamak gerekir.

TBKP bir yandan ülkemizde devrim için nesnel koşullar yoktur derken diğer yandan da bu koşulların çok değişik etkenlerin etkisiyle oluşabileceğinden söz ediyor.

Oysa bilinir ki, devrimin objektif koşullarının varlığı-yokluğu sorunu, çağında, artık şu ya da bu ülke açısından değil, bir bütün olarak sistem açısından ele alınır.

Kuşkusuz, tekel-öncesi kapitalizm dediğimiz, serbest rekabetçi kapitalizm dönemi ile tekelci kapitalizm dönemlerinde, bu sorunun ele alınışı, farklı biçimlerde olmuştur. Tekel-öncesi kapitalizmin yerini 1871'li yıllardan sonra tekelci-kapitalizme adım adım bırakması süreci, aynı zamanda, sermayenin ayrı ayrı ulusal cephelerinin, emperyalizmin bir tek dünya ölçüsündeki cephesi denilen, dünya emperyalist ekonomik cephesine bırakması sürecidir de. Dolayısıyla, emperyalizm çağı ile birlikte, tek tek ulusal ekonomik sistemler, kendi başlarına birer cephe olmaktan çıkmış, dünya-emperyalist ekonomik sisteminin birer parçası ya da bu emperyalist ekonomi zincirinin birer halkası durumuna gelmişlerdir.

Kapitalizmin henüz emperyalist aşamaya varmadığı ya da varamadığı, tek tek ulusal ekonomilerin

kendi başlarına ve kendi ekonomik durumları açısından ele alındığı ve dolayısıyla, bu ekonomilerin henüz bir tek emperyalist dünya ekonomik sisteminin birer vagonu haline gelmediği, proletarya devriminin sadece ve sadece bir ülkenin iç gelişmesinin bir sonucu olarak düşünüldüğü ve finans-kapitalizmin kendi ekonomik ağlarını henüz örmediği zaman diliminde, devrimin objektif şartları o ülkenin bir iç gelişmesinin sonucu olarak ele alınır. Ya da Stalin'in sözleriyle, sorunu bu açıdan ele almak adetti.

Oysa emperyalizm çağında, tek tek ülkelerin kendi başlarına yeter birimler olmaktan çıktığı ve tek tek ekonomilerin, dünya emperyalist ekonomik sistemi durumuna geldiği bu süreçte, artık eski yaklaşım ve soruna tekel öncesi kapitalizm dönemi açısından bakmak yetersizdir. Dolayısıyla, devrimin nesnel koşulları artık tek tek ülkelerin ekonomik durumu ve gelişmesi açısından ayrı ayrı değil, bir bütün olarak sistemin tümünde aranmaktadır. Yani eğer, sistemin tümünde devrim için nesnel koşullar varsa, bu sistem içindeki A ya da B ülkenin sanayi bakımından az gelişmiş olması" devrim için aşılmaz bir engel olamaz."

Neden kapitalizmin emperyalist aşamaya varmadığı tekel-öncesi kapitalizm döneminde devrimin objektif şartları "genellikle tek başına ele alınan ya da bu ülkenin ekonomik durumu bakımından" yapıldı da, emperyalizm süresinde bu koşullar "bütün ülkelerin ya da ülkelerin çoğunluğunun ekonomik durumu bakımından dünya ekonomik durumu bakımından" ele alınıyor diye bir soru sorulabilir.

Çünkü, kapitalizmin emperyalist aşamaya varmadığı tarihsel süreçte, tek tek ekonomileri bir emperyalist ekonomik cephe haline dönüştüren bir sistem ve bu sistemin yarattığı ve yaratacağı koşullar yoktu; ama emperyalist aşamada, bir tek emperyalist sistemin oluşmasıyla birlikte, bu sistem ve bunun doğurduğu pratik sonuçlar ve dahası, bunun yarattığı koşullar, devrim için nesnel koşulların varlığı ve yokluğu sorunu bir bütün olarak sistem açısından

ele almak gerektiği sonucunu doğurdu.

Öyleyse, emperyalist ekonomi bir bütün olarak devrimin objektif şartları açısından elverişli midir ve bu elverişliliği doğuran etmenler nelerdir?

Sistem bir bütün olarak, devrimin objektif şartları açısından elverişlidir.

Çünkü,

a-) İlerlemiş kapitalist ülkelerde, sermayenin egemenliği; mali sermayenin başlıca işlemlerinden biri olarak esham ve tahvilat emisyonu; emperyalizmin temellerinden biri olan hammadde kaynaklarına sermaye ihracı; mali sermayenin egemenliğinin sonucu olarak mali oligarşinin çok büyük gücü; bütün bunlar tekelci kapitalizmin asalak niteliğini kabaca belirtir, tröstlerin, kapitalist konsorsiyumların boyunduruğunu yüz kat daha dayanılmaz hale getirir, işçi sınıfının kapitalizmin temellerine karşı öfkesini artırır, kitleleri proletarya devrimine götürür."

b-) "Sömürgelere ve bağımlı ülkelere gittikçe artan sermaye ihracı, 'nüfuz bölgeleri'nin ve sömürgelerin yeryüzünün tamamına yayılması; kapitalizmin, dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu bir avuç "gelişmiş" ülke yararına mali anlamda köleleştiren ve sömürgeci baskı altında tutan bir dünya sisteme dönüşmesi- bütün bunlar, bir yandan çeşitli ulusal ekonomileri ve çeşitli ulusal toprakları, dünya ekonomisi denen bir tek zincirin haklası haline getirirken, öte yandan da dünya nüfusunu ikiye böldü, geniş sömürgeleri bağımlı ülkeleri sömüren ve onlara zulmeden bir avuç 'ileri' kapitalist ülke ile, emperyalist boyunduruktan kurtulmak için mücadele etmek zorunluluğunda da sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin büyük çoğunluğu."

c-) "Nüfus alanlarına ve sömürgelere tekelci sermayenin sahip olması; dünya topraklarını gasetmiş olan ülkelere bu topraklardan 'pay' isteyen ülkeler arasında dünyanın yeniden paylaşılması için kudurmuşça mücadeleye varan ayrı ayrı kapı-

talist ülkelerin eşit olmayan gelişmesi, bozulan 'denge'yi yeniden kurmanın biricik aracı olan emperyalist savaşlar -bütün bunlar, emperyalizmi zayıf düşüren ve iki cephenin, devrimci proletarya cephesinin ve sömürgelerin kurtuluş cephesinin, emperyalizme karşı birleşmesini kolaylaştıran üçüncü cephede mücadelenin, kapitalist devletler arasında mücadelenin şiddetlenmesine neden olur."

Açıktır ki, bir bütün olarak, bu etmenlerden dolayı, sistem, devrimin objektif koşullarının varlığı açısından bütünüyle elverişlidir.

Dolayısıyla, rekabetçi dönemde, tek tek ülkeler, ekonomik durumu ve iç gelişmeleri açısından ele alınan devrimin objektif şartlarını artık bu şekilde ele almak yetersizdir. "Şimdi sorunu bütün ülkelerin ya da ülkelerin çoğunluğunun ekonomik durumu açısından, dünya ekonomik durumu bakımından ele almak gerekir; çünkü ülkeler ve ulusal ekonomiler kendi kendilerine yeter birimler olmaktan çıkmışlar, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline gelmişlerdir; çünkü eski 'uygar' kapitalizm gelişerek emperyalizm oluşmuştur; emperyalizm ise dünya nüfusunun büyük çoğunluğunun bir avuç 'ileri' ülke yararına, mali bakımdan köleleştirilmesi ve sömürgeci baskı altına alınmasıdır."

Devamla Stalin,

"Eskiden ayrı ayrı ülkelerde ya da daha doğrusu gelişmiş şu ya da bu ülkede, proletarya devrimi için nesnel koşulların varlığından ya da yokluğundan söz etmek adetti. Şimdi bu görüş artık yetersizdir. Şimdi devrim için, nesnel koşullarına, dünya emperyalist ekonomi sisteminin tümünde bir eksiksiz bütün olarak bulunup bulunmadığından söz etmek gerekir; çünkü sistem, tümü ile, devrim için olgunlaşmış ise, ya da daha doğrusu, olgunlaştığı için, bu sistemin içinde sanayi yönünden yeter derecede gelişmemiş bazı ülkelerin bulunması, devrim için aşılmaz bir engel olamaz."dır.

Artık anlaşılmalıdır ki, devrimin objektif şartları şu ya da bu ülke açısından değil, dünya emperyalist ekonomik zinciri açısından olgunlaşmıştır. Ve dolayısıyla, tüm dün-

yada devrimin nesnel koşulları mevcuttur ve sistem bunun için kıvamdadır. Ülkemizde bu sistemin bir halkası, bir cephe gerisi ya da çevresi olduğuna ve sistemden soyut, bağımsız, ayrı düşünülemezine göre, dünya açısından olgunlaşan sistem, ülkemiz açısından da olgunlaşmış demektir.

Demek ki TBKP, bu sorunda da Leninizm sahasının bütünüyle dışında ve dünyadaki emperyalist sistem ve onun içinde debelendiği koşulları yaratan çelişmeleri, objektif durumu tahlilden bütünüyle uzaktır.

SONSÖZ

TKP'nin program taslağını başlıca noktalarda incelemiş bulunuyoruz. Anlaşılmalıdır ki, taslak, Gorbaçov'un, Glasnost'uyla uygunluk içindedir. Başka türlüünü düşünmek de zaten düşünülemez.

TKP ve TIP'in harmanlanmasıyla oluşan, Rus modern-revizyonizmi karşısında selama duran, ufuk çizgisi "kapitalizm çerçevesi" ile sınırlı TBKP'nin, proletarya ve halkımıza vereceği hiçbir şey yoktur. Onun gerçek anlamda halka sunacağı tek şey, yığınları yasallığın menziline hapsedmek, düzenin uysal köleleri haline getirerek, burjuva-feodal devleti yeğînleştirerek yüceltmektir."

Bu sınırlar içindeki bir partiden komünist partisi diye söz edebilmenin imkânının olamayacağı da iki kere ikinin dört etmesi gibi sarihdir. Sınıf mücadelesi yerine, sınıflararası barış; devrimci şeddetin yerine, barışçıl yolu, sosyalizme geçiş için elverişli bir üst yapı olan demokratik halk iktidarı yerine, barış ve demokratik yenilenmeyi öngören; egemenlerin kanatları altına girmeyi and içmiş, legaliteye ateşli bir tutkuyla sevdalanmış bir partinin savkı, aldattıcı, yanıltıcı; mevzilendiği barikatlarda, ancak karşı-devrimin barikatları olabilir. Bu partinin reformist görünümüyle ortaya çıkması, onun sınıf düşmanlarımızın yanındaki yerini, karşı-devrimci özünü değiştirmez, değiştiremez. □

—BITTİ—

Marksist Terminolojinin Bezirganlığı İle Bezenmiş Burjuva-Liberal Ufuk Çizgisinde Konaklayan Bir Program:

Kemalizm Kuyruğunda İlerleyen Program Sosyalist Olabilir mi?

(II. Bölüm)

Ferhat ALİ

Program, "Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet devrimiyle" demokratik devrimin "büyük atılım"ından söz ediyor ve kemalist hareketi, demokratik devrimin önemli bir kilometre taşı olarak ele alıyor.

İşte söylenenler: "sosyalist parti, Milli Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimi'nin, Sultanlığın ve Haliteliğin kaldırılması, laiklik, tekke ve zaviyelerin kapatılması, ağalığın, efendiliğin, paşalığın yasal planda kaldırılması, Latin harflerinin kabulü ve dilde demokratlaşma gibi, bağımsızlık; demokrasi ve çağdaşlaşma yönündeki bütün kazanımlarını korur, bu kazanımları emekçi halk yararına geliştirir, demokratik halk devriminin ve sosyalizme ilerlemenin tarihsel birikimi olarak değerlendirilir."

Anlaşılır ki, "sosyalist" partimiz, "Kemalizm, k-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist tavır alır. Bu yüzden Kemalizm soldur, milli kurtuluşçudur" diyen M.Çayan'la ortak payda da, emeğin köleleştirilmesi üzerinde yükselen Kemalizmin etkilerine çulu sermekte:

Türkiye devriminin yolunu karartan, gençliği, aydınları ve devrimcileri yıllardır peşinden sürükleyen bu sorunda tam bir kuyrukçuluk çizgisinde konaklamaktadır.

Ama nedir ki, bu secdeye varış, bu yakarış, bu döz çökme, bu tarihsel ve siyasal birikime sahip çıkış, yeni ve özgün bir şey değil, "sosyalist" partiyi oluşturanların çok eski bir alışkanlığıdır. Öyle bir alışkanlık ki, bu alışkanlığa, Kaypakkaya, daha 1972'lerde olanca darbelerini indirmesine, elli yıllık suskunluğu, sağır ve dilsizliği yırtmasına, Kemalizmi ciddi ve ağırbaşlı bir sorgulamadan geçirmesine, ve hem de bu mantıkla da yıllar önce hesaplaşmasına ve Kemalizmin ipliğini pazara çıkarmasına rağmen, aynı soydan bu gösteri atına bu kez de "sosyalistlerimizin" binmesi, daha işin başında pusulayı şaşırılmaları değil de nedir!

Hem kendine sosyalistim diyeceklerin ve hem de onlarca yıllık zulmüyle, acısı ve ulusal baskısıyla, Dersim'le Ağrı'yla onbinlerce Kürd'ü, Suphi'yi ve 14 yoldaşım acımasızca katleden, tarihin sonsuz teşhir direğine çoktan çivilenmiş Kemalizme ve Kemalist harekete demokratik devrimin büyük atılımını yapan bir

dönemeç ve de "demokratik halk devriminin ve sosyalizme ilerlemenin tarihsel birikimi" gözüyle bakacaksınız.

Kemalizm nedir, ne değildir?

Kemalist iktidar ve Kemalist hareket konusu sağlam ve tutarlı eleştiri süzgecinden geçirip sorgulayan Şnurov'un kapsamlı araştırmalarına dayanarak işe başlayalım.

"Devrimin önderi M.Kemal'e iza-feten Kemalist adı verilen bu Türk milli devrimini Türkiye'nin milli burjuvazisi, yani tüccar, toprak ağası ve o sırada Türkiye'de çok az sayıda bulunan sanayiciler yönetiyordu."

Demek ki, Kemalist devrimin önderliğini yapanlar: Toprak ağaları, tüccarlar ve sanayicilerdi. Ve bu devrim, İngiliz, Fransız emperyalizmine karşı yapılmıştır.

İşte Şnurov'dan uzunca ama Kemalist hareketi karakterize eden bir pasaj:

"Devrimin başına Türk ticaret burjuvazisi geçti. Türkiye tarım memleketi olduğu için tüccarların başlıca alış veriş tarım ürünleri üzerine idi. Böylece ticaret burjuvazisi, ağalar ve büyük toprak sahipleriyle sıkı bağlar kurdu. Her Türk köyünde ağa ve toprak sahibi; aynı

zamanda tefeci ve köylü ürünlerinin belli başlı alıcısı ve satıcısı idi. Bu ağaların bazen un değirmeni, yağ veya kuru meyva işleyen küçük imalathaneleri ve diğer ufak tefek teşebbüsleri oluyordu. Ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acentaları durumundaydılar.

Bu koşullar altında Türkiye Avrupa kapitalistlerine yenilmiş olsaydı, yabancılar en kısa zaman içinde bütün ticareti ve sanayi ele geçireceklerdi. Türk burjuvazisi bir ölüm kalım sorunu ile karşı karşıya idi. Kapitalistlerin işgal altındaki liman şehirleri olmazsa, devlet kendilerini desteklemezse, yabancılara verilen imtiyazlar devam edip Türkiye her bakımdan yabancı kapitale bağlı kalırsa, yurdun öz ticareti ve sanayi er geç ölecekti. **Tüccarı, sanayiciyi, tarım ürünlerini yabancı ülkelere satan ağa ve büyük toprak sahiplerini devrimci kılan işte bu tehlike idi.** Köylü, işçi ve küçük esnafın kapitalistler ve toprak ağalarına karşı duyduğu hoşnutsuzluk ustalıkla yabancı kapitalistlerle mücadelede dönüştürüldü. Bunun için devrim, bütün yurda yayılarak milli bir karakter aldı.” (abç)

Demek ki, Kemalist devrim başta ticaret burjuvazisi olmak üzere, toprak ağaları, tefeciler, az sayıda sanayicinin ittifakına dayanan bir önderliğe dayanmaktadır ve bu sınıflar, Şnurov’unda saydığı nedenlerden ötürü devrimci olmadıkları halde, mevcut durum bunları görelî devrimci kılmıştır.

Stalin, “Kemalist devrim, üst tabakanın, milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir.” der. Bu üst tabakada, İttihat ve Terakki içinde palazlanan, önce Alman emperyalizmine uşaklık eden, birinci emperyalist paylaşım savaşından sonra da İngiliz-Fransız emperyalizmine yaklaşan Türk komprador büyük burjuvazinin kendisidir.

“Devrimci olmadıkları halde” devrime katılmak zorunda kalan sınıf, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde komprador burjuvazidir.

Ancak belirtmeliyiz ki, önderlik Türk olan komprador burjuvazi ve toprak ağalarının elinde olmasına ve bu sınıflar devrimci olmamalarına rağmen, mevcut koşullar -Şnurov

bunları saymıştı- bu sınıflara ilk başlarda emperyalizme karşı tavır almaya itmiş, ancak nedir ki, daha savaşın ortalarında emperyalizmle uzlaşmıştır. Kemalistler, İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle anlaşmalar imzalamaktan geri durmamışlardır. Stalin’in sözleriyle, “itilaf devletlerinin kesin ‘tarafsızlığı’ ile Ermenilerin Kemalistler tarafından yenilmesi, Trakya ve İzmir’in Türkiye’ye geri verilmesi söylentileri, itilaf devletlerinin ajanı Sultan ile Kemalistler arasındaki görüşme söylentileri, İstanbul’un boşaltılması planı ve son olarak Türk batı cephesindeki durgunluk, bütün bunlar itilaf devletlerinin Kemalistlere ciddi olarak kur yaptığının ve Kemalistlerin belli bir sağa dönüş yaptıklarının belirtisidir.”

Belirtmeliyiz ki, Kemalistler savaşın başında hemen itilaf devletlerinin saflarına geçmediler. Ve bu dönemde Sovyetler Birliği, Sosyalist kesim ve ezilen yığınlar karşı gizli den gizliye el altından anlaşmaya gitmekten, onlara kuyruk sallamaktan geri durmadılar.

İşte Kemalist hareketin açık, anlaşılır bir çözümlenmesi: “Kemalist devrim, işgal altındaki toprakları kurtardı, sultanlığı kaldırdı, emperyalist ülkelere tanınan imtiyazlardan bir kısmını kaldırdı. (Örneğin, yabancı ülkelere ithal olunan mallardan daha yüksek vergi, gümrük rüsumu almaya başlandı. Yabancı sermayeye tanınan rüçhen hakları kaldırıldı.) Fakat yine de Türkiye yarı-sömürge bir ülke olarak kaldı. “Bir müddet daha demiryolları, fabrikalar maden ocakları yabancıların elinde kaldı. Avrupa’nın büyük banka ve firmaları bugün dahi (yani 1929 yılında) Türkiye’de dilediği şekilde çalışmaktadır. (Şnurov) Emperyalistlerin baskısı altında eski borçlar kabul edildi. Yabancılar ticaret serbestisi tanında.”

Sürdürelim.

İşte, Kemalist dönem için Şnurov’un söyledikleri

“Her ne kadar bazı görüntüsel demokratik şekiller mevcutsa da (seçimle meydana getirilen parlamento vs.) **Türkiye’de bugün (1929) mevcut ola düzenin özü, bütün de-**

mokrasilerden uzak bir diktatoryadır.” abç

Devamla, “Bugün Türk hükümeti elbette bir diktatorya hükümetidir.”

Evet hepsi bu!

Demek ki, Kemalizm emekçi halkın yararına esas olarak bir şeyler getirmediği gibi “Yabancı emperyalistlere karşı mücadelenin içinde yükselen ama daha sonra özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkanına karşı gelişen bir devrim.” Nasıl oluyor da devrim ve sosyalizm davasında ilerlemenin ve dahası “demokratik halk devriminin ve sosyalizme ilerlemenin tarihsel birikimi olarak” ele alınabiliyor, kürsü sosyalistlerimizce, böylesi bir devrim!

Öyleyse, Kemalizm hayranlığı ile yola çıkan onun, halka ve devrime yönelik zulmüne, sömürüsüne, Kürt ulusu ve ulusal-azınlıklar üzerindeki emsali görülmemiş baskı ve soykırımına rağmen, hâlâ ona sahip çıkan, ve hâlâ onda hep ilerici yanları görüp, onun esas ve tayin edici Faşist karakterini görmeyen “Sosyalist” partinin sosyalistliği yalnızca ve ancak Avusturya’da kafeste bir kangurunun yanında teşhir edilmeye layık bir sosyalizmdir.

Ezen Ulus Milliyetçiliğin Sopasıyla Elele Yürüyen Bir Program

Burjuva çerçevede egemenlere selama duran “sosyalist” partimiz, “misak-ı milli” sınırları çerçevesinde and içmiş benziyor. Kemalist ilk itiş pusulasıyla ulusal sorun programdan sökülüp atılmış; Kemalizm kuyruğunda ilerleme bu önemi sorunda da kendini bütün yalnlığı ile orta yere sürmüştür.

Evet, sosyalistim diyen partinin

bir başka yüz karasıdır kürt ulusal hareketi karşısındaki kayıtsızlık, korkaklık ve burjuva çözüm.

Legaliteye tapınma, illegal çekirdeğin yadsınmasıyla marksizmi iğdiş eden, şiddete dayalı devrimi redle burjuva ufuk çizgisinde secdeye varan, Kemalizm hayranlığı ile faşist ideolojinin bekçiliğine soyunan "sosyalist" parti, bu kez de, ulusların kendi kaderini tayin hakkı sorununda marksizmin karşısında yer alarak, ezen ulus milliyetçiliğinin değirmenine su akıtarak, egemenler toprağına kapılanıyor.

Sosyalist bir programda, ulusal sorun başlıca yeri işgal etmeliydi. Ama nedir ki, Kürt ulusal sorununun lafi bile edilmemektedir. Batıda böyle bir sorunun gündeme girmemesi yadırganmaz ve yadırganmamalıdır. Fakat ulusal sorunlarını henüz çözmemiş, ulusal ve sınıfsal çifte baskının kiskacında hayasızca ezilen ve sömürülen Doğu ülkelerinde bu sorunun programda yer almaması, komprador patron ağaların dümen suyundan gidilmesi, sosyalizmin burjuva-liberal biçimde yorumlanmasından ve Marksizmin bayağılaştırılmasından başka bir şey değildir.

1896 LONDRA KONGRESİ kararlarının 4. ve 5. maddelerini hatırlayanlar, bu sorunun önemini çok daha iyi bilirler ve bilmelidirler. Bu kararların 4. maddesi, ulusların kendi kaderlerini tayin HAKKININ kayıtsız şartsız savunulması; 5. maddesi de her milliyetten ezilen yığınların proletarya cephesinde ortak mücadelesi yargısıdır.

Ezilen, bağımlı, uyruk bir ulus ile, ezen, sömüren, egemen ulus arasındaki ayrım çizgisini programlarına koymayanlar, sosyalist olamazlar. Ezilen, sömürülen geniş halk kesiminin çıkarlarıyla, egemen sınıf çıkarları arasındaki açık ayrım çizgisini tutarlıca değerlendiremeyenler, sosyalist olamazlar. Kendine sosyalist diyen bir partinin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını, ayrılıp ayrı bir devlet kurma hakkını savunmaması, ezen ulus şövenizmiyle elele yürümesidir.

Ayrılma hakkının savunulması ile, bu hakkın fiilen kullanılmasında takımılması gereken tavır farklılık içerir. Bizler, UKKTH'ı

kayıtsız-şartsız savunuruz ve savunmalıyız da; ama böyle bir hakkın kullanılmasına, somut durum ve mevcut koşullara göre tavır takınırız.

Geçmiş Avrupa sosyal demokrasisi ve Rus devrimci tecrübesi buna ilişkin sayısız örneklerle doludur. 19. yüzyılın son çeyreğine kadar Marx ve Engels, Polonya'nın ayrılmasından yana tavır takınmalarına rağmen (o dönem, Polonya soyluları bile ilericiydi) 19. yüzyıl sonunda Marksistler, Polonya'nın ayrılmasına karşı tavır geliştirdiler. Aynı şekilde Rus gericiğinin ileri hatlarını oluşturan Çekler ve Güney Slavlar'ın ayrılmalarına karşı çıkan Marx ve Engels, Macaristan'ın ayrılmasından yana tavır takındılar. ve dahası İrlanda'nın durumu. İrlanda'nın Büyük Britanya'dan ayrılmasını savundular Marx ve Engels.

Ekim Devrimi'nin hemen akabinde Lenin ve Bolşevikler istemeye istemeye Finlandiya'nın ayrılmasına karşı fiili girişimde bulunmak şöyle dursun, anlaşmayı bizzat Lenin imzalayıp Finlandiya temsilcisinin eline verdi. Bu örnekleri daha da çoğaltmak mümkün. 1900'lerin başındaki İSVEÇ-NORVEÇ örneği gibi vs. vs.

Özenle üzerinde durulması gereken şey, ne UKKTH tanımak burjuva ulusalcılığın oyununa gelmektir deyip bunu reddeden SEMKOVSKI'nin tavrına, ne UKKTH aldatici bulup, bunun karşısına proletaryanın kapitalizme karşı savaşımını koyan Parabellum'un tavrına ve ne de Roza'nın yanılışına düşülmelidir.

Ezilen ulusun burjuva-ulusalcılığının çıkarına hizmet etmekten korkan kişiler, ezen ulusun yalnızca burjuva-ulusalcılığının değil, onun yanısıra gerici ulusalcılığının da çıkarına hizmet ederler.

Evet, "sosyalist" partinin, bu kürsü adamlarının bu örneklerden alacağı çok ders olmalı!

Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayini hakkı konusunu programına koymayan, ona karşı demokrat temelde de olsa tavır almayan "sosyalist" partiyi yalnızca tarih değil, halk da yargılamasını elbette bilecektir.

Ulusal çelişmenin günbegün yay-

gınlaşarak sesinin tonunu perde perde yükselttiği, egemenlerin ve onların ağababalarının bu sorunu hummalı bir şekilde durmaksızın tartıştığı, meclis kürsüsünde bile dahi ilginç sahnelerin sergilendiği bir dönemde bile, bu sorunun "sosyalist" bir programa girmemesi, onların Marksizm değil, egemenlerle elele yürüdüğüne açık kanıtıdır.

Sosyalistçilerimiz ezen ulus milliyetçiliği sopası ile aynı paydada eşitlemişlerdir kendilerini. Ezen ulus şövenizmi onların beslendiği kaynaktır ve bu kaynak Kemalizm pınarlarından suyunu almaktadır.

Demek ki, "sosyalist" partimiz Marksist düzlemde değil, ondan uzak, ona karşı bir çizgide konaklamıştır.

"Başka ulusu ezen her ulus kendini zincire vurur." Buna gözünü kapayan bir sosyalist de, egemenlerin birer eklentisi olmaktan kurtulamaz.

Sağdan Soldan Araklamalarla Oluşturulan Yutturmaca Bir Program

Programın temel ilkeler bölümünün, en geniş güçlerle birleşmek alt başlığı altında "Her somut durumda partinin çıkarlarına göre değil, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına göre düşünmeyi ve davranmayı ilke edinir" yargısı dile getirilir. Ve bir başka yerde "Sosyalist parti, demokrasiyi de sosyalizmi de emekçi halkın eliyle inşa eder, en büyük üretici ve değiştirici güç emekçi halkın kendisidir."

Son cümleden başlayalım.

En büyük üretici güç ve değiştirici güç işçi sınıfıdır. Halk kavramı, tarihsel sürecin her aşamasında ve her devrim mecrasında farklılıklar arz eder. Ülkemiz açısından halk, demokratik devrimden yana sınıf ve tabakaları ihtiva eder. Sınıf muhtevası, işçi sınıfı, köylülük küçük burjuvazi ve milli burjuvazinin devrimci kanadına dek uzanır. İşçi sınıfı çekirdeğinin etrafındaki en son halka

milli burjuvazidir. Eger programdaki mantığa göre hareket edersek, milli burjuvazi, küçük-burjuvazi ve köylülüğü proletaryanın yanında en büyük üretici ve değiştirici güç olarak görmek gerekir. Bu Marksizmin yolunu karartan bir mantıktır. Anti-ML'dir.

En büyük değiştirici güç, bu sınıf ve katmanlar değil, PROLETARYADIR! Zira onun zincirlerinden başka kaybedeceği hiçbir şeyi yoktur. "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" şiarı, "Bütün insanlar kardeşler" şiarının yerine Marx ve Engels tarafından boşuna mı geçirildi?

Cümlelerin diğer kısmı; sosyalizm emekçi halkın eliyle inşa edilir. Aynı sakatlık cümlelerin bu bölümünde de mevcut. Sosyalizm proletarya önderliğinde inşa edilir. "Emekçi halkın eliyle" sözcüğü muğlak ve gerçek, anlamdan yoksundur. Kaldı ki, yeni-demokrasiyi inşadan yana güçler, sıra sosyalizmin inşasına gelince tökezlerler. Sovyetler'de de, Çin'de de bu böyleydi.

Program, sözcük kökenine ilişkin bu tür hokkabazlık oyunlarıyla, sözümona cepheyi geniş (!) tutmaya ve cepheyi oluşturan sınıflara yumuşak bakmaya çalışarak, her yasal burjuva partinin yaptığı gibi demagojiyle, programın keskin köşeleri yontulmaya çalışılmıştır.

"Her somut durumda partinin çıkarlarına göre değil, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına göre" hareket etme yargısına gelince.

Parti ile işçi sınıfı karşı karşıya getirilmiştir bu cümlede. Eğer Marksist bir parti, işçi sınıfının çıkarlarına göre hareket etmiyorsa, o zaten artık Marksist değildir. Dolayısıyla böyle bir cümlelerin programa girmesi anlamsızdır. Ama nedir ki, program, bazen rezilane, bazen parlak paradokslarla bu tür açmazlara bütünüyle açık tutulmuştur.

Bu cümlede, partinin fonksiyonu gerilere çekilip, onun önem ve anlamı budanıp gözden düşürülürken, halkın fonksiyonu rol ve önemi partinin üzerine çıkarılarak tam bir pragmatizm sergilenmiştir.

Parti, işçi sınıfının, onun en ileri, en seçkin öncülerinin oluşturduğu müfrezedir ve bu müfrezesi sınıfı adına hareket etmektedir. Bunun çıkarları, işçi sınıfının çıkarla-

rıdır da aynı zamanda. Çıkarlar burrada özdeştir. Zira, sınıfın partisi sınıf adına vardır. Sınıf yoksa parti de yoktur. Tıpkı, komünizmde olduğu gibi.

Öyleyse, bu rezilane paradoks, zirzopça bir kafanın, kafa karışıklığıdır.

"İktidarın kaynağının halkta olması sosyalist partinin demokrasi ilkesidir."

Komün'ün siyasal ve tarihsel tecrübesinden Marx'ın çıkardığı derslerin açık, anlaşılır bir yansıması ve önemli yanın yontularak programa geçirilmesi ile karşı karşıyayız.

Burjuva yasaları önünde secdeye varan, yasallığın dingin yollarına düşmüş, parlamentarizmi manivela-sı haline getirmiş bir parti nasıl oluyor da iktidarın kaynağı halktır di-yebiliyor? Nasıl?

En yetkin, en gelişmiş burjuva devlet tipi parlamenter demokratik cumhuriyettir. İktidar ve devlet tipinde parlamentoya aittir. Devlet makinesi, yönetim aygıtı her zaman ki gibi, sürekli ordu, polis ve görevden geri alınmaz memurlar topluluğudur.

Demek ki, iktidarın kaynağı, parlamentodur ve bu kaynak halktan ayrı ve ona karşı yasaları tartışır ve onaylar.

Oysa iktidarın kaynağının halkta olduğu devlet tipleri proletarya diktatörlükleri ya da proletarya diktatörlüğü biçimleridir. Bu durumlarda, iktidar kaynağı, bir parlamento tarafından daha önce tartışılmış ve onaylanmış bir yasa değil, ama "halk yığınlarının dolaysız, yerel, aşağıdan gelen girişkenliği, yaygın bir deyim kullanmak gerekirse, dolaysız bir 'zorlama'dır." (abç)

Halkın dolaysız bir zorlamasını öngörmeyen, parlamenter çoğunluğa sevdalı ve o eksen üzerine oturmuş bir program, nasıl oluyor da iktidarın kaynağını halk olarak gösteriyor. Bu açıkça halka ihanet, burjuvazinin yanında yer alma değil midir?

İktidarın kaynağının halkta olduğu yerde, yalnız halkın doğrudan girişkenliği, dolaysız zorlaması, iktidarın kaynağı olmaz, ama aynı zamanda halktan ayrı ve halka karşı ordu ve poliste tüm halkın silahlanmasıyla ortadan kaldırılır ve daha-

sı, memurlar topluluğu da, bürokraside halkın dolaysız iktidarı ile yer değiştirmiş olur.

"Sosyalist" partimiz, seçimle iş başına geldiğinde (!) bütün bunları yapabilir mi?

Öyleyse, gerçekler gerçek, dönemler dönem olarak kalırlar.

"Demokratik Halk İktidarında düşünceye suç olmaz."

Bu da kürsü sosyalistlerimizin yeni bir incisi!

Proletarya önderliğinde demokratik halk iktidarına karşı, onu yıkmaya yönelik, demokratik halk diktatörlüğüne karşı düşmanca seferberlik ilan eden düşünceye suç olmayacağı söylenemez. Demokratik Halk İktidarı, herkesin istediğini istediği şekilde söyleyebileceği bir iktidar biçimi değildir. Proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olan DHD'de, bu diktatörlük, halka karşı en geniş demokrasiyi, halk düşmanı azınlık üzerinde de, onların geri dönüş çabaları, eski "cennetlerini" yeniden diriltme yolundaki tüm çaba ve düşüncelerine karşı da diktatörlüğün demir elini havaya kaldırmak zorundadır.

Eski dünyayı, kurtların, köpeklerin ve domuzların düzenini yeniden diriltme biçimindeki her düşünce açık bir suç oluşturur. Ama sınıf uzlaşmacısı "sosyalist" parti bunu kabullenemez.

"Gençliği geleceğin sahibi ve güvencesi olarak gören sosyalist parti."

Sağdan-soldan araklamalarla oluşturulan yutturmaca "sosyalist" bir program, bu ibarede de kendini ele veriyor.

Sınıf bakış açısından uzak, Kemalistler hatırlatan bir ibare!

Geleceğin de, bugünün de yegâne güvencesi, proleter öncüdür, onun dayandığı işçi sınıfı ve emekçi yığınlardır. Bir sınıf dahi oluşturamayan gençlik, nasıl oluyor da geleceğin sahibi ve güvencesi oluyor. Ama nadir ki, davranışlarını koşullara göre ayarlama eksenini üzerinde yükselen bir program ancak bu kadarını becerebilir.

"Herhangi bir hüküm veya belgeyle veya örf ve adetle aşiretlerin şahsiyetlerine veya onlara dayanan reis, bey, ağa ve şeyhlere ait o. -

rak tanınmış, kayıtlı kayıtsız bütün taşınmazlar ve hazine toprakları, yasa gereği, topraksız ve az topraklı köylülere, göçmenlere, mültecilere, göçebelere bedelsiz olarak dağıtılacak ve tapuya bağlanacaktır.”

Devamla,

“Angarya, ortakçılık, yarıcılık, kiracılık gibi yollardan yapılan yarı-feodal sömürü ve bağımlılıklara son verilecektir.”

Komprador patron ve büyük toprak ağalarının örgütlenmiş şiddeti devletin varlığı koşullarında, “sosyalist” parti, iktidarı komprador patronlarla ortaklaşa paylaşan büyük toprak ağalarının topraklarına el koymayı mı umuyor? Bir aptalın rüyası olsa gerek bu!

Bilinmez mi ki, azınlığın iktidarının varoluş-koşulu, özel mülkiyettir. Özel mülkiyete dayalı düzen, var oluş-koşulunu tehlikede gördüğünün isterse çoğunluğun iradesiyle işbaşına gelen bir hükümet olsun, onu hemen cehennemin dibine göndermede bir an dahi tereddüt etmez. Şili örneğini de, Allende'nin sonundan hiç mi ders çıkartılmadı?

Programı kaleme alanlar bilmiyorlar mı ki? Ülkede hüküm süren faşist diktatörlük, feodal karakterdedir. Feodal sopyayla, burjuva gerici ortaklaşa bir biçimde şiddeti örgütlemişlerdir. Bir diğer nokta: “Demokratik halk iktidarı, toprak ağalığını, aşiret reisliğini, beyliği, şeyhliği, tefeciliği” sözde de olsa kaldırmayı amaçlayan program, nedir ki, bu sınıf temsilcileriyle ortaklaşa devleti yöneten komprador burjuvaziye dokunmamakta, burjuvazinin sözünü bile etmemektedir. Burjuvazinin mülkiyetine el koymaktan programda hiç mi hiç söz edilmemektedir. Acaba bir unutkanlık mı, yoksa feodalistten arınmış bir burjuva düzeni kutsama mı? Ne dersiniz Baylar!

Ağaların topraklarını “bedelsiz olarak” dağıtma konusunda bunca cesarete sahip program burjuvazinin mülkiyetine bedelsiz olarak elkoyma konusunda neden aynı cesareti gösteremiyor.

Aynılar aynı, ayrılar ayrı yere!

Burjuva-Liberal çizgi nasıl da aynı soydan burjuvalarla elele yürüyor.

“Demokratik halk iktidarı, emperyalizmin Türkiye üzerindeki her türlü baskı, sömürü ve denetimine son verecek, ülkemizi kapitalist dünya sisteminin bir parçası olmaktan kurtaracaktır.”

Yalnızca tın tın öten bir cümlecik!

Yarı-sömürge statüye, ancak anti-emperyalist gelişmeyi de çözecek olan proletarya önderliğinde bir devrim, temelini şiddetin oluşturduğu proletarya önderliğindeki demokratik halk devrimi son verebilir.

Yasal bir partiyle, yasal yollardan, burjuvazinin boyunduruğu altındaki oylamalarla mevcut egemenlerin düzenini değiştirebileceğini önerenler Lenin'in sözleriyle ancak “namussuzlar ya da budalalar” olabilirler. Ve ancak “darkafalılar ve ikiyüzlüler” olabilirler.

Kürsü sosyalistlerimizin bütün bu ipe-sapa gelmez teorik didintilerinde özgün olan şey, rezillik artı gü-lünçlük çizgisidir. Sosyalist parti programı cennetin dünyadan farklı olduğu kadar sosyalizmden, Leninizmden farklıdır.

Sürdürelim.

“Günümüz dünya dengelerini dikkate alarak Avrupa'nın birleşmesini olumlu karşılar” ve,

“Bağımsızlık ve demokrasi perspektifleriyle Avrupa ile dostluğu savunur.”

Üç dünya teorisinin anlaşılır bir savunusu!

Dünya ölçeğinde mevcut güçleri üç kategoride ele alan, I. dünya diye adlandırıldıkları RSE ve ABD'ye karşı II. dünya diye adlandırıldıkları Avrupa emperyalistlerini destekleme görevini kendilerine temel bakış açısı edinen bir partiden ancak bu beklenebilir. Sormak isterdik, ABD emperyalizmi ile Avrupa'yı emperyalistler aynı bezden dokunmamış mı? Ya da nitelik olarak aynı değil mi? Sınıf uzlaşmacılığı raylarına oturan “Sosyalist” parti, bu sorunda da aynı raylara çökmüş. Köle sahipleri arasındaki dalaşa, harlaşa üç kölesi az olanla, çok olan arasında bir tercih olamaz ve olmamalıdır da. Bunlar arasındaki dalaşa gözleri kapamamak başkadır, kuyruğunda ilerlemek başka! Bu karıştırıldı mı, insanın haline değil insanlar, kargalar bile güler.

Sonuç Yerine: Marksist Lafazanlıkla Örtünmüş Bir Reformculuk

Egemen sınıfların iktidarını devrimle yıkmayı, halkın aşağıdan gelen dolaysız girişkenliği, doğrudan bir zorlamayla yıkmayı amaçlamayan, uşağın elbisesinin kesimini değiştirmenin uşaklığı ortadan kaldırmayacağını ama buna rağmen, yalnızca elbisenin kesimini değiştirmekle uğraşan yalnızca, “çalışan insanların koşullarının iyileştirilmesine ilişkin önelenlerle” uğraşan bir program olsa olsa yalnızca reformcu bir program olabilir.

Reformculuk ise, “bireysel düzeltmelere karşın, sermayenin egemenliği sürdükçe ücretli köleler olarak kalacak olan işçilere karşı, bir burjuva aldatmacasıdır.” Reformculuk “işçileri bölmeye”, onları düzenin uysal köleleri haline getirip “aldatmaya”, “ufak-tefek ödünlerle onları sınıf savaşımından saptırma” oyunudur. Ülkemizde bu oyunun oyuncularından biri de “Sosyalist” partidir.

“Sosyalist” partinin reformculuğu ve buna bağlı olarak tasfiyeciliği, geçmiş devrimci gelenekleri red ve küçümseme, illegal bir partinin önem ve anlamının açık ve anlaşılır bir yadsınması, demokratik halk devriminin temelini şiddete dayalı devrim olduğu Leninist tezinin rafa kaldırılması ve bunun yerine yasal bir parti ile yığınları uyutma ve onları yasallığın dingin yollarına sokma biçiminde ortaya çıkmıştır.

Bundan dolaydır ki, “sosyalist” partimiz, geçmiş devrimci geleneklerindeki en önemli şeyi, geleceğin devriminin en önemli siperi olan illegal bir partinin varlığını reddetmiş ve bu yolda yürüyenlere de akıl vererek, onları yer altının “sersemletici” havasından kurtarma işlevi ile kendini yükümlü kılarak, onlara, kendilerini izlemelerini öğütlemektedir.

“Eğer geometrik aksiyonlar in-

sanların çıkarlarına dokunsaymış, insanlar onları mutlaka çürütmeye çalışsınmış.”

“İktidar namlunun ucundadır” savas nağrasını kendine temel olan yasa-dışı partileri sosyalist partinin yenmesinin nedeni budur. “Sosyalist” partinin çıkarına dokunan bu yol çürütülmeli ve gözden düşürülmelidir. Bunda şaşılacak bir şey olmasa gerektir. Zira, Marksizm “yaşam yolunda attığı her adımı ancak büyük mücadeleler pahasına atabilmiştir.” “Sosyalist” partiyi şimdi oluşturanlar da bir zamanlar Marksist toprakta doğmuşlardı; ama bu toprakta doğanlar burjuvazinin dizinin dibinde emzirildiler.

Marksizm pınarlarında su içmiş ama şimdilerde Marksizme karşı bir akım halini almış birçok M-L sapıklığına rastlamak mümkündür. Bu, dün olduğu gibi bugün de böyledir.

Daha 1890’lı yıllardan sonra yani Engels’in 1895 yılındaki ölümünden hemen sonra Marksizm kendi içinde kendisine karşı akımlarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bu akımın en belli başlı temsilcisi Bernstein’di ve onun ünlü “Nihai gaye hiçtir, hareket her şeydir” şiarıyla hayat hakkı bulmaya çalışan revizyonizm, reformizmdir. Onunla başlayan Marksizm içi bu soysuzlaşma, çeşitli ülkelerde değişik görüntülerle ortaya çıkan işçi hareketi içinde burjuvazinin bir aleti rolünü daima oynadı ve oynuyor da.

Günümüzde de ülkemizde bu akımın bir varyantı biçiminde şekillenen “sosyalist” partimiz nezdinde Marksizm, açıkça ve gözümüzün önünde, göz göre göre soysuzlaştırılmakta, yolundan sapıtılarak uysallaştırılmaktadır.

Programda, siyasette ve teoride ve ne gariptir ki bu iş, Marksizmin “Türkiyeleştirilmesi”(!) adına yapılmaktadır. Sosyalistçilerimizin yaptığı Marksizmin somut koşullara uygulama değil onun en önemli, en can alıcı ilkelerini bir yana atarak, burjuvaziye ideolojik olarak teslimiyettir. Programdaki Marksist lafazanlık, onun Marksizme alçakça, korkakça, aptalca ihanetini gizlemez. Ve onları, M-L’nin işçi sınıfı hareketi içindeki baş düşmanları olduğu ger-

çeğini değiştirmez.

Program, burjuva-liberal hattıyla, teorik planda sınıf mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü tezi yerine sınıflararası barışı, felsefi planda devrimci diyalektiğin yerine kaba evrimciliği koymuştur. Lenin’in sözleriyle onlar, sınıf mücadelesi teorisi yerine, “siyasal özgürlük, demokrasi ve genel oy hakkının sınıf mücadelesini gereksiz kıldığı” yargısını geçirmişlerdir.

Nedir ki, tüm bunlarla Marksizm adına yapılmaktadır.

Ve “yanlış anlaşılın Marx’tan kurtulmak için doğru anlaşılın Marx’tan medet ummaktadırlar.”

Marksist terminolojinin bezirganlığı ile bezenmiş, ufuk çizgisi kapi-

talizm çerçevesi ile sınırlı, Rusya’da bir zamanlar Struve’nin oynadığı legal-Marksizm rolünü bugün de ülkemizde bizim Struveçilerimiz, bizim sosyalist partilerimiz oynamaktadır.

Görevimiz, kapitalizmin alçaklığını zemzem suyu ile kutsayan bu partinin, gözümüzün önünde Marksizmi soysuzlaştırmasına izin vermemek, Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung’un ışıklı yolunda ISRAR, ÖZVERİ ve İNANÇLA savasını sürdürmek, bu en önemli si- perde tutunacak, bu dönemeci de başarıyla geçmek olmalıdır. □

KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

- Dünya öykücülerinden portreler: JAK LONDON
- ÖYKÜCÜNÜN YAŞADIĞI DÜNYA
- OSMANLININ HOŞGÖRÜSÜ □ BABEK’İ YAŞATANLAR □ OTOPSİ □ KAÇIŞ □ 24 SAAT GECE □ KENDİ HALİNDE SALİH

Necati Mert / Osman Şahin / Hüseyin Akyüz / İsmet Arslan / Halil İbrahim Özcan / Habib Bektaş / Yaşar Güneç / Jack London - Yüksel Demirekler / Nedim Şahhüseyinoğlu / Gani Bozarslan / Adnan Yücel / Mehmet Çetin / Uğur Kaynar / Haydar Ünal / Aydın Doğan / Gülgün G.Arıgümü /

Mayıs-Haziran Sayısı Çıktı 1.000 TL.

Abone: 6. sayı, 5.000 TL. 12., sayı, 10.000 TL., yurtdışı (12. sayı), 20 Dolar, Posta Çeki No: Aydın Doğan, 83852/Dergimizi edinmenin en kolay yolu abone olmaktır.

Not: 24 (55). sayı ile 5. cilt tamamlandı.

Memurlar Örgütlenin

“Memur düşünmez, memur partiye üye olamaz, memur sendika kuramaz, memur siyaset yapamaz, memur askeri kışla disipliniyle çalışmak zorundadır.”

Ülkemizin tarihini Cumhuriyet döneminden bu yana değerlendirdiğimiz zaman Osmanlı dönemindeki memur zihniyeti Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir. Devlet aygıtının bürokratik kesimini oluşturan memurlar, her zaman burjuva-feodal devlet sisteminin yönlendirici ve yöneticileri olmuşlardır. Kendi aralarında da çeşitli imtiyazlara ve sınıflara ayrılan bu bürokrat kesim, yönetimde söz hakkına sahip olup olmamada da sınıflara ayrılır.

Kapitalist sistemin Türkiye'deki uzantısı olan burjuva-feodal devlet sistemi, bu kesimin üst bürokratları tarafından idare edilmiştir. Devlet kademelerinde üst düzeylerde rol alan amir, müdür vs. gibi bu üst bürokratlar; her zaman mevcut yozlaşmış bu egemen sistemin kafa takımını oluştururlar. İmtiyaz hakkına da bu üst memur kesimi sahiptir. Egemen güçler tarafından ideolojik amaçla her zaman tepeden inme atanan bu bürokratlar, şürekası her zaman orta ve alt tabaka memurları, bir askeri kışla disiplini mantığıyla yönetmeye çalışırlar. Çünkü bu bürokratlar şürekasını bu kademelere atayanlar komprador-burjuvazi ve büyük toprak ağalarının devlet sistemidir. Yozlaşmanın, ihanetin ve kokuşmuşluğun etkin olduğu dönemlerde devreye giren bu uşaklar takımı, özellikle alt tabaka-

daki memur ve hizmetli statüsü ile çalışan bu kafa ve beden emekçilere yaşamı haram ederler. Çünkü mevcut sistem gereği ağa babalarından aldıkları üst talimatları uygulamak zorundadırlar. İçlerinde demokrat denilen kesimden çok az bulunur, ki bunlar da genelde pasif işlevi olmayan görevlere atanır.

Burjuva-feodal devletin çalışması genelde bir üst bürokrat memurlar tarafından gerçekleştirilir. Kemalist diktatörlük zamanında da bu böyleydi. Osmanlı feodal totaliter rejiminde de bu memurlar şürekası devlet yönetiminde fiiliyatta aynı misyonu yükleniyordu. Günümüzde de mevcut egemen sistemin çalışma şekli de bu bürokrat burjuva kesimine yüklenmiştir. Egemen güçlerden aldıkları talimatlar ve cesaret ile memurlar üzerinde keyfi uygulamalarını sistemli bir kararnameye ve genelgeye çevirirler. Burjuva-feodal sistemin merkezinden her zaman talimat ve genelge gelmesine gerek yoktur. Bu bürokratlar şürekası zaten, genelge ve kararnama mantığıyla hareket eder. Canları sıkıldığı zaman emir ve yaptırımları memurlara ve hizmetlilere uygularlar. Ekonomik demokratik talepleri hayli kabarık olan bu emekçi kesiminin yaşamı artık bu genelge ve kararnamelerle zehir olmuştur. Emperyalist yozlaşmanın arka bahçesi olan ülkemizde diğer emekçi-işçi-köylüler gibi

bu memurlar kesimi de nasibine düşeni fazlasıyla alır. Sözümona sosyal güvencesi olan bu memur kesiminin özünde hiçbir sosyal güvencesi yoktur. Devlet baba güvencesi denen olayın ikiyüzlülüğünü onlar da çok iyi biliyorlar artık.

Sorunlara ilerde değineceğimiz için şimdilik olayı değişik boyutlardan değerlendirelim.

Memurların bir de orta tabakası vardır, bunlar da müdür yardımcılıkları veya muavinleridir. Bunlar da, bu amirlerden aldıkları talimatları alt tabakadaki memur ve hizmetlilere uygulamakla sorumludurlar. İmtiyazlarda fazla hakları olmayan bu tabaka genelde aracı vazifesi görür, tek düşünceleri müdür, amir olmak ve yükselmektir. Bu bürokrat mantık bunlarda da hayli yaygındır. Ekonomik demokratik olarak diğer memurlardan farkları olmamasına rağmen yine de sindirilmiş durumdadırlar. 12 Eylül öncesinde birtakım memur örgütlenmelerinde fiiliyatta rol almalarına rağmen şimdi bu ekonomik demokratik taleplere sahip çıkmamaktadırlar. Tüm bu değerlendirmelerden de anladığımız gibi burjuva-feodal devlet aygıtının tüm faturaları alt tabakadaki memurlara ve hizmetlilere (odacıya) çıkmaktadır. Diğer emekçi kesimlerinde olduğu gibi, bu kafa ve beden emekçileri zulüm ve sömürden nasibine düşmanları almaktadır.

Okuyucudan Okuyucuya

Ülkemizde 12 Eylül diktatörlüğü-
nün gelmesiyle birlikte memurlarda
diğer emekçi katmanları gibi baskı
ve zulümden payına düşeni aldılar.
12 Eylül öncesi varolan mevcut me-
mur dernekleri kapatıldı ve yöneti-
cileri sudan bahanelerle (diğer ör-
gütlemelerde olduğu gibi) 1402 de-
nen yasayla açığa alındı, sürüldü,
zindanlara atıldı, yani çeşitli milli-
yetlerden ezilen Türkiye halklarına
uygulanan bu baskı, sömürü ve zu-
lümünden memurlar da payına düşeni
aldılar.

Mevcut rejimin gündeme gelme-
siyle birlikte ülkede terör ha-
vası estirilmiştir. Baskı, sömürü ve
zulümün faturası, işçilere, köylüle-
re, memurlara, gençlere ve emekçile-
re çıkarılmıştır. Terörün, anarşin-
nin, katliamların sorumlusu olan
komprador burjuvazi ve büyük top-
rak ağaları bu diktatörlüğün arka-
sına sığınarak kendilerini aklamaya
çalışmıştır. Onbinlerce halk çocuğu
zindanlara tıkılmış, yüzbinlerce in-
san faşist işkence tezgâhlarından ge-
çirilmiştir. Ekonomik demokratik
talepler çerçevesinde kurulan örgüt-
lenmeler kapatılmış, çıkarılan yasa-
lar ve kanunlarla sekteye uğratılmış-
tır. İşçilerin sendikal örgütlenme-
leri ve greve gitmeleri kanun hük-
münde kararnamelerle engellenmiş,
bilim adamları, profesörler, yazar-
lar, aydınlar horlanmış, halkın dev-
rimci sanatçıları vatan haini ilan
edilmiştir.

Kürt zulmu üzerindeki milli baskı
daha da katmerli bir hale gelmiştir.
Tüm bu olumsuzluklara rağmen
egemen güçler tarafından burjuva
basınında ve TRT'den yayınlanan
ve düzenlenen senaryolarla devrim-
ciler anarşist, yıkıcı, bölücü, ırz düş-
manı ilan edilmiş ve bu olumsuzluk-
ların faturaları devrimcilere çıkarıl-
maya çalışılmıştır. Televizyonda dü-
zenlenen sürekli dizi ve programlar-
la itirafın, ihanetin, kokuşmuşluğun
sergilenmesi halkımıza ve halkın ör-
gütlerine mübah sayılmıştır. Sokak-
lardan halktan insanlar toplanarak
televizyonda ve burjuva basınında
büyük puntolarla yayınlanarak "çö-
kürttik, yıktık, imha ettik" slogan-
ları altında halkın örgütlerine saldı-
rılmıştır.

Yani kısacası baskı, sömürü ve
zulümün faturasını emekçilere çıkart-
maya çalışan burjuva-feodal devlet
aygıtı ne yaparsa yapsın, hiçbir za-
man kendini aklayamayacaktır.

Ülkemizde bu zulüm havası eser-
ken halk hareketi her geçen gün iv-
me kazanmaktadır. 9 yıllık ülke ta-
rihimiz çok şeylere sahne oldu. İş-
kencehanelerde, zindanlarda, köy-
lerde, kırlarda, kentlerde devrimci-
lerin ihanete, teslimiyete ve zulme
karşı direnişi ve haykırışları kan kı-
rımızlar gibi yankı buldu. Egemen
güçler bunların kökünü kazıdıkları-
nı sanıyorlardı, yanıldılar. Halkın
devrimci örgütlülüğü ivme kazandı.
Kırlarda jakoben silahlı mücadele
gün geçtikçe ivme kazandı. Verdiği
dönemine nazaran örgütlülük daha
da gelişti, serpildi. Geçmişteki ör-
gütlülüğün ders çıkarıldı.

Aynı olaylar memur örgütlenme-
leri içinde de geçerlidir. Geç-
mişte var olan demokratik kitle ör-
gütleri az da olsa memurları ekono-
mik demokratik talepleri doğrultu-
sunda biraraya toplamıştır. Bu ör-
gütlenmelerdeki en büyük eksiklik
çok seslilik ve demokratik merkezi-
yetçiliğin sağlıklı bir şekilde gerçek-
leştirilmemesidir. Ekonomik de-
mokratik taleplerin siyasal mücade-
leye tabi kılınmaması örgütlenmeleri
kof ve kısır bir döngünün içine sok-
muştur. Memur örgütlenmeleri belli
bir anlayışın tekeline geçtiği zaman
dar kısır ve kadro örgütünden ileri-
ye gidemez. Esas mücadeleye tabi
kılınmayan örgütlenmeler hiçbir za-
man verimli olmaz. Bunun akabinde
memur örgütlenmelerine lokal iş-
levi yüklendiği zaman da hiçbir üre-
tim tarzı geliştirilemez. O örgütlü-
lük sadece üç-beş entel ve gevezinin
kendini tatmin etmek için gidecek-
leri bir yer olur. Sağlıklı bir memur
örgütlenmesinin yaratılması için kit-
le çalışması, yani taban çalışması ya-
pılmalıdır. Kitlelerden korkan, kit-
lelere gidemeyen bir örgütlenme an-
layışı yok olmaya mahkûmdur.

Memurların ekonomik talepleri
doğrultusunda örgütlenmenin tek
yolu kitle çizgisini kavrayıp, kavrat-
maktan geçer. Kitlelerin öğrencisi
olup bunun akabinde kitlelerin öğ-
retmeni olmalıyız. Ekonomik-de-

mokratik talepler doğrultusunda ilk
gideceğimiz insanlar kitlelerin en
çok ezilen kesimi ve ilerici devrimci
demokrat unsurlardır. Bunları kendi
hak alım savaşımına katmak daha
kolaydır. Kitlelerin orta kesimini de
ileriye çekmek zorundayız. Genelde
örgütlenmeye soğuk bakan ve geri
düzeyde olan potansiyeli teşhir edip
tarafsızlaştırmalıyız. Bunun akabin-
de kitle örgütlenmesine ve çalışma-
sına siyasal misyon yüklenirse o ör-
gütlülük sağlıklı olmaz. Bunun için
diyoruz ki memurlar örgütlenin.

Hiçbir sosyal hakkı ve güvencesi
olmayan, sendikal örgütlenme hak-
kı olmayan memurlar köle değildir.
Burjuva-feodal devletin para ve gid-
er robotları değildir. Hazineye
para emtia ve gelirleri aktaran ro-
botlar var oldukça egemen güçlerin
sömürü olanakları daha da gelişi-
yor. Üst burjuva bürokratlar tara-
fından memurlara her şey mübah
görülüyor. Komprador burjuvazi-
nin ve feodal toprak ağalarının bu
faşist gerici bürokrat kesimi günün
on saatini devlet dairelerinde geçi-
ren memurları köle gibi kullanıyor-
lar. Her insan gibi yaşamak, onuru-
na sahip çıkmak onların da hakkı-
dır. Dünya tarihine baktığımızda il-
kel köleci toplumlarda bile köleler
zorbalara karşı her zaman ayaklan-
mışlardır.

Ekonomik demokratik talepleri
kısıtlanan sendikal örgütlenmesi ol-
mayan memurlar hep suskun mu
kalacaklardır? İlkel toplumdaki
halk ayaklanmaları kadar da mı ba-
şarılı olamayacaklardır? Kölelik zin-
cirini kırmanın tek yolu örgütlen-
mekten geçer. Bunun için diyoruz
ki:

* Memurların sendikal örgütlenme-
leri engellenemez.

* Memurların devletin, bürokrasi-
nin yüklerini sırtında taşıyan zincirli
köleler değildir.

* Memurları 1402 sayılı yasayla
keyfi olarak işten çıkartanlar hesap
vermelidir.

* Tüm çalışan memur emekçile-
rine lojman verilmeli ve toplu ko-
nutlar inşa edilmelidir.

* Memurlara servis ve yol ücreti
verilmelidir.

* Memurların öğle yemekleri dev-
let tarafından ödenmelidir.

Okuyucudan Okuyucuya

* Yemekler insan sağlığına yararlı şekilde yeterli beslenme statüsünde çıkartılmalıdır.

* Zoraki ve keyfi olarak yöneticiler tarafından uygulanan fazla mesai kaldırılmalıdır.

* Odacıları keyfi olarak sabah bir saat erken getiren ve özel kölesi gibi kullanan emir ve müdürler hesap vermelidir.

* Ramazan ayında insanları oruç tutanlar ve tutmayanlar diye ayırarak ideolojik ve keyfi tutumlarla memurları zorla oruç tutmaya zorlayan faşist ve gerici yöneticiler hesap vermelidir.

* Ramazan ayında yemekhaneler kapatılamaz.

* Hastalanırken veya rahatsız olunca memurları doktor gibi önceden muayene ederek saçma sapan sorular soran yöneticiler hesap vermelidir.

* Memurların tüm sağlık sorunlarına geniş kapsamlı bir şekilde işlerlik kazandırılmalıdır.

* Memurların senelik izin hakkı ve mazeret izni engellenemez. Kafasına göre izin veren yöneticiler açığa alınmalıdır.

* Memurlara çalışma hayatını zehir eden, emekliliği dolduğu halde ayrılmayan, toplumdaki soyutlanmış ve insanlara emretmekten hoşlanan geri zihniyetli ve kokuşmuş kafalı yöneticiler teşhir edilip açığa alın-

malıdır.

* Çeşitli milliyetlerden Türkiye halklarına baskı, sömürü ve zulmü mübah gören egemen güçler hesap vermelidir.

* Kahrolsun komprador patron ağa devleti.

* Ezilen ve sömürülen mazlum halklar ve emekçiler sömürücü zorbalardan mutlaka hesap soracaktır.

* "Sen yanmasan, ben yanmasam, biz yanmak nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa".

Yeni Demokrasi Okuru Bir Grup Devrimci Memur

Sayın "Yeni Demokrasi" Yetkilileri.

Yeni Demokrasi'nin 3'üncü yıla girdiği bugünler, benim de dergiyle tanışmamın 3. yılı oluyor. Bu vesile ile tüm Yeni Demokrasi çalışanlarını kutlar ve daha nice yılları birlikte görme temennisiyle başarılar dilerim. Yeni Demokrasi'nin her sayısını ayrı bir merakla alıp okuyorum. Kendim bir lise öğrencisiyim (Lise II. sınıf) her konuda Yeni Demokrasi dergisini kılavuz olarak kabul ediyorum ve bu yolla bilinçleniyorum. Keşke benim gibi tüm öğrencilere hitap edebilse.

Bu konuda bazı öneriler getireceğim. Edindiğim izlenimler kadariyle Y.D. bilinçli, yüksek seviyede kültürlü, devrimci kitleye hitap ediyor. Yani bilinci az, fazla bilgisi olmayan, kültür bakımından daha aşağı seviyedeki devrimci kesime hitap edemiyor. Bu da üzücü bir durumdur. Bunun en büyük sebebi çok ağır ve kimsenin anlayamadığı bir dil kullanılması ve teorik yazılara fazlaca yer verilmesinden kaynaklanıyor. Dergiyi devamlı takip etme rağmen ben bile anlamakta güçlük çekiyorum. Ayrıca öğrenciye ve gence de hitap etmeniz gerekir. Çünkü yarınları onlar kuracak, onlar yönetecek, onlar yargılayacaklar. Bu sebeple asıl hedefimizin genç ke-

sim özellikle de öğrenciler olması gerektiği kanısındayım. Ağır bir dille ve sadece teorik yazılarla bir yere varamayız ve fikirlerimizi yayamayız. Karşımızdakinin fikirlerimizi benimseyebilmesi için önce anlaması lazımdır.

Kendilerine bir yol seçememiş, orta çizgide seyreden bu gençlere sahip çıkalım ve onları kazanalım. Aksi takdirde yarın, öbür gün faşizmin pençesine düşebilir ve biz aydınlara karşı mücadele bayrağını kaldıracakları. Fakat bilinçli bir insan bunları yapmaz. Bilinçli bir insanın kafasını kolay kolay değiştiremezsiniz. Bu sebepledir ki Y.D. dergisinin bilinçli kesime hitap etmeyle birlikte ağırlığını orta çizgide nitelendirdiğimiz bu bilinçsiz kesime koyması gerekir.

SIZINTI dergisi faşist ve gericilerin başını çeken bir dergidir. Bu dergi daha çok taraftar toplayabilmek ve tirajını yükseltmek için her yolu deniyor ve başarılı oluyor. 14.000 TL olan yıllık abone bedelini 12.500 TL'ye indirerek öğrencilerin dikkatini çekiyor ve bunları kendi pençesine düşürüyor. Yazıları da buna göre ayarlıyor. Neticede 48 kişilik sınıfımızın 15 kişisi SIZINTI abonesi. Bu durum gelecek açısından

da iç açıcı değil. Acaba bunda niye başarılı olamıyoruz. Niçin 15 kişi de Y.D. aboneliği değil. Bunu sağlamak biraz da bizim elimizde biliyorum. Sosyalist basın çok güç şartlar altında hayatını sürdürüyor. Ekonomik bunalımdadır. Belki abone bedelini indirimli yapamaz ama bazı şeyler yapabilir bunun için. Sıfırdan başlayarak o öğrencileri kazanabiliriz. Genç kesim arasında sosyalizm bilincini aşılayabiliriz. Böylece Türkiye'de sosyalizmin geleceğinin emin ellere teslim ederiz.

Ama bakıyorum ki bu konuda sosyalist basının hiçbir çabası yok. Halbuki birinci dereceden üzerine düşmemiz gereken kesim genç kesimdir. Bizim mücadelelerimiz belli bir kesim için değil, tüm dünya halkları, ezilen tüm insanlar içindir. Öyleyse yazılarımızda tüm insanlara hitap edebilmeliyiz. Herkesin dilinden anlamalıyız. Ancak bu yolla başarıya ulaşabilir ve faşizmi yenebiliriz.

Bu konudaki önerim gözardı edilmemesi dileğiyle Yeni Demokrasi'ye yayın hayatında başarılar dilerim. □

8 Mayıs 1989
İstanbul Kartal Lisesi'nden
Bir Öğrenci

Kamuoyuna

Sağmalcılar özel tip cezaevinde 800'e yakın askerle cepheye gider gibi "Allah Allah" sesleriyle siyasi tutuklu ve hükümlülere saldırılmış onlarca ağır bir şekilde yaralanmıştır. Yaralıların bir bölümü hastanelere kaldırılmasına karşın bir bölümü kaldırılmamış ölümlerle başbaşa bırakılmışlardır. Sağmalcılar Cezaevi'nde siyasi tutuklulara açıkça terör ve zulüm uygulanmıştır.

Ortaya çıktığı iddia edilen tünel bahane edilerek tutuklu ve hükümlülerin bütün hakları gaspedilmiştir. Gaspedilen haklarını korumak için direnenlere zulüm ve terör reva görüldü.

Tutuklu ailelerin, avukatların ve basının tutuklu ve hükümlülerin akibeti hakkında bilgi almak için ısrarlı girişimleri netice vermemiş, hiçbir yetkili en ufak bir açıklamada bulunmamıştır. Gece geç saatlere kadar cezaevinden insanların sedye ile hastanelere taşınması olayın ne denli ciddi bir boyut kazandığını ortaya koymuştur.

Sağmalcılar Cezaevi'ndeki uygulama terördür, zulümdür. Kolu, beli kırılan, kafası yarılan, gözü çıkan, midesi patlayan, beyin tramvayı geçiren onlarca tutuklunun çok ciddi boyutta yaralanması estirilen zulmün bir ifadesidir, bu ortaçağ vahşetinin günümüzdeki uygulamasıdır. Bunun başka da anlamı olamaz.

Özellikle 12 Eylül'de birlikte cezaevlerinde siyasi tutuklu ve hükümlülere karşı girişilen sistemli vahşet ve işkence yüzlerce genç insanın hayatına mal olmuş, binleri geçen hayati sakatlanmaları beraberinde getirmişti. Özgürlük mahkumlarının onurlu mücadeleleri sonucu egemenler eski zulümlerini uygulayamaz hale gelmişti. Zulüm ve işkence devletin resmi bir politikası olduğundan egemenler fırsat buldukça tutuklu ve hükümlülere saldırmaktan geri durmamıştır. Bugün Nazilli vb. cezaevlerinde olanlar bunun en açık örneğidir.

Herkesin gözü önünde vuku bulan bu zulüm ve işkenceye karşın egemenler hâlâ suskunluğunu sürdürüyor. Onlar hâlâ "işkence yok" palavrası atıyor. Sağmalcılar Cezaevi'ndeki bu zulüm ve işkence sadece tutuklulara değil, insanlığa yönelik bir saldırdır, vahşettir. Bunun tek sorumlusu devlettir, onun yetkili kurumlarıdır. Bu saldırı ve zulmü nefretle kınıyoruz.

İnsanlıktan zerre kadar nasibini almamış ortaçağ barbarlarının uyguladıkları vahşete karşı tüm ilerici insanlığı duyarlı olmaya, bu vahşetin uygulayıcılarından hesap sormaya çağırıyoruz.

Tutukluların onurlu direnişi işkencecileri yenecektir!

YENİ DEMOKRASİ

''Burada bir ölü çıkacak!''

**Sağmalcılar
Cezaevi'nde vahset!**